המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2138 כ' אב תשל"ח, 23.8.78 שנה 42

העולם הזה

ביזבוז ראוותני וניקור עיניים

החגיגה הפרטית עלתה 300 000

עליזה בגין

שערורייתית

יום ההולדת של בגין

תשקיף

החטא הבריטי

הזעם בחוגי־הביטחון בישראל נגד שילטונות בריטניה, על אחריותם להצלחת מיתקפת הטירור הערבית על מיניבוס צוות־האוויר בלונדון, אינו נובע רק מהאיסור שמטילה הממשלה הבריטית על אנשי־ביטחון ישראליים לשאת נשק בתחומה. חוקים ותקנות מעין אלה קיימים גם במדינות אחרות. אולם בעוד שמישטרות אותן מדינות נוהגות להעלים־עין ואינן מקפידות על בדיקת ביצוע ההוראה, מקפידים הבריטים על ביצועה.

המישטרה הבריטית עורכת חיפושים קבועים ומדוקדקים אצל אנשי־האבטחה הישראליים, כדי לגלות אם אינם מסתירים נשק. חיפושים כאלה אינם נערכים אצל מאבטחים של חברות־תעופה אחרות. בעבר, כשגילו הבריטים נשק מוסתר, הם איימו לשלוח את בעליו למאסר ממושך, ואף לבטל את זכויות־הנחיתה של „אל־על" בלונדון.

מול קפדנות נוקשה זו של הבריטים, מציינים כי בצרפת, שאף בה קיים איסור על מאבטחים לשאת נשק, לא הגיבה המישטרה המקומית כלל כאשר מאבטחים ישראליים מנעו בנשקם נסיון־פיגוע בנוסעי אל־על בנמל־התעופה אורלי, לפני כחודש.

וטו על שרים

אנשי המגבית היהודית המאוחדת ביקשו, לאחרונה, שלא להוסיף ולשגר עוד שרים מסויימים למסעי־הרצאות למען המגבית בארצות־הברית, ביגלל התגובות השליליות שעוררו בעבר.

רשימת השרים שעליהם הטילה המגבית וטו כוללת שלושה: שר־האוצר שימחה ארליך, שר־התעשייה יגאל הורוביץ ושר־החקלאות אריאל שרון.

בגין במוסד סגור

עתה ניתן לגלות כי ראש־הממשלה, מנחם בגין, לא בילה את חופשתו האחרונה באחד מבתי־המלון בארץ, כפי שפורסם באמצעי־התיקשורת.

במשך שבוע־החופשה שלו שהה בגין במוסד סגור, השייך לאחד ממישרדי־הממשלה, ושהכניסה אליו מותרת רק לאנשי אותו מישרד.

מה„קינג" אל ה„קמפ"

הצהרתו של ראש־הממשלה מנחם בגין, בשבוע שעבר, שקיפה „לא תיר־תע ממשית־ישראל לא מקינג־דיוויוד ולא מקמפ־דיוויוד", עוררה תגובות של תמיהה בחוגי השגרירות האמרי־קאית בישראל.

אנשי השגרירות מיקפנו לגורמים שו־נים בישראל, כדי לברר מה משמעות הצהרה זו. הישראלים, שקיבלו את הפסוק בהצהרתו של בגין כהתחכמות מילולית ביקבר, הופתעו לגלות כי אנשי השגרירות חיפשו בה משמעות נסתרת.

אלה זכרו כי אצ„ל, בפיקודו של בגין, פוצץ בתקופת־המנדט של מלון קינג דיוויד בירושלים, ותמהו אם בגין התכוון לכך שכשם שלא נרתע מלפוצץ את העידית קמפ־דיוויוד.

בתקופת החופש הגדול מתירים לעובדים במקום להביא למקום את בני־משפחותיהם, כדי ליהנות מבריכת־השחייה הגדולה של המוסד הסגור. בעת שהותו של בגין במקום ביקשו רבים מילדי העובדים לנצל את זכותם ולבקר בבריכה, כדי לשהות במחיצתו של ראש־הממשלה.

יצחקי יפרוש מ„חרות"

ח"כ יצחק יצחקי, שנבחר ברשימתו של אריק שרון, שלומציון, ושהצטרף אחרי הבחירות לתנועת־החרות יחד עם שרון, עשוי לפרוש בעתיד הקרוב מחרות, אם כי לא מסיעת־הליכוד. היחסים בין יצחקי, שהוא פסיכולוג במיקצועו, לבין שרון מתוחים מזה זמן רב, ולמעשה הם אינם מדברים ביניהם. יצחקי מאוכזב גם מחוסר־פעילותה של חרות בתחום הרווחה והדאגה לשיכבות־המצוקה.

קרוב לוודאי שיצחקי יצטרף לח"כ הלל זיידל, שהוא כיום הנציג היחידי של חטיבת „אחדות" בליכוד.

הל"ע הסכימו להתנחלות

עתה מסתבר כי לא רק אנשי תנועת־המושבים, הקיבוץ המאוחד ואיחוד־הקיבוצים־והקבוצות הסכימו להירתם לתוכנית ההתנחלות החשאית של הממשלה בביקעת הירדן — שהופסקה אחרי שפורסמה ברבים.

גורם נוסף שהובא בסוד התוכנית היה תנועת „העובד הציוני", השייכת למפלגה־הליברלית־העצמאית, שנציגה, ח"כ גדעון האוזנר נמצא באופוזיציה ומתנגד להתנחלויות בתקופת המשא־ומתן.

אנשי העובד הציוני היו אמורים לספק גרעין־התיישבות להיאחזות נח"ל כוכב־השחר, כדי שחייליה יוכלו לעבור להיאחזות חדשה. בביקור מוקדם, שנערך במקום, הסתבר כי אין כל אפשרות להתפרנס מחקלאות במקום, וכי יהיה צורך להקים בו מושב תעשייתי.

תשופר ההדרכה בצה"ל

צה"ל עומד לשפר בצורה מהפכנית את שיטות ההדרכה שלו, שכמה מהן לא השתנו במהותן, לעומת השיטות שהיו מקובלות במילחמת־העולם השניה.

לאחרונה עורך צה"ל ניסויים בשיטות הדרכה חדישות, תוך שימוש במכשירי־טלוויזיה במעגל סגור.

בעיקבות הצלחת הניסויים, עשוי צה"ל לרכוש כמויות גדולות יותר של אמצעי־הדרכה אלקטרוניים משוכללים ויקרים.

מילחמת ירושה ב„חדיראן"

למרות שנותרה עוד שנה עד ליום שבו ימלאו למנכ"ל קונצרן תדיראן 55 שנה — המועד שקבע לפרישתו — כבר החלה מילחמת הירושה בקונצרן.

על כסאו של כספי נלחמים חשב־החברה, יגאל נאמן, והממנכ"ל לענייני שיווק בינלאומי, אברהם לשם, הנהנה מתמיכתם של כספי והשותפים האמריקאים בקונצרן.

במיסגרת מאבק־הירושה טען נאמן כי אגף השיווק, שבראשו עומד לשם, מפגר ב־20 מיליון דולר אחרי תחזית־המכירות המקורית. אנשי אגף־השיווק מעידים, לעומת זאת, כי הפעילות באגפם היא בשיאה, וכי עד סוף השנה יעמוד האגף בתחזית המקורית, ואולי אף יעבור עליה.

אולם ייתכן כי שני המתחרים יופתעו עם כניסתו של מתחרה שלישי למירוץ. כבר החל משא־ומתן עם ישראלי בעל שם עולמי בתחומי האלקטרוניקה והתיקשורת, כדי לשכנעו לקבל על עצמו את תפקיד מנכ"ל „תדיראן", לכשיפרוש כספי.

מיליונר בסוכנות

סערה עזוזה לפרוץ כאשר יסתבר כי הנהלת הסוכנות היהודית מוכנה להעניק פיצויים בסך של מיליון ל"י, ועוד פנסיה בשיעור של 70% מהמשכורת האחרונה, לאחד מעובדיה הבכירים.

המיליונר החדש הוא רובקה אגמון, מי שהיה מנכ"ל מחלקת הנוער והחלוץ, שפוטר לאחרונה על־ידי היו"ר החדש של המחלקה, ח"כ אברהם כץ. אריה דולצ'ין, שבידיו נתונה ההכרעה על גובה הפיצויים שישולמו, נוטה לאשר סכום אסטרונומי זה, כדי להיפטר סופית מאגמון.

קוטלר ל„מעריב"

כתבו הבכיר של הארץ, יאיר קוטלר, שפרש לפני כחודשיים מעיתונו, בעיקבות סיכסוך עם עורך העיתון, גרשום שוקן, על ראיון שלו עם הפרופסור ייגאל ידין, הצטרף לצוות מעריב ככתב מן המניין.

יופץ מוסף „שלום"

צעירי הקיבוץ הארצי הצליחו לשכנע את מיפלגתם, מפ"ם, להוציא לאור מוסף שבועי מיוחד ליומון על המישמר, שישא את השם שלום, ושיוקדש כולו למאמרים ולדיונים על השלום.

המוסף המיוחד, שבו משתתפים אישים רבים ממחנה־השלום מכל קצות הקשת הפוליטית בארץ, מח"כ המפ"ל דויד גלאם ועד לעורך „העולם הזה" אורי אבנרי, וכן סופרים, פרופסורים ואמנים, יופץ

תחרות טלוויזיה על חטיפת אייכמן

אחרי שחברת הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי החליטה להפיק סידרת סר־טי־טלוויזיה על פרשת חטיפתו של אדולף אייכמן, על פי תסריט שכתב בן ברומן, מי שהיה מפליטי רדיפות נ'ז מקי־קארתי בשנות ה־50', החלה גם רשת הטלוויזיה המתחרה, איי־בי־סי, להכין סרט על חטיפת אייכמן. מרטה של אי־בי־סי יופק בידי המפיק האמריקאי צ'ק פריים, על פי ספרו של איסר הראל, „הבית ברחוב גרר בלבדי". סרט זה יוקרן כסרט־קולנוע בעולם ובישראל, לפני הקרנתו בטל־ויזיה.

בינתיים משלים הראל כתיבת ספר נוסף, שנושאו לקוח אף הוא מתקופת כהונתו כממונה על שירותי־הביטחון: סיפור פרשת חטיפת יסי"ה שוכי מאכר וגילויו בידי אנשי „המוסד".

גם בנפרד מיזמון מפ"ם, ויחזוק חינם החל מחשבת הקרובה בחופי־הרחצה ובמקומות־ריכוז אחרים.

הבורסה

קנה „אמישר" ושים־עין על נדל"ן

ההתאוששות שחלה בימים האחרונים בבורסה מוסברת בחשש של המשקיעים, ששהו באחרונה בשוק הצמודים, ממדיניות תקיפה של הממשלה, שתמנע את המשך עליית המדד. משקיעים אלה חוזרים עתה אל הבורסה, שבה ניתן למצוא כיום מספר „סוסים" מעניינים.

בימים אלה הושלמה עיסקה ענקית בין דויד סופר וחברת אמישר, לבין בעלי פרדס מרגושס ברמת־גן, בראשות ח"כ שמואל פלאטו־שרון. במיסגרת העיסקה יבוצע, כנראה, חלק מהתשלום במניות אמישר. יודעי־חן טוענים כי תוך זמן קצר עשויות מניות אמישר להזכיר את מה שאירע בעבר במניות ירדן. קיימת סבירות שהמניה עשויה להכפיל או להשליש את עצמה.

השמועות העקשניות על החלפת מנכ"ל כלל־נדל"ן, יוסי אלינגר, ומינוי מנהל חדש, דינאמי ורב־מעוף לחברה, יחד עם הדעות על רכישת שטחים בירושלים ובמקומות אחרים בארץ על־ידי החברה, מבטיחות עניין במניות כלל־נדל"ן. מומלץ לשים עין על התפתחותן. לגיוון התיק כדאי להוסיף השבוע השקעות גם במניות מיזרחי, ספחות ופירון, ששעריהן עשויים להוסיף ולעלות.

SONY®

Trinitron color TV

KV-1822E

Trinitron color TV

KV-2010E

Black & White TV

TV-121EP

Trinitron color TV

KV-1340E

למבקשים את הטוב ביותר...

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 826
תאריך: 20.8.53

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כריזם, פירסם את השניה בסידרת הכתבות המדהימה על רעב ותת־תזונה במדינת־ישראל. כתבה שהוכתרה בשם „חרפת קוביבה", הצטיה את הצד השני של מטבע קליטת העלייה הגדולה במדינה. המדור „קורא יקר" הוקדש לתוצאות תחרות הסיפור הקצר, שנערכה על־ידי מערכות „העולם הזה" וה„ניו־יורק הראלד טריבון". הזוכים בתחרות היו עורכו ומיסדו של „העולם הזה", אורי קיסרי, אברהם הס והמשורר אריה סיוון. כוועדת השופטים ישבו יעקוב כר מלכין, אורי אבנרי ועזרא זוסמן.

השבוע לפני 25 שנה המשיכה המערכת לדווח על מסע הספינה „ישראלה" מסביב לעולם. כתבת־השער הוקדשה לשייך יוסף אבו־גוש, שתמך בתקופת המנדט הבריטי בלוחמי חרות ישראל (לח"י) וקשר את גורלו וגורל כפרו במדינת־ישראל. הכתבה תיארה את הלחץ שהפעילה הממשלה על ערביי הכפר, ואת תהליך העמקת הקרע בין תושביו לבין השילטונות. בין השאר ניכתב בה: „הידיעה כי ליד אבו־גוש נזרקו רימוני־יד על היהודים וכי המשפחה אפרה את בני הכפר, עברה בזעזוע מקאהיר ועד כגדאד. בעיני המיליונים היתה זאת ההוכחה: לא יתכנו חיים משותפים של יהודים וערבים. לא ישכון על דגל אחד חצי סהר ומגן־דויד..." כתבה נוספת תיארה את עזרת חיל־הים הישראלי לנפגעי רעידת האדמה שפקדה את איי יוון.

בשער הגיליון: שייך יוסף אבו־גוש.

כספי „השילומים" מחילים לזרום ✶ חזיריה באוניברסיטת בר־אילן ✶ גיליון של הפסנתרן דניאל בארנבוים ✶ „חוק חאכי בלאש" בכנסת

העם

הגבול הרביעי

בשלושה צדדים מוקפת ישראל גבול יבשתי. גבול זה שתת דם. צעירים עברייים ישבו על משלטיהם, חיבקו את נשקם. השינאה דיברה בלילה. קולה התערב בבנייחות הגוסטים.

בצידה הרביעי גובלת ישראל בים. בגבול זה דיברה השבוע האהבה. גם פה נשמעו אנחות הפצועים. אולם פצועים אלה חיבקו זרועות מלחים ישראליים, שחשו לעזרתם.

היו דרושים כוחות הטבע הנזעמים, כדי להמחיש תמונה זו של אחוות־עמים ביוון. האדמה רעדה והים רגש, עת יצאו אוניות־המילחמה הישראליות מנמל הבית.

אולם שום אדמה לא רעדה במרחב. הטבע שקט. החיים הושמדו והבתים מוטטו בכוח אדם. הלבבות חדלו מזמן להתרגש.

כמה מאות קילומטרים של ים מפרידים בין מיפרץ חיפה ומיצר קורינה. בין מלון המלך־דויד ומיסגד עומר מפרידים כמה רבבות קילומטרים של שינאה.

שילומים

סערה לא קמה

תחזית מזג־האויר של העיתון חרות לא צדקה: שום סימן של סערה לא נראה שעה שא/ק אתרוג נכנסה לנמל יפו. סירה אחר סירה פרקו את מיטען־השילומים הראשון, ללא כל הפרעה.

ליד שער הנמל ובעשרות נקודות אסטרטגיות אחרות, פיתחו שוטרים חמושים מרוב שיעמום. על הסחורה שנפרקה ביום הראשון לא נראה כל סימן של מוצא גרמני. לוחות העץ, חביות הכימיקלים ושאר הארגזים האחרים היו מסומנים: תוצרת פורטוגל, מייד־אין־אינגלנד או, פשוט: „זהירות, צד זה למעלה." אך הסוורים מלאי ההתרגשות קבעו בהחלטיות: „זה יכול לבוא מגיהנום, אבל היקים הם ששילמו בעד זה."

מישחק מחכיאים. ביום ראשון בבוקר, לאחר שא/ק אתרוג סיימה את מישחק־המחבואים שלה, הזמינה מישטרת הנמל קבוצה של עיתונאים לסייר סביב האוניה, בסירת מוטור. עוזר מפקד המחוז, עמנואל ידידיה, הוביל את העיתונאים, כולו חייכני וידידותי. כשחזרו העיתונאים לנמל, יצאו לסייר במחסנים וחיפשו אחר סימנים גרמנים. רק בקושי רב הם הצליחו למצוא כמה שקים של סודה קאוסטית, אשר עליהם הודבקה תווית אדומה־שחורה שנשאה את שם הפירמה השולחת. מחפשי התגליות הסנסציוניות נחלו אכזבה רבה.

מצידה, אבי... אחד הכתבים, שחיפש משהו מיוחד, למרות הכל, הסתבך בסימטאות הצרות המקיפות את הנמל. בכל פינה ניצב שוטר. אחד מהם, אשר חשדותיו נתעוררו למראה חפץ שהיה תלוי על שכמו של העיתונאי, עצר אותו: „שלום חבר," אמר, „מה יש לך שם?"

„לא ראית בחייך מצלמה?" התפלא העיתונאי.

השוטר לא רצה להסתכן. „פתח אותה, אני רוצה לראות מה יש בפנים." העיתונאי הגיש את המצלמה אל השוטר: „בבקשה, פתח אותה."

השוטר סירב. „זו מצלמה שלך, אתה צריך לפתוח אותה." כאשר נוכח לבסוף כי לא היתה זו אלא מצלמה, חייך במבוכה: „הייתי בטוח שזו מצלמה, אבל... אתה יודע, אמרו לנו שישנם אנשים כאלה שיכולים לעשות צרות בגלל מה שהגרמנים שלחו."

אנשים כאלה לא נמצאו עד כה.

מסביב לעולם הספינה הקטנה ישראלה, שיצאה מנמל תל־אביב כדי להקיף את העולם, בחסות מערכת העולם הזה, הגיעה לארטליה, אחרי שביקרה ברודוס וביוון. חמישה מחברי־הצוות צולמו בידי איש־הצוות השישי.

מוסיקה

הילדים שיחקו

הקהל ניכנס לאולם כשעל שפתיו מרחף חיוך של טוב־לב. הוא שמע כי הגדנ"ע הקים לו תיזמורת, והתכונן להאזין למעין תיזמורת של מכבי־אש או בית־ספר. הוא היה מוכן לסבול שעה־שעתיים של שיעמום, ביודעו שהוא ממלא חובה, בכך שהוא מעודד את הצעירים.

כבר אחרי הדקה הראשונה נעלם החיוך הטיפשי מפני המאזינים. כעבור כמה דקות נמתחו שרירי הפנים, כעבור רבע שעה נצצו עיניהם של חובבי המוסיקה. הם גילו סנסציה מוסיקלית. 95 הצעירים שישבו על הבמה, כשבידיהם כינורות מכל הסוגים, גילו למבוגרים עולם חדש. אחרי 21 ימי אימונים בלבד הולידו תיזמורת בעלת רמה לאומית, ואולי בינלאומית.

חטיפת הבאס. התיזמורת עצמה היתה פרי דימיונו של עקיבא עצמון, קצין גדנ"ע ראשי, בעצמו נגן כינור מילדות. הוא אסף כמה עשרות נערים ונערות, בימי חג הפסח, ובעזרת עמנואל עמירן ערכו חזרות במשך החג באחד ממחנות הגדנ"ע. כשפלטו בתי־הספר את תלמידיהם, לפני כמה שבועות, המשיכו באימון התיזמורת. לא היתה זאת מלאכה קלה. לא נמצא מגן באס. לבסוף נתגלתה צעירה גבוהת־קומה, בת 13, בת למישפחה מוסיקלית. אלא שההורים לא הסכימו שבתם תופיע עם חובבים. האב והאם הובאו למחנה, שניהם האזינו לחזרה של התיזמורת. הבת נשארה במקום.

גם שני המנצחים — איתן לוסטיג ואורתור גלברון — התייחסו לעבודתם תחילה בזילזול־מה, כאל ששעות צדדי, בלתי־רציני. אולם הם נגרפו בזרם הסימפוני. „אנחנו ניצור תיזמורת סימפונית אמיתית!" הבטיחו.

מוניות במקום גיפ. לבסוף היה הכל מוכן להופעה בפני הקהל. אפילו התלבושת — חולצות־טריקו צהובות, שאפשר לכבסן בקלות ואין צורך לגהצן — כבר הוזמנו. עקיבא עצמון חיפש מסמר. הוא מצא מסמר קטן, אך חזק מאד.

דניאל בארנבוים הוא בן 10, כוכב הפסנתר ליד ארגנטינה. הוא כבר הופיע עם התיזמורת הפילהרמונית של זאלצבורג וטיפס על כמה אילנות מוסיקליים דומים. כשהוזמן בארנבוים על־ידי הגדנ"ע, דחה אביו, שהוא פרופסור לפסנתר, את ההזמנה. הופעת בנו בלהקת־תלמידים לא מצאה חן בעיניו.

שוב הופעלה הטכניקה הבדוקה: האב הובא למחנה. הוא שמע חזרה, ושלח את בנו. אחרי זלילת כמה שלגונים, שהם חוברבותו העיקרית של דניאל, ותרעומת מה על כך ששלחו לו מונית במקום ג'יפ, הופיע הפסנתרן הצעיר יחד עם התיזמורת. התוצאה כמעט הממה את הקהל.

באך, שוברט, מוצרט וחבריהם הישראליים צורפו עם הופעה זו סופית לשורות הגדנ"ע.

הווי

קשה עורף

בקבוצת גבע ביימה אגודת הרווקים מישפט פומבי על חברה יאיר, שנשא לאשה צעירה מעין־חרוד, דנה אותו לעונש חמור: שאשתו תהיה תלוייה על צווארו עד עת צאת נשמתו.

הקאפיטאל

בתל־אביב פורסמה בעיתון הארץ מודעה בזו הלשון: „3 חדרים לוקסוס למכירה על־יד כיכר דיזינגוף (בבית משותף), 9200 ל"י, כניסה מיידית — רק לחברי הסתדרות."

חנוכת הבית

ברמלה פרצו גנבים לתוך בית־כלא העומד להיפתח בימים הקרובים, וגנבו מן המחסן כלי־עבודה.

חן המקום

בבני־ברק גרמה השבוע לתדהמה התגלית, כי על השטח בו הונחה בשעתה אבן־הפינה לאוניברסיטה הדתית בר־אילן, עמדה לפני שנתיים מיכלאה לגידול חזירים.

אנשים

● עם שובו של שר־הפנים, **ישראל** („הבולדוזר") **רוקח**, ממחלה קצרה ישר לתוך משבר העיריות (ואיום בהתפטרות), בירך אותו **יוסף** („הפטיש") **שפרינצק**: „אני שמח לברך את השר על שיכול לחזור מענייני חפנים של הפרט לענייני הפנים של הכלל!"

● פחות אדיב היה ח"כ מפ"ם עטור שערות השיבה, **אהרן ציזלינג**, שעה שהכנסת דנה על הארכת תוקפן של תקנות ההגנה, האוסרות את המיסחר בזהב, אשר למעשה אינן מופעלות כלל. הצעת ציזלינג: לקרוא לחוק בשם „חוק להארכת חוסר תוקף התקנות", או „חוק חאכי באלאש *."

● קריין קול ישראל, **מיכאל אוהד**, ששימש כקריין המדור העיברי בקול אמריקה עד לפירוקו, חזר מארצות־הברית ונתקל בקושי מוסיקאי: הוא הביא עימו 200 תקליטים אריכי־נגן, ואין לו מושג כיצד יצליח להוציאם מן המכס.

---

* ביטוי ערבי שגור, שפירושו דיבורים בעלמא.

בלילות הקיץ החמים שום דבר אינו קורה...

...עד שמגישים גלידת זהב שטראוס* בקפה קר עלית.

„המזגן עובד לשוא ואתם צמאים עכשיו
אז יש לי רעיון של זהב (אומרת המארחת)
מה בדבר קפה קר?"
(היא אמרה ICE COFFEE)
„הולך (אמרו האורחים)
ותביאי גם חמוצים."
(צחוק).

* גלידת זהב מוקה-וניל על בסיס שמנת.

טוב לי עם קפה קר עלית עם גלידת זהב שטראוס מלאת טעם

"תשלובת פולגת"
מכירת סוף העונה

רשת חנויות
אומן

בגיר
חליפות, ז'קטים,
בלייזרים, מכנסיים
ודגמים אקסקלוסיביים של
PIERRE CARDIN

ליידי בגיר
חליפות, בלייזרים, מכנסיים,
חצאיות ווסטים.

Lee
חליפות וז'קטים
ספורטיביים, מכנסיים,
ג'ינס, חולצות,
אוברולים, **חליפות ספארי.**

בגדי־ים לנשים וגברים.

הנחות גדולות

תל־אביב:
אומן רח' אלנבי 100
בוטיק מייר קארדין, רח' אלנבי 32
ליידי בגיר, רח' אלנבי 32

ירושלים:
אומן דרך יפו 42 (ככר ציון)

חיפה:
אומן רח' הרצל 18 (בית הקרונות)

פתוח רצוף מ־8.30-19.00

פרסום סלניק

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„חדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גיוסות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: אזי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קוראים כתבים

ריב מקורות־המידע של העולם הזה הם ישראליים. כשבועון־חדשות ישראלי, העוסק בעיקר בנושאים שיש להם השפעה ישירה על אורח־חייהם, גורלם ועתידם של אזרחי ישראל, אין העולם הזה מחזיק רשת של כתבים ברחבי העולם ואף אינו נזון משירותי־המידע של סוכנויות־ידיעות זרות. אף־על־פי־כן מתגלגלים אלינו מדי פעם סקופים בקנה־מידה בינלאומי, שאין אנו מתאפקים מלפרסם.

אחד מסקופים אלה פורסם במדור תשקיף בגיליון העולם הזה (2016) לפני שנתיים. בעקבות מיתקפת־הטרור שערכו אנשי כנופיית־הטרור של קארלוס, על ועידת שרי אופ"ק בווינה. בידיעה, שספרה כי מומחים אירופיים למילחמה בטרור סבורים כי המהלומה הבאה של קארלוס תהיה מכוונת נגד איראן, נכתב בין השאר:

תוך כדי כך הביעו מומחים השערה מהפכנית: שכל הפעולה נגד אופ"ק לא היתה אלא הסוואה למיזמה של מועמר קזאפי להרוג את שר־הנפט שלו עצמו. סברה זו מתבססת על העובדה, שהטרוריסטים שפרצו לחדר־הישיבות של אופ"ק, פתחו מיד באש לעבר השולחן הלובי והרגו פקיד לובי זוטר. שר־הנפט הלובי, הנחשב כמתחרהו הפוטנציאלי של קזאפי, לא נכח במקרה במקום. אין ספק שהפעולה כולה מומנה בכסף לובי.

פירסום זה של העולם הזה הסתמך על דו"חות מודיעין אירופיים סודיים. הוא קיבל אישור מאוחר לפני כשבועיים, בעת ששבועון־החדשות הגרמני, דר שפיגל, פירסם ראיון עם טרוריסט גרמני בעניין ההתקפה שערכו בשעתו קארלוס ואנשיו, ערבים וגרמנים, על ועידת־השרים של מדינות אופ"ק בווינה. בין השאר גילה אותו טרוריסט כי את המידע להכנת ההתקפה „סיפק לתוקפים הנשיא של אחד ממדינות אופ"ק." האיש לא פרש מי היה אותו נשיא. אולם בעקיפין היה זה אישור לאותה ידיעה בלעדית, שפורסמה בשעתו בעולם הזה, שתוכנה הפך בינתיים לגירסה הרשמית המקובלת כיום בכל שירותי־המודיעין של מדינות אירופה.

■ ■ ■

ידיעה אחרת, שהתגלגלה אלינו באקראי, נוגעת ישירות לישראל, אולם בשל המגבלות המוטלות על העיתונות הישראלית נבצר מאיתנו לפרסמה במלואה.

בעת שהותנו בקאהיר, בתקופה שבה פרחו יחסי הידידות האחווה בין מצרים לישראלים, בעקבות ביקורו של אנוואר אל־סאדאת בירושלים, הגיעה לאוזנינו גירסה מפתיעה למדי על הרקע ליוזמת־השלום של הנשיא המצרי. בשיחות ובפגישות שהיו לנו במצריים שמענו, בין השאר, גם רמזים על כך שיוזמת־השלום של סאדאת באה בתגובה לצעד חסר־תקדים, שנקט כלפיו מנחם בגין מיד אחרי כניסתו לתפקיד ראש־הממשלה. קטעי הידיעה כפי שנתקבלו אלינו, מובאים להלן:

ספק כי בסיפור זה טמון לפחות אחד ההסברים למיפנה המפתיע שחל ביחסו של הנשיא סאדאת לישראל, דווקא עם עלותו של מנחם בגין לשלטון. תחילה לא ניתן היה לפרסם את פרטי הפרשה אלא רק לרמוז אודותה. העולם הזה היה הראשון לעתון הראשון בעולם שפירסם ידיעה על כך אם כי בלשון רמזים, שייתכן ולא אמרה דבר לקורא הרגיל. רק מעטים יכלו לקרוא את החבוי בין שורותיה.

הידיעה הופיעה במדור תשקיף ב־24 במאי (העולם הזה 2125) תחת הכותרת סאדאת חב חוב אישי לבגין ונאמר בה:

סאדאת לא ייכנע לתחנים המופעלים עליו מצד מדינות כמו סעודיה וכוויית, להכריז על כישלון יוזמת־השלום שלו, ינסה להשאיר את הדרך למשא־ומתן עם ישראל פתוחה עד כמה שאפשר, כך טוענים נציגים מצריים רשמיים בחו"ל. הם מסבירים תחזית זו בהסבר, שיש בו כדי להטיל אור חדש על יוזמתו של סאדאת ועל נכונותו לבוא לירושלים. על פי טענה זו, חב סאדאת למנחם בגין חוב אישי, שאותו לא ישכח לו לעולם.

חוב זה נוצר בימים הראשונים אחרי המהפך הפוליטי בישראל, בעת חילופי השילטון. עניין מסויים, שהובא להכרעתם של ראש־הממשלה דאז יצחק רבין, ושר־הביטחון שמעון פרס, נמסר להכרעתו של בגין, למרות שטרם כיהן אז כראש־ממשלה בפועל. להחלטתו של בגין באותו נושא היתה השפעה מכרעת על מעמדו של הנשיא סאדאת במצריים. בעקבותיה נולדו בליבו תיקוות כי יוכל להגיע עם בגין להסדר־שלום והחלו המהלכים הראשונים, שהובילו למסע לירושלים.

בעת פירסום הידיעה לא האמנו כי בעתיד הקרוב ניתן יהיה להסביר בעתון ישראלי מה היה חבוי מאחריה. אלא שאז התרחש אחד מאותם צירופי־מקרים נדירים הנראים כמתוכננים מראש.

יום אחד בלבד אחרי הופעת גיליון העולם הזה, שבו התפרסמה אותה ידיעה, הופיע הגנרל האמריקאי ג'ורג' קיגן, מי שהיה מפקד־המודיעין של חיל־האוויר האמריקאי, בסימפוזיון שנערך בוואשינגטון מטעם המכון־האמריקאי לחקר מדיניות־חוץ. קיגן היה הראשון, שחשף בנאומו את פרטי אותה פרשה אליה כוון התשקיף בעולם הזה. גילה קיגן: „מידע מודיעיני מישראל סייע פעמיים למנוע הפיכה בחצר־המלכות בסעודיה וכן לסכל פעמיים או שלוש ניסיונות־התנקשות — בהשראה סובייטית — בחייו של נשיא מצריים."

■ ■ ■

בהסתמך על עדותו של קיגן, יכול היה העולם הזה לפרט כעבור שבוע מעט יותר על פרטי אותה פרשה סתומה, שרק מעטים במדינה ידעו אודותיה. בכתבה תחת הכותרת הסוד השמור ביותר — מה קדם לביקורו של סאדאת בירושלים? פירסם בפעם הראשונה גילוי סנסציוני ש־היה למעשה סקוּפ בקנה־מידה בינלאומי.

גם אז — בשל אותן מיגבלות שהכתיבו את הפירסום הסתום הראשון — לא יכולנו לפרסם את כל מה שהיה ידוע לנו בנושא. אולם גם כך כללה אותה כתבה את הגרעין המרכזי של הפרשה, ככל שניתן היה לפרסמו בעתון ישראלי.

גילה אז העולם הזה: בדיוק בתקופה של חילופי השילטון בין ממשלות המערך והליכוד, הגיע לישראל מידע מודיעיני חשוב שנגע ישירות למצריים, ללא כל קשר לישראל. בעת חילופי השילטון העובר המידע שהתקבל לידיעתו של מנחם בגין ולידיו נמסרה גם ההכרעה מה לעשות בו. בגין התענין אצל קודמיו לשילטון, מה היו הנהגים המקובלים בעבר במקרים כגון זה. נמסר לו, כי בדרך כלל היה מקובל לשמור מידע כזה בסוד או להעבירו לידי סוכנויות־הביון האמריקאיות, כדי שיעשו בו כחפצן או ישתמשו בו לממרותיהן. בגין תמה על כך ושאל: „מדוע לא להעביר את המידע ישירות למצריים?"

כתוצאה מכך נמסר למצריים בדרך ישירה, המידע שהגיע לישראל, אשר כלל פרטים על התארגנות בלוב (שבה הוקם מחנה־אימון מיוחד בנווה־מידבר בעומק של 35 ק"מ בתוך לוב, שבו התאמנו בצוותא אנשי חזית־הסירוב הפלסטינית, מתנדבים לובים ושמאלנים מצריים), שמטרתה לכשיר יחידות־טירור שיפעלו במצריים כדי להפיל את מישטרו של סאדאת וינסו אף להסלו פיסית... כתוצאה מכך פתחו המצרים במיתקפה על לוב. את האישור הסופי למידע שנמסר להם קיבלו המצרים בעת הפשיטה על נווה־המידבר. בדרך דומה סוכל ניסיון־התנקשות בשהראה לובית ב־נשיא סודאן, ג'עפאר אל־נומיירי, בן־ברי־תו של סאדאת... כתוצאה מכך נפתחו מגעים ישירים בין נציגים ישראליים ו־מצריים בדרגים נמוכים שסללו את הדרך לקראת פגישות בדרגים גבוהים יותר.

פרט מאלף: כאשר פורסם הסיפור הסנסציוני בהעולם הזה הוא לא זכה כמעט להדים. אמצעי־התיקשורת המקומיים והזרים לא התיחסו אליו באימון. הוא נראה בעיניהם, כפי שנראה תחילה בעינינו, דימיוני יותר מדי מכדי להיות אמת.

אבל לפני שבועיים יכלו לפתע קוראי העתונים בישראל לקרוא את פרטי אותה פרשה בהרחבה בעתוניהם. לא משום ש־אותם עתונים אימתו לפתע את הסיפור שפורסם בהעולם הזה. אלה פשוט העתיקו את סיפור הפרשה כפי שפורסם בשבועון־החדשות האמריקאי טיים, בגיליון השבוע המסתיים ב־14 באוגוסט. היה זה אותו סיפור עצמו, שפורסם בהעולם הזה כשלושה חודשים קודם לכן — אם כי השבועון האמריקאי, שאינו כפוף למיגבלות הצנזורה בישראל, יכול היה לפרסם בסיפורו פרטים שלא ניתן היה לפרסמם בהעולם הזה למרות שהיו ידועים גם לנו.

הדימיון בין שני הסיפורים היה כה רב עד שכמה משפטים שהופיעו בסיפור של הטיים נראו כתרגום הכתבה בהעולם הזה. כמו למשל הקטע הבא:

● **בהעולם הזה:** ב־14 ביולי עוד הצהיר סאדאת „גם חמש שנים אחרי חתימת חוזה־שלום לא נכונן יחסים עם ישראל. לא אשים קץ למצב־הלוחמה עד שאחרון החיילים הישראליים יפונה מהשטחים." אולם יומיים אחר־כך, כאשר נאם בפני ועידת האיחוד הסוציאליסטי המצרי יכלו חדי־העין להבחין בשינוי הטון של סאדאת כלפי ישראל. הנשיא המצרי הוסיף אומנם לטעון כי „בגין נסע לארצות־הברית לבטל את דעת־הקהל," אולם יחד עם זה כבר התרכך, טען כי „לראשונה מוכנה מצריים להפסיק את מצב־הלוחמה שלה עם ישראל ואז תחייה ישראל, לראשונה בהיסטוריה, בשלום."

● **וטיים:** ב־14 ביולי הצהיר סאדאת כי מצריים לא תכונן יחסים דיפלומטיים עם ירושלים לפחות חמש שנים אחרי שייחתם הסכם־שלום. יומיים אחר־כך, אחרי שהמודיעין המצרי אישר כי המידע הישראלי הוא נכון, הכריז: „מצריים מוכנה לחתום חוזה שלום עם ישראל, שיבטיח לה את מקומה באיזור." היתה זו תפנית חשובה, אולי הצעד הראשון לקראת ביקורו בירושלים ארבעה חודשים אחר־כך."

כמובן שהטיים לא הסתמך בסיפורו על הכתבה בהעולם הזה. **אין מחלוקת על כך שכתבי ועורכי הטיים היו מודעים לסיפור הרבה לפני** העולם הזה. **אולם כדי לפרסמו, הם ביקשו לאמתו באמצעות פגישות ושיחות במדינות רבות, שאישים בכירים בהן, שימשו כמתווכים וכשותפי־סוד בפרשה. אלא שעד אשר אומת הסיפור ואושר לפירסום ע"י עורכי הטיים, ראה כבר רובו אור מעל עמודי העולם הזה. לפחות עבור קוראי העולם הזה הוא לא היה חדש.**

על מנת להשלים את החסר בכתבת העולם הזה **על הפרשה כדאי אולי לצטט מספר קטעים מתוך הכתבה בטיים, שיש בהם כדי לסגור את המעגל.**

כתב הטיים: „ייתכן שהמאורע המכריע הבודד בדיפלומטיה החשאית בתקופה זו, היתה החלטת ממשלת ישראל ביולי 1977 לעוץ למצריים, סודאן וסעודיה, בקשר ל־מידע חשוב, שלמד המודיעין הישראלי: שהקיצונים הערבים השמאליים, המאומנים בלוב ומסתייעים בידי מנהיגה הקיצוני של מדינה זו, הקולונל מועמר קזאפי, קשרו קשר להפיל את הממשלות המתונות בקאהיר, חרטום וריאד. בהסתמך על מידע זה שסיפקה ישראל פעלו ממשלות מדינות אלה במהירות ואסרו מספר קושרים. סאדאת הרחיק לכת: ב־19 ביולי 1977 הוא הנחית פשיטות קומנדו כבדות שגרמו ל־התפרצות מילחמת־גבול קצרה, שבה נהרס מחנה־אימונים בנווה־המידבר גיאראבוב בקירבת הגבול המצרי...

...מנחם בגין הורה לראש המוסד הישראלי, יצחק חופי, לטוס למרוקו, כדי למסור את המידע ישירות לעמיתו המצרי הגנרל מחמד שאוקת. על רקע זה החל דיין בסוף יולי באודיסאה שלו בבירות המוסלמיות, בחיפוש אחר נוסחת שלום."

שני הפירסומים אודות אותה פרשה, זה של העולם הזה וזה של הטיים, עדיין לוקים בחסר. פרטים רבים ומרתקים בהם עדיין אינם ניתנים לחשיפה ובבוא היום ודאי ילהיבו את דמיונם של כותבי קורות־העתים.

אבל כמו במקרים רבים אחרים, כך גם הפעם, יכול העולם הזה לרשום לזכותו את ההישג העתונאי של גילוי ראשוני בפרשה עלומה.

אלי תבור

Israel's Secret Contacts

Behind-the-scenes meetings set the stage for Sadat's initiative

The "spirit of Jerusalem" has disappeared; the peace initiative launched by Egyptian President Anwar Sadat when he made his historic trip to Jerusalem last November has all but failed. The tragedy is that it very nearly succeeded.

This is one conclusion that can be drawn from a review of the secret diplomacy that took place immediately before Sadat's visit. From its birth in 1948, Israel had always maintained secret contacts with its Arab enemies, largely through Mossad, the intelligence service that operated as a sort of underground diplomatic corps for the Jewish state. TIME has learned that these contacts between Israel and a number of Arab states, notably Morocco, Egypt and Saudi Arabia, bolstered Sadat's confidence and set the stage for his peace initiative. The following narrative is based on

Libya on July 19, 1977, thereby setting off the brief border war in which a training camp at Oasis Giarabub near the Egyptian border was destroyed.

Sadat quickly signaled his appreciation for Jerusalem's warning. On July 14, he had declared that Egypt would not establish diplomatic relations with Jerusalem for at least five years after a peace treaty was signed. Two days later, after Egyptian intelligence had confirmed that the Israeli information was correct, he announced: "Egypt is ready to sign a peace treaty with Israel that will guarantee Israel her place in the area." It was a momentous change, perhaps the first step toward his trip to Jerusalem four months later.

The Israelis responded to the Arabs' gratitude by sending newly appointed Foreign Minister Moshe Dayan on a

כותרת הידיעה ב„טיים" 14.8.78

ידיעה מוקדמת

מכתבים

איך מת סטאלין?

בעתונכם (העולם הזה 2137) במאמר בסידרה פתולוגיה של מנהיגות נאמר כי „אחרי שבץ נוסף מת סטאלין ב־5.3.53".

אינני זוכר מאין לי גירסה אחרת: לזר כהנוביץ' היה חבר הפוליטביורו ונדונה הבעיה איך לשחרר מאסרה את אשתו היהודיה של מולוטוב, שזמטושזנה (מר־גלית). רתח סטאלין על כהנוביץ': 'בוגד!' ודרש לאסור אותו ואת כל היהודים יחד איתו ולהעבירם לבירובידז'אן. לא חשב כהנוביץ' הרבה, קם וירה בסטאלין והרגו בפני כל אנשי הפוליטביורו. וכך חיסל את הרשע „שמש העמים" — כן יאבדו כל אוייביך השם!

אינג'ינר אלכסנדר זרחין,
תל־אביב

● מאז מותו של סטאלין הופרחו גירסות רבות על צורת מותו. הגירסה המקובלת היא שהוא מת משבץ.

● ● ●

שלום כאן!

לערבי שעל אדמתו הוקם פסלי, ולאנשי גוש־אמונים שיצרו את „כיכר המחסום לשלום" בשילה:

אני מפסל שובכים באדמה ומקווה שיינים יקננו בם. אני מקווה לשלום במזרח התיכון. שלום כאן. יש המציבים סמלים

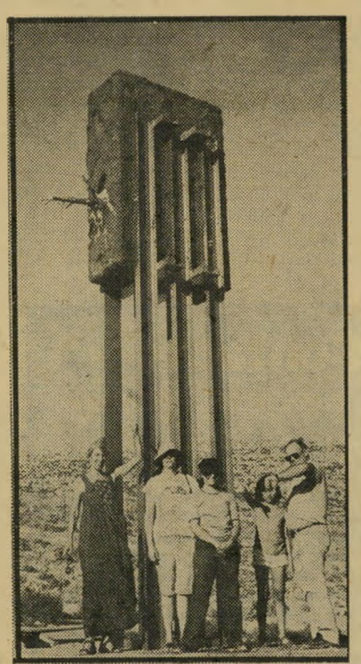

אנדרטת „שלום 78' " של תומרקין
הרוצה בשלום — יכון לשלום

מעבר לים: יד של לה־קורבזייה, אדריכל גדול, בשדינגאר, פנג'אב, הודו. פי־קאסו צייר יונה צחורה וקרא לבתו פלומה. יש שני מרבנים: מטרה רקן. עובדה זו מגרזלת בארגומנט עד תום. במאמרו הגדיל אבנרי לעשות וערבב (מן הסתם, ביודעין) את המילים „ג'סטה" ו„סמל" כאמור לעיל. ג'סטה מעצם הגדרתה היגה ריקה מכל תוכן ואילו סמל לענייננו הינו תימצות מירבי של תוכן (סמל מדינה, דגל וכו'). הדוגמות המובאות במאמר כדי להבהיר מהותן של ג'סטות הינן למעשה סמלים מפורשים.

בכמה מקומות במאמר מוזכרות המילים „ג'סטה" ו„סמל" במישפט אחד כמילים נרדפות. מעשה זה יש בו משום עירוב מין בשאינו מינו. עם כל הכבוד, צורת הרצאת דברים מעין זו אינה ראציונאלית וכל קורא נבון יבין בנקל כי הטיעונים מופרכים מיסודם.

דני בייער, תל־אביב

● ● ●

האמנם מעניין יותר?

במדור העם (העולם הזה 2137) **אתם לועגים לאותם ישראליים שגילו בשבועות האחרונים עניין כה רב ברומן בין כריס־**
(המשך בעמוד 10)

חתירות שפדות

את מה שעשה בזמנו שמעון פרס ליצחק רבין, עושה עכשיו פרס לבגין. בטרם המהפך הפוליטי הגדול, שהתחולל במדינה לפני למעלה משנה, כאשר יצחק רבין עוד היה ראש־הממשלה מטעם המערך, לא יכולתי לרדת לסוף דעתכם והשגותיכם בהקשר לאיש הזה. אני, כמעט כמו כולם, מכבד העולם הזה, חיוו את דעתם השלילית למנהיגותו של מר רבין כראש־ממשלה, ואילו, אתם, הייתם היחידים כמעט, שתמכו בו לכל־אורך־הדרך, כמעט.

בהתחלה חשבתי שאולי זה בגלל שאינכם מחבבים את פרס. אבל עכשיו התברר לי האמת כולה. האמת הפשוטה היא, שבעוד אני וקוראי העתונים הרגילים, שאינם יודעים ומודעים למתרחש בדיוק מאחורי־הקלעים לא שיוינו בנפשנו ששמעון פרס כה חתר תחת מנהיגותו של יצחק רבין עד שהצליח פשוט לשתק אותו ואת כשרונותיו המזהירים, ואתם הבחנתם בכישורים שלו ולכן הצדקתם מהלכים שלו ובך־בבד, לחמתם נגד חתירותיו השפלות של שמעון פרס נגד רבין, האיש שרק עכשיו גיליתי אותו ואת יושרו. רק עכשיו, כאשר רבין אינו נמצא תחת מטר חתירותיו של פרס מגלה רבין את כשרונותיו הגדולים, את מחשבותיו המעמיקות, לעומת המחשבות היבשות של פרס (כפי שטענתם תמיד) ורק עכשיו אני מתחיל להצטער מדוע בזמנו הלכתי וכתבתי לאחד העתונים היומיים מכתב למערכת נגד יצחק רבין כראש ממשלה. פשוט לא תיארתי לעצמי שהאיש אינו יכול לתפקד כאשר חותרים תחתיו באופן השפל ביותר בלי הרף. כי גם מנהיג הוא בשר ודם!

ד. בר־חיים, ירושלים

● ● ●

על ג'סטה ועל סמל

בשורות שלהלן אתייחס למאמרו של אורי אבנרי „ג'סטיקולציה" (העולם הזה 2135), **כאשר ההתייחסות היגה עקרונית ולא לדיעות גופן. במאמרו עירבב אבנרי את המונח ג'סטה** (מחווה), **על שני מרבניו, עם המונח „סמל". מיותר לציין כי המונחים עוחבבו לצרכי המאמר באופן מגמתי.**

איני חולק על קביעתו של אבנרי, כי ג'סטה היגה, בין השאר, „הטיית הגוף והפנים" (מימיקה) **לצורך הדגשה, או בלשון אבן־שושן: „הנעת איבר מאיברי הגוף** (יד, ראש) **להדגשת הדיבור או כתחליף לדיבור הפה."**

חובה לציין כי קיים מרבן נוסף בהשאלה שהינו (עפ"י אבן־שושן) **„פעולה חיצונית או צעד כלשהו הנעשים לשם הפגנה או רושם בלבד". החפפת שני המרבנים של המונח לצורך המאמר יש בה, בלשון המעטה, משום תעתוע. בספר „מבוא ללוגיקה" מאת אירווינג קופי עומד המחבר על טעות מסוג זה שבמאמר הנ"ל. הטעייה זו מכונה „דו־משמעות". דוגמה תבהיר את העניין:**

„תכליתו של דבר היא שלמותו. תכלית החיים היא המוות. לכן אפשר לומר ש־המוות הוא השלמות של החיים." טיעון זה מופרך מיסודו. הראיל ולמילה „תכלית" יש שני מרבנים: מטרה וקץ. עובדה זו מגוללת בארגומנט עד תום. במאמרו הגדיל אבנרי לעשות וערבב (מן הסתם, ביודעין) **את המילים „ג'סטה" ו„סמל" כאמור לעיל. ג'סטה מעצם הגדרתה היגה ריקה מכל תוכן ואילו סמל לענייננו הינו תימצות מירבי של תוכן** (סמל מדינה, דגל וכו'). **הדוגמות המובאות במאמר כדי להבהיר מהותן של ג'סטות הינן למעשה סמלים מפורשים.**

בכמה מקומות במאמר מוזכרות המילים „ג'סטה" ו„סמל" במישפט אחד כמילים נרדפות. מעשה זה יש בו משום עירוב מין בשאינו מינו. עם כל הכבוד, צורת הרצאת דברים מעין זו אינה ראציונאלית וכל קורא נבון יבין בנקל כי הטיעונים מופרכים מיסודם.

דני בייער, תל־אביב

● ● ●

האמנם מעניין יותר?

במדור העם (העולם הזה 2137) **אתם לועגים לאותם ישראליים שגילו בשבועות האחרונים עניין כה רב ברומן בין כריס־**
(המשך בעמוד 10)

* שובך עשוי אדמה ופלדה צבועה בגובה 5.5 מטר שהוצב מול התנחלות שילה.

** עוגת־קרם סוסקאנית בעיני: לשפוך את פירצה ופראטו על־ידי קבוצות גופים, רכות ואלגנטיות, חסרות מקוריות ומשמעות, ולמוכרן כשלום לאיטלקים. לכך דרושים עוזת־מצח, צניעות מזוייפת, ויחסי־ציבור מעולים.

הביקורת שמתחו עליך שונאיך, היתה, למרבה הצער, מוצדקת בחלקה. השבוע יהיה עליך לתקן את המעוות. עשה זאת, ב־קפדנות וביעילות, ו־יוקרתך האישית תר־קיע שחקים. בחיי ה־אהבה שלך אין שינוי — אתה פאסיבי בזמן האחרון ואין סיכוי ש־תשתנה דווקא השבוע. הצלחה חלקית עשוייה ליפול בחלקך אם היא תיטול את היוזמה לידיה. אל תפריע לה.

* * *

זה לא יהיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה, אתה יכול להסתכן. כאב־הראש הריגער, הצרות בטווח־קצר, — כל אלה שקולים, אם רק תדע להתמיד על־ידי ההישגים הרציניים וכוח־הרצון שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נערים ובלתי־צפוי עשוי להתגלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אישית או של קינאה מיקצוענית. אל תראי לו שאת נפגעת ממנו. העמידי פנים של לא־איכפתיות.

* * *

מצבך הנפשי מוסיף להשתפר — וזאת, ב־זכות היכרויות חדשות, ועל־יסוד כמה התפתחויות המוכיחות לך, כי יש לך כל ה־סיכויים לפענח את הקשרים שקשרו אותך למצב סטאטי. כיש־רונך יתגלה ברבים, למבוכתך ולשמחתך. אל תהיו שוטים, נצלו זאת לפרנסה.

* * *

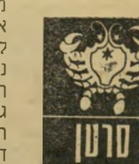

מצטער, אבל הזהרתי אותך: אין זה שבוע לערוך מסעות או שינויים מרחיקי־לכת. אם תוכלי לשמור על מיגרת־חיים דומה לזו בה היית עד כה, בתנאים חדשים, תקלי במיקצת על הבעיות. אם לא — מוטב שתסמכי לחלוטין על שיפוטו של איש בעל־שיקול. והעיקר — לא להגדים בשום דבר ולא לריב. יום א' הבא מגיש לך הזדמנות נדירה. אל תכתבי מכתבים חשובים ביום ג' המתקרב ובא.

* * *

אחרי מסע ארוך ומפרך, אתה חוזר ל־מצב של רגיעה. השל־ווה תחדור, אט־אט, לתוך חייך ותמצא עצמך בעמדה של כוח. בת־לבאות: אל תה־סס להתפטר, אם ה־בוס עושה לך צרות במישור האישי. זה לא כרוך בחוזה־עבודה. בן אריה: יום ב' ו־ג' לא נועדו לזינוק בתחום העיסקי. דע לשמור על היש לך.

* * *

פגישה שקיימת עם ישיש רם־מעלה בראשית השבוע, תיגרום לך קורת־רוח והרגשה כי אתה באמת משהו. אולי יש בזה שמץ מן האמת, אך יהיה עליך להוכיח זאת. לכן אל תחסך, ובכל מקום בו תינתן לך האפשרות, הצג את דיעותיך ללא חשש, והסבר את עמדתך. הסובבים אותך יבינו זאת. בת בתולה: חידדי מימשחק ה־ביישנות. אם תמשיכי כך, תיפקע סבלנותו וייעלם. הנחיתי את המהלומה מאוחר יותר.

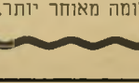

* * *

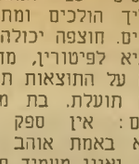

תקרית בלתי־חשובה עשוייה לגרום אצלך למשבר. אל תבזבז כסף: את עשוייה להיכנס לתקופה של חוסר־פעילות, אם לא תזהרי או אם תבואי בקשר עם האדם הלא־נכון. משום כך, מי־טב לא להתחייב ל־טווח ארוך. אם תח־ליטי לנסוע בימים ו' או שבת היזהרי ששום דבר חשוב לא יהיה תלוי במטע. הישמרי מפני גניבה, בייחוד אם את עלולה לנסוע.

* * *

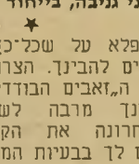

תתפלא על שכל־כך הרבה אנשים מתקשים להבינך. הצרה איתך, שאתה נמנה על ה„זאבים הבודדים" ואינך מרבה לשתף לאחרונה את הקרובים לך בבעיות המעיקות עליך באמת. צפוי־ייה לך השבוע פעילות הקשורה בעבודת־כפיים. מעשהו של אדם יקר לך יכאיב לך, למרות שלא התכוון לכך. תצטרכי לעודד את בן־זוגך בפעילות, שבסופו של דבר תביא אושר לשניכם גם יחד.

כוח־ההרגל משמש לך מדריך — וזה דבר טוב מאוד, השבוע. כי זהו שבוע של שיגרה, והרוצה להפר אותה באופן קיצוני, עשוי להיתקל בקשיים, שעליהם לא חלם כלל. גם מבחינה כספית לא כדאי להגזים. יום א' בתחילת השבוע, גורם לך כאב־ראש. יום ה' בסופו — מצביע על התחייבויות חדשות וגם על מקורות־הכנסה בלתי־רגילים. לעומת זאת, בשטח הרומנטיקה — חלש.

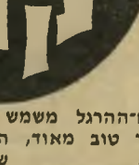

* * *

רומן סוער, משוגע ממש, נפתח בפניך, בת דלי, אם יהיו לך רק העיניים לראות את האיש, הנראה כבלתי־נכון. זה יתחיל בריב, זה יימשך בסערה, זה יגיע לשיאו באהבה גדולה. גם בעניינים־כספים יש סערות, אבל לאו דווקא שליליות: דע לעמוד על שלך, אך ברכות ובאצילות מסוייעת. שמור על עצמך מבעיות־קיבה — ואל תיתן למועד סיום הביטוח שלך לחלוף.

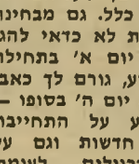

* * *

השבוע הינך נוטה להגזמות, גם בגנדרנות, ובעיקר מילולית. יש לך מזל שכוכבים מסויימים גורמים שתהיה בנוסף לכך גם חביב ומקובל על ידידיך, כולל בנות המין השני. אתה מקיף את עצמך ב־פעולות רומאנטיות שונות כאמצעי בריחה ונקמה על הסחבת שגורמת אותה אחת המעסיקה אותך.

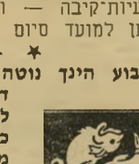

עבור ל"שרתון"
ENGLISH BLEND

היא נועדה לגברים כמוך.

"שרתון" היא סיגריה עם אישיות.
התערובת המשובחת שבה הוכנה בקפדנות
מעלי וירג'יניה מובחרים, כמיטב הסיגריות האנגליות.
אם עדיין לא ניסית-קח "שרתון" עוד היום.

מוקד S.J

"שרתון"
סיגרית וירג'יניה אמיתית
ENGLISH BLEND
באריזה חדשה!

תשבץ העולם הזה 3138

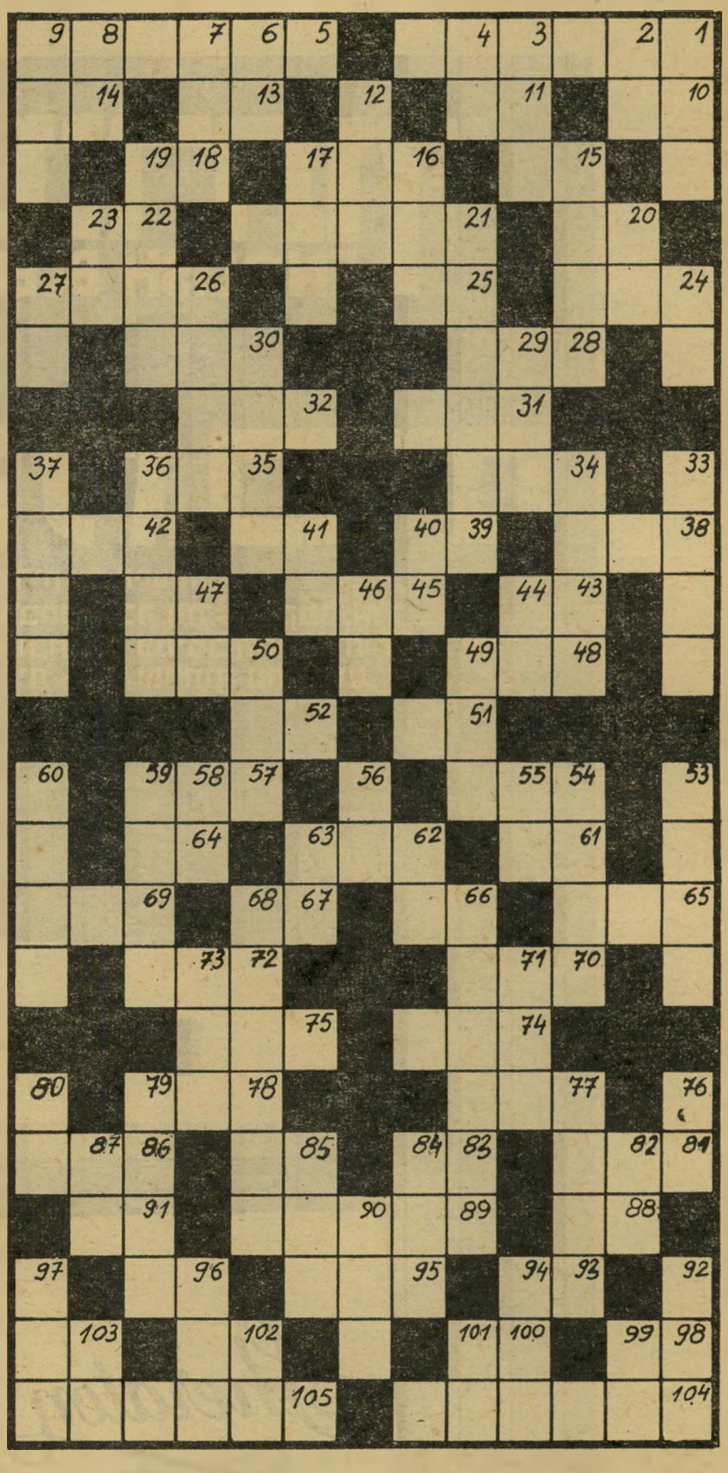

מאוזן: 1) זמרת ישראלית; 5) אתר־נופש בדרום; 10) התיכון הוא כזה; 11) מציאות; 13) ילדים; 14) ישן; 15) אדון; 16) מטרופולין; 18) מזיק לבגדים; 20) דין; 21) רפואה; 22) ממהר; 24) נהרה; 25) מעבד את הבצק; 26) זמן נוכח; 28) אריג דק ויקר; 30) עב; 31) מתיז; 32) עיין בספר; 34) מלחמה; 35) זה הוא (הפרץ); 38) בהמת־הרים; 39) משקה קל; 41) מחוזשי השנה העברית; 42) פרח־נוי; 43) אביון; 45) מאוחר בלילה; 47) תבואה; 48) אל ההר; 50) עצם; 51) מחוספס; 52) מלכסיקון הבקר; 54) ויתר; 57) חורים מחוברים בחוטים; 61) סוף כלי התחלה; 62) אליגוריה; 64) הגיע; 65) סיים; 66) רך בצאן; 67) לא קר; 69) נאה מאד; 70) מין עץ; 72) כלי־קיבול לנוזלים; 74) גורל; 75) תבלין נפוץ; 77) ספינת המידבר; 78) מפחד; 81) מעמסה; 83) יתן כתף; 85) נגמר; 86) הקדש מוסלמי; 88) מילת־בררה; 89) מלאכת הכנת הבגד; 91) מטבע יפני; 93) פלא; 95) חרס; 96) מזמר; 98) ידי כלי סוף; 100) סימן הכפל; 102) מיכסה הבית; 103) חס־וחלילה (ר"ת); 104) שמשה; 105) אבן טובה.

מאונך: 1) כוח, עזוז; 2) קיצור שם ירושלים; 3) שדה חרוש; 4) יין־שרף (ר"ת); 6) מונה בחשמל; 7) ניהיל; 8) בר־בטן; 9) גוף שלישי רבים (סיפרותית); 12) רדו דבש; 15) אתר; 16) לוח־עץ; 18) רעש גדול; 20) שנשמה באפו; 21) מלכת אנגליה; 23) פקודה מפורשת; 24) רשע; 26) תענוג; 27) בת־קול; 29) מלחינה ופיזמונאית (ש"מ); 30) ממכות מצרים; 33) יהירות; 34) מריש; 36) שוטף; 37) בגדי־שרד; 40) מילת חיוב; 41) כעס גדול; 44) מיניסטר; 46) אריג מיקראי מובחר; 47) פרי־בטן; 49) פילוסוף גרמני; 50) בן ההיה; 53) זוהר גדול; 54) פחד גדול; 55) שן המפתח; 56) אפס כוחו; 58) חזר; 59) צלולויד; 60) תשלום עבור הכלה; 62) מילת שאלה; 63) רשוב במיקצת; 66) מיקווה־מים זעיר; 68) מבריאה; 71) עיטור שיער לפנים; 73) אחרי היום; 76) מן ההורים; 77) גניוס; 79) ממלא את האטמוספרה; 80) מיפתן; 82) סחוב!; 84) כסיל; 85) בן־זוגו של ביצתן; 87) בית הציפור; 90) אגם; 92) עוף־כנף; 94) קלט; 96) ציר הדלת; 97) כלי־קיבול גדול לנוזלים; 99) חי ימי; 101) מכינויי האלוהות; 102) נעלם; 103) מועד.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

טינה אונאסיס לבחיר־ליבה הרוסי. אם אתם אומנם סבורים שסיפורי־רכילות מסוג זה אינם צריכים לעניין את הקוראים, מדוע אתם בעצמכם מפרסמים סיפורי־רכילות למכביר. האם אתם סבורים שסיפור הרכילות על משבר הנישואין אצל הצמד דודו ועירית דותן צריך לעניין יותר מאשר הרומן של הגברת אונאסיס?

דורית כהן, תל־אביב

● ● ●

שיחות־נפץ

כישלון מסע הרצון־הטוב של אייבי נתן לביירות היה צפוי מראש. משום כך דומני שהוא גרם יותר נזק מאשר תועלת. אייבי נתן יכול היה לחזות מראש שהלבנונים יסרבו לקבל ממנו את תשורת הרפואות והאמבולנס. התעקשותו לכפות עליהם לק־

בל מתנה שלא רצו בה, הזיקה לידידות בין שני העמים, שאייבי כה רוצה לטפחה. מעתה והלאה יוכלו גם אזרחים ישראליים בעלי רצון־טוב לטעון: אין לעזור למי שלא רוצים בעזרה. אולי היה במסע תעמולה זה גרעין של רצון־טוב, אבל שי־קול־דעת לא היה בו. הסורים יכולים לכפות את עצמם על הלבנונים בתותחים וקאטיושות. אייבי אינו יכול להפגין אותם בסוכריות וצעצועים.

מרים בטיש, ירושלים

● ● ●

השוואה חסרת הגיון

זוהי תגובה למכתבו של הקורא אריה אורון מירושלים (העולם הזה 2134).

למרות שמכתבך קצרצר ואינו שונה או בולט משאר המיכתבים, בלט דווקא הוא לנגד עיני. השוואתך בין „ערבי שהניח פצצה בקמפוס הירושלמי והתקבל ללימודים" ובין „תלמידות חדשות שלא שירתו בשירות־לאומי ושאינן מתקבלות לאוניברסיטה" הינה חסרת־הגיון לחלוטין. כמו כן בולטת בה הגזענות, ש„הרדות" לה אין אנו מצליחים לפתור בעיות שתקרבנה אותנו אל השלום הנכסף.

חבר יקר, אל לנו להיתפס לרגשות בצורה קיצונית ולשכוח קריטריונים אובייקטיביים. כל עוד אין החוק מחייב גיוסם של ערבים — מוסלמים ונוצרים — אין שירות בצה"ל יכול להוות קריטריון לקבלתם במוסדות אקדמאיים. לעומת זאת קיים חוק המחייב כל צעירה להתגייס ולשרת שנתיים בצה"ל. על כן, מתוך הנחה שזו חובה, הרי שזה כן יכול להוות קריטריון. אתה, המדבר על „הגינות וצדק", אמור: מדוע עלי לשרת במשך שנתיים למרות שאיני מזדהה עם צבא ישראל ופעילותו? מדוע עלי לוותר על שנתיים בהן יכולתי להתחיל בלימודי, שעה שבחורה אחרת מתחמקת מכך? האם מוצדק עוד לסייע לאותה בחורה־משתמטת בכך שתוכל לגשת ללימודיה בלא שמילאה את החובה המוטלת על הכל?

אוולין קורמן, ירושלים

● ● ●

הדפוקים של הנח"ל

הזדמן לי לשוחח באחרונה עם בני־נוער שונים והתרשמתי מחומרתה של ה־בעייה אותה העליתם בעיתונכם (העולם הזה 2131) במאמר „הדפוקים של הנח"ל". מסתבר שהמיקרה של נורית פלג מכה גלים בקרב הנוער העומד להתגייס לנח"ל, ומישפחותיהם ואזרחים אחרים שאיכפת להם. מדובר כאן בנוער־עילית בגיל ההתבגרות, שהתחנך בבית ובתנועות־נוער על ערכים אנושיים ולאומיים איתם הוא מזדהה. רבים מזועזעים לגלות כבר בשלבי ההגשמה הראשונים את המציאות הסורתית.

הנערים מטיבעם נותנים אימון בדברי המדריכים ונציגי מישרד־הביטחון וכמובן שאינם מבררים את זכויותיהם וחובותיהם מבחינה מישפטית כאשר הם מקבלים את טפסי ההתחמה לקראת היציאה לשירות. לא יכולתי למצוא נימוקי־נגד לטענות ו־ביטויים כמו „ניצול" (כוח־עבודה זול ב־קיבוצים עם השקעה מינימאלית), „הונאה" („הארכת־השירות בצה"ל ללא תמורה הו־למת) ו„זילזול" (התנערות מאחריות). התרעורות האימון עשויה לפגוע באיכותם של המתנדבים לנח"ל, כחיילים וכאזרחים בעתיד.

אני קורא לתיקון מיידי של השגיאות: תיקון העוול שנעשה לנורית פלג בכדי ל־אפשר לה שיקום נאות; חיוב המדריכים בתנועות־הנוער לתת אינפורמציה מלאה למתגייסים לנח"ל ולמישפחותיהם על זכו־יותיהם וחובותיהם; הגדרת מעמדן של מיסגרות הנח"ל השונות על מנת למנוע פאראדוכסים כמו נערים לא מגוייסים „הנהנים" מגינונים צבאיים, כמו חופשה אחת לשלושה שבועות ולוויה צבאית.

זוהר ק., תל־אביב

● ● ●

„תיסמונת דייוויס"

הלו, דודו (וייזר):

„תיסמונת דייוויס" קראת לה. שיהיה. אותה הגברת בשינוי אדרת, היום בימין — מחר בשמאל. כפי הנראה: מכת מדינה. אני הייתי קורא לזה ביתר פשטות: הפחד להפתה. פחד איום, כמו כל המוטיבים המשליליים. פחד שהוא חזק בהרבה מן ההכרה הצלולה.

כאלה שעל „חיזעה" לחמר כאריות — שותקים כדגים מול „דייוויס". זה כבר באמת קונצנזוס! סרבן־גיוס ועוד אנטי־ציוני — הס מלהזכיר. או מה הבעייה? הבעייה היא שלנו, כעם. עם (חורז עם גם) הירא את עצמו. לא תוכל לציין גבולות לימין או לשמאל. כל צד עסוק ביראת השמיים שלו.

אולי באמת ראויים אנו לאמצעי־התיק־שורת שיש לנו, ואולי גם לגרועים מהם.

יעקב מזר (מוסקו), ניו־יורק

● ● ●

למה השינאה?

היות ועיתונכם, למרבית הפלא, נותן פיתחון־פה גם לדתיים, הריני פונה אליכם בבקשה לפרסם מכתבי זה, כדי שהקוראים החילוניים יהיו מודעים לכך, שישנם פו־ליטיקאים מסויימים (כמו ח"כ שולמית אלוני), שמלבד זה שבוזים את עצמם על נגיחת הגזענית היהודית־הדתית־החדרית, חבר שלצערי יש די הרבה חילוניים ה־אוהבים לעשותו, אותם פוליטיקאים גם ממציאים סיפורים ומבשלים מידע כוזב שלא היה ושלא נברא.

להפתעתי, אפילו עיתון רציני כמו הארץ, אינו מוותא קודם — כפי שאתם, למשל, אנשי העולם הזה, עושים (למרות שאני מתנגד לדיעותיכם!) — אם הידיעות שהפוליטיקאים מוסרים לעיתונים המודהים איתם נכונות או כוזבות. וכוונתי הפעם לידיעה, שמבין החיילות שנכנסו להריון בתקופת שירותן הצבאי היו גם בנות דתיות והן עשו הפלות. והנה, בא שר־הביטחון ואמר, בתשובה לשאילתה של ח"כ שרה שטרן־קטן, שאף לא בחורה דתית אחת נכנסה להריון ועשתה הפלה במיסגרת ה־

(המשך בעמוד 14)

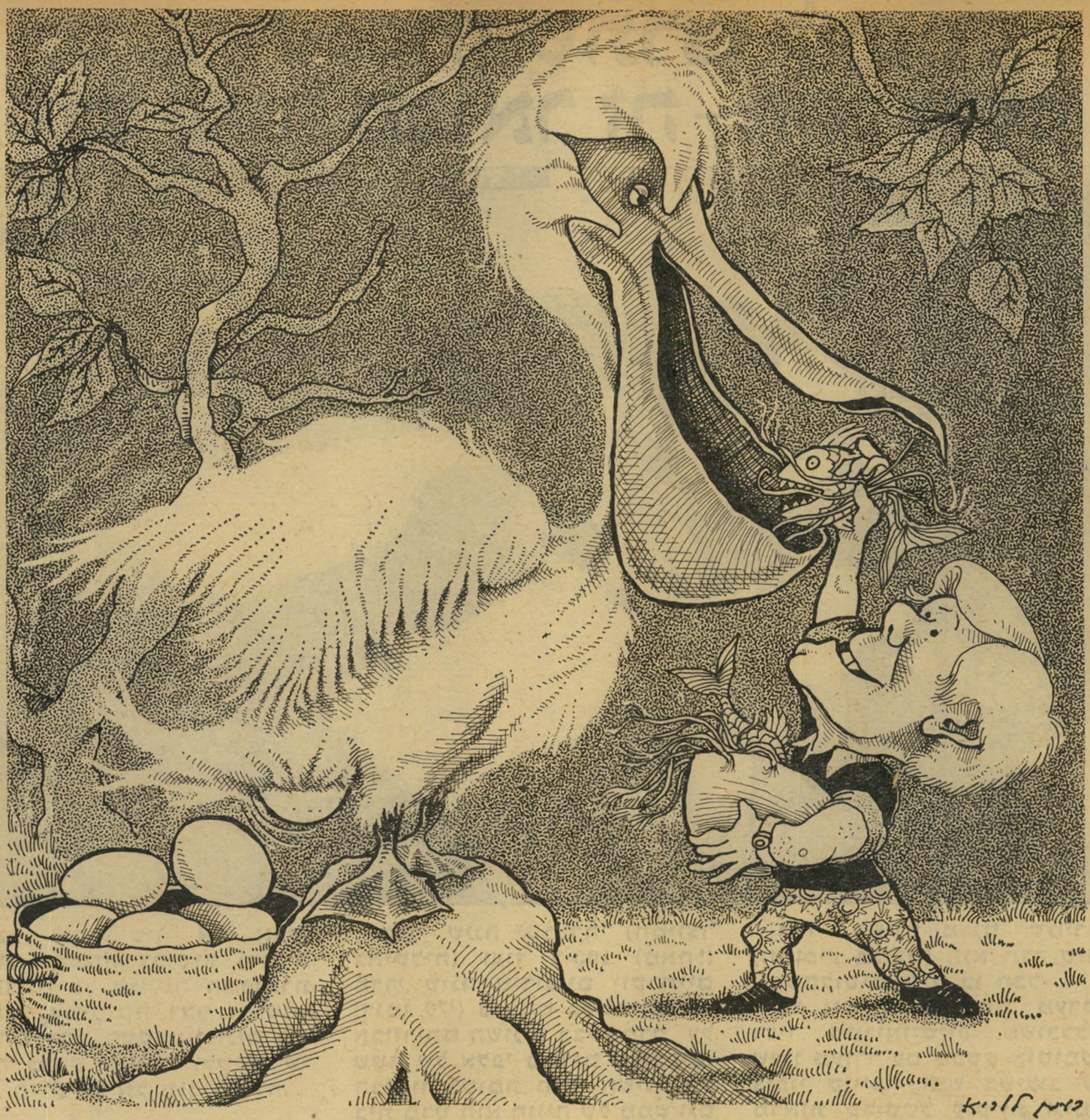

מקור לא אכזב של ביצי־זהב

לא כדאי לחסוך במילים
כדי להסביר
למה כדאי לחסוך כסף.
כשמדובר בחסכון
תמצא את ביצי הזהב
בתכניות "יתרון" של בנק דיסקונט:
יתרון דירה...
יתרון ברירה דולרית...
יתרון לכל...
יתרון ח"י כפליים...
היכנס לאחד מ-225 סניפי
קבוצת בנק דיסקונט ושאל
את הדיסקונטאים על חסכון
ב"יתרון". הם לא יחסכו
במאמץ כדי לסייע לך.

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

הדבר האחרון שתרצו לעשות בחדר שינה מפואר זה - הוא לישון.

ואם לא לישון - אזי אפשר למזוג שמפניה בכוסות גדולות, להתרווח על המיטה המפוארת, להאזין למוסיקה רכה וחושנית מן המערכת הסטריאופונית הקבועה בראש המיטה ולקיים שיחות חרישיות אל תוך הלילה...

חדר שינה "סמירה" (המיוצר באיטליה) ועוד כ-100 (מאה!) חדרי שינה אירופיים יוקרתיים (דגמי 79') מוצגים בשלמותם על אביזריהם השונים בבית מרס, על שטח של אלפי מטרים מרובעים. הביקור בקומת חדרי השינה של בית מרס הוא חוויה של ממש וגם משתלם -

לקבל רעיונות... ולראות את החידושים האחרונים מאירופה. בשום מקום אחר לא תמצאו אותם - אפילו לא בהזמנה פרטית!

חדר השינה מדגם "סמירה" (המופיע בצלום) הוא חדר שינה אקסקלוסיבי שיש בו הכל -

בר נייד ליד המיטה, מערכת רדיו סטריאו־טייפ משוכללת, שעון מעורר עם מפסק אוטומטי, ציפוי קטיפה - זמש בשילוב עם מראות קריסטל ענקיות וגימור עץ משגע.

1978

חדר שינה "פלאזה"

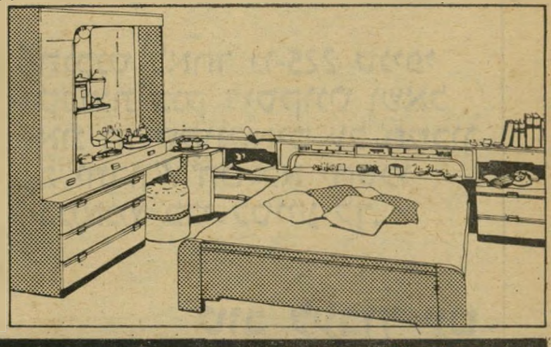

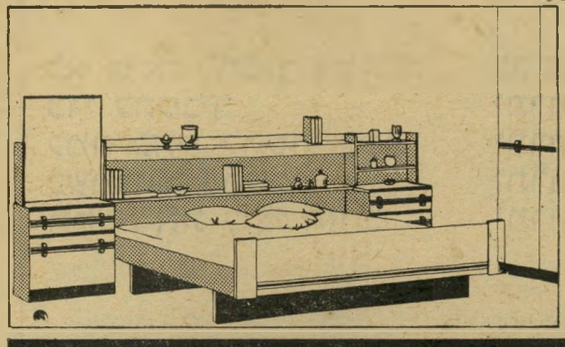

מרכז לשיווק חדרי שינה - יבוא, ישיר לצרכן.

בבית מרס - חניה בשפע, קפטריה, מוסיקת רקע, מדרגות נעות ומעל לכל אנשים מקצועיים איתם תוכלו להתייעץ.
בית מרס פתוח ברציפות מ-8.00 בבוקר עד 7.00 בערב.

מרס

תל אביב, הרצל 158.

הבורסה מקדמת את הספורט

— במשך שנים השקעתי בלוטו, בפיס ובטוטו — בכה לי בטלפון מומו שין. לילות שלמים — הוא המשיך — לא עצמתי עין עד בוקר בפוקר, קנסטה ורמי. איפה לא חייתי? במונטה־קרלו! בלאס־וגאס! אפילו שבע־פי־שלוש ניסיתי! ועדיין אין לי אפילו פנטהוז משלי!

— אל תבכה — שח לו סאחבק — נמצא הפיתרון לבעייתך!

— ומהו?

— לך לבורסה!

— שמעתי את העצה הזאת — אמר מומו — אבל מה לעשות ואיני מבין דבר במניות?

— אין דבר קל יותר מלהשקיע בבורסה! — הכריז סאחבק לתוך השפופרת.

— אבל איך מתחילים עם זה בכלל?

— ראשית עליך להשיג טופס.

— כמו בטוטו?

— בדיוק כמו בטוטו! — שח סאחבק — בהבדל אחד, שכאן משחקות יותר ממאה קבוצות, שקוראים להן חברה בע"מ.

— שיגעון — אמר מומו — אתה פשוט מסמן קבוצות, כמו בטוטו, ומביא את הטופס לסוכן?

— לבנק — תיקנתי אותו — את הטופס מביאים לבורסקאים, שיושבים בבנק.

— מי אלה?

— בורסקאים? פושטי עורות! מומחי הבנק לניירות־ערך. הם ינסו לעזור לך לסמן את הטופס שלך. אבל אתה, חכם, תעשה להם „כן כן" בראש, ואל תשמע לאף מילה שלהם.

— אז איך אני יודע במה להשקיע? — שאל מומו.

— אתה יודע, מפני שלפניך מונחת טבלת הבורסה הלאומית.

— כמו הליגה הלאומית?

— אותו העיקרון בהבדל שכאן, כדי שקבוצה אחת תרוויח, אין צורך שאחרת תפסיד.

— אתה רציני?

— רציני עד עצבות — שחתי — מומחי טוטו ותיקים, שעברו לבורסה, נדהמים בתחילה להיווכח כי בשבועות מסויימים כל הקבוצות מרוויחות, ובשבועות מסויימים — רק הפסדים.

— איך זה יכול להיות?

— ככה זה ואל תשאל למה, כי אף אחד לא מבין.

— אז איך בכל זאת יודעים במה להשקיע?

— ישנן, כמובן, קבוצות מועדפות — הסביר סאחבק — לשם כך כדאי לברר מה המצב בקבוצה.

— צריכים להכיר את המאמן?

— דומה. פה קוראים לו מנכ"ל. מנכ"ל טוב מוציא כל קבוצה מהבוץ. אם, למשל, מספרים לך שלווינסון נשאר בבנק הפועלים, אתה יודע שהם לא יירדו.

— הגיס שלי — אמר מומו — עובד במיפעלי ים־המלח, והוא אמר לי שיש להם קבוצה מאד מגובשת של פועלים.

— תשקיע! — שחתי — אני מבשוט ממך, מומו, יש לך תפיסה מהירה. אבל אל תתחיל להרים את האף, והיזהר מאי־די־בי.

— עייפים?

— מתנהלים בכבדות. כושר גופני לקוי.

— שמעת משהו — אמר מומו — על סטוק בל"ל?

— קבוצה טכנית טובה — שחתי — אבל סובלים מחוסר מבקיעי שערים.

— והמיזרחי למוכ"ז?

— רק מלמיליאן יושיע!

— נניח שעשיתי בדיוק מה שאמרת — אמר מומו — כמה זה ייצא לי?

— קשה לנקוב סכומים — שחתי — כדאי שתכין תיקי־עור, כי מסלי פלסטיק הכסף יפול לך דרך החורים.

— נשמע שיגעון — אמר מומו — אתה בטוח שאף אחד עוד לא הפסיד בזה?

— זה לא אמרתי — אמרתי — אבל מי שמפסיד, לא איכפת לו.

— איך זה?

— אתה מפסיד בהרגשה טובה, כי אתה יודע שהכסף הולך למטרה חשובה.

— איזה מטרה?

— הבורסה מקדמת את הספורט בישראל! הבורסה קונה לכל ספקולנט אלפא־רומאו ספורט! רק בזכות משקיעים כמוך יכולים הספקולנטים המוכשרים להתאמן מדי חורף בסקי בהרי שווייץ! מומו — הכרזתי לפני הטריקה — אתה הולך לעשות מעשה חשוב!

קפה הפוך

— יהודי נכנס למכס בחיפה, נושא עימו שק גדול, מלא בסחורה כלשהי. הדובר הוא נחצ'ה הסופרמרקטיסט, שתפס אותי לפנות ערב בצרכניה.

— מה יש לך בשק? — שואל המוכס — ממשיך נחצ'ה.

— אוכל לציפורים! — עונה היהודי.

— פותח המוכס את השק ומוצא בו קפה.

— האם ציפורים אוכלות קפה? — תמה המוכס.

השיב לו היהודי:

— ירצו יאכלו. לא ירצו, לא יאכלו!

ביקשתי מנחצ'ה שיסלח לי.

— בדיחה ישנה! — שחתי.

— חכה! — אמר נחצ'ה — זו לא בדיחה! לפני שנה, כאשר מחירי־הקפה בעולם הגיעו לשיא שלא היה כמותו, מגיע שוב אותו יהודי למכס בחיפה. הפעם הוא מביא עימו מאה אלף שקי קפה.

— מה הבאת הפעם? — שואל המוכס.

— זה בשביל עלית — עונה היהודי.

— ומה עושה מזה עלית? — תמה המוכס.

— עלית — משיב היהודי — עושה מזה נס־קפה לציפורים.

— יש כאן כמות שתספיק לשנים! — מתפלא המוכס — האם חברת עלית אינה חוששת להיתקע עם זה?

— אין חשש כזה — משיב היהודי — מדעני חברת עלית הצליחו לפתח זן מיוחד של ציפורים המכורות לנס־קפה. בשעה שמגישים לפניהן את הנס, הן מציצות במחיר, מצייצות קצת, אך אוכלות הכל!

— ציף ציף ציף — שח סאחבק, הכניס לסל קופסה של נס, ועף החוצה.

דברי חכמים

השר מאיר עמית ונכדו רון

יאיר כספי.

למען התענוג...

אני כבר מצאתי את התענוג האמיתי.
אירופה, דלת ניקוטין בעישון, עשירה בטעם.

אריאלי

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

שירות הצבאי! את ההכחשה העיתונים לא פירסמו.

למה השינאה הזאת?

יעקב דביר, תל־אביב

● ● ●

חמהצה, לא הלוואה

בעתונכם הנכבד (העולם הזה 2128) התפרסמה כתבה במדור אתה והלירה תחת הכותרת „מבטחים מלווה למעסיקים בניגוד לחוק". מאמר זה נכתב ללא בדיקה וכשאין לו כל בסיס ומגמתו הינה להשמיץ בלבד, ברצונו להעמיד דברים על דיוקם כדלקמן:

מבטחים, שהינה קרן פנסיה, מעולם לא השקיעה כספים במפעל זה או אחר ומעולם לא הלוותה כספים למעסיקים. כל אשר נעשה הוא שמבטחים ממליצה לעתים על מתן הלוואה למפעלים שונים, שעובדיהם מבוטחים בקרן באמצעות מוסד כספי ועל אחריותו. אילו הכותב היה בודק לפני כתיבתו את העובדות היה מוצא כי מעולם לא שימשו כספי מבוטחים כערבות להחזר חוב של הלוואה, שמעסיק קיבל בהמלצת מבטחים. שהרי כאמור הבנק הוא הוא הקובע את סדרי החזרת החוב, הערבויות והבטחונות להחזרת החוב כאשר למבטחים אין כל דיעה או השפעה בעניין.

עו"ד בן־עמי עמירן, מבטחים תל־אביב

● ● ●

פרישה מפוברקת

בידיעה שפורסמה בעתונכם (העולם הזה 2136) „בן נתן רצה לפרוש" — אין אף שמץ של אמת. לא רק שמר אשר בן־נתן לא ביקש לפרוש מן המירוץ לעיריית תל־אביב—יפו ולא ניהל שום שיחה בנושא זה עם שמעון פרס, שכביכול, „הניאו מצעד זה" — אלא שמר בן־נתן אופטימי ביותר באשר לסיכוייו לזכות במירוץ לראשות העירייה.

בן־נתן

יתר על כן, הסקרים וההערכות האחרונים (הן במערך והן בליכוד) — מורים עתה על שיוויון בסיכוייהם של שני המועמדים: אשר בן נתן ושלמה להט. לא קשה לי לנחש את „המקורות" שהדליפו לכם ידיעה בלתי מהימנה זו שהיטעתה את כתבכם. ברי לי כי הידיעה הנ"ל הינה תולדה של סיכוייו הגדלים וגוברים של אשר בן נתן, ובאה לענות — דווקא בשל כך — על הצורך של אותם „מקורות" להסתייע אפילו בפיברוק ידיעה שכזו.

עדה הוז, דוברת מטה אשר בן־נתן, תל־אביב

● ● ●

מי זכאי לחינוך חינם?

בעקבות מכתבים רבים שהגיעו למערכת עיתונכם בשבועות האחרונים על רישום ילדים לגן־חובה, משתמע כאילו מישרדנו מעונין לחסוך על חשבון ילדים הזכאים לחינוך־חינם לפי החוק — ולא כך הוא. לא מדובר כלל בחסכון, אלא בתיקון טעות שכתוצאה ממנה מימנה המדינה את שכר לימודיהם של ילדים שאינם זכאים לחינוך־חינם.

חוק לימוד חובה, תש"ט־1949, קובע כי לחינוך־חינם בגן־ילדים זכאי מי שימלאו לו 5 שנים לפני יום א' בטבת של שנת הלימודים שלקראתה נערך הרישום. מי שמלאו לו 5 שנים ביום א' בטבת, או שלאחריו, בשנה פלונית, אינו זכאי לחינוך־חינם באותה השנה.

מתוך טעות, נהג מישרדנו בשנים עברו לפטור מתשלום גם ילדים שמלאו להם 5 שנים בין התאריכים א' בטבת לתום השנה האזרחית. משעמדנו על טעות זו, ישוב לא עלתה השאלה כיצד עלינו לנהוג וברור שאנו נהגים לפי החוק.

לדעתנו אין כל הצדקה מוסרית לכך שמתקציב המדינה, הנועד למימון לימודיהם של ילדים בגיל לימוד־חובה, ימומן שכר לימודם של ילדים שלא הגיעו לגיל זה.

פרידה שטראוס,
עוזרת לדובר מישרד החינוך והתרבות, ירושלים

4 יהודים טובים

ה מראה שנשקף מעל אקרן הטלוויזיה זיה היה כימעט פאתטי.

מסביב לשולחן־כתיבה קטן במישרד ראש־הממשלה בירושלים התכנסו ארבעה יהודים טובים. הוטל עליהם להכין את פגישת מחנה־דויד, לגבש ניירות־עבודה עבור הממשלה, להציע לה הצעות אלטרנטיביות.

הצוות התכנס לראשונה שבועיים וחצי לפני הפגישה ההיסטורית.

באותה פגישה יוכרע, קרוב לוודאי, אם פני דורנו לשלום או למילחמה. מה שיתרחש (או לא יתרחש) במחנה־הנופש של נשיא ארצות־הברית יסיר את המיכשול בדרך לשלום — או יפתח את תי־סכר לפני נהרות של דם ודמעות.

ארבעה יהודים טובים מכינים את המיפגש.

מי הם?

■ ■ ■

א חד מארבעת היהודים הטובים הוא מנכ"ל מישרד־המישפטים, מאיר גבאי. הוא בוודאי מישפטן מצויין, אחרת לא היה מגיע למעמד רם זה. אך עד כמה שידוע, מומחיותו בעניינים ערביים היא אפסית.

המישפטן השני בצוות הוא היועץ המישפטי של מישרד־החוץ, מאיר רוזן. אין ספק שהוא מומחה לבעיות המישפטיות, הכרוכות ביחסים בינלאומיים. גם הוא, עד כמה שידוע, הדיוט גמור בענייני העולם הערבי. אך הוא היה, לפחות, בקאהיר. כיועידת־קאהיר הכושלת, שמתה בטרם נפקחה. כיתן כיועץ המישפטי של המישלחת.

החבר השלישי בצוות הוא איש שכיהן כראש אותה מישלחת. אליהו בן־אלישר שירת במשך שנים רבות ב„מוסד". יש להניח שכאיש־המוסד בא במגע עם הצד האפל של הבעייה הערבית. אך עד כמה שידוע, אין הוא מומחה לה. אחרי ועידת־קאהיר, שבה נהג בטאקט ובאדיבות, אמר, בגילוי־לב, כי בבירת־מצריים שינה את דעתו. עד כה האמין כי כל הערבים מבקשים להשמיד את ישראל. בקאהיר השתכנע כי המצרים חורגים מכלל זה.

זוהי התקדמות הראויה ליציון ולשבח. אך מכאן עד למומחיות בענייני העולם הערבי המרחק רב.

גם מרכז הצוות היה בקאהיר. כקצין־מטה ותיק בצה"ל, היה האלוף אברהם („אברשה") טמיר מקורב תמיד לבעיית ישראל־ערב. אך הקירבה היתה להיבט הצבאי של הבעייה — איך להכין את המילחמה הבאה, היכן ונגד מי. הוא ראה את העולם הערבי מבעד לכוונת הרובה.

האם די בכך כדי להכין את השלום?

■ ■ ■

ה עיזם הערבי הוא אחד האיזורים המורכבים והמסובכים ביותר על פני כדור־הארץ. אפשר לקרוא אלף ספרים עליו, ולא להבין בו דבר — כפי שמוכיחים היטב כמה וכמה פרופסורים ואלופי־מיל'. גם מי שקרא את כל הספרים, ונפגש עם מאות אישים, ושהה על אדמה ערבית ד' הקדיש לבעיה זו שנים רבות — גם הוא לא יטען למומחיות מושלמת.

מצריים היא חלק בלתי־נפרד של העולם הערבי. כל צעד מצדיה, בעבר ובעתיד, מושפע בהכרח מסבך יחסיה עם סוריה וסעודיה, ירדן ואש"ף, לוב וסודן, וכל השאר. וכמובן מסבך בעיותיה, מסורותיה ותסביכיה של מצריים עצמה.

כדי להציע למצריים משהו שאינו בגדר טימטום מוחלט, דרושה הכנה של עשרות בעיות — נפשיות ומעשיות, כלכליות ותרבותיות, חברתיות וצבאיות.

בתוך הים הזה יש זרמים הנראים על־פני המים, זרמים שמתחת לפני המים, וזרמים נסתרים במצולות, שניתן רק לנחש שם בדרך האינטואיציה.

כל זה צריך להילקח בחשבון אם רוצים לגבש מדיניות סבירה כלשהי (תהיה אשר תהיה), להכין אלטרנטיבות סבירות, להשמיע רעיונות שיש להם סיכוי כלשהו להתקבל על דעת הצד השני.

האם יעשו זאת ארבעה יהודים טובים אלה, במשך שבועיים?

■ ■ ■

ח יששני שאני עומד לשעמם את הקוראים הוותיקים של שבועון זה בדברי הבאים, כי כתבתי אותם פעמים רבות לפני כן.

הנושא: „מטכ"ל יכן".

בנובמבר 1953 העליתי רעיון זה מעל עמודי העולם הזה, אחרי שיחה עם ד"ר נחום גולדמן, אז בישיא ההסתדרות הציונית. גולדמן סיים אז את המיבצע ההיסטורי של כריתת השלום הישראלי־גרמני („הסכם השילומים"). הוא השמיע דיעות סבירות על בעיית ישראל־ערב.

במוחי עלה רעיון: מדוע לא לקחת איש מנוסה זה, לצרף אותו לממשלה כשר האחראי להשגת השלום, להעמיד לצידו צוות של מומחים ולחטיף עליו לטפל בבעיית ישראל־ערב בצורה מתמדת?

כעבור שלוש שנים, בדיוק שבוע לפני מילחמת־סיני, פירטתי את אותו הרעיון במדור זה. כותרת המאמר נועדה לטבוע מושג חדש: „מטכ"ל לבן".

טענתי אז שעוסקים אצלנו באופן שיטתי ומוקצועי בהכנת המילחמה, ושום כך קיים מטכ"ל צה"ל, הלובש חאקי. אם ריצים להכין את השלום, יש להקים גם לצורך זה מטכ"ל, „מטכ"ל יכן."

הצעתי לרכז בגוף זה מומחים מכל השטחים הקשורים במאמץ כזה: מזרחנים וסיכסוכולוגים, דיפלומטים ואנשי־ביטחון, סוציולוגים וכלכלנים, מומחים לדת ולהיסטוריה, ועוד ועוד.

על צוות זה הצעתי להטיל את הכנת חומר־הרקע הדרוש לכל מיבצע־שלום, את תיכנונם וייזומם של מיבצעים כאלה, את ניהול היחסים הסודיים עם גורמים ערביים מכל הסוגים, את גיבוש האלטרנטיבות המדיניות השונות לקידום עניין השלום.

היה ברור לי שבראש צוות זה צריך לעמוד שר מיוחד, כעך מעמד חזק בממשלה, כדי שאינטרס השלום יהיה מיוצג בכל דיון ממי שלחי, ויהווה מרכיב מרכזי בקבלת כל החלטה.

■ ■ ■

א ן, כמו עתה, הקדישה מדינת־ישראל פחות מ־0.1% (כן, פחות מעשיריית של אחוז אחד!) לכל הפעולות הקשורות להשגת היעד המרכזי של מדינת־ישראל ב־דורנו: השלום.

אז, כמו עתה, מוטל התפקיד המרכזי הזה על מחלקה קטנטנה, מיסכנה ומדולדלת במישרד־החוץ — מחלקה שגם ברגע זה לא יעלה על דעת איש לשתף אותה בדיונים. זרועות המודיעין והביון של המדינה הם גופים רציניים הרבה יותר — אך אלה עסוקים, מטבע תפקידם, בעיסקי ביטחון ומילחמה, לא בהשגת השלום.

מישרד־החוץ אינו מתאים למשימה זו, ומעולם לא התאים לכך.

זהו מישרד העוסק, בכל יממת השנה, בלוחמה מדינית בערבים. בעשרות בירות בעולם ובמרכז האו"ם, עסיקים נציגי מישרד זה בהשבת מילחמה שערה. הם משרבים על נאומי־שיטנה ערביים בנאומי־שיטנה ישראליים. הם מפרסמים מבול של דברי־בלע רוויי־שינאה, כדי לענות על מבול דברי־בלע נוטפי־הארס של הערבים.

יתכן שזהו תפקיד חשוב מאד (אם כי ניתן לפקפק בכך). אך בוודאי אין הוא מכשיר את בעיני לתפקידים של תיכנון מיבצעי שדום וקיום מגעי־שדום.

כל מישרד ממשלתי מושך אליו אנשים המתאימים לרוחו ולתפקידו. קל להבחין בין הפקיד הטיפוסי של מישרד־החוץ ובין עמיתו במישרד־הביטחון, למשל. אלה הם שני טיפוסים שונים.

מישרד־השדום (או מישרד־מרחב, או מישרד לעניינים ערביים) זקוק לטיפוס אחר לגמרי. כדי ליצור צוות כזה דרושים חזון, מחשבת, גישה מוקצועית — וזמן.

■ ■ ■

ב מרצת 25 השנים שיעממתי לא רק את קוראי העולם הזה בהטפה מתמדת להגשמת רעיון זה. השמעתי אותו פעמים רבות בכנסת. בשיחות פרטיות ניסיתי לשכנע ראשי־ממשלות — מלוי אשכול ועד יצחק רבין — וההרבה אישים אחרים בחשיבות העניין.

הרעיון לא התגשם. מדוע?

טובי־הלב יגידו כי עד נובמבר 1977 לא האמינה אף ממשלה ישראלית אחת שיש סיכוי כלשהו להשגת השלום, ולכן נראה התפקיד כעניין אקדמי גרידא. רעי־הלב יגידו כי שום ממשלה ישראלית לא היתה מעולם מעוניינת באמת בשלום, ועל כן לא ראתה בהשגתו משימה מעשית, שכדאי להקדיש לה מחשבה ומשאבים.

כך או כך: בא נובמבר 1977. אנוואר אל־סאדאת הגיע לירושלים. השלום הפך, לפתע, נשא מדיני אקטואלי ומעשי. אך שום גוף בי־ממשלת ישראל לא היה מסוגל לטפל בו באופן מיקצועי.

מאז עברו עשרה חודשים — ודבר לא השתנה. האילתורים של מנחם בגין, התחכמוויות של משה דיין, האינטואיציה של עזר וייצמן — כל אלה אינם יכולים לשמש תחליף לעבודה מיקצועית ורצופה.

אין עסקה מדינת־ישראל בהר־ברת־נברנים או בכיכוי־אש כפי שהיא עוסקת בהשגת־השלום, היו שהעכברים אוכלים אותנו כשנתנו, כשעה שבתינו היו עזים באש.

■ ■ ■

א ינני נאיבי. ברור לי כי מנגנון יעיל ושבודה מיקצועית אינם יכולים לשמש תחליף למדיניות נבונה.

בוודאי שלא. אם מחליטה הממשלה להעדיף את ימית ומעלה אדומים על פני השלום, שום גוף מייעץ ומכצע לא יועיל. נגיע לי מצדה ונמות שם בכבוד (אחרי שהפטריוטים יתנחנו בברוקלין).

אך גם המדיניות הגרועה ביותר תהיה קצת פחות גרועה, קצת פחות מסוכנת, אם הזרוע המיעצת והמבצעת תהיה מורכבת מאנשים נבונים, בעלי תחושה וידע, שיבינו את העולם הערבי.

קל וחומר שגוף כזה, והשר העומד בראשו, יוכלו להשפיע על החלטות רבות, להזהיר ולהתריע, להמזיק ולשכנע, ואולי אף להטות את הכף במצבים מסויימים.

ממשלת ישראל מורכבת, ברובה המכריע, מפוליטיקאים סוג ב', שמומחיותם בעניינים ערביים דומה למומחיותם בכל שטח אחר — היא אפסית. גם אם יש ביניהם אנשים בעלי רצון טוב, שאיפה כדאיניקים וציניקאים, חסרה להם היכולת המינימלית להבין את המתרחש, ולא כל שכן לגבש לעצמם דיעה משלהם.

ראיתי כמה מן הניירות שהונחו על שולחנן של הממשלות הקודמות, כהכנה לדיונים ממשלתיים גורליים על יחסי ישראל־ערב. הם היו ברמה של סטודנטים שגה א' — במיקרה הטוב ביותר. קשה להאמין כי המצב טוב יותר בממשלה הנוכחית, שבה אחראי משה דיין, החובבן הניצחי, על נושא זה.

וכך נתעורר הצורך, שוושה שבועות לפני קמפ־דיוויד, לחזור עיק את אותם ארבעת היהודים הטובים כדי להכין, בחיפזון וכי איתור, „ניירות־עבודה".

■ ■ ■

א ין ישנות, כמובן, את המצב בשבועיים. ורואי־השחורות יגידו: לאחר־מכן זה כבר לא יהיה חשוב. לכל היותר נזדקק רק לקברנים.

אך אם נשתדל לדחות מעלינו הירהורים קודרים אלה, הרי המסקנה מן הנסיון של עשרת החודשים האחרונים, והשבוע האחרון, היא פשוטה ומעשית: יש לתקן לפי חות עכשיו, במאוחר, את מחדל 30 השנים.

יש להקים עכשיו מישרד ממשלתי, שתפקידו האחד והבלעדי יהיה הטיפול ביחסי ישראל־ערב, ובכלל זה כל הקשור במאמץ העליון לכינון השלום.

יש לרכז במישרד זה את מיטב המומחים לטיפול בכל ההיבטים של פעולה זו — התיאורטיים והמעשיים, הפסיכולוגיים והפוליטיים.

(מבלי לחשוב פעמיים, אני יכול לחעלות בדעתי חציי־תריסר מישרדים ממשלתיים, שאפשר לחסלם ברגע, אם דרוש הדבר כדי להשיג את המשאבים הדרושים.)

בראש מישרד זה יש להעמיד שר בעל מעמד מרכזי, שיהיה מוכן ומסוגל להקדיש את לבו ומחו למשימה מרכזית זו של עתידנו הלאומי.

אין לי ספק כי בממשלה הנוכחית יש מועמד אחד לתפקיד זה: עזר וייצמן. בשנה האחרונה כאיזו צמח מאיזו לתוך תפקיד זה, שעדיין אי־נו קיים.

■ ■ ■

א ני אומר שוב: אינני נאיבי. אינני מאמין שהדבר יקום. הממשלה הזאת אינה מסוגלת לכך.

אך לפעמים חשוב להעלות הצעה, כדי לחטיף אור חדש על המצב, שאותו היא נועדה לתקן.

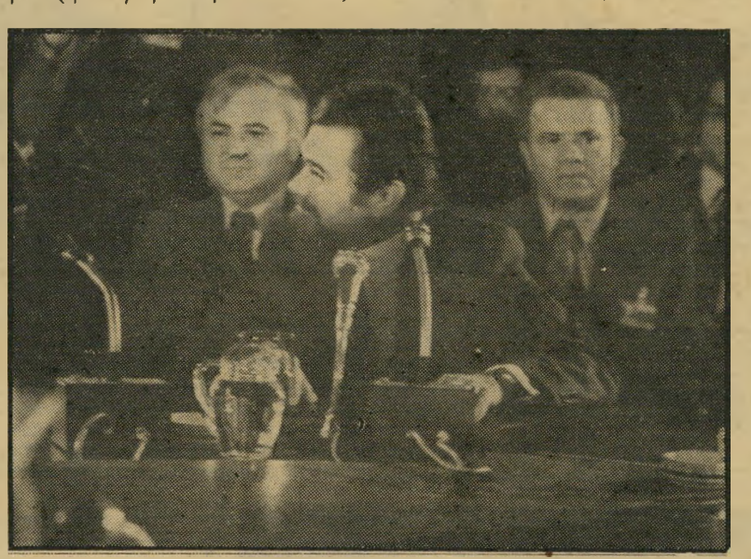

טמיר, בן־אלישר ורוזן ב„מנה־האוס", קאהיר

יחזקאל פלומין: „אני האדם היחידי במישרד האוצר שיש לו ראש פתוח!"

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

■ נשיא המדינה **יצחק נבון** ואשתו, **אופירה**, עם ילדיהם **נירה** ו**ארז**, בילו חופשה בת שבוע ימים בטבריה. את סוף־השבוע של החופשה הנשיא במלון הילטון בתל־אביב. כשירדה אופירה לרחוץ במי הבריכה, הזדנב אחריה תור ארוך של תיירים ששחו לידה כשהם מבקשים ממנה להצטלם בחברתם. הנשיא חזר ביום הראשון לירושלים ולעבודתו, ואילו אופירה נשארה בתל־אביב והצטרפה אל אחותה, **נרדינה**, לבילויים בעיר.

דידי רוקוב

השחקן יפה־התואר, נוהג לשחרר את המטפלת של בנו, ניל, פעמיים בשבוע, ולעשות „יום אב." באותו יום לוקח דידי את בנו, בן השנה ושמונה החודשים, לטיולים בעיר, ומטפל בו מהבוקר עד הלילה. אשתו של דידי, מיצי, עובדת כדיילת־קרקע של אל־על. בנה של מיצי מנישואיה הראשונים, חן לוטקין, נחשב כוכב־הקולנוע הצעיר ביותר בישראל. כאשר אינו עסוק בצילומים או בלימודים, הוא מצטרף לאביו החורג ולאחיו התינוק, ומבלה איתם בכסית ובהצגות יומיות.

■ לסגן שר־האוצר, **יחזקאל פלומין**, היתה בליטה בראשו. בשבוע שעבר נותח, והסתובב במישרד האוצר כשראשו חבוש באיספלנית. כשנשאל לפשר התחבושת אמר: „מה אתם רוצים? אני האיש היחידי במישרד האוצר שיש לו ראש פתוח."

■ במוצאי יום השישי האחרון היתה אמורה להיות משודרת התוכנית על אי בודד, בעריכת **רמי דרומי** ובהשתתפותו של **אשר** („ארתור") **בן־נתן**. התוכנית לא שודרה ותחתיה שודרה תוכנית אחרת. בן־נתן לא היה היחידי שיצא נפגע מהחלטת רשות השידור, שלא לשדר תוכניות רדיו וטלוויזיה עם המועמדים לרשויות העיריה, בתוך מאה־וחמישים הימים שלפני מועד הבחירות לרשויות המקומיות. בתוכנית עלי כותרת, ששודרה ביום החמישי האחרון עם המראיין **יעקב אגמון**, היה אמור ראש עיריית תל־אביב, **שלמה להט** („צ'יצ'") להתווכח עם חבר־הכנסת **יצחק יצחקי**, בנושא שוד הקרקעות. ממש ברגע האחרון ניתנה ההוראה שלא לאפשר את הופעתו של צ'יצ' בטלוויזיה, ובמקומו הוזעק למקום אסיר־ציון המשוחרר **ישראל זלמנסון**.

■ באותו מעמד פגשה **זיווה להט** בעיתונאית **עדה הון**, דוברת מטה הבחירות של המועמד לראשות עיריית תל־אביב מטעם המערך, שהגיעה לקונצרט בחברת במית־הטלוויזיה ורדינה ארז, אחותה של אופירה נבון רעיית נשיא המדינה נדודתו של זמר א־ב־נ־י־בי **יזהר כהן**. כשנפרדו, אמרה זיווה לעדה: „בהצלחה." השיבה עדה: „את לא מתכוונת לזה... אם אנחנו נצליח, לבעלך לא תהיה פרנסה." זיווה לא נשארה חייבת, ואמרה: „אם את לא מאמינה, תשאלי את ארתור בן־נתן מה אני אומרת לו בכל פעם שאני פוגשת בו." כששאלה עדה, למחרת, את הבוס שלה מה אומרת לו אשת המתחרה, השיב: „בהצלחה."

■ סגן ראש עיריית תל־אביב, **פרץ אוניקובסקי**, הוכיח בשבוע שעבר כי אינו נוקשה פחות מהבוס שלו. אוניקובסקי עלה במדרגות העיריה, ונתקל בזוג השובתים **הרצל זסימה נחום**, שביתם נהרס על־ידי פקחי העיריה אחרי שניבנה ללא רשיון. אוניקובסקי נוף בבני־הזוג על שהם אוכלים שם ומלכלכים את הכניסה לעיריה. סימה נחום, הנמצאת בחודשי הריונה האחרונים ואשר הובהלה באותו יום לבית החולים אחרי שלקתה בדימום, לא יכלה לכתאפק והטיחה בו: „אולי אתה רוצה שנתחיל לשבות פה שביתת־רעב, כדי שלא נלכלך לך את העיריה?"

■ מנהל השירותים בעיריית תל־אביב **פנחס** („פינייה") **להב**, בילה את חופשת הקיץ שלו עם אשתו בטיול מאורגן בספרד. לפני שעמד לשוב לארץ, שיגר לידידיו גלויות בנוסח: „אני חוזר מארץ האנוסים לארץ האנוסות."

יגאל גורן

נחשב אחד הכתבים החרוצים של הטלוויזיה. יגאל הוא הכתב לענייני התיישבות, וידוע כמי שאוהב לערב עבודה בבלוים. כשהוא יוצא לשטח, הוא לוקח איתו בדרך כלל בקבוק־משקה לשיפור האווירה. בתמונה, יגאל בשעת כתבה, לוגם מלוא הפה מן האדום־האדום ההוא.

■ להב הוא גם מנהל קבוצת־הכדורסל של הפועל תל־אביב. השבוע נשאל מה תהיה תשובת קבוצתו, לעובדה ששחקן־הרכש של הקבוצה התל־אביבית היריבה, מכבי, **אולבי פרי**, התגייר ויוכל מעתה להתמודד במישחקי־הליגה נגד קבוצתו. השיב פיניה: „כל מה שאני אוכל לעשות זה לרכוש עבור אולסי מקום טוב בבית־הכנסת, לתפילות הימים הנוראים."

■ איש־כדורסל אחר, המאמן הוותיק **יהושע רזיון**, היה מאושר עוד פחות. רזיון הוא האיש שאימן במשך שנים רבות את קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב, העלה אותה

יהודית נגר

מלכת־המים החדשה, היתה דוגמנית עוד לפני היבחרה, אך מייד עם הבחירה הוצפה הצעות. בתמונה היא נראית מדגמנת, עם דוגמנית טירונית, תכשיטים מקוריים. הדוגמנית הטירונית אינה אלא טיבעונה („טיבי") זיכרוני, בתם בת ה־17 של עורך־הדין אמנון זיכרוני ואשתו, מירי.

אנשים

לצמרת. השנה הוא עבר לאמן את היריבה העירונית, הפועל. לרגל מינויו ערכו לו אנשי־הקבוצה מסיבת הפתעה במלון סמואל בתל־אביב. הם הזמינו אותו ל"שיחה עם השחקנים" כביכול, ורק כשהגיע למקום הסתבר לו כי עורכים לכבודו סעודת־ערב חגיגית. אולם אף אחד מאנשי קבוצת־האם של רוזין, לא טרח לכבד את המאמן הוותיק בנוכחותו במסיבה שנערכה לכבודו.

■ יומיים לפני פטירתו בשבוע שעבר, פגש עורך מעריב לשעבר, **אריה דיסנצ'יק** ("צ'יק") בפירסומאי **אזרי**

עדה ליפשיץ

אשתו של הצייר אורי ליפשיץ, נמצאת בחודש השביעי להריונה, מה שלא מפריע לה להתייצב בחוף־הים לבושה ביקיני קטנטן. עדה מצאה באחרונה עיסוק חדש. יחד עם האדריכלית אילנה שרון החלה עוסקת בעיצוב בגדים ובשיווקם לחנויות ולבתי־האופנה. השתיים מצליחות עד כדי כך, שהן עומדות להקים בקרוב מיפעל לייצור בגדים.

סדע שהוא בעל טור קבוע במעריב ובו הוא מפרסם חמשירים בעניניני־דיומא. גילה דיסנצ'יק לסלע: "אשתי טוענת שהמדור שלך הוא הרשימה היחידה המתפרסמת במעריב, שבה אינה נאלצת לקרוא את השורה 'המשך בעמוד הבא'."

■ שתי אורחות נכבדות הגיעו שלובות־זרוע לקונצרט של **דניאל בארנבוים**, שהתקיים בהיכל התרבות בתל־אביב. השתיים, רעיית ראש הממשלה לשעבר **לאה רבין** ורעיית ראש עיריית תל־אביב, זיווה להט, הגיעו לקונצרט במכוניתה של לאה רבין, והשאירו את הבעלים בבית.

■ **ג'רי היימן** הוא יהודי־אמריקאי הנשוי לישראלית, שהחליט לעלות לישראל עם אשתו ושני ילדיו. היימן, שהוא גם יועץ חינוכי בעל תואר אקדמי וגם שחקן, הוזמן על־ידי מנכ"ל תיאטרון חיפה, ה־במאי **עודד קוטלר**, שאיתו למד משחק בניו־יורק, להחליף את **השחקן איציק ויינגרטן**, שנפצע ברגלו, בהצגה סוף המישחק בקריית־גת. ג'רי נפגש עם הבמאית **נורה צ'ילטון**, שגם היא ממוצא אמריקאי, והיא בחנה אותו לתפקיד במאי אמריקאי המגיע לקריית־גת כדי לביים בחוג דרמאתי. היא עשתה איתו כמה תרגילי־אילתור, ולבסוף אמר לו: "תראה, "אתה משחק טוב מאד אבל אתה מוכרח לעבוד על המיבטא האמריקאי שלך, הוא יותר מדי ישראלי."

■ כיצד מכר במאי־הקולנוע **יקי יושע** את סירטו, סוסעק, להפצה בשווייץ? יושע השתתף עם סירטו בפסטיבל לוקארנו, פגש שם במפיק־הסרטים היהודי **בורסי קרוספיד**, שאמר לו: "שמע, אשתי ראתה את הסרט שלך בפסטיבל קאן, והיא ממש משוגעת על השחקן הראשי של הסרט, **שמואל קראוס**. אני רוצה לראות את הסרט, כדי לראות את המתחרה שלי." יושע הראה לקרוספלד את הסרט, וזה החליט לקנותו בו במקום.

■ אצל שמוליק קראוס, המרצה עתה את עונש־המאסר שלו בכלא מעשיהו, ביקר בשבוע שעבר הבמאי **יהודה נאמן** ("גאד") נאמן, ששמוליק כותב את המוסיקה לסירטו על פרקש מתוך תאו שבכלא. גם המלחין־זמר **שלום חנוך** והזמר **אריק איינשטיין** ביקרו אצל קראוס בכלא. ידידים רבים אחרים שלו ממתינים ברשימת ההמתנה שאירגן ידיד **אבי גיבעון**, כיוון שלא כולם יכולים לבקר בכלא בבת־אחת ויש לשמור על הסדר הטוב.

■ מדוע צבע הפסל **מנשה קדישמן** את הכבשים שלו בכחול, בביאנלה של ונציה? על שאלה זו השיב למני **פאר**, שחקר לדעת מדוע צבע אותן קדישמן בכחול, בעוד שידוע כי סימלו המסחרי הוא הצבע הצהוב דווקא. הסביר הפסל ענק־הממדים: "רציתי לצבוע בצהוב, אבל פחדתי שיגידו שזה טלאי צהוב ושהכבשים מובלות כצאן לטבח." אחר־כך סיפר קדישמן, כי ניסה להימנע ככל האפשר ממשמעויות סימליות לאומיות, אך לא הצליח בכך. כי כשצבע את הכבשים בכחול, טענו בפניו שצבע אותן כדי להפגין כחול־לבן. עוד סיפר הפסל, כי אצל מגדלי הבקר, כאשר צובעים כיבשה בכחול פירושו שהיא "יבשה" ואינה נותנת חלב.

■ האסונות רודפים את עוזר־הבמאי בקולנוע **יצחק** ("פיצ'ו") **בן־צור**. לפני שבועיים נפטר גיסו, במאי הטלוויזיה **פול סלינג'ר**, בעלה של אחותו **טוני**. במוצאי־השבת נפטרה אמו, מאותה המחלה שממנה נפטר פול. שלוש אחיותיו של פיצ'ו נשואות לאנשים מפורסמים: טוני היתה אשתו של פול סלינג'ר, אחות אחרת שלו היא אשתו של חבר־הכנסת **עוזי ברעם**, ואילו האחות השלישית נשואה למפיק־הסרטים **אמציה חיוני**.

■ השבוע פנתה אל ה־פסלת **אילנה גור** חברה צרפתית, המתכוונת לפתוח מיפעל לטיפוח הנעורים בים־המלח. נציגי החברה הזמינו אצל אילנה פסל של אשת לוט, ומראו את התרשים — החליטו להפוך את הדמות לסימלו המיסחרי של המיפעל. עכשיו מחכה אילנה לבעלה **ג'רי** שיבוא מארצות־הברית עם הפרקליט שלו, וכל המישפחה תסע לצרפת לעיין שם בחוזה.

■ המיסעדן **ג'קי רונן**, שסיים ריצוי עונש של שלושה חודשי מאסר (מהם שניים שהעביר בעבודות־חוץ במישטרה), שהוטל עליו על מתן עדות סותרת במישפט של תאונת־דרכים, חגג את שיחרורו בצורה מקורית: הוא ערך ארוחה חגיגית לכל המורחים הקבועים במיסעדתו, האכיל והישקה אותם חינם. אולם את ההפתעה האמיתית הכין לו הטבח הסיני של המיסעדה, השוהה עתה בחופשה בקנדה. הטבח זכר את יום שיחרורו, טילפן לג'קי, שזכה מפי חבריו לתואר "אסיר ציון", כדי לברכו על יציאתו להופשי.

■ יו"ר סיעת הליכוד בכנסת, ח"כ **אברהם שריר**, הפתיע את חבריו לסיעה כאשר כינה לאחרונה את התנחלויות גוש־אמונים בגדה המערבית בתואר "התיישבויות רפאים". אולם כוונתו האמיתית של שריר בביטוי זה התגלתה רק השבוע. כאשר רואיין השבוע, הסביר: "מה עוד שים רעש מההתנחלויות בגדה? הרי אלה בסך הכל התנחלויות־רפאים!"

■ מהנדס הקול **דני ווב**, אחיה של **הפנה**, אשתו של קריין הטלוויזיה **דן כנר**, עבר באחרונה הסבה מיקצועית. בארץ עבד דני באולפני הקלטה קולינור ועתה, משחזר ללונדון, החל עובד כצלם ברשת הטלוויזיה המיסחרית באנגליה איי־טי־וי.

■ הזמר **גבי ששון** החליט להיות שחקן רציני. עובדה: הוא לומד מישחק בסטודיו של **לי שטרסברג** בניו־יורק. אחיו, **דני ששון**, שנשא לאשה בת של איל־הון אמריקאי, ממשיך לזמר. עיתון פופ אנגלי, היוצא לאור בלונדון, פירסם באחרונה ידיעה, כי דני עשוי להצטרף בקרוב לאחת מלהקות הפופ הידועות ביותר בבריטניה.

■ ח"כ **חיים קאופמן**, שהוא יצרן צעצועים ומפיץ לגו בארץ, הוציא באחרונה לשוק מישחק־שיבוץ (פאזלס) היוצר, אחרי הרכבתו, תמונה מרהיבה של ירושלים. קאופמן שלח דוגמה אחת מהמישחק לראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, וקיבל כתמורה מיכתב, שבו סיפר לו טדי: "כבר שלושה ימים אני עוסק בהרכבת הפאזל, וההנאה שלי עצומה." אולם קולק לא הסתפק במחמאות. הוא רכש 30 מערכות של המישחק, וצירף למכתבו צ'ק.

■ אגב, חיים קאופמן מכיש סיפור שהופיע במדור זה בשבוע שעבר, שלפיו התוודה בפני עיתונאי כי הפיץ סיפור כאילו הבנק למלאכה הפסיד בשנה האחרונה 20 מיליוני לירות, על־מנת שייקל על בעלי־המלאכה לרכוש את הבנק בזול. קאופמן עומד על כך שהבנק למלאכה אכן הפסיד מיליונים רבים בשנה האחרונה.

נחמן פרקש אוף־הבריחות, הסכים לצאת מאלמוניותו ולהצטלם בביתו, שעל אחד ההרים שמסביב לכפר הטיבעונים אמירים. פרקש נפגש עם המפיק, מיכה שרפשטיין (משמאל) ועם התפאורן גידי לוי, הסביר להם בדיוק כיצד לבנות את השוחה שבה הוא מתגורר, לצורך צילומי הסרט שעושים עליו. הוא גם הסכים לתדרך את יוסי פולק, שיגלם את דמותו בסרט.

אלמה בן פורת

ציירת בזכות עצמה ואשתו של העיתונאי שייקה בן־פורת, היתה בעבר הרחוק מבכירות הדוגמניות בישראל. מאז נולדו שני ילדיה, הילה ואריאל, חדלה אלמה לדגמן והיא מקדישה את מרבית זמנה לטיפול בילדים, ולציור. יחד עם זאת ידועה אלמה כחובבת־בילויים מושבעת, והיא נראית כאן מבלה בשבת באחד מחופי הרחצה, כאשר היא מפגינה גוף שכל דוגמנית יכולה להתכבד בו.

מבצע קיץ!

מיוחד לרוכשים עד 31 באוגוסט 1978

חינם! כל שלישי הרוכש אחד ממוצרי Metz זוכה במערכת משחקי טלוויזיה.

כל שלישי הרוכש אחד ממוצרי האיכות של מץ: טלוויזיות מקפיאונים, מכונות כביסה, תנורי בישול ואפיה, קולטי אדים למטבח ומעיכות סטריאו, יזכה במערכת משחקי טלוויזיה חינם פרטים – אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ, רחוב מודיעין 19 רמת־גן – בני־ברק. להוכחת זכאותו לתנאי המבצע, על הקונה בתקופת המבצע, להמציא עותק הקבלה על הקניה, לחב' מץ, רחוב מודיעין 19 בני ברק.

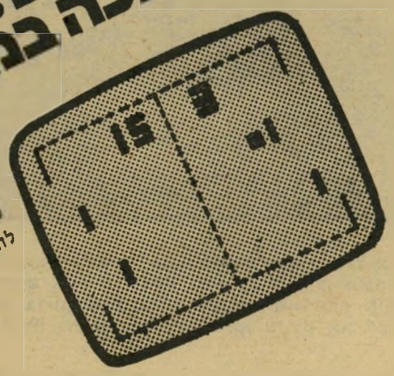

אמץ את

Metz

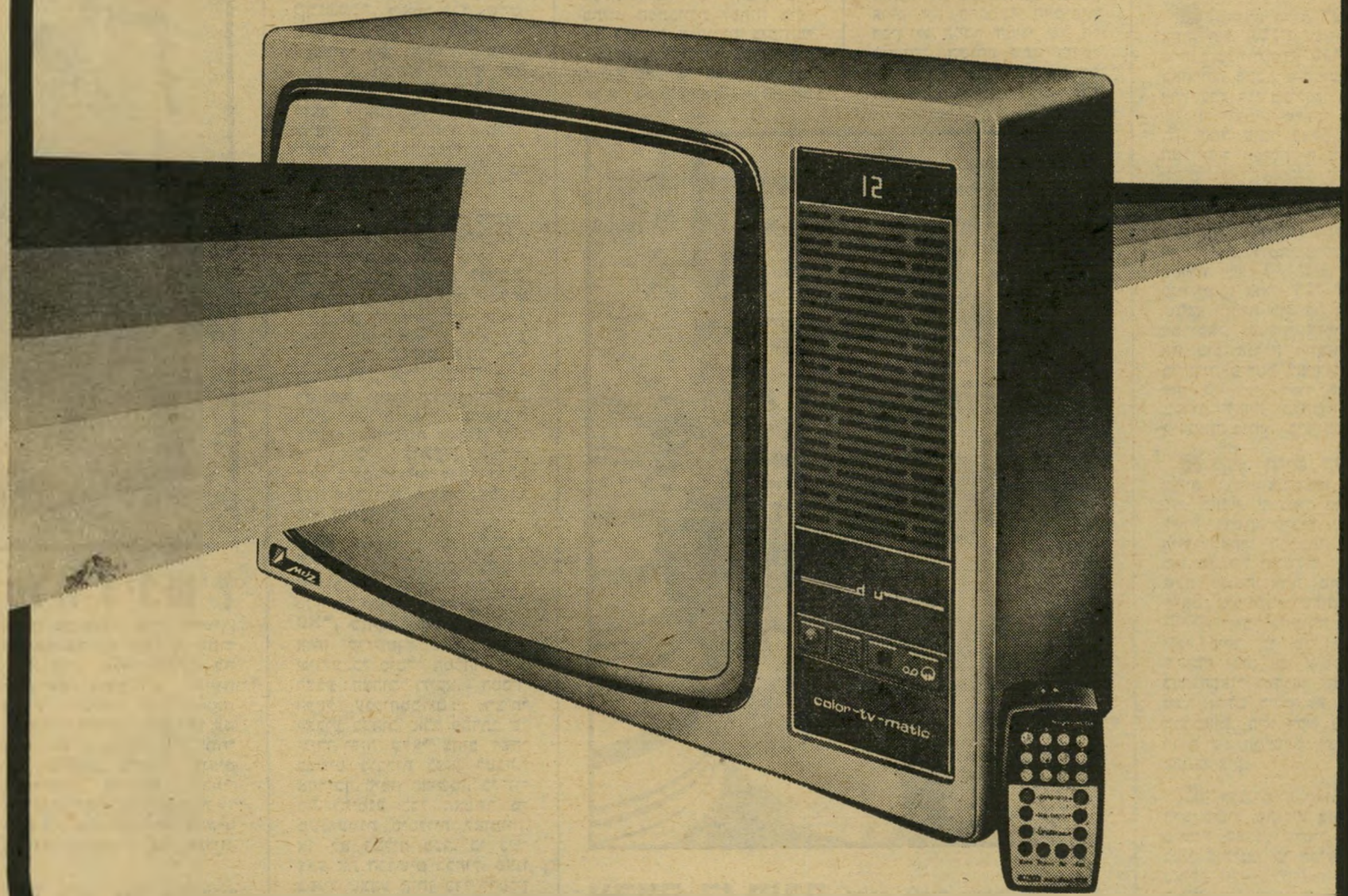

מֶץ-צֶבַע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית

בורג לראשות הממשלה!

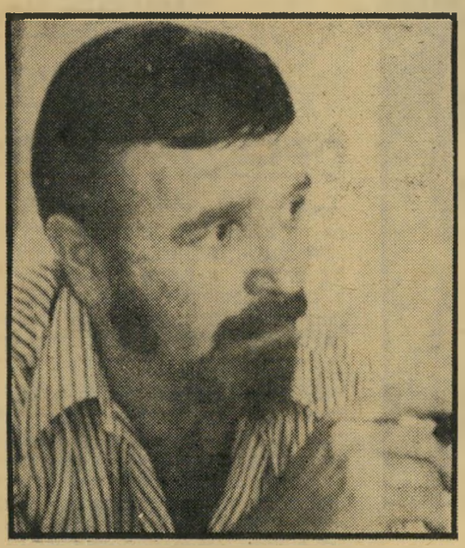

אחת התוצאות הוודאיות של המהפך היא ללא ספק התעצמותן של המפלגות הדתיות. התעצמות זו, אינה קשורה בהכרח בהישג אלקטוראלי, שכן אין שינוי משמעותי בתמיכה הציבורית במפד"ל, באגודה ובפועלי אגודת־ישראל. ההתעצמות היא בתחום הפו־ליטי הקואליציוני.

זו הפעם הראשונה בתולדות מדינת ישראל, שהמפ־לגות הדתיות, ובייחוד המפד"ל היו מסוגלות להכריע מי ירכיב ממשלה בישראל ומי יעמוד בראשה. מעולם לא היה בידי המפלגות הדתיות כוח שכזה. במה דברים אמורים? המפד"ל היתה אמנם שותף קואליציוני פר־מננטי. זולת השנים 9—1958, היתה שותפה בכל הקו־אליציות. אך לא היה בכוחה, בעבר, לגרום לקואליציה שלא בראשות מפא"י או המערך. שכן באף אחת מ־שמונה הכנסות, עד 1977, לא הספיק צירוף חברי ה־כנסת הדתיים עם המרכז והימין, על מנת להוות רוב פרלמנטרי, כפי שאמנם יסתבר מן הנתונים הבאים:

מספר הח"כים של המפלגות הדתיות
מפלגות המרכז והימין ב־8 הכנסות הראשונות:

כנסת I :	48 ח"כים	כנסת V :	57 ח"כים
כנסת II :	52 ח"כים	כנסת VI :	52 ח"כים
כנסת III :	55 ח"כים	כנסת VII :	54 ח"כים
כנסת IV :	48 ח"כים	כנסת VIII :	57 ח"כים

יוצא איפוא שעד ל־1977, נמצא בכל כנסת מעין בלוק שמאלי חוסם, שמנה יותר ממחצית הכנסת ושהיה מסוגל למנוע קואליציה של הדתיים, המרכז והימין. יותר מכך, המפלגה הפרוגרסיבית — מאז 1965 המפ־לגה הליברלית־העצמאית — שאת צריכה לא מנינו במס־גרת הבלוק החוסם, גם היא לא היתה נותנת יד לשלטון הדתיים והימין. במובן זה, הרי שהבלוק השמאלי וה־פרוגרסיבי, היה אף גדול יותר והתקרב ל־70 ח"כים.

ב־1977 השתנה המצב מן הקצה עד הקצה, לא בשל עליית הליכוד, אלא בשל התגמדות כוחו של הבלוק החוסם. ד"ש היא זו שיצרה מצב חדש. נכונותה להצ־טרף לכל הרכב, תוך הגמשה ויריטואוזית של עקרו־נותיה המדיניים והחברתיים, אף כי לא הפכה עצמה ללשון מאזניים, הפכה את הדתיים ללשון שכזאת.

הנה כי כן, יכלו להיווצר, אחרי הבחירות לכנסת ה־9, 3 טיפוסים של קואליציות:

(א) מערך (33 ח"כים); ד"ש (15 ח"כים); מפד"ל (12 ח"כים); אגודת־ישראל ופועלי־אגודת־ישראל (5 ח"כים). ס"ה: 65 ח"כים. סיעת המערך היתה כוללת במקרה כזה את משה דיין, שאלמלא האתנן שהעניק לו הליכוד, ספק אם היה נוטש את סיעתו. בראש קו־אליציה כזאת היה עומד המערך.

(ב) אותו הרכב, אלא שבראשו, בנסיבות מסויימות היתה עומדת ד"ש. יש נסיון מצטבר בצרפת, הולנד, בלגיה ומדינות אחרות, לפיו מתייצבת בראש קואליציה, לאו דווקא הגדולה במפלגות הקואליציה.

(ג) קואליציה כפי שאמנם הוקמה ושולטת עתה, עם או בלי ד"ש.

מובן שאפשריות וריאציות נוספות, אלא שאנו הס־תפקנו בהדגמת אב טיפוסים של קואליציות אפשריות. בכל אחת מהן תופשים הדתיים מקום מכריע, אף אחת מהן, לא יכלה לקום מבלעדי הדתיים. יוצא איפוא שהמפלגות הדתיות הן אלה שהיה בכוחן להכריע מי ומי יהיה ראש־ממשלה: מנחם בגין, ייגאל ידין או שמעון פרס.

מאחר שכוחן זה עומד להן גם עתה ואף ביתר שאת, אפשרית גם סיטואציה רביעית: קואליציה בהנהגת המפלגות הדתיות ובראשה המפד"ל. השאלה היא האם יוסף בורג, או זבולון המר, יעמדו אז בראש הממשלה. חזיון זה אינו נטול מימד ריאלי אף כי דומה שנלקח מתיאטרון האבסורד הפוליטי.

אפשר לקבוע כי המפלגות הדתיות מעריכות היטב את משקלן המיוחד. מעולם לא נטלו מנה כה גדולה בחלוקת השלל כפי שנטלו בשלטון זה: תיקי חינוך ותרבות; פנים ומשטרה; דתות; ראשות ועדת חוקה חוק ומשפט; ראשות ועדת הכספים סגנות היו"ר של מועצת רשות־השידור ועוד היד נטוייה.

לפני ימים אחדים הופיע בתוכנית הטלוויזיה הפו־לארית: ע ל י כ ו ת ר ת, מזכיר סיעת המפד"ל בכנסת. מזכיר זה זכה לתואר „חבר הכנסת המאה עשרים ואחד". הוא תיאר, באופן כמעט סוריאליסטי, כיצד הצליח המפד"ל להניע את גלגלי הכנסת ולחוקק במשך שעות אחדות תיקון לחוק הבחירות לרבנות שאיפשר את דחיית הבחירות הללו. מבלי שהעלה סומק על לחייו, סיפר חבר הכנסת המאה עשרים ואחד כיצד אצו רצו ח"כים, ראשי סיעות, נשיאות הכנסת, שרים וראש־הממשלה, על מנת לשאת חן בעיני המפד"ל. גם המדפיס הממשלתי נדרס על־ידי מכבש המפד"ל והדפיס את הצעת החוק והחוק עצמו מחוץ לשעות העבודה.

אכן, ישראל נשלטת עתה על־ידי המפלגות הדתיות. המפלגות הדתיות עושות בה כבתוך שלהן. דינא דמלכותא ישראל הם כדינא המפד"ל והאגודה. האם זה השלטון לו ציפו המוני המצביעים ששלשלו לקלפי את פתקי המהפך?

פרופ' שבח ויים. חיפה

קינג־קונג בקמפ־דייוויד

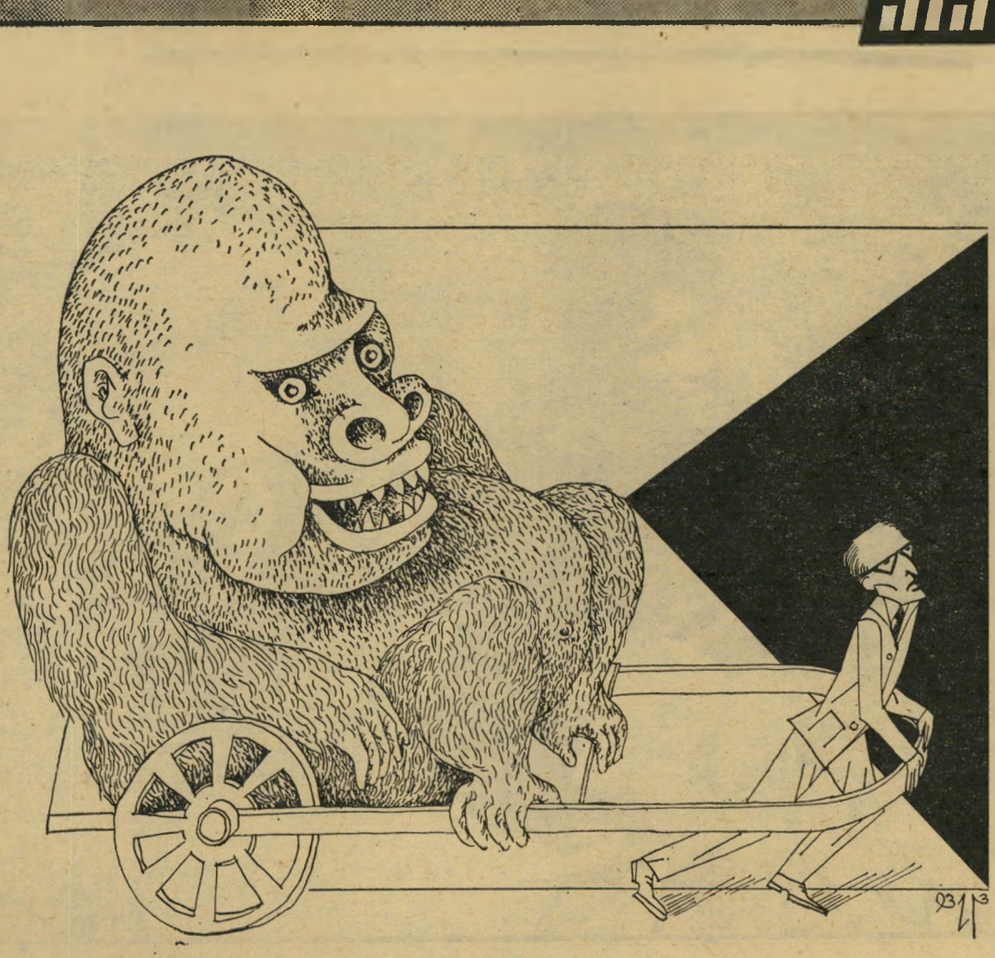

קינג־קונג נוסע עכשיו בעגלתו של בגין ישר לקמפ־דייוויד. נעשה הכל שהמפלצת הזאת תפוחלץ.
כל שניה יקרה.
האם החלטת, סוף סוף, להפסיק להחריש?
האם גם אתה הגעת למסקנה שאין זמן לאילמות?
אני מצייר — זה הכלי שלי — מה אתה עושה?
מחכה לתשובתך.

דן קידר. תל־אביב

שוק העבדים של עזה

ירו מעל לראשיהם, החיזו עליהם מים, ובכל זאת הם חוזרים מדי בוקר

עזתי טושי
„לא איכפת לי כמה משלמים!"

„בוקר זינה! הברחת לי עשרים פועלים, ועכשיו אתה תמלא לי את המיכלים!" צעק ציון בן־אלישע (19), חייל בחופשה, שהשגיח על עבודתם של 20 פועלים ערבים מהשטחים, ביניהם 7 קטינים, בשדהו שבמושב בית־שיקמה. הוא כיוון את צעקותיו אל אנשי שרות־התעסוקה, שבאו לערוך ביקורת במקום.

כשראו הפועלים הערבים, שעסקו במילוי מיכלי עגבניות, את אנשי שרות־התעסוקה, נשאו רגליהם ונעלמו בין השורות. שלושה אנשי השירות, כולם בגילי־העמידה, ניסו לדלוק אחריהם, אך לשווא. כאשר פנו אל ציון, בנו של בעל־השדה, התחיל הלה לקלל ולאיים: „אני אשרוף לכם את המכונית!" הצעיר השחרחר והגבוה, בחולצה פתוחה ומכנסי־עבודה צבאיים, רצה לתקוף גם את הכתבת והצלם של העולם הזה. רק אחרי שהסבירו לו, כי אם לא ירגע וימסור פרטים יאלצו להובילו לתחנת המישטרה, ניאות להסביר כי רק היום התחיל בעבודה.

„הקבלן הערבי ברח לנו," בכתה אמו, מרים, „ואמר לנו שנביא את הפועלים מהכביש. ציון קם בשש ונסע להביא פועלים מתחנת־הדלק באשקלון, שם הם מחכים כל בוקר למעבידים."

„זה עבודה, זה?" צעק ציון, „בקושי מילאו לי עשרה מיכלים. הם צמים עכשיו, וכל אחד מספיק למלא רק שלושה מיכלים ביום. או שהם קטנים וחלשים, או שהם זקנים ועייפים. לי אין מזל עם פועלים." פועלין של ציון מקבלים, לדבריו, 50 לירות עבור מיכל, והם עובדים משש בבוקר ועד שלוש אחר־הצהריים, בעבודה מפרכת, ומבלי לאכול.

„בונים בתים ליהודים"

„לא איכפת לי כמה משלמים, העיקר שיש כסף," סיפר עזת טושי, ילד בן 12 ממחנה ג'באליה, בתחנת הדלק שבכניסה לאשקלון, כשהוא ממתין עם

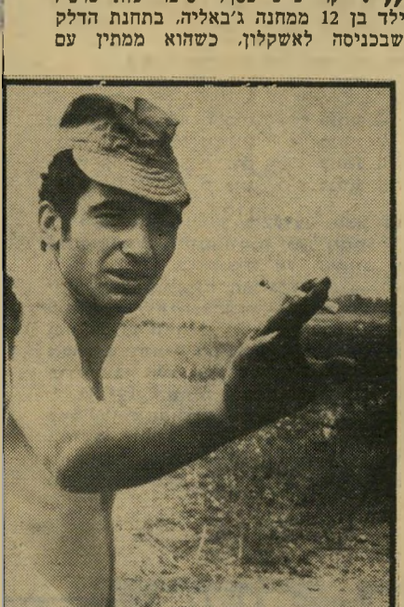

איש־מושב בן־אלישע
50 לירות למיכל

עשרות חבריו למעביד. מישפחתו של עזת קטן־הקומה, בעל המבע המבוגר, מונה 11 נפשות. שלושה בנים מביניהם עדיין קטנים מכדי לעבוד והבנות אינן יוצאות כלל לעבודות־חוץ. רק הוא ואחיו בן ה־16 עובדים בשדות. אביו, בן השישים, חולה ושוכב בבית. המישפחה גרה, לדברי, בבית בן חמישה חדרים. עזת ישן עם שניים מאחיו בחדר. כסף לקנות די אוכל ובגדים אין ועזת, שאינו יכול לקבל רישיון־עבודה, מפאת גילו הצעיר, נאלץ לצאת לעבודה בלי רישיון והוא מתפלל שלא יתפסו אותו.

עבור שמונה שעות עבודה משתכר עזת 50 לירות לכל היותר, וזאת פעמיים בשבוע בממוצע, כי לא תמיד יש עבודה. לפעמים אומרים לו שיבוא ליום עבודה שלם ופוטרים אותו אחרי שעתיים, שתמורתם הוא מקבל אף פחות מ־40 לירות.

„היחס לא תמיד טוב," אומר עזת, „יש טובים ויש רעים, שצועקים עלי ומרביצים לי. לא כולם משלמים. אומרים תבוא אחרי כך, במושב שיקמה לא מתייחסים יפה לפועלים."

אוכל? לפעמים נותנים פילפל או עגבניה אבל בדרך־כלל מביא עזת אוכל מהבית. היום הביא את ארוחת־הצהריים שלו — פיתה ועגבניה. הוא יוצא יום יום בשעה חמש בבוקר מביתו ונוסע לתחנת הדלק, בתיקווה שיקחו אותו לעבודה. אם אינו מוצא עבודה, חוזר עזת הביתה, את הכסף הוא נותן לאביו. בממוצע מרוויחים האחים 2000 לירות לחודש. „אני לא לומד, כי אין כסף ללכת לבית־ספר," אומר עזת. „אצלנו אין עבודה, ולכן אנחנו עובדים אצל היהודים. אם יתפסו אותי בעבודה תסבול כל המישפחה."

אחמד רסאן בשדה בבית־שיקמה
„אין כסף לאכול!"

יחד עם עזת מגיע לתחנה ציון רווח מבית־שיקמה, כדי לקחת פועלים לעבודה. ציון, גברתן בן 19, בוחן את הפועלים כקונה בחנות־ירקות. הוא בוחר בכמה מהם, הנראים חזקים, ומתמקח איתם על המחיר. כשראה את צוות העולם הזה שיחרר את אלה הנראים צעירים מדי ובחר בשניים אחרים. „אצלי קוטפים עגבניות פעם בשבוע," הצהיר בלי שישאלו אותו, והוסיף מייד: „עבור שמונה שעות עבודה מקבלים אצלי 100 לירות. ילדים קטנים אני לא לוקח."

בערבית מוסיף ציון להתמקח על השכר: „מה פיתאום 100 לירות? אינת מג'נון? (אתה משוגע?) 80 לירות, לא יותר!"

מספר מוחמד לחשם, נער בן 16 מעזה, שהוא אחד הפועלים: „בא אחד, רוצה עבודה, אני עובד. פעם נותנים 80 לירות, פעם 50. אני לא לומד, גמרתי כיתה ו'1 ויצאתי לעבודה." במשפחתו של מוחמד 4 בנות ו־2 בנים. רק הוא ואחיו עובדים. את הכסף הם נותנים לאביהם.

ג'מיל אל־סייד בן ה־13, אף הוא מעזה, מתערב בשיחה: „אני עובד רק בחופש," הוא מצהיר בגאווה. במשפחתו של ג'מיל חמישה בנים וארבע בנות. כל הבנים מבוגרים ועובדים. אביו של ג'מיל שלח אותו לעבוד בחופש, והוא משתכר כ־50 לירות ליום עבודה.

מספר ג'מיל: „עובדים 8 או 12 שעות ביום, בעגבניות, בתירס ובפרדסים, ובונים בתים ליהודים." אביו של ג'מיל הוא נפח בן 70. כיום אינו עובד. בבית המשפחה רק שלושה חדרים, שבהם ישנים האחד ליד השני. האב חולה. לג'מיל יש הרבה חברים שאינם לומדים כלל, ויוצאים לעבודה במושבים.

„לא מספיק — רק לסיגריות"

ז קן הפיזעים חסן מוחמד אל־עבד, הנראה קשיש מכפי גילו — 56 שנה —

איש־מושב ציון רווח
„80 לירות? אתה משוגע!"

שום אפשרות למנוע מהם, לבוא, כי הם טוענים שהם יוצאים לטייל, ועל כך אין שום איסור. היום, למשל, מצאנו ילד בן שמונה שאמר שהוא נוסע לטייל בתל־אביב.

„אנחנו שלושה במישרד שאחראים על איזור אשקלון, מארז שבדרום ועד שדה עוזיה בצפון. זה שטח של 100 אלף דונם חקלאי, הכולל כעשרה מושבים, חמישה קיבוצים וכמה חברות ארציות ופרדסים."

כשנתבקש סעידי להגיב על הטענות שהוא וחבריו אינם ממלאים את תפקידם כראוי, אמר: „יום עבודה של עובדי מדינה מתחיל בשבע־וחצי, אבל אנחנו מתחילים בשש־וחצי. היום אמרו לנו לצאת בחמש. בשש־וחצי אנחנו יוצאים לסיבוב. בסיבוב הצומת אין לנו אפשרות לעשות כלום, כי המעביד יכול להגיד: 'הזמנתי אותם לשתות תה,' גם כשאנחנו מגיעים לשטח, או שהם בורחים מייד או שהם מתיישבים לאכול. אם השופט ישאל אותי במישפט אם ראיתי אותם עובדים, אגיד שלא. וכך, ברוב המישפטים הם יוצאים זכאים, למרות שהשכל הישר אומר שהם יוצאים לעבודה. אנחנו יכולים גם לקבל נזיפה. היום ראינו כ־200 קטינים בצומת, אבל לא תפשנו אותם עובדים.

„הערבים יודעים איך להסתדר. ילדים לא מראים תעודות־זיהוי, כי אין להם, אבל הם טוענים ששכחו אותן בבית. נשים מחביאות את התעודה בחזה. היום אשה אחת התחבאה מתחת למשאית כדי שלא נמצא אותה. פועל ערבי ניקנס בפעם הראשונה ב־300 לירות, אחר־כך ב־700, ואחר־כך עליו להתייצב יום יום במימשל הצבאי, אבל זה לא מרתיע אותם."

יעקב טוראל (47), פקיד השומה האזורי, מספר: „הפועלים עובדים בתנאי עבודה מחפירים, ומקבלים שכר זעום. לאלה ש־אינם רשומים אצלנו אין ביטוח. קורים מיקרים של פציעת פועל ואפילו מיקרים של מוות. היום נהרג פועל בתאונה ליד צומת סילבר. לפני יומיים נהרג אחר ליד שדה הנפט חלק. זה לא פורסם בעיתונים, כדי שלא יהיו בעיות. המישטרה מנסה לברר אצל מי עבד. אם מוצאים, תובעים את המעסיק. אם לא מוצאים הלך עוד אחד."

„איש מושב מתחת לגלגלים"

ס יפר סעידי: „בני המושבים מר־ויחים מכל העניין. הם מסכמים עם הראיס הערבי על מאה לירות לראש, והמעסיק אומר לקבלן: 'אם ארשום אותם בלישכת־העבודה, אצטרך להוסיף עוד 50 לירות, ואתה תקבל פחות. אז בוא תקבל מאה, ולא נרשום.' המעביד מכניס חמישים אחוז לכיס. הקבלן מקבל מאה לירות, ושניהם מבסוטים."

סעידי סיפר כי רשם באותו יום שני רפורטים למתיישבים. כשנשאל מדוע כמות הרפורטים כה זעומה, והאם יש אמת בשמועות שהם מקבלים שוחד מהקבלנים, הוציא רשימת דו"חות. הוא סיפר: „אני לא

(המשך בעמוד 26)

ואברהם סעידי, נמצאו אותה עת בתחנה, כשהם לוגמים קפה. משנתבקשו להגיב על הטענות נגדם, מילאו פיהם מים. לאחר הפצרות שלחו אותנו למישרדם.

בלישכת־העבודה באשקלון עובדים שמונה אנשים, כך סיפרה המזכירה, יהודית ביטון, שהיתה עסוקה בריצות בין שני הטלפונים, שצלצלו ללא הרף. „את רואה," אמרה, „אפילו לא הספקתי לשתות את הקפה. היום שקט יחסית, אבל אני בקושי מסתדרת."

אברהם סעידי (49) הוא מנהל שירות־התעסוקה באשקלון. הוא נכנס למישרד עייף ומיוזע. לדבריו מועסקים באיזור כ־1.700 איש מרצועת עזה עם רישיון. מתחת לגיל 16 אין היתר לעבודה בישראל למרות שנוער ישראלי מקבל רישיון החל מגיל 14, אם יש לו פטור מלימודים. „כך נוצר מצב," אומר סעידי, „שמאות קטינים ערבים מהרצועה מתייצבים יום־יום בתחנת הדלק בכניסה לעיר, וצובאים על כל מכונית המגיעה לתחנה. אין בידנו

אנשי לישכת־העבודה עמרם, טוראל וסעידי
„מי שיודע על שוחד, שיודיע לי!"

מספר: „לא לוקחים אותי לעבודה; כי אומרים שאני זקן מדי ונראה חלש. בני המושבים בוחרים אותנו כמו צאן, לוקחים רק את החזקים. אני בא לתחנה כל יום ואין עבודה. לא לוקחים אותי, שאלוהים יסלח להם. אם לוקחים, משלמים 50 או 60 לירות, וזה לא מספיק, רק לסיגריות. הרסו לי את הבית ואנחנו גרים בחורבה. אשתי לא יכולה לעבוד, היא זקנה, ויש לי שני ילדים בגיל 10 ו־11 שלא עובדים, כי הם צעירים, אבל כשיגדלו אשלח אותם לעבודה. רק שלא יתפסו אותם מלישכת העבודה."

מנהל תחנת פז, בכניסה לאשקלון, זועם: „תבואו בחמש בבוקר, הם מתנפלים על כל מכונית שמגיעה. צריך להביא מישטרה. אף מכונית לא יכולה להיכנס לתחנה."

שותפו, מוריס הראל, מתערב: „הם כמו ארבה כאן. כל מכונית שנכנסת לקבל דלק מתנפלים עליה, מבקשים עבודה, מסתובבים בתחנה, שותים מים מ־4 בבוקר, יושבים על מיכלי הדלק ומעשנים סיגריות. עוברים את הכביש בריצה, גורמים תאונות. הישראלים מתייחסים אליהם כמו לבהמות. עד שלא יעשו מקום מסודר, כמו בראשון־לציון, מין מיכלאה שיבואו לאסוף אותם משם, זה לא ייפסק. הישראלים נוסעים לבלות באשקלון והפועלים עובדים בשדות שלהם או בונים להם את הווילות."

מספר המנהל: „אתמול התזתי עליהם עם צינור מים שיסתלקו. לפעמים אני יורה באוויר כדי להפחיד אותם. כלום לא עוזר. פנינו למישטרה, הם אומרים שזו לא הבעייה שלהם. פנינו ללישכת־התעסוקה. במקום להגיע בארבע בבוקר הם באים בתשע, שותים קפה בתחנה. היום זו הפעם הראשונה, אחרי שלחצתי עליהם, שהגיעו בחמש."

מספר חברו, שלמה בוסקילה, ממושב בית־שיקמה: „טוב שהם באים בתשע ולא בחמש. לי אין מה לדאוג. יש לי קבלן ערבי מעזה, שהוא גם השותף שלי. אצלי אין ילדים, רק מבוגרים. הקבלן מקבל אצלי 250 לירות לראש. מה זאת אומרת, כמו בהמות? הם בהמות! לא מגיע להם יחס יותר טוב. אתם רוצים לשאול בכמה מעסיקים ערבים? אתם בטח משלום עכשיו!"

עובדי לישכת־התעסוקה, יעקב טוראל

שוק־העבודה בתחנת־הבנזין באשקלון
„מה זאת אומרת, כמו בהמות? הם בהמות!"

31.8.78

ההסבה מתיכון לפתיחת חסכון לחינוך גבוה

חימשך עד 31. 8. 78

בהתאם לתכנית שאושרה בוועדת הכספים של הכנסת, ב־16.7.78, יוכלו החוסכים לתיכון ב„גחלת" להעביר את חסכונותיהם לפתיחת חסכון לחינוך גבוה עד ה־31 באוגוסט 1978.

לגבי כל החוסכים, שפתחו חסכונות בתכנית החסכון לחינוך תיכון עד ה־31.7.77 ואשר פותחים חסכונות לחינוך גבוה, יחושבו ההפקדות השנתיות שלהם ב„גחלת" בהתאם למדדי שכר הלימוד תשל"ח ובתוספת 6% („גחלת־4") או 5% („גחלת־3") ריבית נצברת הצמודה ב־100% עד 31.1.78 למדד המחירים לצרכן.

מועד התחלת החסכונות לחינוך גבוה יהיה פברואר 1978. החל ממועד זה ואילך ישאו כספי החסכון, כולל הסכום המשוערך שיועבר לחסכון החדש לחינוך גבוה, את ההטבות המקובלות לגבי כספים המופקדים בתכנית לחסכון לחינוך גבוה. הסכום המשוערך שיופקד בתכנית חסכון לחינוך גבוה, יחושב לפי תקופת החסכון (פונקציה של גיל הנהנה ב־1.2.78 עד גמר תקופת שרותו בצבא) ותקרת החסכון, על־פי מדד בסיסי שפורסם ב־15.2.78, בהתאם ל„תנאים הכלליים" ל־תכנית החסכון לחינוך גבוה באמצעות „גחלת".

בעלי חסכון לחינוך גבוה קיים, יוכלו להסב את חסכונותיהם מתיכון, בתנאים הנ"ל, לתכנית נוספת של חסכון לחינוך גבוה (תואר שני).

ההטבות בחינוך גבוה

תכנית החסכון לחינוך גבוה ב„גחלת" נחשבת לטובה בתכניות החסכון במדינה, והיא נושאת 7% (כולל 2% מענק לומדים) ריבית נצברת, כשקרן והריבית צמודות ב־100% למדד המחירים לצרכן, כל ההטבות פטורות ממס הכנסה, בכפיפות ל„תנאים הכלליים" של תכנית החסכון לחינוך גבוה.

חוסכים שפתחו חסכונות לתיכון, החל ב־1.8.77, אשר יסבו לגבוה, ייחשב להם מועד פתיחת החסכון לתיכון, כאילו פתחו באותו תאריך חסכון לחינוך גבוה. התשלומים יחושבו לפי התעריפים של טבלת התשלומים, מדד שפורסם ב־16.8.77, או ב־16.2.78, מותנה במועד ההרשמה לתכנית.

שלוש תקרות חסכון

תכנית החסכון לחינוך גבוה פועלות לפי שלוש תקרות, כאשר לפי בסיס של 2.000.— ל"י (מדד 16.8.62, 118.5 נקודות) הגיע סכום סופי לצבירה, למטרת לימודים, לפי מדד 16.2.78 1168 נקודות, ל־19,713 ל"י; לפי בסיס 2.500.— ל"י לסכום של 24.641.— ל"י ולפי בסיס של 3.000.— ל"י לסכום סופי לצבירה של 29.750.— ל"י.

מי שמפסיק לגבוה לפני שלוש שנים

ואולם לגבי חוסך אשר הסב חסכונות מתיכון לחינוך גבוה, בהתאם לתכנית האמורה, ואשר יפרוש מהתכנית לחינוך גבוה בטרם חלפו שלוש שנים מיום שהעביר חסכונות לתכנית החדשה, תחושבנה ההטבות לפי תנאי התכנית המקומית. לחוסך כזה יוחזרו סכומי הפקדותיו (קרן) בתכנית החסכון לחינוך תיכון, מתוכה הסב את כספו, בצירוף ההטבות לפי ה„תנאים הכלליים" של תכנית החסכון לחינוך על־יסודי ב„גחלת". את הפקדותיו (קרן) בתכנית החסכון לחינוך גבוה, שנצברו לאחר ההסבה של הסכום המשוערך מהחסכון לתיכון, יקבל לפי ה„תנאים הכלליים" של תכנית החסכון לחינוך גבוה ב„גחלת".

כספי החסכון שיעברו, כאמור, לאחר אוגוסט 1978 יחושבו לפי הכללים הקבועים בתכנית („התנאים הכלליים" של תכנית החסכון לחינוך על־יסודי ב־„גחלת") לגבי כל מי שמושך כספים מהתכנית שלא לצורך תשלום שכר לימוד.

הפסקת חסכון בתיכון

חוסך שהודיע על משיכת כספים מהתכנית („גחלת־4" או „גחלת־3") יוחזרו לו הפקדותיו (קרן) על פי ה„תנאים הכלליים" של תכנית החסכון לחינוך על־יסודי של „גחלת" כלומר, קרן פלוס ריבית בלתי נצברת והצמדת הקרן למדד המחירים לצרכן.

בתנאים אלה יוחזרו גם הסכונות לחוסכים שיחליטו לשיך המשיך בחסכון לתיכון, לפי תנאי ההתקשרות בינם לבין „גחלת", עד תום תקופת החסכון או לפני תום תקופת החסכון. הפקדותיהם לקופה ישולמו לפי התעריפים של מדד שכר הלימוד תשל"ח.

לכל החוסכים לתיכון נשלח מכתב חוזר ובו פירוט האלטרנטיבות, בצירוף טופס מענה. אלה שטרם השיבו על הטופס מתבקשים לעשות כן עד ה־31.8.78. מי שלא קיבל את המכתב, או ששינה כתובתו, מתבקש להודיע על כך מיד ל־„גחלת" (בכתב).

למען הילד - חיסכו ב"גחלת"

- הטובה בתכניות החסכון במדינה -

גחלת תכנית חסכון לחינוך גבוה
מיסודה של עירית תל-אביב־יפו

ההרשמה - בכל לשכות המודיעין העירוניות וב"גחלת", אלנבי 19, ת"א.

אתה והמדינה

עורך מדור זה, יגאל לביב, נמצא בחופשה שתימשך כמה שבועות. במקומו עורך את המדור דוב אדמוני.

תמלוגי מדען לנשיא היוצא

כאשר סיים **אפריים קציר** את תקופת כהונתו כנשיא, סערה המדינה סביב פרשת דירת־שרד שביקשו לרכוש עבורו בירושלים בהוצאה של מיליוני ל"י. בעיקבות העלאת הפרשה לסדר־היום הציבורי הועלתה גם הטענה, שלמעשה אין זה משתלם לכהן בתפקיד הנשיא, במשכורת ובתנאים הקיימים — לפחות לא למי שבא לתפקיד זה ממישרה מכניסה יותר.

מה שלא היה ידוע הוא, כי לאפריים קציר היתה בתקופת כהונתו הכנסה נוספת, פרט למשכורת הממלכתית שלו. הכנסה זו נבעה מייצור גבינות דווקא.

מה לנשיא ולייצור גבינות?

אחד החומרים החיוניים ביותר לייצור גבינה הוא אנזים, המשמש כחומר מתסיס בגבינות. במשך שנים רבות ייצרו אנזים זה ממעיים של עגלים צעירים, שנשחטו בהיותם בני שמונה שבועות. אולם מקור זה היה יקר ביותר, והביא את יצרני־הגבינות לחיפוש חומר מתסיס זול יותר. צוות מדענים מ„מכון וייצמן", בראשותו של אפריים קציר, עסק בחיפוש אחרי הפיתרון ומצא כי ניתן להפיק את האנזים גם ממעיים של תרנגולות — שהם זולים יותר.

יצרני הגבינות הקימו מיפעל משותף בגוש דן, לצורך ייצור אנזים זה. שליש מההכנסות־נטו של המיפעל הופרשו ל־צוות המדענים של „מכון וייצמן" כ„תמלוגי מדען", וחלקו של אפריים קציר ב־תמלוגים אלה הסתכם בכמה אלפי לירות מדי חודש. מאחר ולפי חוק נשיא־המדינה פטורות הכנסות הנשיא ממס־הכנסה, היתה זו הכנסה נוספת נטו ל־משכורתו של הנשיא, ובוודאי שייעה לו לאזן את תקציבו.

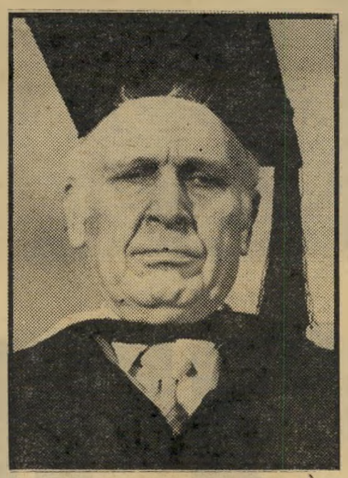

נשיא־לשעבר קציר
תוספת נטו

ביקוש לשרשרות זהב נוישראל

בין היצרנים שמיהרו להיענות לאתגר של אספקת מקומות־עבודה חדשים ל־תושבי בית־שאן, נמנה גם **דוד רוזנווסר** (36), יצרן תכשיטים מאור־יהודה.

רוזנווסר נחשב כיום לגדול יצואני שרשרות־הזהב מישראל. בשותפות עם משקיע אמריקאי, הוא הקים מיפעל המעסיק כיום 300 עובדים — 150 ב־קרית־מלאכי ו־150 באור־יהודה.

את ההחיפה להקמת מיפעל נוסף ב־בית־שאן קיבל, כאשר שב לאחרונה מ־תערוכת תכשיטים בארצות־הברית, כשבכיסו הזמנות לשרשרות־זהב מתוצרת

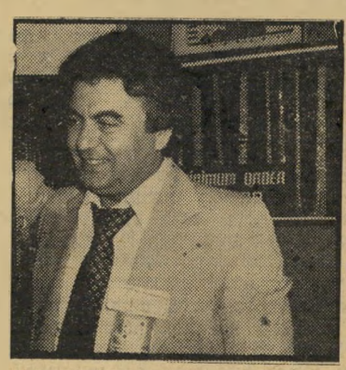

יצרן רוזנווסר
סיפור הצלחה

הארץ בסכום של 7 מיליון דולר. המיפעל החדש בבית־שאן יוקם בהשקעה של 12 מיליון לירות, ותוך עשרה חודשים יקלוט אף הוא 150 עובדים.

לאחרונה הצליח רוזנווסר ליצור גם קשר עם יבואנים יפאניים, העומדים לרכוש בשלב הראשון שרשרות ממיפעלו בסכום של כמיליון דולר.

זהו אחד מסיפורי ההצלחה של תעשיית התכשיטים הישראלית. מייצוא בסך 2 מיליון דולר בשנת 1976, הגיע רוזנווסר לתחזית של יצוא בסך 20 מיליון דולר בשנת 1979.

שותפים חדשים ב„ארקיע"

בעיקבות מסקנות ועדת טולקובסקי, המחייבות הפרדה מוחלטת של הבעלויות על החברות השונות בתחום התעופה בישראל, צריכה חברת „אל־על" למכור את חלקה ב„ארקיע". ל„אל־על" 50% ממניות „ארקיע", ומתברר כי בשל ה־אפשרויות המסתמנות כיום בענף התעופה, עם התחלת עידן „השמיים הפתוחים", רבים הם הקופצים המציעים לרכוש את חלקה של „אל־על".

באופן מעשי ידוע כיום כי **יוסי הדרי** מחברת „שחף" **ודויד בורוביץ'** מ„כנף־ארקיע" מנסים לארגן קבוצת־משקיעים, אשר תרכוש את המניות של „ארקיע" העומדות למכירה. אולם כבעל הסיכויים הגדולים ביותר כיום נחשב דווקא **יוג'ין שוורץ**, המיליונר היהודי מקונטיקאט. שוורץ הוא הבעלים של חברות־התעופה האמריקאיות „אייר מי־אמי" ו„שאוני". מאחר שאינו קשור כיום לא ישירות ולא בעקיפין בכל חברה אחרת העוסקת בתחום התעופה בישראל, נראה כי הוא עשוי להיות מועדף על פני האחרים כקונה אפשרי.

גם 50% ממניותיה של חברת „כנף־ארקיע" צריכות להימכר, על פי מסקנות ועדת טולקובסקי. אלא שבמקרה זה עשויות המניות להימכר לבעלי־המניות הפרטיים בחברה, בראשותו של דדי בורוביץ'.

הבנקים מרוויחים מייבוא דלק

אחד הפארדוכסים של הכלכלה הישראלית הוא שהבנקים, שאינם עוסקים בייבוא דלק לארץ, נמנים עם המרוויחים העיקריים מייבוא הדלק.

הדלק הוא אחד המרכיבים העיקריים בייבוא לישראל. היקף יבוא־הדלק מסתכם בכ־800 מיליון דולר לשנה. משך־הזמן הממוצע של העברת הדלק מהמקורותיו בחו"ל למאגרים בארץ הוא כ־40 יום. בתקופה זו מממנים הבנקים את יבוא־הדלק באמצעות חברות־הדלק. אולם הממשלה נותנת ערבויות לבנקים עבור מימון זה, כך שלמעשה אין הם מסתכנים כלל באשראי שהם נותנים לחברות־הדלק.

אחדים מחברי ועדת־הכספים של הכנסת, העוסקים בהכנת הצעה, שתביא להקטנת העמלות שמרוויחים הבנקים מפעולות־הממשלה, גילו כי הוצאות הממשלה על הערבויות שהיא נותנת לבנקים על האשראי לייבוא־הדלק מגיעות לכ־1.5% מהיקף הייבוא — קרוב ל־12 מיליון דולר. מסכום זה כ־9 מיליון דולר הם רווחים נקיים של הבנקים על מתן מימון שכרוך בו אפס סיכון.

מצב זה נמשך, למרות שבעבר הציעו גופי־מימון בינלאומיים לממן את יבוא הדלק תמורת עמלה של חצי אחוז בילבד מהיקף הייבוא. אולם ניסיונות שנעשו במועצות־המנהלים של חברות־הדלק לקבל ערבויות חיצוניות נפלו, מאחר שבמועצות אלה יושבים גם נציגי הבנקים הגדולים, שאינם מתלהבים מהפחתת רווחי המוסדות שהם מייצגים.

חברי ועדת־הכספים עומדים להעלות את הנושא לפני שר־התשתית־והאנרגיה **יצחק מודעי**, ולפני ועדת־השרים לענייני כלכלה, כדי שיבדקו אם אכן מוצדקת העמלה הגבוהה שממנה נהנים הבנקים בנושא זה.

הקול קול יעקוב - אבל המיקרופון?

פרשה תמוהה של העדפת יצרן אמריקאי על פני יצרן ישראלי הועברה לאחרונה לטיפולו של מבקר־המדינה.

במיסגרת התוכנית לשפר את ציודה של המישטרה, כדי לייעל את מילחמתה בפשע, הוחלט בין השאר על ציוד ניידות המישטרה ברמקולים ומגברים. הזמנת הציוד הופנתה אל היצרן הישראלי „רדיופון". אולם לפני ביצועה בוטלה ההזמנה, והועברה לחברת „ת.ג.ר." בתל־אביב, המייצגת בארץ את חברת „פד־ראל" האמריקאית.

גורמים בענף העריכו שהזמנת תוצרת „פדראל", במקום מכשירי „רדיופון" מ־תוצרת ישראלית, תייקר את הוצאות ה־מישטרה בכ־60%, תוך הוצאת מטבע זר. היצרן הישראלי, שהתלונן על העדפת יצרן זר על פניו, ביקש לברר את הפרשה עד תומה. לטענתו, אין הציוד האמריקאי טוב יותר, אך הוא יקר יותר, למרות שלא חלים עליו כל מיסים, מאחר שהוא מיובא לארץ במיסגרת סעיף המאפשר ייבוא מוצרי־חירום עבור המישטרה, מכ־בי־האש ומוסדות אחרים. לעומת זאת חל על הציוד הישראלי מס־קניה.

חיסכון באנרגיה - ביזבוז בתיכנון

ההכנות לקראת כניסתה של ישראל לעידן הכורים האטומיים חייבו הערכות חדשה של „חברת החשמל". הסתבר שבשלבי ההכנה בילבד תהיה החברה זקוקה לכ־4.5 מיליון שעות של תיכנון הנדסי. כדי לזכות בעבודות תיכנון רחבות היקף אלה, הוקם קונסורציום של חמש חברות, מהגדולות בארץ בתחום זה. אך לם בשל סיכסוכים פנימיים לא הופעל הקונסורציום. הצעות־התיכנון הוזמנו אצל חברת־תיכנון בשיקאגו, תוך הוצאה של סכומי־עתק במטבע־זר. רק כאשר התפרסמה הידיעה על הזמנת שעות־תיכנון במטבע חוץ, נרתעה „חברת־החשמל והופסקה הזמנת העבודה בחו"ל.

עתה עוסק המהנדס הראשי של „חברת החשמל" בהקמת מחלקת תיכנון הנדסי בהיקף חסר־תקדים. מאות מהנדסים יועסקו במיסגרת אגף זה, לכשיוקם. אלא שבינתיים הובעה תמיהה במישרד האנרגיה נוכח מדיניות זו של קבלת עובדים חדשים ל„חברת־החשמל" בתחום שהעבודה היא זמנית. ראשי המישרד ביקשו ממנהל „חברת־החשמל" להסביר מה מתכוונת החברה לעשות במאות המהנדסים, אחרי שיסתיימו עבודות התיכנון ההנדסי.

נשיא חדש לתעשיינים

בומה (עם אריך)
מילחמת ירושה

שתיקתה התמוהה של התאחדות התעשיינים, לנוכח סיכסוכי העבודה ו־המשברים האחרים במשק, מוסברת על רקע מאבק־הכוחות המתנהל מאחרי הקלעים בהתאחדות זו.

מתחת לפני השטח מתחולל מאבק אישי בין נשיא ההתאחדות, **אברהם שביט**, לבין חברים מרכזיים אחרים בהנהלה, בקשר לבחירת המועמד שיירש את מקומו של שביט. בעוד בומה מבקש להביא לבחירת סגנו, **דב לאוטמן**, ל־תפקיד, מבקשים מתנגדיו לבחור ב**ישר־אל פולק**, מבעלי „פולגת".

מתנגדיו של לאוטמן טוענים שאם ייבחר הוא לתפקיד, ימשיך למעשה בומה שביט, פטרונו, להנהיג את ההתאחדות. אותם גורמים טוענים כי ספק אם בומה עצמו זכאי להיקרא תעשיין, לאור הגידול בהיקף התנורים המייובאים על־ידי מיפעלו לארץ.

מאבק נוסף, המתחולל בין כתלי ה־התאחדות, נטוש בין תעשייני „שלום־עכשיו", בראשות **דויד מושביץ**, לבין תעשייני „שלום־בטוח", **יעקובוביץ'** ו־**ויטלה**. בומה שביט וסגנו נמנעים מ־ליטול חלק במאבק זה.

ידין מנפנף בידו לשלום - ועל 15 הח"כים של הסיעה האומללה יוטל להכריע מי יהיה מחר בעל השם והנכסים של ד"ש

15 המופלאים

הבעיות שהתעוררו בישיבת המועצה החדשה של ד"ש ביום החמישי, נראו על־פני השטח טפלות ובלתי־משמעותיות, לעומת הנושאים המדיניים והרעיוניים שביגללם, כביכול מאיימת ד"ש להתפרק בחודשים האחרונים. לא עניין הישיבה בממשלה או היציאה ממנה, לא בעיית השטחים או המאחזים החדשים, ואפילו לא ריב בין יונים לניצים. אנשי „שינוי", ובראשם הפרופסור אמנון רובינשטיין, דרשו לדחות את ההצבעות למוסדות התנועה עד לאחר פגישת קמפ־דייוויד, אך לקיים הצבעה אחת: לבחירת יושב־ראש נשיאות המועצה.

הפרופסור ייגאל ידין דרש לבחור בכל המוסדות, כשהוא שם את הדגש על בחירת יושב־ראש מזכירות התנועה.

החישוב של שני הצדדים היה נכון. ידין הציג כמועמד ליושב־ראש נשיאות־המועצה את איש־ירושלים, יהודה טולידאנו, (שאין לו קשר מישפחתי ישיר עם אחד ממתנגדי־ידין החריפים, ח"כ שמואל טולידאנו). לדעת רבים מחברי מועצת ד"ש, אין יהודה טולידאנו מתאים לתפקיד, וזו היתה הזדמנות־פז לאנשי „שינוי" להציג מועמד נגד מועמדו של ידין. הם בחרו במי שאינו משתייך אליהם, אחד הבלתי־מזדהים במועצת ד"ש, שמואל דנקנר, והיה ברור שדנקנר יביס את מועמדו של ידין בתמיכת הבלתי־מזוהים ואנשי־שינוי.

לעומתם סבר ידין, אשר הציב את עצמו כמועמד לראשות מזכירות התנועה, כי הוא יגבר על המועמד חנגדי, ח"כ אסף יגורי. יגורי אומנם אינו נמנה עם אנשי־שינוי, אך הם הבטיחו את תמיכתם בו. למרות זאת, היה מביס ידין את יגורי, אם כי לא ברוב העצום שבו זכה ידין בבחירות לפני שנה: 92 אחוזים.

השר מאיר עמית החליט לפשר בין הצדדים. הוא הציע הצעה, שהוגשה על־ידי נאמנו, ח"כ דויד („דודיק") גולומב, כהצעת־פשרה: הבחירות לכל המוסדות, הן ליושב־ראש נשיאות המועצה והן ליושב־ראש המזכירות, תידחנה עד לאחר קמפ־דייוויד. לאנשי־שינוי הודיע עמית שאם הם לא יתמכו בהצעת־הפשרה שלו, הוא ייצא נגדם ויתמוך בידין. אנשי־שינוי גילו בגרות פוליטית, מיהרו להתקפל והעבירו את תמיכתם להצעת עמית.

לא כן נהג ידין. הוא שמע לעצת שר־המישפטים, שמואל תמיר, ויצא גם נגד הצעת־הפשרה של עמית. היתה זו אחת השגיאות האומללות, האופייניות כל־כך לדרכו הפוליטית של תמיר. תמיר ידוע כמי שעורך מהלכים פוליטיים ממולחים, אך לפתע כושל במהלך אחד, ההורס את כל בניין־הקלפים שהוא בנה בדי עמל. אנשי־הליכוד, והמרכז החופשי, שבהם היה תמיר חבר, מכירים תכונה זו שלו להרס עצמי פוליטי, ויודעים כבר להיזהר ממנה. אך ידין עדיין לא התנסה בכך. הוא נשמע לעצת תמיר, שם את כל קלפיו נגד קואליציית שינוי וקבוצת־עמית, והפסיד.

אולם כמו רבו בתכסיס הפוליטיים, שמואל תמיר, כן גם ידין התגלה כמפסיד גרוע, ותכונה זו תעלה לו בשלמות המיפלגה שהקים. ידין הכריז כי ההצבעה של המועצה, שבה השתתף הוא עצמו, אינה חוקית ואינה דמוקרטית, וכי הוא יכנס את מועצת־התנועה כדי לבחור את המוסדות, בניגוד להחלטת המועצה. מאוחר יותר ניסה ידין להתקפל והודיע כי הבחירות שתערכנה ביום החמישי השבוע תהיינה רק למוסדות זמניים.

אולם הצהרות אלה של ידין הספיקו לאנשי־שינוי. ידין דווקא חיזק את קבוצת חמשת־חברי־הכנסת של שינוי, קומם רבים אחרים נגדו, ביניהם את עמית—גולומב, והביא לכך שהבעיה היחידה בד"ש שוב אינה אם אלא מתי יהיה פילוג, איך יתהווה ובידי מי יפול נתח גדול יותר של השלל. לפי הנוהג בכנסת, נשאר שמה של סיעה, במיקרה של פילוג, בידי הפלג שאליו משתייכים רוב חברי הסיעה בשעת הפילוג.

מילבד חברי־הכנסת המוצהרים של שתי הסיעות היריבות, עדיין לא החליטו לפחות ששה מחברי־הכנסת של ד"ש עם מי הם ילכו, אם בכלל יבחרו באחד מהצדדים. ההערכות המובאות להלן נעשו על־פי שיחות עם אנשי ד"ש מכל הזרמים, וכן עם מרבית חברי־הכנסת עצמם.

● ייגאל ידין

התנועה החדשה, שזכתה ב־15 חברי־כנסת, קמה והלכה לבחירות תחת דגל אחד: ייגאל ידין. עד לפני חודשים אחדים היתה מנהיגותו בלתי־מעורערת.

בשרשרת של שגיאות, שלא היה עושה אפילו מועמד לוועד־כיתה בבית־ספר, ניווט עצמו ידין למצב שבו הוא עלול, כיום, להישאר במיעוט בתנועה, ואולי אף למצב שבו הוא יישאר בודד לגמרי.

אין ספק כי שגיאתו העיקרית של ידין היא שמואל תמיר. תמיר זינק על סוס ד"ש כמוצא של הרגע האחרון, לפני היעל־מו מהמפה הפוליטית לחלוטין, והפך תוך שבועות מעטים לאיש־אמונו של ידין, שעל־פיו יישק כל דבר. חלומו של תמיר, להיות שר בממשלת ישראל, היה הסיבה האמיתית להצטרפות ד"ש לממשלה.

עתה נותר ידין עם תמיר ושניים מנאמני שר־המישפטים: ח"כ בנימין הלוי וח"כ עקיבא נוף, עם סיכוי מסויים להצטרפות איש־הביטוח ח"כ שלמה אליהו, איש־עודד ח"כ מרדכי אלגרבלי ואחד משני חברי־הכנסת הדרוזיים של ד"ש, שפיק אסעד. אולם, מי שמכיר את תמיר יודע כי רבים סיכוייו של ידין להיוותר בודד. בסיעה כזאת תהיה השליטה בידי תמיר, ותוך זמן קצר ייזרק ידין כקליפת השום, תמיר עשוי לעבור לליכוד ולסחוף עימו את כל תומכיו.

● שמואל תמיר

כאשר ביקש תמיר להצטרף לד"ש, לא רצה בו ידין והציג בפניו תנאי־קבלה שנראו בלתי־אפשריים. להפתעת הכל, וב־עיקר ידין, הסכים תמיר לכל תנאי, הצטרף לד"ש, ותוך חודשים אחדים הפך ידי־מינו של ידין, לאיש הבוחש מאחרי הקלעים ומי שהצליח לכוון את כל מהלכי ידין, מבלי שידין הרגיש בזאת כלל.

תמיר הגיע דרך ד"ש למה שלא הצליח להגיע במשך כל שנותיו בפוליטיקה הישראלית: למישרת שר במשלה. כשהיה תמיר בחרות, אחר־כך במרכז החופשי, מאוחר יותר שוב בליכוד, היתה האפשרות שתמיר יכהן כשר מעלה חיוך לעג.

בשנה שבה שייך תמיר לד"ש הוא הצליח להשיג השפעה עצומה על ידין, ודרך המנהיג לנהל את התנועה כראות־עיניו, תוך שהוא מקים לעצמו יריבים רבים, שהפכו במילא גם ליריבי ידין. לתמיר, שהבחין בפילוג הממשמש ובא, היו בעת האחרונה מגעים תכופים עם אנשי־הליכוד, בין היתר גם עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, למרות שטינתו של בגין אל תמיר היא מן הנודעות. במגעים אלה נבדקה האפשרות של צירוף תמיר ותומכיו לליכוד, או אפילו לחרות.

● בנימין הלוי

הדימיון בין תמיר להלוי רב. שניהם הצליחו לעבור כמה מפלגות תוך תקופה קצרה־יחסית.

ערב כניסת ד"ש לממשלה, התמודד הלוי עם תמיר על מישרת שר־המישפטים, ובעיקבות תמיכתו המאסיבית של ידין בתמיר, הובס ברוב גדול. מייד לאחר ההצבעה החל תמיר מקרב אליו את הלוי, ולהלוי החניפה ידידותו של המנצח, עד שהוא הפך שוב אחד מנושאי־כליו ועושי־דברו הנלהבים ביותר של תמיר. תמיר בטוח בתמיכתו המוחלטת של הלוי, ול־ידידים הוא אמר פעם: „הלוי הוא כל־כך חלש־אופי, עד שאני יכול לעשות איתו מה שאני רוצה."

● עקיבא נוף

נאמנו של תמיר עוד מהתקופה בה גידל אותו תמיר במרכז החופשי. נוף אינו מעז לעשות שום צעד ללא אישור מוקדם של תמיר, וכל התבטאות שלו היא לאחר צנזורה של תמיר.

לפני כמה חודשים ניסה נוף לערוך התמרדות־זוטא, כאשר מאחורי גבו של

תמיר תמך במועמדותו של ח"כ שמואל טולידאנו כיושב־ראש הוועדה לביקורת־המדינה של הכנסת. ההסכם החשאי בין נוף לטולידאנו התגלה, ותמיר הרחיק במי־דה מסויימת את נוף ממנו. נוף הרכרוכי לא הצליח להחזיק מעמד אלא כמה ימים ללא הפטרוניות של תמיר, התנצל לפניו והבטיח לו נאמנות. נוף נמצא בכיסו של תמיר בכל צעד שהוא יעשה.

● אמנון רובינשטיין

רישמית מס' 2 בד"ש, ולא־רישמית מס' 2 בכל קונסטלציה שתתהווה.

רובינשטיין התנגד לכניסת ד"ש לממ־שלה, נופף בחרב הפילוג עוד ערב ההח־לטה על ההצטרפות, אך התקפל במהרה. מאז הוא מהווה אופוזיציה ראשית לידין, ומנהיג קבוצת־שינוי בתוך ד"ש. לאחר תבוסת ידין בישיבת המועצה של השבוע שעבר, נערכה בביתו של רובינשטיין מסי־בת־הניצחון. רובינשטיין הציע לעמית לה־יות מנהיג המפלגה החדשה שתקום לאחר הפילוג.

● מרדכי וירשובסקי

עורך־דין, מי שהיה היועץ המישפטי של עיריית תל־אביב ומאנשי־שינוי המוב־הקים. בעת שרובינשטיין בעצמו פסח על הסעיפים במאבקו נגד ידין, היה וירשוב־סקי החריף ביותר בהתבטאויות נגד ידין, ולוחם נמרץ למען פרישת ד"ש מהממשלה גם על חשבון שלמות המיפלגה. היה זה וירשובסקי שהימרה, פעמים רבות יותר מכל אחר, את מרות ידין ואת מרות החל־טות מוסדות התנועה.

● סטף ורטהיימר

איש־עסקים מצליח מנהריה, שהתגלה ככישלון פרלמנטרי גמור.

ורטהיימר הוצג לפני בוחרי ד"ש כגאון כלכלי, אשר יציל את משק־המדינה, אך בקושי טרח לבוא לישיבות מליאת־הכנסת. בעת איום הפילוג, ערב הצטרפות ד"ש לממשלה, נסוג ורטהיימר ברגע האחרון מהפילוג, וגרם בכך, בין היתר, להחלשתו של רובינשטיין שלא לפלג את ד"ש כבר אז. מאז תומך ורטהיימר ללא סייג בכל צעד של רובינשטיין.

● שמואל טולידאנו

כאשר הוקמה ד"ש ושמואל טולידאנו פרש מתפקידו כיועץ ראש־הממשלה ל־ענייני ערבים כדי להצטרף למיפלגה זו, פגש מי שהיה אז ראש־הממשלה, יצחק רבין, את ייגאל ידין ואמר לו: „שווה היה לי כל ההקמה של ד"ש, רק כדי להיפטר מטולידאנו." לפני כמה חודשים פגש ידין את רבין ואמר לו: „עכשיו אני מבין למה התכוונת!"

טולידאנו אינו מאנשי־שינוי המקוריים. אולם יריבותו עם ידין, שהתפתחה לאת־רונה, הביאה אותו להשתלב בגוש של שינוי וליהפך לאחד ממנהיגיו. טולידאנו, שהיה במשך שנים ארוכות בידידות עם ידין, ואף מתגורר כיום בבית בירושלים שבו התגורר ידין בזמנו, הפך להיות שנוא־נפשו של סגן־ראש־הממשלה, שתקף אותו באופן אישי יותר מאשר כל דמות אחרת באופוזיציה הפנימית בד"ש. אין ספק כי טולידאנו הוא „המוח" שמאחרי הצעדים המתוחכמים של קבוצת־שינוי בעת האחרונה, ובטמינת הפחים שבהם נפלו ידין—תמיר.

● זייד עטאשי

אחד משני חברי־הכנסת הדרוזים של ד"ש, שהצליחו להיבחר לכנסת, למרות שקיבלו מיספר אפסי של קולות בבחירות הפנמיות של ד"ש, וזאת בגלל שיטת־הבחירות המעוותת שנכפתה על מיפלגה זו על־ידי ידין.

עטשי היה פעם חבר חרות, עבר אחר־כך לעבודה ומונה כקונסול ישראל בניו־יורק, והובא על־ידי טולידאנו לד"ש.

את עטשי מנחה שינאה מוחלטת לת־מיר, שאמר עליו פעם כי „עטשי מתבטא כאילו הוא מקורב לרק"ח." לדעת עטשי היה זה תמיר שהרס את ד"ש. הן בגלל שינאתו לתמיר והן בגלל נאמנותו לטו־לידאנו, עטשי הפך חבר נאמן של שינוי.

● מאיר עמית

כוחו של עמית בד"ש הוא קטן ביותר על גבי הנייר. לרשותו עומד עוד חבר־כנסת אחד בלבד, דודיק גולומב, ורק 13 מ־135 חברי מועצת ד"ש הם מאנשיו.

אולם עמית הוא כיום במידה רבה לשון־המאזניים בד"ש, ואם אכן יחליט להיפרד מידין, מובטח ניצחונה של קבוצת־שינוי. עמית, כמובן, מהסס. תפקיד השר מוצא חן בעיניו, וקשה לו להיפרד ממנו. אולם היחסים בינו לבין ידין הגיעו לכדי משבר, ודעתו של עמית, לפחות בהצהרות פומ־ביות, היא כי יש לשקול פרישה מהממ־שלה.

בתחילת דרכו בד"ש היה עמית מנאמני ידין, אולם בהשפעת תמיר לא הוזמן עמית לכינוסים סיעתיים שונים, שערך ידין, והיחסים בין ידין לעמית התקררו.

מאחרי עמית עומדים כמה אישים, המ־כובדים על כל הסיעות בד"ש כאלופים צביקה זמיר, אהרון יריב, מן אבירם ואברהם („ציטה") בוצר.

בימים האחרונים שלח עמית שליחים לידין, ביקש ממנו לסגת מעמדתו הנוקשה בעניין כינוס המועצה ולדחות על־ידי כך, לפי שעה, את הפילוג. עמית גם יודע כי אם יהיה פילוג בד"ש, ומיספר השרים של מיפלגה זו ירד לשניים, יהיה הוא אחד משני הקורבנות, יחד עם השר ישראל כץ. מהצד האחר מבטיח לו אמנון רובינ־שטיין בכורה במיפלגה החדשה, ולעמית קוסמת האפשרות לעמוד בראשות אופו־זיציה בת שמונה או תישעה חברי־כנסת, שתוכל בבוא העת למלא תפקיד מרכזי בהקמת קואליציה חדשה עם מיפלגת־העבודה.

● דויד גולומב

בן אחותו של מפקד ההגנה, אליהו גולומב, ומי שאומץ על־ידו. אחד האנשים הישרים ביותר בד"ש, ומי שמאמין בכנות בשליחות תנועה זו. גולומב נאמן למאיר עמית, שעימו הוא בידידות אישית רבה. השניים היו ביחד בכור. כל אשר יחליט עמית, גולומב יאמץ לעצמו. גולומב לא היה מעולם מאנשי ידין, ואנשי־שינוי אומ־רים עליו: „זהו איש עם האופי שלנו, שאינו אצלנו."

● שלמה אליהו

איש־ביטוח מצליח, שנכנס לכנסת רק לאחר התפטרותו של מאיר זורע. אליהו הובא לד"ש על־ידי אמנון רובינשטיין, שרצה לראות בין ראשי־ד"ש עוד איש־עסקים מצליח. הוא נטול כל הבנה פולי־טית, ומנסה ליישם בעולם הפוליטי את נסיונו בעסקים, עד שהדבר מעורר לעי־תים גיחוך. כאשר דנה סיעת ד"ש בכנסת כיצד להצביע בעניין חוק הפטור לבנות מצה"ל, הציע אליהו, ובכל הרצינות: „נלך לליכוד ונשאל אותם אם הם מוכנים לתת לנו עוד ראשות של ועדה בכנסת תמורת ההצבעה שלנו איתם. אם כן, נצביע איתם."

ללא כל בסיס לכך, פנה אליהו לפני כמה שבועות לבגין, הציע לו להביא עימו עוד ארבעה חברי־כנסת של ד"ש לליכוד, תמורת תפקיד של שר התעשייה והמסחר לעצמו. הארבעה, שאותם הציע אליהו לבגין — יגורי, עטשי, אסעד ואלגרבלי — לא יכלו שלא לגחך, אחרי שנודע להם כי הועמדו למכירה. אין ספק כי אחרי הפילוג ימצא אליהו את דרכו לליכוד, אך השאלה היא התיזמון. האם יעשה זאת מיד עם הפילוג, על חשבונו הפרטי, או שיצטרף יחד עם תמיר כעבור חודשים אחדים?

● מרדכי אלגרבלי

נציג תנועת עובד בד"ש, איש־חינוך, שעבר לאחרונה מירושלים לאשדוד, משום שאשתו פתחה בית־מירקחת בעיר זו. אל־גרבלי הוא מאמין גדול בידין, בעיקר משום שידין הוא מייסד־התנועה, ולדעתו יש לשמור אמונים למייסד התנועה. אולם קשה לו לסבול את תמיר, שאותו הוא מגדיר כ„מי שמוביל את ידין באף."

אלגרבלי יקבע את עמדתו, לידין או לשינוי, אחרי שיתברר לו איזו מועצה היא — לדעת מוסדות־הביקורת של ד"ש או לדעת בית־המישפט — המועצה החו־קית של ד"ש, ואליה יצטרף, אם כי אין ספק שהוא נוטה יותר לידין מאשר לשינוי.

● שביק אסעד

הדרוזי השני של ד"ש, מי שקיבל את תפקיד יושב־ראש המועצה המקומית בית־ג'ן ברירושה מאביו, שהיה שנים רבות ראש מועצה זו.

אסעד הגיע לד"ש אחרי שהסתכסך עם מיפלגת־העבודה, שרצתה להציב בבחירות בבית־ג'ן את השייך ג'אבר מועדי, במ־קומו.

עמדתו של אסעד היתה כי כל זמן שד"ש נמצאת בקואליציה, היא צריכה להיות ממושמעת ללא־סייג למנהם בגין, והוא מקורב לידין ולתמיר יותר מאשר לשינוי, שבהנהגתה נמצא עתה הדרוזי האחר, עטשי.

ראשי שינוי ערוכים עתה מסע „להצלת נפשו של אסעד," כשהם טוענים כי דיעו־תיו בענייני שלום ושטחים זהה לדיעו־תיהם, ומנוגדת לזו של תמיר וידין. נראה כי הדבר לא יעלה בידם, ואסעד יילך בכל זאת עם ידין.

● אסף יגורי

סגן־אלוף (מיל.), השבוי הבכיר ביותר של צה"ל אצל המצרים במילחמת יום־הכיפורים.

יגורי הגיע לד"ש מהמרכז החופשי, אולם חתול שחור, שעבר בינו ובין תמיר,

(המשך בעמוד 36)

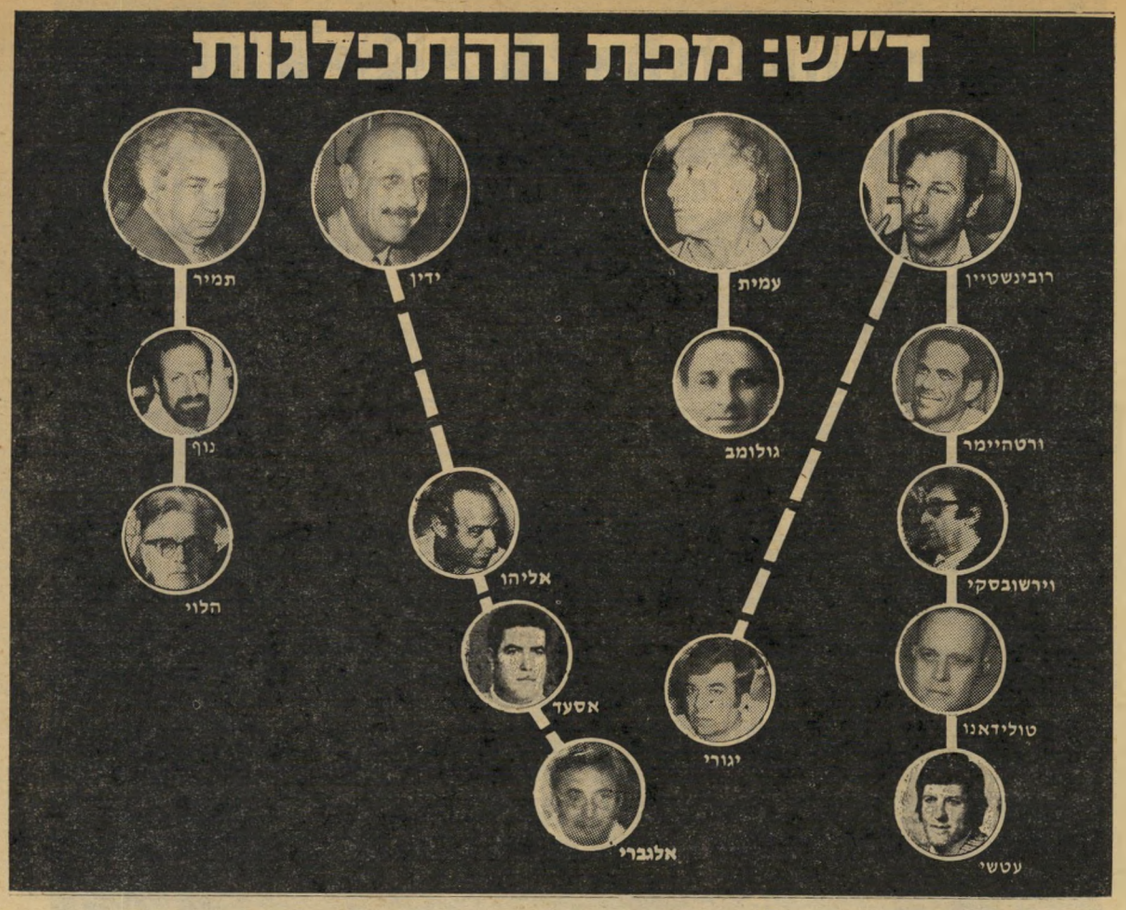

רובינשטיין ויגורי
מועמדים נגדיים

שוק העבדים

(המשך מעמוד 21)

מפחד מביקורת. אני לא מוכן להתחייב ולומר כי לא קיימים מקרי־שוחד. אם אכן עובד־לישכה מקבל שוחד כדי שלא לרשום דו"ח, אשמח אם יודיעו לי על כך.

„אשר לטענה שאין אנו ממלאים דו"חות — הנה הרשימה. היום בשבע וחצי בבוקר נכנסנו למשב מישען ונתנו רפורטים לשני מתיישבים. אחד מהם, לוי יצחק, שהעסיק פועלים, מהם ילדים מתחת לגיל 16. ב־14 באוגוסט תפסנו באותו מושב 13 נערים מתחת לגיל 16, שעבדו אצל סוחר מבת־ים, שקנה כאן אדמה וקוטף תירס עם ילדים. לפני חודש עשינו לו דו"ח ראשון. היום הביא מבוגרים, אבל בלי רשיונות. הרפורט יעלה לו אלפי לירות. הקנס המירבי הוא 3750 לירות על כל עובד אבל השופטים קצת ליברלים ונותנים פחות."

באותו יום נמצאו במושב שיקמה 18 עובדים, כולם מתחת לגיל 16, ובמישען 11 פועלים, מתוכם 8 בני נוער מתחת לגיל 16. פחות מבני 10 לא ראינו. „המעסיקים באים אפילו מצפון הארץ, מראשון ומפתח־תקוה, לחפש כאן פועלים."

אמר טוראל: „אחרי שעות שאנחנו רצים אחריהם בשטח אני בא למישרד. תפקידי הוא לטפל גם במתן עבודה לאזרחים אשקלונים, לברר במיפעלים, להתקשר למקומות עבודה ואחר־כך לקבל קהל. אחרי כל העצבים בשטח אפילו אש"ל אני לא מקבל."

סעידי: „אנחנו מקבלים דמי־שתייה בסך שלוש לירות ליום, מזה יורדת לירה מס. בקבוק סודה עולה היום ארבע לירות. והמשכורת, אחרי 20 שנות חתק, היא מהגמוכות במדינה. המישרד פתוח יום יום. עד 11 אנחנו בשטח ואחרי־הצהריים יש קבלת קהל. זו עבודה קשה וללא תמורה הולמת.

„נוסף על העבודה הקשה אנחנו נתקלים במיקרי אלימות לא מעטים. איש מושב גבעתי זרק עצמו היום מתחת לגלגלים של המכונית שלי. אנחנו לא מבינים ערבית והערבים מקללים אותנו, אומרים שאנחנו גוזלים את פרנסתם. אנחנו דוחפים אותם להצטרף לאל־פתח מחוסר תעסוקה. אבל עיקר האלימות באה דווקא מצד בני המושבים. היום זרקו עלי אבטיח ועל עמיתי זרקו אבנים. הערבים בורחים בדרך כלל, אבל היהודים מתחצפים, תוקפים, מרביצים ומאיימים בנשק.

„אנחנו חושבים לפנות למישטרה ולבקש סיוע, כי נעשה מסוכן להסתובב בשטח. אנו מנסים כל מיני שיטות הסברה לבעלי המושבים. אומרים להם שזה מסוכן מבחינה ביטחונית להעסיק ערבים ללא רישיון, עד היום לא קרה שום דבר, ברוך השם. אנו מסבירים להם שלפועלים הערביים אין ביטוח והמעסיקים ייתבעו לדין אם ייפצע פועל.

„עיקר הבעיות באות ממושב ידיעתן, המעסיק הרבה קטינים. יש שם שני ראיסים ערביים שמספקים כימעט לכל מישפחה יהודית שניים־שלושה פועלים ליום, לעבודות בנייה והממות."

צוות העולם הזה נתקל בעובדי הלישכה בסיור נוסף שערך בשעה 11 במושב שיקמה. בשדה העגבניות של אפרים טייב השתלהבו הרוחות. אפרים, ישמן משופם שחולצתו פתוחה ופניו מיוזעות, היה שקוע בוויכוח סוער עם אנשי הלישכה. כשרצה הצלם לצלמו, איים אפרים במכות והחל לקלל. לאחר שנורגע סיפר שיש לו קבלן אבל שכח את שמו. ניתנה לו התראה להשיג את שם הקבלן עד סוף החודש. לטענתו לא הוא שהביא את הפועלים, אלא הקבלן. בשדהו נמצאו אחמד רזאל (14) ומחמוד עין־שמס (13) מעזה, שסיפרו כי בעל־הבית הביא אותם לעבודה, ולא קבלן. אליהם הצטרפו עוד כשבעה ילדים בגיל 12 ו־13, שסיפרו כי הם עובדים רק בחופש כדי לאסוף קצת דמי־כיס. כמה משלמים להם? בהתחלה פחדו לספר, כי אין להם רישיון עבודה, אבל לאחר מכן סיפרו כי הובטחו להם 50 לירות ליום.

„לפי דעתי," אמר עמרם שלום ממישרד התעסוקה, „צריך להוריד את הגיל המותר לעבודה ל־14. אם ליהודים מותר, למה שיאסר על הערבים? צריך לפתוח לישכות תעסוקה לנוער ערבי דרך רצועת עזה, ואז יחול עליהם החוק, להירשם בזמן מופשת הקיץ באופן מסודר עם כל ההטבות ו־הפיקוחים. המבוגרים לא רוצים היום לעבוד בחקלאות. אז או שישראל לא תגדל ירקות, או שיתנו להם להוריד את הגיל. כך גם יהיה פיקוח על אנשי המושבים. יהיה פיקוח ביטחוני, והראיסים לא ינצלו אותם."

סרטי נח מציגים:

לאחר מאבק עם הצנזורה - הפרשה המסעירה את העולם סוף - סוף נחשפת במלואה !!!

פביו טסטי ★ אסי דיין ★ עודד קוטלר ★ ז'נט אגרן

בסרטו הישראלי של הבמאי

מנחם גולן

קשר האורנים

בהשתתפות: יהודה אפרוני אשר צרפתי שיש קולר שמטון טדן

מפיקים: מנחם גולן - יורם גלובוס תסריט: דוד פולסון - ישעיהו בן-פורת מוסיקה: דב זנצר

בכורה עולמית בעת ובעונה אחת:

תל־אביב	ירושלים	גבעתיים	רחובות	באר־שבע
קולנוע „שחף"	„הבירה"	„הדר"	„הדר"	„חן"
בית קולנוע ***** חמישה כוכבים				
9.30-7.15-4.30 ליל ו': 12-10				

הפצה: סרטי גלובוס דן דימבורט רץ

כמה פעמים נסית להפטר מהם - ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים

לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז'וקים בביתך!

ר"ג, מודיעין 18, טל. 6-790114-5 * אילת: טל. 059-3012

היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/75.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

סטודיו לצרפתית

חוגים למתחילים ומתקדמים

מורכים ע"י

מורה צרפתיה מוסמכת

בשיטה חדישה

להרשמה ופרטים להתקשר בשעות:

21.00—15.00 ● טל. 288382

שרותי חיטוי

הדברת ג'וקים

150 ל"י

רשיון משרד הבריאות 186,

אחריות לשנה

רח' ברזילי 13, טל. 271625, ת"א

614572 — מזכירה אוטומטית

על באריקדות
(של סנדוויצ'ים)
ניפגש, ניפגש!

אשתו של מנחם בגין
רצתה לערוך לו מסיבה -
ונתנה למדינה כולה דוגמה
של ביזבוז ראוותני ומנקר־עיניים

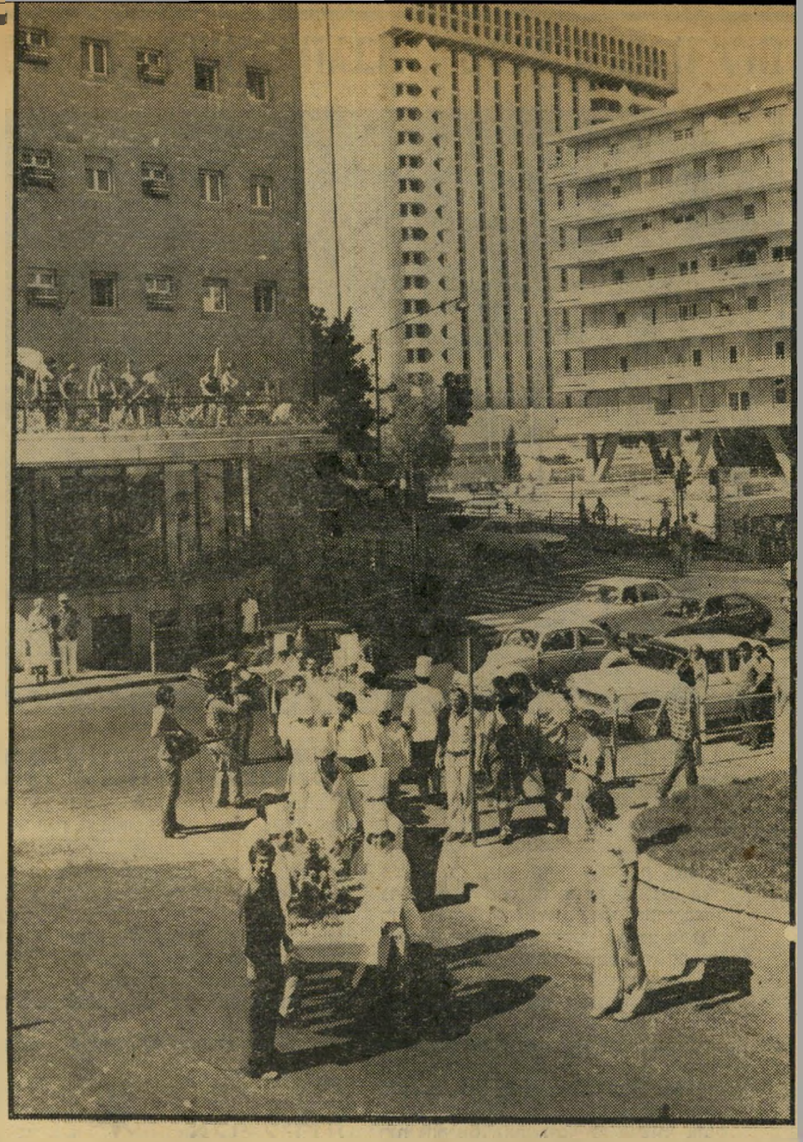

מיצעד הראווה התנועה נעצרה בכיכר מלון **המלכים** שבירושלים, ותיירי המלון טיפסו על מירפסת המלון כדי לחזות בתהלוכת מלצרי מלון **פלאזה** שהובילו ברגל, בגלל קדושת השבת, את התיקרובת העשירה למסיבת יום־ההולדת של ראש־הממשלה. התהלוכה הרגלית נמשכה שעה ארוכה והזעיקה למקום צלמים וצוותי־טלוויזיה מכל העולם. כשיצאה השבת המשיכו להעביר מזון במכוניות. המסיבה תוכננה ל־500 איש החשבון שהוגש על־ידי הנהלת המלון חושב לפי 1100 איש.

„ח בר׳ה, למה אתם מצלמים כל־כך הרבה? חבל על הפילם, יותר טוב להוציא כסף על עניים מאשר לבזבז פילמים!״ במילים אלה פנה הרמטכ״ל, רב־אלוף רפאל („רפול״) איתן, ספק בב־דיחות ספק ברצינות אל הצלמים שהנציחו אותו ואת אשתו, כאשר הגיעו למסיבת היומולדת שערכה עליזה בגין לבעלה, ראש־הממשלה מנחם בגין.

הצלמים והקהל שעמד על המדרכה בסמוך לבית ראש־הממשלה, בקרן הרחו־בות בלפור וסמולנסקין בירושלים, לא יכלו שלא לפרוץ בצחוק. בשעות שקדמו לבואו של הרמטכ״ל יכלו תושבי שכונת טלביה בירושלים לצפות בעשרות מלצ־רים לבושי חלוקים לבנים ומיצנפות, כש־הם סוחבים ממלון פלאזה המהודר לביתו של ראש־הממשלה כמויות עצומות של מזון יקר.

עוד הרמטכ״ל מתחכם עם הצלמים, וטנדרים עמוסים תוספת מזון הגיעו ל־רחוב הצר, וכוונו על־ידי הגורילות לשער הסרנה לחצר ביתו של ראש־הממשלה. מהטנדרים קפצו מלצרים וטבחים נוספים, שפרקו במהירות מגשי־ענק עמוסי דיבר־מאכל. מהכיוון השני, הגיעו ברגל מלצרים ונערי־שירותים של המלון, כשהם גוררים עגלות שעליהן שקי־ניילון ובהם דחוסות אלפי קוביות־קרח למשקאות. סבלים לבו־שי מדי־טבחים סחבו ארגזים מלאי בק־בוקי בירה וטמפו.

„רציתי לומר לרמטכ״ל שבפילם שלי אפשר אולי לקנות סטייק, אבל באוכל שהגיע לבית ראש־הממשלה אפשר היה להאכיל את כל הקטמונים במשך חודש שלם. אבל מה הוא אשם? הוא עשה את מסיבת השחיתות הזו?״ אמר אחד הצלמים, שרפול היה מפקדו בצבא.

ואומנם, מסיבת ההפתעה הצנועה־כב־יכול, שאירגנה הגברת עליזה בגין לכבוד יום־הולדתו ה־65 של בעלה, ראש הממ־שלה — מסיבה שלא היתה בגדר הפתעה כלל, כיוון שבעיתונים כולם דווח כי היא עומדת להתקיים, לא היתה גם מסיבה צנועה.

תחילה הודיעה הגברת בגין כי הזמינה רק 500 איש, ידידי־משפחה, כדי לחוג עם ראש־הממשלה את יובלו. ערב המסי־בה תיקנה את דבריה, והודיעה על 600 איש. ביום השישי, יום קודם המסיבה, קיבל מלון פלאזה אתרעה להיות מוכן לספק מזון ל־1000 איש. החשבון הסופי שהגיש המלון חושב לפי 1100 ראש.

פעמים רבות בשנה האחרונה הזי־כירה עליזה בגין את מסיבת יום־ההולדת המאולתרת, שנערכה לבעלה בדיוק לפני שנה. אז התקבצו, ללא הזמנה, ידידים שיכורי ניצחון הבחירות, כדי לחוג לראשונה עם „המפקד״ את יום־הולדתו כראש־ממשלת ישראל. מאות רבות של אורחים התקבצו אז על המידרכה מול ביתו של ראש־הממשלה, שרו שירי מולדת ושירי יום־הולדת ובגין יצא, נרגש כת־מיד, לברך אותם ולהודות להם. שכנות טובות אפו עוגות, וילדות קטנות מה־שכונה הביאו אל בית ראש־הממשלה פר־חים. העוגות של השכנות נפרסו, המק־ררים שבבית ראש־הממשלה רוקנו, וכרי־כים אולתרו על־ידי עליזה בגין ובתה חסיה, וכל אלה הוצאו אל המברכים שהצ־טופפו ברחוב.

עליזה בגין חששה שמא שימחה ספונ־טאנית זו לא תחזור על עצמה, והחליטה לארגן את הספונטאניות. „אני אזמין רק כמה דברים קטנים במלון פלאזה. לא אולם השיירה הארוכה שהזדנבה אחריו, מלצרים נושאים מגשים עמוסי כל־טוב, עלתה למישהו סכום של למעלה מ־300 אלף לירות והפכה את המסיבה הצנועה של עליזה בגין, שהזמינה „רק כמה דברים קטנים מהמלון״, לאחת השערוריות המבישות של השנה.

אחרי קורא אחד מרבי־הטבחים של מלון **פלאזה** בירו־שלים בעת שהחל את מיצעד־המזון מעורר הגיחוך מהמלון לבית ראש־הממשלה בשבת האחרונה. רב־הטבחים נשא עוגה בדמות סמל המדינה, מתנת עובדי המלון לבגין ליום הולדתו,

טבחים, משמר הגבול, מלצרים, גורילות

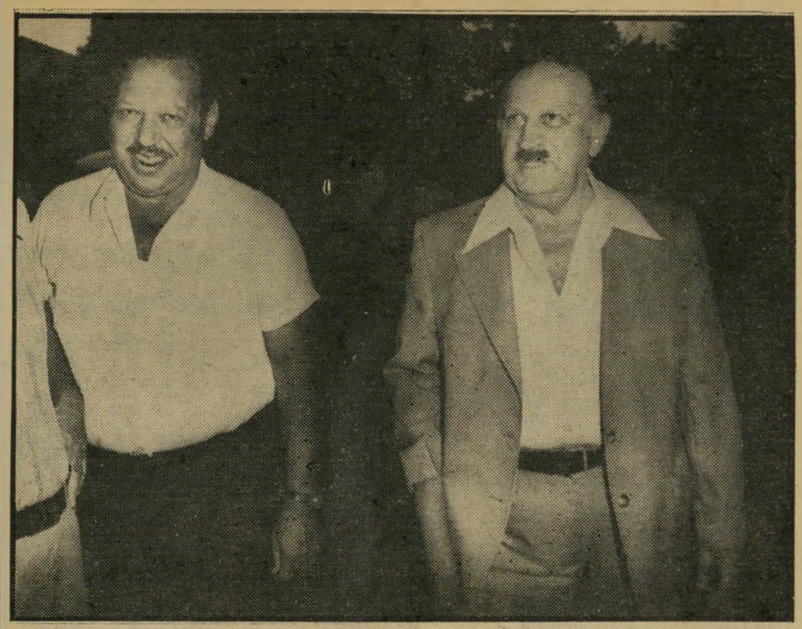

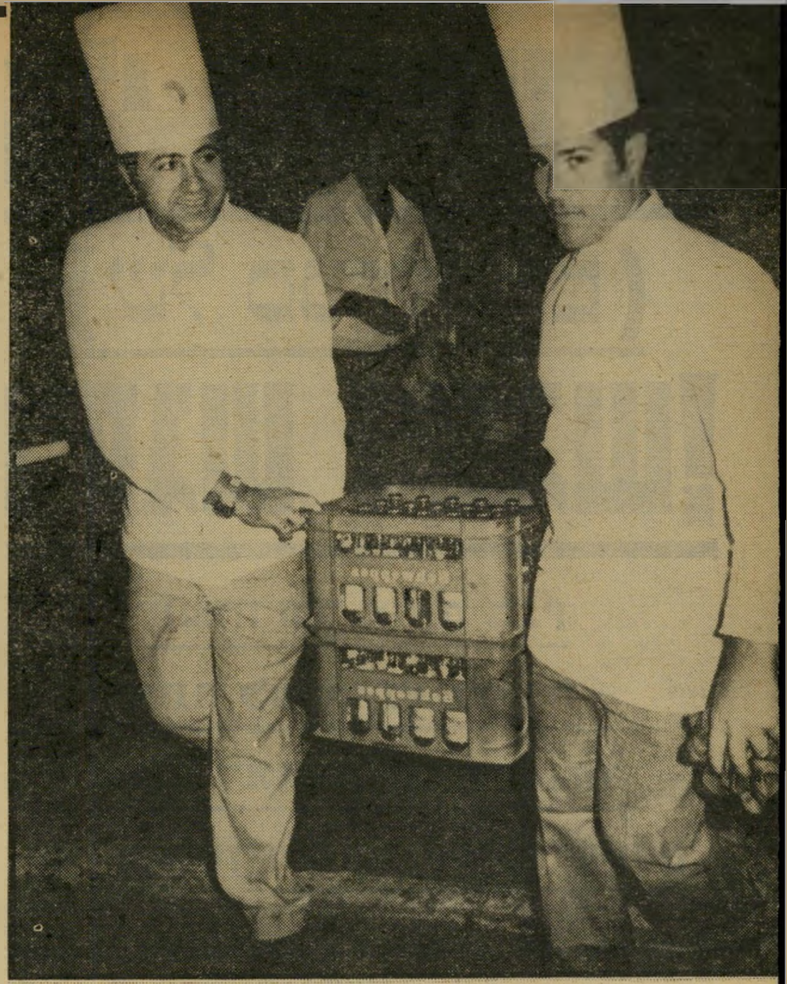

המישפחה הלוחמת

שני אלי־הכספים לשעבר של חברות ומוותיקי האצ"ל, יוסף („יוסקה") קרמרמן ויעקוב מרידור, היו רק שניים ממאות בני המישפחה הלוחמת שהוזמנו על־ידי עליזה בגין. דוברו של בגין הכחיש, כי היו אלה ידידיו העשירים של ראש־הממשלה שמימנו את המסיבה.

(המשך מעמוד 27)

יהיה ממש אוכל, ויהיו מעט אנשים," טענה כאשר החלה מארגנת את המסיבה. הסיבה לבחירת מלון פלאזה לא היתה חמישה הכוכבים שבהם מתגדר המלון, ההדר וה־פער שבהם נוהג מלון זה לארח או המחי־רים הפנטסטיים שהוא גובה, אלא קירבתו הגיאוגרפית לבית ראש־הממשלה. „צריך להימנע מחילול שבת, והמלצרים יוכלו להכין את הכל בשבת ויביאו את המיצר־כים ברגל," הסבירה רעיית ראש־הממשלה.

תושבי ירושלים, שעברו במסלול שבין מלון פלאזה לבית ראש־הממשלה, והתיי־רים של בית המלון ומלון המלכים הסמוך, לא יכלו שלא לשפשף את עיניהם בתד־המה, כאשר הבחינו בשבת האחרונה בש־עות הצהריים במלצרים הנושאים עימם את השולחנות העמוסים כל טוב, והמגשים הכבדים במעדני בשר, מיני־מאפה ועוגות.

רק אחרי שהוסבר להם כי השיירת מיועדת לבית ראש־הממשלה, פרצו הכל בצחוק מתגלגל. התיירים שהצטופפו על המיר־פסת והגג של מלון המלכים, שתחתיו עברה השיירה, פרצו במחיאות־כפיים, ממש כמו ביום העצמאות. „הם סידרו את זה כל כך יפה," לא התאפקה תיירת אמרי־קאית אחת, והוסיפה: „בראוו" לעבר המלצרים, שחשו עצמם כמוקיונים בקיר־קס.

כמוקיונים הרגישו עצמם גם חלק מה־מוזמנים, שהגיעו כבר בשעה חמש אחר־הצהריים אל בית ראש־הממשלה, כשהגב־רים לבושים בחליפות, והנשים במיטב מחלצותיהן. עליזה בגין כה חששה שמא המסיבה שאירגנה לא תעלה יפה, עד שביקשה מחלק מן האורחים לבוא שעתיים קודם למועד, עוד לפני צאת השבת.

קבוצות שלמות של אמריקאים שהוזמנו באופן מאורגן התערבבו בקבוצות אחרות, של לוחמי האצ"ל, שהגיעו אף הם באופן מאורגן. המשימה הבלתי־נעימה ביותר הוטלה דווקא על הגורילות, שומרי־ראשו של ראש־הממשלה. אלה נאלצו לעמוד ליד השער המסורג, ולהסביר לאורחים הרבים שהגיעו כי חלה טעות, וכי הם מתבקשים לשוב על פעמיהם ולחזור למ־סיבה רק בשעה שבע בערב.

יובל ב־300 אלף לירות

אי־זם אורחת אחת לא התחשבה בגורילות, ואף לא בשמירת השבת של ראש־הממשלה, אותה שמירה שהכי־ריחה את מלצרי פלאזה לעשות את דרכם ברגל. היתה זו חסיה מילוא, בתו של בגין, שהגיעה בשעה 4.30 אחר־הצהריים יחד עם בעלה אל בית אבא־אמא, החנתה את המכונית אל מול הבית ונכנסה פנימה.

בשעה שש בערב היו כבר השולחנות ערוכים, בחצר הגדולה של בית ראש־הממשלה ובחדרים פנימה. אשפי המטבח של פלאזה עשו עבודה יפה. ליד 20 מיני בשרים בכמויות שהיו מספיקות להאכיל גדוד במשך מילחמה שלמה, חתוכים בצור־רות גיאומטריות שונות, נחו דיברי־מאפה חמים, „בורקאס מודרני," כפי שמכנים זאת הטבחים, ממולאים בבשר, לבבות־ארטישוק ופיטריות. סוגים רבים של סל־טים, ביניהם מירקות שעונתם חלפה כבר לפני זמן רב, קישטו מיני בשר אלה. ולידם עוגות רבות, כולן מקושטות כעו־גות יום־הולדת ועליהן נרות, מיגדלי־סומסום ענקיים שמהם חתכו האורחים בגרזני־כסף קטנים, ותופינים מכל הצו־רות והמינים. זאת, נוסף על קישוטי אוכל בדמות המנורה הלאומית, שאותם הכינו באופן אישי עובדי פלאזה עבור ראש־הממשלה שלהם.

בין פסטראמי מעושן ללאקס כשר על־גבי פרוסות חלה, שהיו חתוכות אף הן בדוגמה מיוחדת, יכלו לוחמי האצ"ל, הא־מריקאים ואישי השילטון הישראלי ש־הגיעו בינתיים, ליהנות משלושת הבארים שהוצבו במקום — שניים בחצר ואחד בתוך הבית. הוויסקי שזרם כמים לא היה מבייש גם את מסיבת בר־המיצווה שערך הברון דה־רוטשילד לבנו במלון קיסריה לפני כשנה. ולמי שלא אוהב וויסקי היו

בקבוק ופרט

יושב־ראש ועדת־החוץ והביטחון, הפרופסור משה ארנס, בא למסיבה עם כל בני־מישפחתו, והביא למנהיג מתנה: בקבוק־משקה קטן, עטוף בנייר פרחוני.

מישפחתית

כך תיארה עליזה בגין את מסיבת יום ההולדת, אולם אחותו של ראש הממשלה, רחל הלפרין, לא יכלה להסתיר את תמיהתה למראה ההמונים הרבים שהוזמנו למסיבה ה„מישפחתית" הצנועה.

תדהמה

ניסכה על פני סגנו של בגין באצ"ל וחבר ממשלתו, כיום השר חיים לנדאו, כאשר ראה את המהומה הרבה סביב חגיגת יום ההולדת. האורחים הוזמנו לשבע בערב, כדי לא לחלל את השבת.

וחיילי צה"ל גוייסו ל"מיבצע יומולדת"

המישפחה הזוללת

היתה אותה המישפחה כמו זו הלוחמת, אולם בעוד שלפני שלושים וחמש שנים טיפסו על באריקאדות של ממש, הם התנפלו במוצאי־שבת האחרונה על באריקאדות של מזון, שהוכנו עבורם על־ידי טבחי מלון פלאזה, והובאו ברגל לבית ראש־הממשלה.

מוכנים המלצרים להכין קוקטייל מכל מין ותערובת. לאלה שבוחלים בקוקטיילים הוכנו ארגזי הבירה הקרה. התלוננה אשתו של מפקד חיל־הים, מרדכי („יומי") ברקאי: „כל הזמן חיפשתי מיץ־תפוזים, וכל הזמן הציעו לי ויסקי. מיץ היה הדבר היחידי שהיה קשה למצוא במסיבה של בגין." אולם אשת המפקד טעתה. מאות בקבוקי־מיץ הוכנו מבעוד־מועד והובאו לבית ראש־הממשלה, אבל אלה אזלו במהירות גדולה יותר מהוויסקי.

הנהלת מלון פלאזה מסרבת למסור, באופן רישמי, כמה מנות אוכל הוציא המלון לבית ראש־הממשלה. אולם ראשי מחלקות במלון — אשר, אגב, התנדבו לשרת, ללא תשלום, את אורחי ראש־הממשלה במקום „סתם מלצרים" — יודעים לספר על 1,100 מנות עשירות שהובאו לבית שברחוב בלפור. גם דוברו של ראש־הממשלה, העיתונאי שלמה („נקדי") נקדימון, סרב להתייחס למיספר האורחים שהיו במסיבה. המחיר לאורח מלון פלאזה עבור קייטרינג מסוג זה הוא 250 לירות לאדם, ללא משקאות. הנהלת מלון פלאזה החליטה לעשות הנחה מיוחדת לגברת עליזה בגין, באירוע זה. „זה כדאי לנו," הסביר אחד ממנהלי המלון לכתב העולם הזה. „בשבילנו זה פרסטיז'ה, לעורך מסיבה כזו." הנהלת המלון החליטה להעניק לעליזה בגין הנחה של 40 אחוז. „זה היה בשבילנו מחיר של הפסד, אבל בגלל הכבוד זה כדאי. על המשקאות לא יכולנו לתת הנחה בכלל," הסביר מנהל המלון.

חישוב פשוט מוכיח, כי הגברת בגין שילמה — אחרי ההנחה — סכום של 165 אלף לירות עבור המזון, ועוד סך 135 אלף לירות עבור המשקאות. בסך־הכל: 302 אלף לירות למסיבת יום־הולדת מישפחתית וצנועה ליובלו ה־65 של מנחם בגין, ראש־ממשלת ישראל.

כאשר נשאל דובר ראש־הממשלה, נקדימון, מי שילם עבור מסיבה זו, השיב, אחרי שביקש שהות בת רבע־שעה להתייעצות: „המסיבה נערכה על־ידי מישפחת בגין, ובני־המישפחה הם ששילמו עבורה." כאשר התבקש נקדימון לענות על השאלה כמה עלתה המסיבה, על־פי גירסת בית ראש־הממשלה, היתה תשובתו: „כיוון שמישפחת בגין שילמה מכיסה את דמי המסיבה, זה עניינה הפרטי ולא עניין הציבור."

גם למערכת העולם הזה וגם לנקדימון ידוע אורח־חייהם הצנוע של ראש־הממשלה מנחם בגין ושל בני־מישפחתו. לא מכבר התלוננה רעיית ראש־הממשלה, בתוכנית־הטלוויזיה, על הלוקש המצומק של בעלה ראש־הממשלה, ואף בגין עצמו מסר, לפירסום בעיתונות, את תצלום המשכורת שלו. ממשכורת כזו, מובן שאי־אפשר היה לארגן מסיבה שכזו, גם אם היה מנחם בגין חוסך כסף לכך כל חייו.

ד"ש מג'ק מניו־יורק

ל דידיו שר בגין העלו את האפשרות כי המסיבה מומנה על־ידי ידידי־משפחה עשירים של מישפחת בגין, כמו הנדיב הידוע לקרן תל־חי ניסים גאון, וכמו יועץ ראש־הממשלה לעניינים־בלתי־מוגדרים ה־ד"ר ראובן הכט, הידוע כעשיר גדול וכבעל ממגורות דגון בחיפה. אולם דובר ראש־הממשלה, נקדימון, פסל אפשרות זו: „עבור המסיבה שילמו רק בני־מישפחה שהם קרובי־דם של ראש־הממשלה," אמר.

כאשר נלחץ נקדימון לפינה והתבקש לתרץ את הקושיה כיצד הצליחה המישפחה, הידועה באמצעיה הכספיים המתונים, לארגן מסיבה שהוצאותיה מאות־אלפי לירות, השיב ברוגז: „תכתבו שהנשיא קארטר נתן הוראה לשר־האוצר שלו לשלוח למסיבה מיליון ורבע דולר!" הנשיא קארטר כנראה לא עשה זאת, אך התעלומה נשארת בעינה. אם נכון הדבר שהוצאות המסיבה לא שולמו מתקציב המדינה, כלומר מכספי משלם־המיסים,

(המשך בעמוד 59)

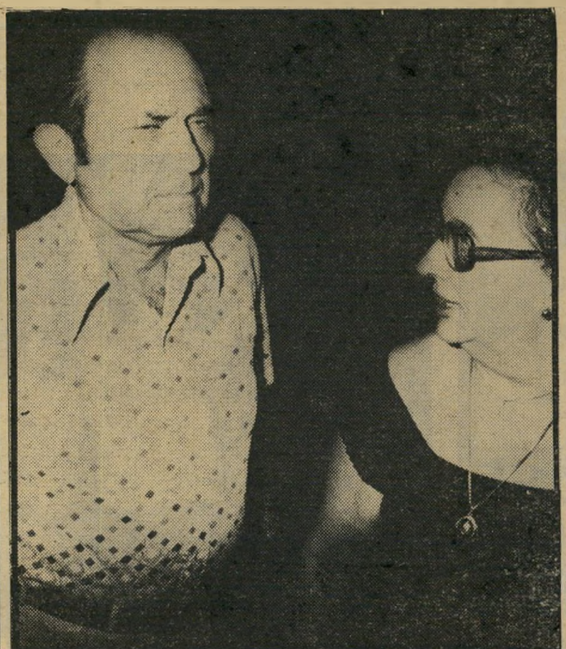

הסכינאי

אברשה בן־משה, מנהל דפוס **המצודה** של חרות, אשר הורשע בזמנו בתקיפת ח"כ מאיר וילנר בסכין על רקע דעותיו הפוליטיות של וילנר, היה אורח נכבד בחגיגת יום־ההולדת.

המשל"מים

למרות שהודח למעשה על־ידי בגין, אחרי שנים של הליכה שכם־אל־כתף, בא הח"כ לשעבר יוחנן בדר לבקר אצל המנהיג שלו. בדר, שבא עם אשתו, השתאה למראה העושר הרב של החגיגה.

הבת והשבת

חסיה מילוא, בתו של ראש־הממשלה, לא התפעלה מעקרונות אביה לגבי שמירת השבת והגיעה במכונית, יחד עם בעלה, בארבע־וחצי אחרי־הצהרים.

היא ניחשה את

שמחת התנובה

שירה ספונטאנית בציבור ציינה את מצב־רוחם המרומם של האורחים, שבאו לחגיגת חנוכת כפר־הנופש הישראלי בסיני. מימין לשמאל נראים: איש־העסקים הירושלמי אמנון אנג'ל; איש מישרד־החוץ מוסה לוי; התעשיין חיים בסרגליק (עומד); תת־אלוף אפרים פורן, מזכירו הצבאי של ראש־הממשלה, והזמרת־שחקנית נירה עדי. רוב האורחים היו חבריו לנשק לשעבר של מנהל הכפר, אלוף־מישנה מנחם דגלי, שפשט בינתיים את מדיו.

מגדת־העתידות

הבדואית הזק
רקציה המרכ
של כפר־הנופש בסיני. היא הצליחה להדהים את מח
בניחוש מדוייק של עיסוקיהם ובפרטים אינטימיים

מתיח

הדקליה

מראה כללי של כפר־הנופש החדש, שנפתח השבוע מדרום לימית שבפיתחת־רפיח: מחנה של אוהלים הנטויים בין הדקלים על אחת מדיונות־החול שבקירבת חוף־הים. בעתיד יוקמו במקום צריפי־עץ מסוגננים. אולם גם בתנאים הנוכחיים מסתבר שיש קופצים רבים, המבקשים מיפלט מהציוויליזציה, כדי לבלות חופשה באוהלים מידברי בסיגנון בדואי.

רפקים על זכרונות ארץ־ישראל הישנה, לגלות אותה מחדש דווקא בסיני.

אפילו תושבי האזור, החרדים מפני כל היאחזות ישראלית חדשה בשטח המכונה „פיתחת רפיח", לא יכלו להישאר אדישים מול התופעה. אולי משום שפירשו את הקמת הכפר לא כניסיון לנשלם אלא כרצון לחקות את אורח חייהם ולהינות מהכנסת־האורחים שלהם. כך הפכה חגיגת חנוכת הכפר למיפגן אחווה נדיר ומוזר, ש־היה בו כדי להעיד מה עשוי להתחולל באזור זה כשיפרוץ השלום.

בדואים מסיני התערבו בנערות־זוהר תל־אביביות ונכבדי רפיח ואל־עריש, בראשות ראשי

הדוגמנית

סמדר דרור ובעלה, המיסעדן אברהם ארביב, צופים במופע האמנים מרפיח, שהיווה את התוכנית האמנותית בחגיגת הפתיחה העליזה.

הגרפי

השבח הבדוא

פ עם עוד היה אפשר לברוח לאכזיב ולנסות להתבודד על החוף של אלי אביבי. אחר־כך כבר היה צריך להרחיק עד אילת, כדי לנסות להתנתק מהמציאות בכפר „האפריקאי" של רפי נלסון. עכשיו, כשערי־מיקלט אלה הפכו למרכז סואנים במרכז הארץ, נותרו למי שמחפש שלווה וניתוק רק הדיונות של סיני.

נכון שעוד מעט יצטרכו אולי להחזיר אותן למצרים, אבל מי שימהר יוכל עוד להספיק ולהינות מנוף היולי שטרם הושחת, מחופים בלתי מזוהמים, מחולות של זהב ומרוגע הנותנים להבין מדוע ואיך יכולים בדואים להאחז במה שהוא רק למראית־עין מידבר צחיח ושומם.

כמה מאות ישראלים עשו זאת השבוע, כשנהרו לפתיחת הדקליה — אואזיס מידברי קסום, בין רפיח לאל־עריש, מדרום לימית, שנועד להיות כפר־נופש חדש ל־אלה המבקשים מיפלט מהציביליזציה, ה־אינפלציה, זיהום האוויר ואיכות־החיים.

עד לפני שבועיים היו שם רק הדיונות, הדקלים ופרדסים של מנגו וגויאבות, ה־מלבלבים באורח פלא במרחק של כמה עש־רות מטרים בלבד מחוף־הים. לפתע צצו שם אוהלים וכמה מיתקני־עץ ציוריים לשי־רותים. וזה היה מספיק, לכל אלה המת־

הכל בדיוק מדהים - מילבד את גורל סיני

החולי הטבעי שבמקום. גם העובדה שיצ־חק („הקטן") ג'יבלי, מלוחמי יחידת הקו־מנדו 101 לשעבר, נפל מעל גמל משתולל, נפגע בחוליות גבו ושבר את ידו, לא העיבה על השימחה.

כל אלה היו כאין וכאפס לעומת האט־רקציה הגדולה ביותר של החגיגה: מגדת־עתידות בדואית, הטובה במגידות־העתידות של סיני, שנשלחה כשי מיוחד של תושבי האזור לאורחי הכפר. הבדואית הקשישה, שהתנועעה בקושי כשהיא מכוסה בשמלה

יולי עופר, איל־הספנות הישראלי (מימין), שהוא המשקיע בהקמת הדקליה, מחבק את ראש עיריית אל־עריש, שבא לברך את מקימי כפר־הנופש בסיני.

עתידם על־פי סימנים בכוס־תה שלגמו. תל־אביבים, המופתעים מכושר הניחוש של הבדואים, נדהמו עוד יותר כאשר הסירה את רעלת־המטבעות מעל פניה ואז הסתבר כי היתה זו מתיחה — הבדואית לא היתה אלא רונית יער, רב־סרן בצה"ל, שהכירה את מרבית האורחים.

ה בפיתחה

דגלי מנחם, אלוף־משנה בצה"ל, שפשט מדיו רק לפני כמה חודשים, הוא היוזם והמנהל של כפר־הנופש.

רקומה ופניה מוסתרות בענק של מטבעות, התמקמה בצל אחד הדקלים נכונה לגלות

(המשך בעמוד 34)

ערים שלהם, התחבקו והתנשקו עם יזמי הכפר, לוף־מישנה (מיל.) מנחם דגלי ואיל־הספנות ה־יפאי, יולי עופר. במשך שעות ארוכות הם צפו זדיו בתוכנית אמנותית שהוגשה בידי אמנים קומיים: תזמורת מרפיח, להקת דבקה מדיר־ל־בלח ורקדנית־בטן מעזה, שהופיעו בהתנדבות מחווה של רצון־טוב כלפי השכנים החדשים.

היה שמח בסוף השבוע בדקליה. אווירת ההת־קות והצהלה השכיחה את ההיבט המדיני של מקום. סוף־סוף כפר־נופש אינו התנחלות ולא תה דרושה אפילו החלטה של ועדת־שרים כדי קימו. אפשר היה לשיר בצותא עד אור הבוקר ר־י פלמ"ח או לרקוד דיסקו באמפיתיאטרון

את ענת ורדימון, שעיצבה את הסמל המיסחרי של הדקליה, בחברתו של של כפר־הנופש. מימין: האורחים רוקדים.

פולחן הבטן נדיה, רקדנית־הבטן מרפיח, משעשעת את אורחי הדקליה (מימין) בנענועי בטן, והאורחים שימחו בטניהם בזלילה.

העם

דם וזוהר

זוהי חזית מתמדת, ניידת ומעופפת, שלא תיתכן בה הגנה יעילה

בעיני הישראלי המצוי, הדבוק לקרקע, דיילת־האוויר היא אובייקט לקינאה. היא מגשימה בלא־הרף את החלום העלוין של הישראלי: לנסוע לחוץ־לארץ. היא יכולה לקנות ככל העולה על רוחה. משכורתה אינה רעה. היא לובשת מדים יפים. היא מעוררת אסוציאציות של זוהר, מין וחיים טובים.

קינאה זו מוצאת לה לא־פעם ביטוי כאשר מדובר על שכר צוותי־האוויר, ובמיוחד כאשר הדיילים והדיילות, בנפרד או ביחד עם שאר אנשי צוות־האוויר, מכרזים על שביתה.

השבוע ראה האזרח, לפתע, את הצד השני של המטבע. על המדרכה בלב לונדון שכבה גופה במדי אל־על. דיילת שניה שכבה בקירבת־מקום, פצועה בראשה בצורה אנושה.

הפיתיון. כל איש צוות־אוויר באל־על יודע כי הוא נמצא בחזית, פשוטו כמשמעו, מן הרגע שבו הוא ממריא בישראל, ועד לרגע שבו הוא נוחת בה שוב.

זוהי חזית מעופפת, ניידת, שבה אין ביטחון מוחלט אף לרגע. איש צוות־האוויר ממלא בה את תפקיד המטרה — ובמיקרה הטוב ביותר, תפקיד של פיתיון. הוא היעד להתקפה. עד לרגע שבו נפתחת ההתקפה עליו, אין אנשי־הביטחון יכולים להגן עליו. ואז מוכרע הדבר באלפית של שנייה.

בשנים האחרונות, לפני חודשים אחדים, הקדימו אנשי־הביטחון את התוקפים. בעיניהם הם מאומנות הם הבחינו בצעירים הפלסטיניים שעמדו לפתוח באש, הקדימו אותם, פגעו בהם לפני שיכלו לבצע את תוכניתם. רק שוטר צרפתי נהרג.

בלונדון, השבוע, לא היה צוות־האוויר מלווה באנשי־ביטחון. בבירת בריטניה אין לאנשי־הביטחון הישראליים הזכות לשאת נשק ולפעול. לולא כן, ייתכן מאד כי חיי הדיילות היו ניצלים. כי דיילת הבחינה באחד התוקפים לפני שזה הספיק לפתוח באש, וחשדה בו. אילו נמצא במקום איש־ביטחון ישראלי מאומן וחמוש, קרוב לוודאי שהיה מבחין בתוקף שנייה לפני כן, והיה מקדים מכה למכה.

חיי הזוהר. אולם ברור לכל איש־אוויר כי אין הגנה יעילה עליו. הוא מגיע בכל ארץ למקום מסויים — נמל־התעופה. משם הוא נוסע באוטובוס למקום מסויים שני — בית־המלון הקבוע. גם אם יסיר הצוות את המדים שלו עוד במטוס, וגם אם ישנה האוטובוס את דרכו בכל פעם, וגם אם יוחלף בכל פעם בית־המלון — הדבר לא יעזור. התוקפים המאומנים יעקבו אחרי האוטובוס, יגיעו אל היעד.

התרופה הבטוחה ביותר היא שלא לצאת כלל מן המטוס, או להסתתר באכסניה הסמוכה לנמל־התעופה. כל צוותי־האוויר של אל־על מתנגדים לכך. כצעירים ישראליים אופייניים, הם מעדיפים את הסכנה ואת החופש על פני ההתחבאות וההסתגרות.

משום כך יישארו הטייס והדיילת מטרה ופיתיון, במילחמה עכורה שלא תסתיים עד אשר יישוב הסיכסוך הישראלי־ערבי כולו.

אולי יזכור זאת הישראלי המצוי, כאשר יקנא בפעם הבא בחיי־הזוהר של הדיילת.

טרור

מי לוחם במי?

מי ביצע את הפיגוע בלונדון — ולשם מה?

מי מבצע פעולת־טרור מסויימת? מהי מטרתו?

חוץ מקומץ אנשי־מיקצוע, אין שאלות אלה מעניינות את הצמרת המדינית ואת הציבור בישראל. התוקפים הם „מחבלים".

מילחמת בי בני קאריקטורה זו של פלאנטו, שהופיעה בלה מונד הפאריסאי, מראה את הפלסטינים יורים זה בזה, על רקע דיוקנו של עז־אל־דין קלק, נציג אש"ף בפאריס שנרצח בידי סוכנים פלסטיניים של עיראק, לפני מספר שבועות. על שני השלטים כתוב: „פלסטין".

יודע כי הוא נמצא בחזית, פשוטו כמשמעו, מן הרגע שבו הוא ממריא בישראל, ועד לרגע שבו הוא נוחת בה שוב.

זוהי חזית מעופפת, ניידת, שבה אין ביטחון מוחלט אף לרגע. איש צוות־האוויר ממלא בה את תפקיד המטרה — ובמיקרה הטוב ביותר, תפקיד של פיתיון. הוא היעד להתקפה. עד לרגע שבו נפתחת ההתקפה עליו, אין אנשי־הביטחון יכולים להגן עליו. ואז מוכרע הדבר באלפית של שנייה.

בשנים האחרונות, לפני חודשים אחדים, הקדימו אנשי־הביטחון את התוקפים. בעיניהם הם מאומנות הם הבחינו בצעירים הפלסטיניים שעמדו לפתוח באש, הקדימו אותם, פגעו בהם לפני שיכלו לבצע את תוכניתם. רק שוטר צרפתי נהרג.

בלונדון, השבוע, לא היה צוות־האוויר מלווה באנשי־ביטחון. בבירת בריטניה אין לאנשי־הביטחון הישראליים הזכות לשאת נשק ולפעול. לולא כן, ייתכן מאד כי חיי הדיילות היו ניצלים. כי דיילת הבחינה באחד התוקפים לפני שזה הספיק לפתוח באש, וחשדה בו. אילו נמצא במקום איש־ביטחון ישראלי מאומן וחמוש, קרוב לוודאי שהיה מבחין בתוקף שנייה לפני כן, והיה מקדים מכה למכה.

חיי הזוהר. אולם ברור לכל איש־אוויר כי אין הגנה יעילה עליו. הוא מגיע בכל ארץ למקום מסויים — נמל־התעופה. משם הוא נוסע באוטובוס למקום מסויים שני — בית־המלון הקבוע. גם אם יסיר הצוות את המדים שלו עוד במטוס, וגם אם ישנה האוטובוס את דרכו בכל פעם, וגם אם יוחלף בכל פעם בית־המלון — כל „המחבלים" הם אותו הדבר. בתגובה על פעולת־פיגוע שהצליחה, יש לפגוע ב„מחבלים" הקרובים ביותר, בדרך הפשוטה ביותר.

כך קרה גם השבוע. אנשי־טרור פגעו בצוות אל־על בלונדון (ראה לעיל). הפרשנים הרשמיים, שהם ברובם בורים גמורים בכל הנוגע לפלסטינים, בירברו על „מחבלים", ועל „שיתוף־הפעולה בין המבצעים ובין אש"ף".

למחרת היום יצאו מטוסי חיל־האוויר, הפציצו מחנות של אירגון פתח בלבנון, גרמו לכמה אבדות. הכל היו מרוצים. הסיבוב נגמר.

האוייב שך האוייב. לכל זה אין קשר עם המציאות, שהיא לאין שיעור יותר מסובכת.

את הפעולה בלונדון ביצעה קבוצה המתקראת „החזית העממית לשיחרור פלסטין — היחידה למיבצעים מיוחדים". זהו אירגונו הקטן והקיצוני של ודיע חדאד, שפרש מן „החזית העממית לשיחרור פלסטין" של ג'ורג' חבש. חדאד עצמו מת בגרמניה המיזרחית מסרטן, נקבר ברוב כבוד בעיראק. אירגונו משרת את המגמה העיראקית.

בין העיראקים והנהגת אש"ף (שהיא גם הנהגת פתח*) נטושה כעת מילחמה לחיים ולמוות. משום כך לא היתה הפעולה בלונדון מכוונת רק נגד ישראל. אלא גם נגד

(המשך בעמוד 36)

* אש"ף הוא אירגון־גג מדיני. פתח הוא גוף מדיני וצבאי, המהווה את המרכיב העיקרי של אש"ף.

השר כץ
משימה בלתי אפשרית

ה[מי]זוג המזוהר

ב טריקת־דלת רועמת, נטש לפני שבוע משה שיפמן, המשנה למנכ"ל משרד־העבודה־והרווחה, את תפקידו ואת המשרד. התפטרותו של שיפמן היתה ה־התפוצצות הראשונה ששיקפה את מה ש־מתחולל במשרד ממשלתי זה, האמור להיות מופקד על רווחתם של אזרחי ישראל. את מקום העבודה תפסה הבטלה, ואת מקום ה־רווחה המצוקה — מציקתם של ששת אלפי עובדי המשרד המשותף, שבמקום לעסוק באינטרסים של האזרחים הנזקקים לשירותיהם דואגים רבים מהם עתה יותר מכל לאינטרסים הפרטיים שלהם. משרד־העבודה־והרווחה הפך מזה מספר חודשים לזירת התמודדות גועשת של תכככים, חתירות פנימיות, השמצות הדדיות ומאבקי־כוח. אווירה עכורה של מרירות ואי־נחת לגבי העתיד מטילה את צילה גם על עבודתם של עובדי המשרד המסורים ביותר ואנדרלמוסיה מוחלטת שוררת כמעט בכל פעילות המשרד, כאשר מאות פקידים מתוסכלים חרדים למעמדם ולצפוי להם.

מצב זה הוא תוצאה ישירה של הניסיון היחיד שנעשה עד כה בממשלת־ישראל למזג שני משרדים ממשלתיים למשרד אחד. המיזוג הפך לפילוג. היה זה רק סמלי שבאותה תקופה בה התמוטטה והתפוררה התנועה־הדמוקרטית־לשינוי קרס תחתיו גם אחד העקרונות שחרתה על דגלה: יעול המנגנון הממשלתי תוך צימצום משרדי־הממשלה ומיזוגם.

ממשלת הליכוד צירפה אומנם מספר משרדים ממשלתיים: משרד־המישטרה צורף למשרד־הפנים ומשרד־התיירות למשרד־המסחר־והתעשייה. אולם צירופים אלה היו פיקציה בלבד. המשרדים השונים לא מוזגו, מנגנוניהם לא צומצמו. לא נעשה בהם דבר לייעול הביורוקרטיה. רק שמות המשרדים שונו. בשני המקרים נשארו שני משרדים נפרדים כשכר אחד ממונה על שניהם.

המשרד האחד בו נעשה ניסיון של ממש ליישם את האידיאה־פיקס של ראשי ד"ש, שמיזוג משרדים עשוי להוביל ליעול ה־מנגנון־הממשלתי, היה משרד־העבודה־והרווחה, עליו הופקד הד"ר ישראל כץ, איש ד"ש. המשרד החדש הוקם לפני עשרה חודשים כדי למזג את משרדי העבודה והסעד. מה שאירע הוא, שנטלו שתי מערכות מלכתחילה שתיפקדו באופן יחסי דיביעילות, ובניסיון כושל למזגן הפכו אותן לשתי מערכות ההולכות ומפסיקות לתפקד. כיום כבר ברור לכל כי המיזוג המיוחל עומד להיות כישלון טוטאלי שעלולות להיות לו בעתיד השפעות שליליות ביותר בתחומים עליהם מופקד המשרד. אחרי ש־עקרונות השינוי והדמוקרטיה של ד"ש פשטו את הרגל הגיע גם תורו של עקרון הייעול וחיסול הביורוקרטיה, שד"ש התיימרה לשאת את בשורתו.

עירוב מין
בשאינו מינו

מ ומחים ניבאו מלכתחילה כישלון לכל ניסיון למזג את משרדי הסעד והעבודה למשרד אחד. אופיים ומהותם של שני המשרדים מנוגדים זה לזה. משרד־העבודה אינו בעל יעוד סיעודי. טענו. זהו משרד בעל אופי כלכלי מובהק, שתפקידיו אינם מצטמצמים לתדמיתו בעיני הציבור, כמשרד הצריך לספק עבודה למובטלים. משרד־העבודה מופקד למעשה על אחד הסקטורים החשובים במשק — כוח־האדם, המהווה השקעה כלכלית מובהקת במשק בדיוק כמו ציוד־תעשייתי או הון.

משרד־הסעד, מעצם טיבו וטבעו, אינו משרד כלכלי. אם רצו למזגו לשם ייעול המנגנון ומניעת כפילויות, היה צורך למזגו עם משרדים כמו משרדי החינוך והבריאות הפועלים בתחום הרווחה החברתית. אבל מסיבות קואליציוניות לא ניתן היה לבצע מיזוג פונקציונאלי כזה, וכך הוחלט על הכלאה של מין בשאינו מינו. בלהיטותה להוכיח את עצמה, לפחות בתחום הארגוני, היתה ד"ש מוכנה לבלוע את השעטנז המוזר ההבלתי ראציונאלי הזה.

גם אופיים האנושי והפוליטי של שני המשרדים שנועדו למיזוג הבטיח כישלון

מנכ"ל גורדניק
מסע של רצח אופי

בעוד שד"ש מתמוטטת כמיפלגה, מתמוטטים עקרונות'יה

במישרד החדש שהוקם למענה, ושעליו מופקד השר שלה

מראש. משרד־הסעד היה במשך שלושים שנה אחוזה פרטית של המפד"ל. רוב מנהליו ופקידיו, להוציא את העובדים המקצועיים, כמו הפסיכולוגים והעובדים הסוציאליים, מונו במרוצת השנים לתפקידיהם בגלל השתייכותם למפד"ל — בדיוק כפי שעשו גם בנחלות הפרטיות הקבועות האחרות שלהם — משרדי הפנים והדתות.

משרד־העבודה, לעומת זאת, היה חסר זהות פוליטית. היה זה אחד המשרדים הצנועים, אך היעילים ביותר בין משרדי הממשלה, שתיפקד כמעט ללא חיכוכים ובעיות פנימיות. כאשר החלט באופן שרירותי על מיזוג טוטאלי של שני משרדים אלה נטל השר ישראל כץ את המשימה על עצמו. כיוון שהוא עצמו חסר את הכושר הארגוני לבצע מיזוג כזה, מינה את ישר־אל גורלניק, איש משרד־העבודה, למנכ"ל המשרד המאוחד, הטיל עליו את מלאכת המיזוג; את משה שיפמן איש משרד־הסעד מינה כמישנה למנכ"ל והציבו בראש ועדה, שתפקידה יהיה להמליץ על מיבנה המשרד החדש ועל דרך מיזוג שני המשרדים הקודמים בתוכו.

„גישה בלתי ענייינית"

ה וועדה קיימה דיונים במשך כשמונה חודשים כדי ליישם את הארגון מחדש על היבטיו השונים. כאשר הגישה את המלצותיה לפני כחודשיים החל מנכ"ל המשרד, ישראל גורלניק, לנהל משא־ומתן עם ועדי העובדים של משרדי הסעד והעבודה לי־שעבר, כדי ליישמן. תוך זמן קצר נוצרו חיכוכים, בעיקר בין עובדי משרד־הסעד לישעבר לבין המנכ"ל שהביאו לפיצוצו של המשא־ומתן. הדבר אירע אחרי שגורלניק חזר בו מהתחייבות מפורשת וחתומה על ידו, בטענה שהמיסמך עליו חתם לא נקרא על ידו בעיון. ועד עובדי משרד־הסעד הפסיק את המשך המשא־ומתן עמו והציב אולטימטום לפיו יימשך המו"מ רק בהשתתפותו של השר.

המחלוקת שפרצה בתוך המשרד בגלל התנגדותם של אנשי משרד הסעד למיזוג, כפי שהוצע ע"י המנכ"ל, ותביעתם לקבל את תוכנית המיזוג שלהם, היא שגרמה לפרישתו של המישנה למנכ"ל משה שיפמן. תוך כדי כך הכריזו למעשה אנשי משרד־הסעד מלחמה על המנכ"ל ונפתח נגדו מסע של רצח־אופי, שנועד לחלות בו את כל ההאשמות על כישלון המיזוג.

נגד גורלניק, מי ששימש בעבר כמנהל האגף להכשרה־מקצועית במשרד־העבודה, הוטחו האשמות אישיות על חוסר כישורים בתחומי האירגון ועל העדפה כביכול של אנשי משרד־העבודה במיזוג המוצע.

טענו אנשי משרד הסעד: „גישתו של גורלניק היא בלתי ענייינית ומנוגדת ל־מדיניות ההה־אירגון מן היסוד כלומר: ביטול הכפילויות בין שני המשרדים ויצי־רת פונקציות חדשות או מאוחדות על־פי שיקול ענייני."

ישראל כץ ראה אומנם כך את הדברים. הסביר השר לכתב העולם הזה: „בחרתי בדרך זו למרות הקשיים הכרוכים בה. העדפתי אינטגרציה אמיתית. הייתי מודע לכך שבמציאות הישראלית אני לוקח על עצמי משימה קשה ביותר, שאין לה אח ורע. אפילו באנגליה, שם נערכה אינטגר־ציה חלקית ולא רה־ארגון בסיסי, במשך הדבר חמש שנים. ידעתי שהמיכשולים ב־דרכי יהיו קשים. למרות זאת ואף על פי שרבים מהנהלת המשרד טענו שיש ללכת בצעדים איטיים, ע"י קביעת פונקציות עליונות ובניית המערכת מלמעלה החלטתי לפרק את המערכות הקיימות ולבנותן מחדש מהיסוד."

משרד של ממשלה אחרת

ה סערה הנדזיה פרצה כאשר נודע על המינויים הראשונים, עליהם הוחלט במיסגרת התוכנית למיזוג המשרדים ל־משרד אחד. היו אלה המינויים ברמה ה־עליונה של המבנה הארגוני החדש של המשרד, בה עמדו לפעול שבע יחידות מטה. מתוך אלה אוישו חמש יחידות: משה הופמן בראש יחידת הדוברות; יצחק ברק בראש יחידת הייעוץ המשפטי; ניסן לימור בראש יחידת החשב; יהושפט הראל בראש יחידת המחקר התיכנון ושלמה אמיר, שמונה כיועץ השר לעניינים מיוח־דים ולשטחים. מינויים אלה ומינויים נוס־פים ברמה השניה הכפופה ישירות למנכ"ל, כמו מינוי של הד"ר יצחק קריב לראש אגף השירותים האישיים והחברתיים, עוררו את זעמם של אנשי משרד־הסעד, שטענו כי יש בהם העדפה ברורה של אנשי משרד העבודה. לטענתם, לא שותפו בתהליך קב־לת ההחלטות על המינויים. כתוצאה מכך

דובר הופמן
מינוי מול מינוי

ראש־אגף בריק
מבצרי־כוח

מיזגו למעשה יחידות שאין להם משמעות לגבי המיזוג המקצועי במשרד בעוד ש־החלטות על איחוד פונקציות תיפקודיות לא נעשו.

כדוגמא לטענתם הביאו אנשי משרד־הסעד את העובדה שבמיסגרת הארגונית החדשה נשמרה בעיקר עצמאותן של יחי־דות משרד־העבודה לשעבר, כמו היחידות לאיגוד ושיתופי ועידוד הקואופרציה; הטי־פול ההכוונה לערי הפיתוח; הפיקוח על העבודה, הבטיחות והגהות; והיחידה ל־יחסי־עבודה, חינוך ופיתוח. הם הציגו זאת כהמחשה לטענתם, שהמבנה הארגוני ה־חדש של משרד־העבודה־הרווחה נוצר מתוך רצונם של אנשי משרד־העבודה לשמור על עמדות־כוח במיסגרת המאוחדת. „גורלניק פועל כדי לשמור על עמדות־הכוח של אנשי משרד־העבודה לישעבר"! טענו.

נגד גורלניק הועלו עוד האשמות שב־דרכים מיסתוריות, למרות השתיקה שגזרו על עצמם ועדי־העובדים, מצאו את דרכם לעיתונות ובמיוחד ליומון המפד"ל הצופה. גורלניק הואשם, מלבד בהעדר כישורים לביצוע המשימה שהוטלה עליו, גם בקב־לת עובדים חסרי השכלה והכשרה מת־אימה בתקופת עבודתו במשרד־העבודה. מסע החתירה נגדו הפך לתביעה להדיחו מתפקידו. בקרב עובדי המשרד הופצה ה־שמועה, כי כ"ץ עומד להדיח את גורלניק מתפקידו ולמנות במקומו את רפי רוטר, מנכ"ל המוסד לביטוח־לאומי.

הגיב על כך השר כץ: „טבעי הדבר ש־בתהליך מסוג זה יהיו רבים שאינם שב־עים רצון מהמינויים החדשים ושנפגעים פרסונאלית. המשרד החדש בנוי מ־20 יחי־דות במקום 42 היחידות שהיו בשני ה־משרדים הקודמים."

ואילו המנכ"ל, ישראל גורלניק, טען: „איני חושב כלל על שמירת הכוח של עובדי משרד העבודה לשעבר במשרד החדש. כל היחידות החדשות שהקמנו, הן תוצאה של שיקולים ענייניים ואילוצים. שאין ביכולתנו להתגבר עליהם."

אולם מאחרי הטיעונים הפורמאליים של שני הצדדים הסתתרו דברים חמורים הר־בה יותר.

כאשר אוחדו שני המשרדים תחת קורת־גג אחת הסתברו לפתע דברים מזעזעים ביותר על צורת פעולתו של משרד־הסעד לשעבר. כך, למשל, הסתבר שמשרד־הסעד פעל במשך שנים רבות על פי נוהלים שו־נים לגמרי מאשר שאר משרדי הממשלה, שלא לפי חוקי התקש"ר, כאילו הוא שייך לממשלה אחרת ולמדינה אחרת. בכל מש־רד ממשלתי כאשר נתקלים בבעיה של עיכוב בקבלת עובדים חדשים יוצרים יחי־דות־סמך הכפופות למנכ"ל המשרד, ש־עובדיהן אינם בגדר עובדי־מדינה ואינם מאורגנים ונהנים מזכויותיהם. ביחידות־סמך אלה עובד בדרך כלל מספר קטן של עובדים, שלא נמצאו להם תקנים.

יועץ־משפטי ברק
פיצוץ במשא־ומתן

חשב זימזר
אופי שונה

במשרד־הסעד מצאו דרך להעסקת מאות עובדים במיסגרת המשרד מחוץ לתקנים. לרשות המשרד עמדו שתי קרנות, קרן ל־שיקום וקרן מיוחדת, שבכספיהן שכרו עובדים על פי חוזים מיוחדים. בדרך בלתי מקובלת זו התקבלו ומונו מנהלי מדורים ופקידים בכירים אחרים ללא מיכרז. על פי ההערכה, שנעשתה רק לאחרונה, מסתבר כי למעלה מאלף עובדים במשרד־הסעד מועסקים בדרך זו. כאשר התגלה הדבר לקראת המיזוג, ניסה משרד־האוצר לפתור את הבעיה בהקצאת תקנים נוספים ליחי־דות משרד־הסעד לשעבר, וזאת בתקופה שבה טוענת הממשלה שהיא מקיימת הקפאת תקנים כללית. לכל משרדי הממשלה ה־אחרים אושרה תוספת תקנים המסתכמת בכמאה תקנים. למשרד־הסעד בלבד, נתנו כ־800 תקנים.

„העסק התנהל כמו בגטו!

ב עייה אחרת, שהתגלתה בעת ניסיון המיזוג, היתה בעיית הדירוג של ה־עובדים. הסתבר כי במשך שנים נופחו הרבה דרגות במשרד־הסעד, מעל ומעבר לדרגות שמקבלים בעלי תפקידים דומים להם במשרדים ממשלתיים אחרים. הדבר לא יכול היה להיעשות ללא סיוע במשרד־האוצר ובנציבות שירות־עובדי־המדינה. נוצר רושם שהיה תיאום מלא בין גופים אלה כדי לעקוף את תקנות הדירוג המקו־בלות. אישי־מינהל ותיק, שבדק את הבעייה כדי לנסות לפתור את המשבר שנוצר בעת המיזוג, נחרד ממה שהתגלה לעיניו: „ה־עסק התנהל במשרד־הסעד כמו בגטו," העיר, „נראה שעשו שם את כל הטריקים האפשריים כדי לעקוף את התקש"ר."

מובן, שלאור גילויים אלה, שנשמרו ב־סוד כמוס, לא ניתן היה לבצע מיזוג בין שני המשרדים על בסיס פריטטי, כפי ש־תבעו עובדי משרד־הסעד. אלה רצו ש־המינויים במשרד החדש ייעשו לפי השיטה של אחד מול אחד — מול כל מינוי בכיר של אדם ממשרד־העבודה, מינוי של פקיד בכיר ממשרד־הסעד לתפקיד בעל דרגה מקבילה. מדיניות אנשי משרד־העבודה, ש־התגלה כמשרד שהתנהל בצורה תקינה ו־יעילה, לפחות מהבחינה הארגונית, היתה כמובן שונה. הם טוענים, שאם כבר נחפה עליהם מיזוג, הרי יש לראות את התמונה הכללית של המשרד החדש שנולד, לקבוע את המיסגרת הארגונית שלו — כפי שאומ־נם עשתה ועדת המיזוג — ואז לאייש את התפקידים על פי האנשים המתאימים. בצורה זו ייווצר מצב שבו יהיה יתרון לאנשי משרד־העבודה לשעבר במשרד־העבודה־והרווחה החדש. אלא שיתרון זה אינו נובע מהעדפה אלא מהמבנה הפונ־קציונאלי החדש שנוצר.

כך, למשל, היה שוני במבנה הארגוני של שני המשרדים הישנים לפני שהוכנסו מתחת לחותם אחת. לדוגמא: משרד־הסעד היה משרד הומוגני שבו היה מנהל אחד בכל מחוז. במשרד־העבודה היו בכל מחוז חמישה מנהלים — מנהל לכל אחת מ־היחידות הנפרדות, שפעלו במיסגרת המש־רד, כמו פיקוח־על־העבודה, קואופרציה או יחסי־עבודה. כאשר הושארו יחידות אלה במיסגרת המשרד הממוזג, משום שהגיעו למסקנה כי לא ניתן לאחדן, ראו בכך אנשי הסעד העדפה של אנשי משרד־העבודה לשעבר. למעשה, אילו היו מבטלים יחידות אלה, היה המיזוג גורם לביטול כל ההישגים העצמאיים אליהם הגיע משרד־העבודה ב־תחומים שהיו נתונים לסמכותו.

העובדה שבמשרד־הסעד ניפחו את הדר־גות, חילקו ביד רחבה דרגות של ראשי אגפים וסמנ"כלים וקיבלו מאות עובדים שלא לפי תקנות התקש"ר, יצרה מצב בו אי אפשר היה לערבב עובדים אלה בעובדי משרד־העבודה, שהתקבלו לפי התקש"ר ושדרגותיהם נקבעו בהתאם לחוק.

היה ברור, שאם תבוצע תוכנית המיזוג, יפגעו מכך בעיקר אנשי משרד־הסעד: יהיה צורך להיפטר מרבים מהם, להעביר אחרים מתפקידיהם לתפקידים בעלי דירוג

(המשך בעמוד 36)

הרופא ממליץ לקיץ על צחוק, אהבה ו...צחוק!

וולטר מתאו
גלנדה ג'קסון
הזוג הרומנטי המוזר,
בספור אהבה
משעשע ביותר

רופא בכותרות

"House Calls"

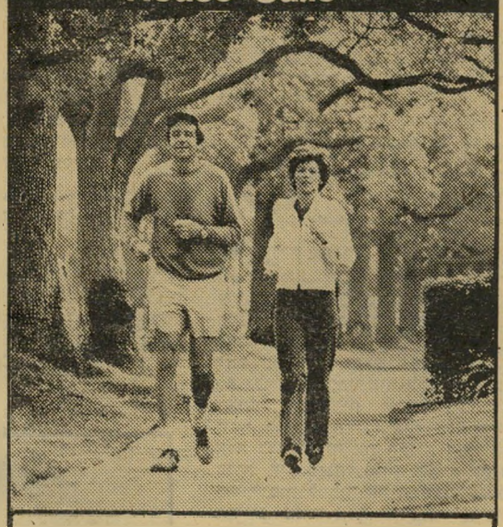

בכורה ארצית
„אלנבי" ת"א, „מיטשל" ירושלים

התיחה בפיחחה

(המשך מעמוד 31)

לכל אחד את עברו ועתידו. תחילה זיל־זלו בה ולעגו לה. אולם תוך זמן קצר השתרך תור ארוך כדי לזכות בשירותיה. כל אורחי הכפר נקהלו סביבה, עמדו פעו־רי־פה נוכח יכולתה המדהימה לזהות כל אחד, לנחש את עברו ולנבא את עתידו.

קפה לא נמצא לה, מפני שמישהו סחב בלילה את מלאי הקפה. אבל היא היתה מוכנה להגיד עתידות גם בעזרת תה. אח־רי שריחרחה את כוס התה, ממנה לגם כל לקוח, קבעה בדייקנות מפתיעה את מיק־צועו, עברו ופרטים מחייו הפרטיים, כש־היא לוחשת את גילוייה לאוזנו של ה־מתורגמן, איש מישרד־החוץ מוסה לוי.

את תת־אלוף אפרים („פרויקה") פורן, מזכירו הצבאי של ראש־הממשלה זיהתה כמי ש„מבין בחיילים... עובד עם אנשים חשובים ועומד לנסוע לפגישה גורלית." לאמנון אנג'ל, מבעלי מאפיית אנג'ל ב־ירושלים, ידעה לספר כי הוא „אוהב לחם", ניחשה שהוריו בחוץ־לארץ ושלא מכבר החליף דירה. את מרדכי רון, מי שהיה מפקד מישטרת מחוז הצפון, זיהתה מייד כשוטר ולגבי אלוף (מיל.) רחבעם („גאנדי") זאבי, קבעה שהוא „אוהב חיות

הקורבן

של ההילולה הגדולה ש־התנהלה בהיאחזות הנו־פש בסיני היה יצחק ג'יבלי, מלוחמי הצנ־חנים לשעבר, שנפל מגמל משתולל ושבר את ידו. בתמונה הוא נראה כשידו חבושה בגבס וחבר מסוכך עליו במטריה מהשמש.

ובמיוחד אריות". אפילו הספקנים שבין ה־אורחים היו המומים מול גילוייה של ה־בדואית הזקנה, ששום דבר בעברם לא היה נסתר מעיניה. את סירובה העקשני, להשיב על השאלה החוזרת ונשנית מה יהיה גורל השטחים בסיני, ייחסו לטאקט הדיפלומטי שלה. היא הפכה לשיחת־היום כשאנשי־העסקים המומלחים כבר מתכננים להביאה לתל־אביב ולגרוף בעזרתה מיליונים.

רק בעת מירוץ הגמלים, שנערך כעבור שעות על חוף הים, נתגלה סודה של ה־בדואית. כאשר הסירה הבדואית את צעי־פה, היא התגלתה כרונית יער, רב־סרן בצבא־הקבע, המשרתת כקצינת מישפחות־נפגעים בצנחנים, דמות בולטת בחברה ה־תל־אביבית שתיכננה את המתיחה מראש. את תחפושת הבדואית רכשו עבורה מנהלי הכפר ברפיח, הבטיחו לה כי תזכה בה במתנה אם לא תיכשל במתיחה. רונית זכתה בהתערבות. מבין עשרות האורחים, שישבו לפניה ברעדה ושמעו אותה קוראת את עברם כמו בספר פתוח, לא הצליח אפי־לו אחד לזהותה או לחשוד בה כמתחזה.

היחידים שחשדו בבדואית הזקנה היו דווקא הצעירים הבדואים המקומיים שהת־קהלו סביבה. הם לא ראו מעולם בדואית הקוראת מזלות בתה. ולמרות שרונית שי־חקה את תפקידה במסירות מעוררת הערצה קשה היה להם להאמין שקיימת מכשיפה כמוה בקירבם והם לא שמעו אודותיה קודם לכן. כשחשפה את זהותה הם נדהמו לא פחות מאורחיהם הישראליים. ואם חגיגת הדקלי"ה לא היתה החגיגה של השנה, אין ספק שמתיחה של רונית היתה המתיחה של השנה.

ברברה במברג

ה**מטוס מניו־יורק** נחת בנמל־התעו־פה בן־גוריון. הנוסעים החלו יורדים בכבש המטוס, ועמדו להיכנס לאוטובוסים שיסיעו אותם אל ביקורת־הדרכונים של נמל־התעופה.

לפתע נשמעה זעקה מחרידה. צעירה יפה־פיה, שכף־רגלה דרכה ברגע זה ממש על אדמת ישראל, החלה צועקת: „אני רוצה הביתה! לא רוצה להישאר בישראל! אני רוצה הביתה במטוס שהביא אותי הנה!"

היא ניסתה לעלות בחזרה למטוס. אנ־שי־הצוות החזיקו בה, וכימעט בכוח העלוה על מכונית שהביאה אותה עד לבית־הנתי־בות. אך שם נמלטה הצעירה מידי האנ־שים שהחזיקו בה והחלה רצה על המסלול, כשהיא רודפת אחר מטוס שעמד להמריא באותו רגע.

מישטרת הגבולות נכנסה לפעולה. השוט־רים החזיקו בצעירה ההיסטרית, שלא חד־לה לצרוח: „אני רוצה הביתה! אני רוצה הביתה!" וניסו להרגיעה. דרכונה נלקח ממנה לבדיקה, אך כשהסתבר לשוטרים כי בשום פנים ואופן אי־אפשר להרגיע את הצעירה, הוחלט להחזירה לארצות־הברית.

עוד קודם־לכן נלקחו שמה ומיספר דר־כונה, והוכנסו לרשימה השחורה של מיש־רד־הפנים. ברשימה זו מופיעים שמותיהם של אנשים, שהכניסה למדינת ישראל אסור־רה עליהם מסיבה זו או אחרת. שמה של ברברה במברג, הצעירה המבוהלת, הוכ־נס לרשימה כשלידו מצויין כי היא מסו־ממת, או בלתי־יציבה בנפשה.

הנערה שחזרה מהירח

ה**פצנה המתוארת** התרחשה ביולי 1974. בשבוע שעבר שוב עמדה בר־ברה במברג בנמל־התעופה בן־גוריון, וגם הפעם היתה היסטרית. גם הפעם זלגו דמ־עות מעיניה, גם בפעם זו היתה במצב של אובדן החושים, ונזקקה לתמיכת הסובבים אותה.

אלא שהפעם לוותה על־ידי בעלה, עורך־הדין האיטלקי יצחק דויד. בעוד שב־1974 הגיעה ברברה לישראל לבושה במיכנסי־ג'ינס וחולצת־טי, ושיערה הבלונדי היה פרוע, היה הפעם לבושה צנוע ביותר ואת שערה כיסה שביס. ברברה במברג, הצעי־רה האמריקאית היפהפיה, נראתה כחסידה יראת־שמיים.

ותיקי נמל־התעופה מכירים את ברברה במברג, כי בכל פעם שצעירה זו מבקרת בנמל כרוך הדבר בשערוריה, בהיסטריה ובהתערבות השילטונות.

רק העיתונאים, שהוזעקו על־ידי עורך־הדין האיטלקי חובב־הפרסומת, יצחק דויד, כדי להנציח את המאורע שלשמו הגיעו הוא ואשתו לנמל־התעופה, לא עודכנו ב־עברה של ברברה ודיווחו, מן הסתם, מה שסופר להם על־ידי דויד עצמו. העיתו־נות ידעה לדווח, בליווי תמונות, כי אחרי שיבעה חודשים הוחזר לבני־הזוג דויד תי־נוקם, אהרון בן השנתיים, שנחטף על־ידי הוריה של ברברה בעת שזו שהתה באר־צות־הברית.

סוף טוב — הכל טוב, אלא שסיפור המעשה, שעליו סופר בעיתונות היומית, שונה במקצת מן הכתוב.

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

טפט „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

תמונות צבע מעולות!
קודק במעבדות קודק!
אגפא במעבדות אגפא!
לנסיעה לחו"ל:
המצלמה האידיאלית היא:
"CONICA C-35-EF
לנסיעה לחו"ל: מחשב־כיס זעיר, מבחר גדול של מחשבים לכל תפקיד.
צלומי־ספורט בן־רגע!
קניה, מכירה, החלפה!
בימי שלישי — סגור כל היום!
פוטו־נרד
חיפה, רחוב החלוץ 31

א מ א!
המתנה החינוית ביותר שחינך צ ר י כ ה לתת לבתך החינם ה־קורסאים הבאים:

★ עידן נשי
מקנה לה: יציבה טובה, חן, נימוסין ובטחון עצמי.

★ דוגמנות אופנה — מקצוע
נועד לבנות תמירות ונאות בלבד.
אין קורסים בקיץ.

★ תרבות הגוף
מקנה לך יציבה טובה, גמישות, חיזוק שרירים, תרזיה מובטחת.
לקביעת ראיון:
אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50, תל־אביב
טל. 267682

הבן לא נחטף, והבעל אינו האבא, אך זוהי

אהבה לא-נורמלית

יצחק דויד

אהרון בן־השנתיים, תינוק יפהפה הדו־מה דימיון מפתיע לאמו, אינו כלל בגם של בני־הזוג דויד, כי־אם בנה של בר־ברה מידידה האמריקאי, שנטש אותה כ־שהיא בחודש הרביעי להריונה. אז, כ־שהיא מבולבלת ואינה יודעת את נפשה, הגיעה בפעם השנייה לישראל. אלא שאז, במקום ההפתעה שהיא הכינה למישטרת־הגבולות בפעם הקודמת, הכינה המישטרה הפתעה לה. ברברה במברג לא הורשתה להיכנס ארצה. ושוב, כמו בפעם הקודמת, התעוררו בעיות.

אלא שסיפור המעשה התחיל בתקופה קודמת עוד יותר. ב־1969, בתחנת האו־טובוסים של באר־שבע, ניגש אל ברברה, שהגיעה לישראל כמתנדבת, איש מבוגר ואמר לה: „את נראית כאילו חזרת זה־עתה מהירח!"

הצעירה השיב לו: „באמת חזרתי!"

האיש לא נשאר חייב והמשיך: „אם כך, תני לי נשיקה!" היא נישקה לו, ועדיין נות נמל־התעופה ומישטרת הגבולות מנעו את כניסתה.

ברברה מיהרה להתקשר עם עורך־הדין דויד, שהתבלבל בזמני־הטיסות ולא צי־פה לה בנמל־התעופה במועד. היא תפסה אותו בדירה שלו באילת. בקול־בוכים סיפרה לו כי אין מרשים לה להיכנס לישׂ־ראל. עורך־הדין מיהר לדבר עם מישטרת־הגבולות, שאנשיה הסבירו לו כי היא מו־פיעה ברשימה השחורה של מישרד־הפנים.

יצחק דויד החליט לנהל את המערכה נגד החלטת מישרד־הפנים — מאילת. הוא ציל־צל לשופט האילתי, בנימין קוהלת. השו־פט יעץ לו לטלפן ליועץ המישפטי לממ־שלה דאז, הפרופסור אהרון ברק. השעה היתה חצות. פרופסור ברק הבטיח לברר מדוע אין מרשים לגברת האמריקאית להי־כנס לישראל. ב־8.30 עמדה ברברה במ־ברג להיות מוטסת, על חשבונה, לאתונה.

דויד התקשר אל ידידו, השופט העל־יון משה עציון, שהודיע לו כי אינו יכול לעזור, מאחר שרק שופט־תורן יכול להו־ציא צו־מניעה נגד ההחלטה. דויד מיהר לצלצל אז אל מערכות העיתונים, בדיוק כשם שטילפן הפעם, וביקש שיפרסמו את הידיעה כי תיירת אמריקאית יהודיה אי־נה מורשית להיכנס לישראל. הוא העביר את הידיעה גם לשׂ־דורי ישׂראל.

בינתיים שוכנה ברברה בחדר בנמל־התעופה, ואילו יצחק דויד ניסה לבטל את רוע הגזירה. זו אכן בוטלה לבסוף, אחרי שהוחלט לשלוח את ברברה להס־תכלות אצל רופא, ואחרי שיצחק דויד הת־חייב לדאוג לכך שבתום שלושת החו־דשים, שבהם הורשתה להישאר בארץ, תעלה על המטוס שיוציא אותה מגבולות ישׂראל.

ברברה במברג לא עלתה על המטוס כתום שלושה חודשים. סיפורה לא הס־תיים. הוא רק התחיל.

נודיסט יראי־שמיים

ב עיקבות הרעש שעורר סיפורה בעיתונים, ירדתי לאילת, עם צלם־המערכת פיטר פן, ונפגשתי עם בני־הזוג (העולם הזה 2003).

המראה שניגלה לנו היה מזעזע: בדירה מצחינה ומבולגנת, ברחוב אילות מס׳ 701 באילת, פגשתי בברברה וביצחק דויד. היא, יפהפיה דקת־גו, בעלת שיער בהיר ועיניים כחולות ענקיות, לבושה שימלה ער־בית, ישבה ליד שולחן רעוע ומט לג־פול, בין מה שמכונה המישרד של עורך־הדין לבין מה שנראה כמיטבח ארוסה, כך כינה את עצמו יצחק דויד, גבר בשנות השישים לחייו בעל זקן ג׳ינג׳י, פנים מצו־מקות ועיניים קטנות שהתרוצצו ללא־הרף, היה לבוש בחליפה כחולה בלוייה, כשמגבת אדומה משמשת לו כצעיף, וכובע־מצחייה לראשו. הוא ישב מאחורי מכתבתו שעליה מונחים שלושה טלפונים, ערימות של נייר ומקלט־טלוויזיה.

האשה הצעירה, שהיתה אז בת 29 אך נראתה צעירה בהרבה מגילה, ישבה וכססה ציפורניים בעצבנות. ארוסה לא חדל לעזור, כאשר קמה ממקומה, הבחנתי כי היא נמצאת בחודשים הראשונים להר־יונה. מצבה זה שינה, כמובן, את התמו־נה כולה, והסביר פחות או יותר את מע־שיה של צעירה יפהפיה זו, שכתבה ספר־שירים בשם שיגעון שמיימי, במקום זה.

כששאלתי את ברברה אם אומנם היא בהריון, אסר עליה דויד לדבר, אך היא התעקשה להשיב על שאלתי וסיפרה: „אני בחודש הרביעי להריוני. מובן שהאב אי־נו דויד. אביו של התינוק הוא החבר שלי מקליפורניה. הוא לא רצה בתינוק, ואילו אני לא הייתי מסוגלת לעשות הפלה. לא הייתי מסוגלת להרוג את התינוק. גרמתי הרבה בושות למישפחה שלי, אבל הם לא גירשו אותי ולא התנכלו לי. אני חושבת שהם די מודאגים בגללי. כשהחבר שלי עזב אותי, לא חשבתי פעמיים, והחלטתי לבוא לישראל לראות מה העניין עם דויד. אולי הוא יוכל לעזור לי."

ברברה־ברכה מנשקת את בנה, אהרון בנמל־התעופה בדוד
החוק והסדר הושבו על כנם

אהרון במקום אילת

דויד אכן הפכים לעזור לה. למע־שה נטל את עניין הריונה על עצמו, וטען שאירע באחריותו: „אילו הייתי בא אליה כשקראה לי, היא לא היתה נכנסת להריון מגבר אחר. בכלל, אז לא היה לה גבר אחר," אמר אז.

עורך־הדין המזוקן, שיש לו בת מבו־גרת מנישואיו הקודמים, התארס עם בר־ברה. מאוחר יותר נישאו. בכך הפכה בר־ברה אזרחית ישׂראלית, והגזירה שעליה לצאת את ישׂראל תוך שלושה חודשים, התבטלה מאליה.

ברברה הסתגלה לאורח־חייו חמוזר של בעלה. היא שינתה את שמה, וכיום היא קרויה ברכה. בעלה סיפר אז כי הוא נוהג לשכב לישון מדי ערב בשמונה, ולהת־עורר בשתיים לפנות־בוקר.

בעת שהותי באילת, לצורך הראיון איתו ועם ברברה, טילפן אלי עורך־הדין בשעה חמש לפנות־בוקר, כדי לקרוא באוזני מיכ־תבים שנשלחו לברברה על־ידי ראש־עיריית לוס־אנג׳לס, עירה־התאומה של אילת.

הערתי את תשומת־ליבו לשעה המוק־דמת, והוא נזף בי וטען שעלי לקום כי צריך להספיק לאכול ארוחת־בוקר, ובכ־לל, מדוע אני ישנה בשעה כזאת.

מאוחר יותר טילפן שוב, כדי לבשר לי שהשם שיתנו לתינוק שייוולד יהיה אילת. נראה כי שינו את דעתם, וקראו לתינוק מאוחר יותר בשם אהרון.

שכניו ידעו לספר לי אז כי הוא נחשב כאיש תימהוני, שגירש את אשתו, אם בתו, מהבית, ושהוא נוהג להשתזף עירום על מירפסת ביתו.

לפני שמונה חודשים נסעה ברברה לבקר אצל הוריה באנסינו שבקליפורניה. ההו־רים, שסברו כנראה כי מצבה הנפשי של בתם רעוע, ניסו לקחת ממנה את התינוק. זה היה בניגוד לחוק, כמובן. השבוע דאג החוק והסדר להשיב את הילד לחיק אמו ולחיק בעלה, שאימץ אותו.

שוב גרמה ברברה במברג־דויד סערה בנמל־התעופה.

שרית ישי ■

(המשך מעמוד 25)

ניתק אותו לגמרי מתמיר ומידין. יגורי נחשב כנץ של ד"ש, ועמדותיו הפוליטיות קרובות יותר לידין־תמיר מאשר לשינוי. לאחרונה ערך יגורי כמה שיחות עם ראשי מיפלגות אחרות, וביניהם שימעון פרס. עזר וייצמן ואידעון פת. השיחה עם פת היתה, כפי הנראה, היעילה ביותר, ויגורי עשוי להצטרף לליברלים שבליכוד.

השאלה הגדולה היא אם יגורי יצטרף לליברלים, או לחרות. אחרי תקופת־מה אצל אנשי־שינוי, או מייד עם הפילוג. יש להניח כי יגורי יבכר להתחשב תקופת־מה עם שינוי, במתכונתו החדשה. עזרה לכך העובדה שאנשי־שינוי הציעו דווקא אותו כמועמד נגדי לידין, בבחירות שהיו צריכות להערך לתפקיד יושב־ראש מזכירות ד"ש.

בחגיגת־הניצחון שהיתה בביתו של אמנון רובינשטיין, היה יגורי המשתתף היחידי שאינו שייך לשינוי.

סיכום

הפילוג בד"ש הוא עובדה קיימת, אלא אם כן יקרה נס. ככל שנראה מובטחים עתה לשינוי, מילבד חמשת חברי־הכנסת המוצהרים, גם קולותיהם של עמית, גולומב ויגורי. יתכן וגם אלגרבלי יצטרף אליהם ויהפוך את המיפלגה החדשה ל־סיעה בת תישעה חברי־כנסת.

אפשרות אחרת היא שאלגרבלי, אליהו ואסעד יצטרפו אל ארבעת מוצהרי ידין, ואז כוחה של מיפלגת ידין יהיה בן שיב־עה חברי־כנסת.

התפלגות ד"ש אמנם תחזק את ה־קואליציה של בגין, אך תגרום לבעיות רבות בתוך קואליציה זו. בגין יתחזק משום שכיום אין הוא יכול לסמוך על

ידין יעמית
למטה ?

הצבעת ד"ש בנושאים רבים, ואילו ברור שהפלג שיישאר בקואליציה לאחר הפילוג, יהיה גודלו אשר יהיה, יהיה ממושמע בכל מאת האחוזים.

אולם למיפלגה בת שיבעה או שמונה חברי־כנסת לא יכולים להיות אותו מיס־פר של שרים כפי שיש למיפלגה בת 15 ח"כים. בגין אמנם הבטיח לידין כי בכל מיספר של חברי־כנסת, שיעמדו מאחוריו, הוא יותיר בידו את תפקיד סגן־ראש־הממשלה — אולם אין ספק שבעיקבות לחץ של חברי־מיפלגתו, חברי־הליכוד ו־המפד"ל ייאלץ בגין להפר הבטחה זו.

יתכן ושני המישרדים שיוותרו אז בידי ד"ש המצומקת יהיו מישרדי המישפטים והרווחה. תמיר יישאר שר־המישפטים, ואילו ידין ייאלץ לקבל לידיו את מישרד־הרווחה, שסמכויותיו אולי יתוגברו על חשבון מישרד־הבריאות. אולם ידידיו ה־קרובים של ידין יודעים לספר כי הוא לא יעמוד בהשפלה זו, ואם לא ישאירו בידיו את תואר־סגן־ראש־הממשלה, יתפ־טר מהממשלה.

שני חשרים האחרים, ותפקיד סגן־ראש־הממשלה, יוותרו אז לחלוקה בין הליכוד למפד"ל. יתכן ובגין יתן את סג־נותו לשר־הפנים יוסף בורג, ואז ייאלץ לעמוד מול מחומה במיפלגות המרכיבות את הליכוד, כדי לקבוע מי יהיה השר הנוסף. גם בחירת שר נוסף מקרב ה־מפד"ל לא תעבור בשקט, ביחסים הפני־מיים המעורערים השוררים במיפלגה זו.

(המשך מעמוד 25)

נמוך יותר — משימה שהיתה בלתי אפש־רית מלכתחילה. רק פתי יכול היה להאמיי שאנשי המפד"ל יסכימו לוותר על אחד ממבצרי־הכוח החזקים ביותר שלהם, אותו הקימו וביססו במשך שלושים שנה.

רק לדוגמא: שני המשרדים, אותם מנ־סים למזג, החזיקו בעבר מעונות־יום ל־ילדים. אבל המפתח לקבלת ילדים למעונות אלה היה שונה. במשרד־העבודה נקבעה זכות הקבלה למעונות על פי הצרכים. במשרד־הסעד התגלו מקרים רבים בהם היה המפתח קירבת מפלגה ומשפחה. קשה להאמין, שאנשי הסעד יוותרו בנקל על פרבילגיה זו שהיתה בידם.

ישועה לרווחה

מעשה ניצבות זו מול זו שתי קונ־ספציות שונות של מיזוג במשרד־הרווחה: זו של אנשי משרד־הסעד התוב־עים מיזוג פריסטי; וזו של אנשי משרד־העבודה, שלפיה ימוזגו רק אותן יחידות שהיו מקבילות בשני המשרדים, בעוד ה־יחידות העצמאיות הספיציפיות תשמורנה על עצמאותן.

גורלניק מנסה ליישם את המיזוג בדרך השניה. אנשי משרד־הסעד מנסים לפוצץ אותה בכל מחיר. על רקע זה הופסק המשא־ומתן של מיזוג המשרדים, משנה המנכ"ל התפטר מתפקידו ונפתחה מערכת חתירה והשמצות, המכוונת בעיקרה נגד גורלניק.

צריך לציין, שקיימת קבוצה די נרחבת במשרד־הסעד לשעבר, התומכת דווקא ב־תוכנית המיזוג המוצעת. אלה הם העוב־דים המקצועיים במשרד, הפסיכולוגים וה־עובדים־הסוציאליים, שקיוו כי עם המיזוג תיושמנה הקונספציות של משרד־העבודה בתחום השיקום גם לגבי היחידות שלהם.

בשלב זה מנסה המנכ"ל להמשיך ולהג־שים את תוכנית המיזוג, למרות ההתנגדות האקטיבית ואיומי הפיצוץ. מה שברור כבר היום הוא, שאפילו אם יבוצע המיזוג לבסוף, הוא לא יתרום לייעול ולצימצום מספר העובדים. להיפך: שר העבודה־והרווחה מצפה שיוסיפו עוד שני אחוזים של פקי־דים למשרד החדש, למרות צימצום היחי־דות מ־42 ל־20. כך למעשה תוחמץ ה־מטרה העיקרית של המיזוג וגם התועלת השולית שניתן היה להפיק ממנו, בגלל האבסורד שבמיזוג שני משרדים השונים במהותם, תתנדף.

בינתיים, בגלל המאבק הפנימי הנטוש בין שני המשרדים שזוזגו בזיווג המוזר, נפגעה המערכת כולה. עובדי המשרד ה־חדש, שאינם יודעים כיצד תסתיים המיל־חמה, שרויים בפאניקה ובדכאון ולמעשה המערכת כולה מתפקדת תוך חריקות ו־צרימות.

אמר על כך רפי רוטר, מנכ"ל המוסד לביטוח־לאומי, מי ששימש כיד ימינו של ישראל כץ בעת שזה כיהן כמנכ"ל ה־מוסד: „כל התהליך של ארגון מחדש מז־מין מטבעו מצבים של אי־ודאות ואי־בהי־רות. דבר זה בלתי נמנע מכל הנוגעים בדבר, לכן רצוי שתהליך זה לא יימשך מעבר להכרחי. עברנו כבר את החלק ה־עיקרי — זה של קבלת ההחלטות. חשוב שהחלק הנותר יתקבל תוך זמן קצר. מעתה אנחנו נכנסים לשלב הביצוע."

במהלך הדיונים לקביעת האיסטרטגיה של ביצוע המיזוג לא היה רפי רוטר שותף לדעתו של השר בקשר לאופן מימושו של המיזוג המוצע. רוטר טען בדיונים פנימיים, כי הדרך שבה נוקט השר, בהשפעת הלחצים שמפעילים עליו אנשי משרד־הסעד, מעכ־בת את ביצוע המיזוג, מכשילה את תיפ־קודה של המערכת ומעוררת חרדה בקרב העובדים. כשהתבקש רוטר להגיב על גיר־סה זו הוא לא היה מוכן למסור כל תגובה.

ייתכן שהישועה למשרד־הרווחה תבוא דווקא מכיוון בלתי־צפוי: מד"ש, שבגללה נוצרה כל המהומה. הפילוג בד"ש עלול לגרום לצימצום מספר שרי ד"ש בממשלה. כתוצאה מכך עלול ישראל כ"ץ לאבד את התיק המיניסטריאלי שלו, יהיה צורך לק־בוע מחדש את גורלו של משרד־העבודה־והרווחה. שני המחנות הנצים מקווים, שאז תיווצר אפשרות לביטול המיזוג הכפוי ו־המוזר, שנועד רק לספק עוד אחד מעקרו־נותיה היומרניים וחסרי־הכיסוי של ד"ש המתפוררת.

(המשך מעמוד 32)

הנהגת אש"ף. הנהגת אש"ף, מצידה, פוס־לת כיום פעולות־טרור נגד ישראל באירו־פה, בטענה שזה מחבל במאמץ המדיני שלה. היא דוגלת בביצוע פיגועים בישראל ובשטחים המוחזקים. לפי תפיסת אש"ף, זוהי „מילחמת שיחרור" לגיטימית. פיגו־עים אלה יתרבו, מן הסתם, לקראת ועידת מחנה־דויד, שבה רואה אש"ף נסיון להו־ציא את הפלסטינים מהסדר־השלום.

כאשר יצאו מטוסי חיל־האוויר להפציץ את בסיסי פתח בלבנון, כתגמול על הפעו־לה בלונדון, היתה זאת פעולה חסרת־תכלית. כדי לנקום בא', פגעו המטוסים בב', שהוא אוייבו של א'.

פורשים מפורשים. המילחמה בין הנהגת אש"ף ובין סוכני־עיראק הגיעה לפני שבוע לשיאה, כאשר פוצץ ונהרס כליל בניין בן שמונה קומות בבירות. מיספר ההרוגים הגיע ל־175.

באותו בניין שכנה המיפקדה של אירגון פרו־עיראקי אחר — רסיס שפרש מאיר־גונו הקטן של אחמד ג'בריל, הקצין הסורי לשעבר, המתקרא „החזית העממית לשיח־רור פלסטין — המיפקדה הכללית". גם ג'בריל פרש מן החזית של ג'ורג' חבש.

ג'בריל הוא איש קיצוני, אך הוא מתנגד בכל זאת באופן נמרץ לקו העיראקי. משום־כך התקרב לאחרונה להנהגה הרש־מית של יאסר עראפאת*. הפורשים מ־אירגונו, בהנהגת אבו־אל־עבאס, תומכים בעיראק, ואייבתו הגדולה של עראפת.

פיצוץ הבית מטיל אור על התסבוכת הפנטסטית של היחסים הפנימיים במחנה הפלסטיני. הכל האמינו, ברגע הראשון, כי הפיצוץ בוצע על־ידי אירגון־פתח של עראפאת, כדי לנקום באבו־אל־עבאס, סוכן העיראקים — וזאת אחרי שהעיראקים רצחו את אנשיו של עראפאת בלונדון (סעיד חמאמי), בכווייט (עלי יאסין), בפא־ריס (עזאל־דין קלק) ובפאקיסטאן (שם נהרגו שלושה).

אולם אנשי פתח הכחישו את הטענה מייד, אולי ביגלל המיספר הרב של האבי־דות. הם הצביעו על כך שבאותו בית שכנה גם מיפקדה מקומית של פתח, ושיאסר עראפאת עצמו שהה בשעת הפי־גוע במרחק של 300 מטר בילבד מהמקום.

יש הבדלים. אם כן, מי ביצע את הפיגוע? טען אש"ף, לבסוף: שירותי־הביון של ארצות־הברית וישראל. מכיוון ששירותי ישראל נהנים מיוקרה מיבצעית רבה, לא הצחיקה סברה זו את העיתונאים הזרים. כתב לה מונד בבירות אף ציין: „העובדה שהשירותים הישראליים לא הכ־חישו את הטענה, יש לה משמעות רבה."

מול פני הסבוכת זו, קל לפטור את כל הבעייה באימרה סתמית בנוסח „כולם רוצחים. אין הבדל ביניהם."

אך למעשה יש ביניהם הבדלים גדו־לים מאד. בין השאר: הנהגת אש"ף ופתח אינה מסתירה את כוונתה להשתלט במשא־ומתן לשלום, אם תהיה ישראל מוכנה לשתף אותה, כדי להגיע להסדר־שלום אשר יכלול מדינה פלסטינית לצד ישראל. משום־כך פתחו העיראקים וסוכניהם ב־התקפת־מחץ עליהם. הרוצחים בלונדון, שפגעו בצוות אל־על, ביקשו בעקיפין לחתור גם תחת הנהגת אש"ף.

הנהגת אש"ף מבצעת פיגועים בישראל, שגם בהם נהרגים בני־אדם חפים־מפשע. היא עושה זאת כדי להכריח את ממשלת־ישראל לשתף אותה במשא־ומתן — דבר שהממשלה מתנגדת לו, כמובן, באופן

עבודה

ללא כתובת

הפועל נפגע בגבו בתאונת־עבודה, וזו היתה תחילתו של מסע־ייסורים ביורוקראטי ממושך

כאשר פנה אחמד מצארווה (33), לסגור אחד מברזי המשאבות במקום עבודתו, לא שיער שצעדיו הבאים יהיו כה גורליים. הוא צעד אל עבר מחלקת הדודים, ב־מיפעלי נייר חדרה, החליק על המדרגות שהיו מכוסות שמן, מעד ושבר את אחת מחוליות גבו.

„נשארתי במקום," סיפר מצארווה, „כשאני מעולף. חברי לעבודה הרימו אותי והובילו אותי לבית־החולים הילל יפה שבחדרה. שם עשו לי צילומים, וקבעו שיש לי שבר בחוליה מיספר חמש. לא נשארתי בבית־החולים יום אחד. שלחו או־תי הביתה, ונתנו לי מנוחה של שבועיים."

שישה שבועות בגבס. את ימי המ־נוחה בילה מצארווה בביתו, כשהוא סובל מכאבים עזים בגבו ובפלג־גופו התחתון. כשתמו ימי המנוחה, חזר לבית־החולים. הרופא־האורתופד בדק אותו שוב ושוב, ונתן לו אישור־מחלה לחודשיים. אלא שכאביו לא פגו.

בתום חודשי המחלה שב מצארווה למ־

* שם המישפחה מצארווה מלמד על כך שאבי המישפחה בא עם המצביא המצ־רי איברהים באשה, בנו של מוחמד עלי, כובש ארץ־ישראל במחצית הראשונה של המאה ה־19.

* אירגונו של ג'בריל מחזיק בשבוי הישראלי, חייל־המילואים אברהם עמרם. הוא העניק לו זכויות של שבוי־מילחמה.

אירית שובתת רעב

רשת דותן המשיכה השבוע לשע־שע את אנשי הבוהימה — מילבד הנוגעים בדבר עצמם.

ביום השני שעבר, בשעת לילה מאוחרת, שוחחה כתבת העולם הזה עם שייקה או־פיר, ששהה במלונו בברלין. השיחה הת־נהלה בנוכחותה של לידיה, אשתו, ובנוכ־חות שני ילדיהם, גיגי וקארין. בני־הזוג סיפרו לכתבת כי לידיה עומדת לטוס לברלין עם שני הילדים, כדי להצטרף שם אל בעלה. אולם הם השביעוה כי לא תעז לפרסם את הידיעה בכתבה שפורסמה בשבוע שעבר (העולם הזה 2137).

אמרה לידיה: „תוך יומיים אני עומדת לעזוב את הארץ עם שני הילדים. יותר חשוב לי השקט הנפשי שלהם, ולא איכפת לי שהם יפסידו כמה ימי־לימודים עם תחי־לת שנת הלימודים. גיגי הוא ילד מחונן, שעבר בחינות אוניברסיטאיות של מנת־המישכל שלו. הוא יוכל בקלות להדביק

אירית דותן
„אשבות עד ששי יחזור אלי"

את מה שהחסיר. אבל אני מתחננת ל־לפרסם על הנסיעה לפני היום הרביעי. עו־שאני אהיה בברלין, לא אהיה שקטה."

כשנשאלה ממה היא פוחדת, הסבירה „הבחורה הזאת, אירית, היא מסוגלת לכ־דבר. אני פוחדת שאם היא תדע שאנחנו עומדים לטוס, היא תעשה משהו. אנ־לא מסוגלת להעלות על דעתי מה, אבי היא יכולה לפגוע בילדים, אין לה כ־מעצורים."

גם שייקה הצטרף לבקשת לידיה. ל־

קום עבודתו בחדרה. „אך כשהתחלתי לעבוד,“ סיפר השבוע, „נתקפתי שוב בכאבים חזקים בגב ולא יכולתי להמשיך.“ בלית־ברירה נאלץ מצארווה לעבור סידרת בדיקות נוספת, מלווה צילומים. התוצאה היתה שגבו הושם בגבס למשך שישה שבועות. כשהגיע היום להסיר את שיריון־הגבס מעל גופו, קיווה מצארווה, הפועל המסור, כי יוכל לשוב לעבודה שבה עסק במשך שנים. אך עד־מהרה נכזבו תיקוותיו — הרופאים חייבוהו לעבור בדיקות נוספות, ואסרו עליו להמשיך בעבודה. הם דאגו אף לציידו באישורים מתאימים.

בהתאם לנהגים המקובלים, הלך אחמד מצארווה לקופת־החולים, כדי להציג בפני הרופא המומחה את מיסמכיו ואישוריו. כאן חיכתה לו הפתעה. הרופא־האורתופד של קופת־חולים, לא מצא לנכון לקבל ולאשר את חוות דעתם של רופאי בית־החולים. הוראתו היתה חד־משמעית: לחזור לעבודה, כרגיל. נימוקו: אין במיסמכי בית־החולים שום דבר המשחרר את מצארווה מעבודה.

המשכורת הוקפאה. בלית־ברירה,

לפרסם את דבר הנסיעה: „במקום שאני אבוא לישראל, וכל העיתונאים יתנפלו עלי ולא יתנו לי אפשרות לבלות בשקט עם משפחתי, הצעתי ללידיה למצוא סידור לילדים ולבוא אלי. מאוחר יותר החלטנו שכדאי שתביא איתה את הילדים. יש לי חופש מצילומי הקוסם מלובלין, ועד לחידוש הצילומים נבלה ביחד. עד אז אני מקווה שכל הפרשה תשכח.“

ביום החמישי השבוע טילפנו בני מישפחת אופיר מברלין למערכת העולם הזה וסיפרו כי המישפחה היא מאוחדת ומאושרת, ומתכוונת לבלות את חופשתה היטב.

■ ■ ■

א יריט דותן, לעומת זאת, נשארה במלון עמי בתל־אביב. בשיחה לא נשמעה אירית במצב־רוח מעולה. היא סיפרה כי היא נמצאת עדיין במלון, חזרה וטענה כי כל מה שאמרה לכתבת הוא אמת. כשנשאלה מדוע טענה כי „א.ד. שפיר“, שתירגם את אמנות האהבה של אריך פרום, הוא שייקה אופיר, אמרה ששייקה אמר לה שהוא תירגם את הספר והיא מאמינה לו.

עוד סיפרה אירית כי היא ממשיכה לטפל בתינוקת שלה. עדיין יש בידה סכום־כסף, ואין מה לדאוג לה.

ביום השלישי בשבוע שעבר ביקרו אצל אירית דותן תחקירנים של עלי כותרת, שביקשו לארחה בתוכניתם. אחרי שיחה איתה החליטו התחקירנים כי אינם רוצים להביאה לתוכנית. אמרה אחת התחקירניות: „אני מרחמת עליה. הטלוויזיה זה לא עיתון. אם עם־ישראל יראה אותה בהופעה חיה, והיא תגיד לו את כל מה שהיא אמרה להעולם הזה ולנו, עם כל הפאתוס, היא מחוסלת לחלוטין. כואב לי הלב, הבחורה פשוט זקוקה לעזרה.“

כאשר פנו אל לידיה אופיר, שתופיע בעלי כותרת, היתה תשובתה: „בתור מה? שייקה לא אנס אף אחת. כשהוא יאנוס, אני מוכנה להופיע כאשתו האצילית של האנס המגומס.“

ביום השני הגיע למערכת העולם הזה צעיר, שהציג את עצמו בשם שמואל, ושטען כי הוא מייצג את אירית דותן. הוא סיפר כי יש לו חברה בשם שי הפקות, וכי הוא עומד להפיק את תוכנית־השירים החדשה שאירית עובדת עליה. מאוחר יותר טילפנה אירית וסיפרה כי פנה אליה האמרגן והשחקן לשעבר דודו (טלפלא) אלהרר. היא סיכמה איתו כי יפיק את תוכניתה, בליווי תיזמורת. לדבריה, שינתה את דעתה, והיא עומדת להופיע תחת חסותה של חברת שי הפקות. היא עומדת לצאת עם תוכניתה כבר בשבוע הבא.

באותו יום בלילה הצליחה אירית, באמצעות ידיד, להתקשר עם שייקה בברלין. היא ביקשה ממנו לחזור אליה, אמרה שהיא מתגעגעת אליו. הוא ענה לה בציניות: „אז תפרסמי מודעה!“

אירית אינה מבינה חוכמות. ביום השלישי בבוקר הופיעה בעמוד הראשון של ידיעות אחרונות המודעה הבאה: „שי, אני רוצה שתחזור כפי שהבטחת. אני זקוקה לך משום שאני אוהבת אותך. אירית.“

■ ■ ■

א יריט טוענת שבימים שלישי קיבלה מיכתב רשום מברלין. פקיד הדואר הביא את המיכתב למלון עמי, שבו היא מתגוררת. לדבריה, היא הפקידה את המכתב בכספת בבנק. המכתב הינו העתק

„לא בגללי!“ אומרת חברתו הדוגמנית

כ אשר יגיע בשבוע הבא העולה החדש אלישע בן־אברהם מארצות־הברית לישראל, הוא לא יהיה בבחינת פנים חדשות למרבית תושבי המדינה. דמותו התמירה והשחומה מוכרת היטב מזה שלוש שנים לאזרחי ישראל, שבמשך שבועות רבים בשלוש השנים האחרונות עקבו אחרי ניתוריו, זינוקיו, כידרוריו וקליעותיו על מגרשי הכדורסל בהם נערכו משחקי גביע־אירופה לאלופות. אלא שעד כה הם הכירו אותו בשם אולסי פרי. מעתה יצטרכו להתרגל לכנותו בשמו החדש: אלישע.

כי בשבוע שעבר הפך אולסי פרי לגרצדק, הצטרף לקהל ישראל אחרי שנטבל, נימול וגוייר כדת וכדין בידי רבני קהילת ברוקלין. הכדורסלן האמריקאי, שחיזק בשנים האחרונות את אלופת ישראל בכדורסל, מכבי תל־אביב, בהופעותיה במיסגרת גביע־אירופה, יהיה מעתה יהודי כשר ואזרח ישראלי לכל דבר.

אולסי אינו הכדורסלן הראשון שהגיע אל הדת היהודית דרך טבעת הסל. למרות שלטענתו בחר להצטרף לעם היהודי משום שבתקופת שהותו בארץ התחיל להתעניין בדת היהודית והחליט לקשור את גורלו בגורל עם ישראל, ספק אם אפילו הרבנים האורתודוכסים שגיירו אותו האמינו כי גילוי השכינה הוא שהביא אותו להתגייר.

מודע אולי לספקנות הזאת הציע אולסי אפשרות שניה להסברת התגיירותו: „אני עומד לשאת אשה שניה,“ סיפר, „הפעם זאת תהיה יהודיה כשרה מישראל העוסקת בדוגמנות.“

לא היה זה סוד למי התכוון אולסי־אלישע בהצהרתו זו. בשנתיים האחרונות הוא ניהל רומן לוהט עם הדוגמנית הישראלית תמי בן־עמי. עד לפני מספר חודשים, בטרם חזר לחופשת מולדת באיטליה, נראתה תמי תלויה דרך קבע על זרועו במועדוני־הלילה של תל־אביב ובמסיבות החברה שלה.

תמי היפהפיה וגבוהת־הקומה החלה את הקאריירה המקצועית שלה כשנבחרה כ„מלכת־המים“ לשנת 1974 בתחרות שנערכה מטעם העולם הזה. בתו של הסנדלר מראשון־לציון הצליחה מאז להעפיל ולהגיע אל צמרת ענף הדוגמנות בארץ. כיום היא נחשבת כאחת משלוש הדוגמניות המצליחות ביותר. כמעט ואין תצוגת־אופנה עירונית ללא השתתפותה.

אולסי ותמי נחשבו זמן רב כ„זוג קבוע“. במשך תקופה ארוכה התגוררה תמי עם אולסי בדירה שכורה ברחוב סוטין בתל־אביב. למרות שאולסי השאיר אחריו בארצות־הברית דוגמנית כושית, שילדה לו בן מחוץ למיסגרת הנישואין אחרי שכבר היה בישראל, היה ברור לכל ידידיו ומעריציו כי תמי עשויה להיות רעייתו בעתיד הקרוב. גם כשהגיע אביו של אולסי לביקור בישראל, בשנה שעברה, הוא התגורר בדירתם המשותפת והתייחס אל תמי כאל בת משפחה.

משום כך היה זה רק טבעי ומובן שאולסי יבקש להתגייר כדי שיוכל לשאת את תמי לאשה. אולם מי שהיתה מופתעת מהצהרתו יותר מכל היתה תמי בן־עמי עצמה. השבוע, בעת שדיגמנה בתצוגת בגדי־ים בשבוע האופנה הישראלית, שנפתח במלון הילטון בירושלים, היה בפיה של תמי סיפור מפתיע למדי, לגבי כל מי שהאמין שהיא המיועדת להקים בית בישראל עם אלישע בן־אברהם.

סיפרה תמי: „את הידיעה על התגיירותו של אולסי קיבלתי יחד עם כל עם בישראל, דרך העיתונים. מובן שלא הופתעתי. אולסי אוהב נורא את הארץ וגילה עניין ביהדות. אבל הוא בהחלט לא התגייר בשבילי. למעשה נפרדתי ממנו עוד לפני מספר חודשים ואין לי כל קשר אליו. נכון — אני עומדת להתחתן — אבל לא עם אולסי. בעלי המיועד הוא מיקי תירוש, בנו של סוחר־האמנות ז'אן תירוש.

דוגמנית בן־עמי ובדורסלן פרי
יהודי חדש

„מיקי היה חבר שלי עוד לפני שהכרתי את אולסי והתגוררתי איתו במשך תקופה מסויימת בדירה של הצייר אורי ליפשיץ, כשהוא עבר לגור במשך שנה למשב מגשימים. אחרי שנפרדתי מאולסי חזרתי אליו. עכשיו אנחנו עומדים להתחתן, אם כי עוד לא קבענו את התאריך. אין לי כל קשר לגיורו של אולסי.“

מי שסבר שכתוצאה מכך מצפה לאלישע־אולסי אכזבה בבואו לישראל כעולה חדש, טועה כמובן. אם אומנם התגייר אולסי למטרת חתונה הרי שהכלה המיועדת אינה תמי בן־עמי אלא מכבי תל־אביב.

כגוי, יכול היה אולסי פרי לשחק במדי האלופה התל־אביבית רק במשחקי גביע אירופה. תרומתו במשחקים אלה היתה אומנם חשובה ומכרעת, ביחוד לפני שניים, בעת שמכבי זכתה בגביע האליפות האירופאי. אולם שכרו ותשלום אחזקתו

מדוע התגייר פרי?

תמי בן־עמי
חתן חדש

של אולסי במשך כל השנה כדי שיופיע רק במשחקי גביע אירופה, היו נטל כבד מדי על תקציבה של האלופה. עסקניה ביקשו לאפשר לו להופיע גם במשחקי הליגה הישראלית. אלא שלצורך זה היה עליו להתגייר. שכן, רק אזרחים ישראלים יכולים לשחק במיסגרת הליגה וכנוצרי פרוטסטנטי לא יכול היה אולסי פרי לזכות באזרחות ישראלית.

עתה, בעקבות גיורו, הוא יהפוך לעולה חדש, שיקבל את האזרחות הישראלית אוטומאטית מכוח חוק־השבות. הוא לא יצטרך עוד לשבת על הספסל במרבית חודשי השנה ולעקוב משם אחרי משחקי חבריו לקבוצה. הוא יוכל להתמודד יחד עמם משך כל העונה. ועבור זכות זו כדאי היה אפילו לעבור את טכס הקזת־הדם, שבא כתחליף למילה, שלא היה בה צורך, מפני שאולסי כבר נימול טרם התגיירותו.

אין צורך לדאוג לו. אחרי שתמי פינתה את מקומה לצידו יהיו ודאי הרבה קופצות על המקום שהתפנה — בתנאי שייטיבו לקפוץ לגובה.

ושלח שייקה אופיר לאישתו לידיה ושבו הוא מספר לה שכל מה שאירית מספרת על היחסים ביניהם הוא נכון והוא מזמין אותה, את לידיה, לברלין ושם הוא יסביר לה הכל.

כשנתבקשה אירית לצלם את המיכתב או להביאו למערכת, סירבה והודיעה: „פתחתי הבוקר בשביתת־רעב. אני מתכוונת למות. נשבר לי מהרעיונות של שייקה אופיר, נשבר לי מהלוגיקה הפארדוכסלית שלו. אני לא פסיכית. אני לא מטורפת. אני שובתת רעב עד ששייקה יחזור לארץ, יעמוד לידי ויקיים את הבטחתו. ממלון עמי אני יוצאת רק יחד איתו או מתה. עד אז אני שוכבת במיטה ושובתת־רעב.“ כשנשאלה מה היא מתעתדת לעשות עם בתה התינוקת אמרה שדודו צריך להגיע בכל רגע מירושלים והיא תמסור לו את התינוקת שיטפל בה.

ולמרות שהחזיק בידיו אישור רפואי המעיד שמצבו קשה ושאינו מסוגל לעבוד — חזר מצארווה למיפעלי נייר חדרה. כשחזר לעבודה, החמיר מצבו עד שלא יכול עוד להניע את רגליו. הוא הובל בדחיפות לבית־החולים וצוייד, בפעם נוספת באישור כי הוא חייב במנוחה.

המיפעל קיבל את דין הרופאים אך החליט, משום־מה, להקפיא את משכורתו של הפועל. „ניגשתי למחלקת כוח־אדם,“ סיפר מצארווה, „ודיברתי עם המנהל בקשר למשכורת. בתשובה אמרו לי שלא מגיעה לי משכורת, כי אני לא עובד שם זמן ממושך.“

העובדת הסוציאלית במיפעל, שרה הבר, סירבה להיענות לבקשתו של מצארווה ולטפל בו. גם גודל מישפחתו — אשה וחמישה ילדים — לא שיכנע אותה. לדבריה, לא מגיע לו דבר מלישכת הסעד.

בלית־ברירה פנה מצארווה אל פקיד לישכת הסעד בכפרו, באקה אל־גרבית, אך גם זה מאן לעזור. כשפנה לבסוף אל המוסד לביטוח לאומי, נענה כי לא מגיע לו דבר עד שוועדה רפואית תחרוץ את דינו. כאשר החליטה הוועדה לבסוף לקבוע לו אחוזי נכות, נייחתה על מצארווה מכה קשה: הוועדה קבעה לו נכות זמנית, בשיעור של 10 אחוזים בלבד.

„איך אפשר לקיים מישפחה בת שבע נפשות מסכום עלוב כזה?“ שואל מצארווה, ולא מוצא מי שישיב לו. כשפנה כתב העולם הזה לקבל את תגובת מיפעלי נייר חדרה, נענה שהמנכ"ל בחופשה, וכי עד שיחזור לא תימסר שום הודעה בנדון.

קולנוע

צנזורה

הכבוד של התורכים

הצנזורה מגלה באחרונה פעילות קדחתנית. היא הורידה שני סרטים ממסכי ישראל, משום שהוצגו שלא כדין (אהבותיה של מורי ומסיבות החשק). היא הודיעה כי תתבע את סרטי נח לדין על פירסום כוזב, אחרי שסרטי נח פירסמו כאילו נאבקו קשות להתרת קשר האורניום. יו"ר הצנזורה, יהושע וסטמן, טוען שאין זו אמת, מאחר והסרט אינו מעורר שום בעייה, איש לא הירהר אפילו באפשרות לפסול אותו, ואין לכך הוכחה טובה יותר מהתרתו לקהל מכל הגילים.

לעומת זאת, החליטה הצנזורה, בשבוע האחרון, לאסור את הצגתו של סרט שייצג את בריטניה הגדולה בפסטיבל קאן. הכוונה לאקספרס של חצות, סיפורו של סטודנט אמריקאי שנאסר בתורכיה על החזקת חשיש והתנסה ביסורי השאול של הכלא התורכי.

כזכור, שלחה נציגות תורכיה בישראל מכתב לגורמים שונים באמצעי התיקשורת, כולל מבקר הקולנוע של עיתון זה (העולם הזה 2134), שבו טענה כי הסרט מסלף את האמת, משמיץ את תורכיה ומצייר אותה באור מוזייף. המכתב אפילו רמז שסרט דומה אפשר לעשות גם על מדינת ישראל. גם כמה מאנשי הצנזורה קיבלו את המכתב הזה, שהספיק כנראה לשכנעם. לדבריהם לא הופנתה אליהם שום בקשה נוספת מצד הממשלה התורכית. בהחלטת הצנזורה נאמר שהסרט פוגע במדינה ידידותית. באיזו מידה הדוקה הידידות הזאת, זה כבר סיפור אחר.

הצנזורה הישראלית גילתה תמיד רגישות לכבוד של התורכים. לפני קרוב ל-20 שנה היא אסרה את הצגת סרטו של ז'ול דאסן, זה שצריך למות (לפי ספר של קאזאנצאקיס), באותה הסענה. אמנם הסרט הוצג כמה שנים לאחר-מכן, בשקט וללא הצלחה מיסחרית מרובה. מדוע נמצא ראוי אז להצגה — איש לא טרח להסביר. אולי היה זה שבוע ה"ברוגז" עם תורכיה, ואולי דוגמה נוספת להגיונה של הצנזורה הישראלית.

תקציבים

קרן ההפתעה

הוויכוח על גורלם של 12 מיליוני הלירות, שהוסיפו חברי-הכנסת אברהם שריר ועדי אמוראי לתקציב מישרד החינוך והתרבות, כדי לעודד את תעשיית הקולנוע, עומד להסתיים. אחרי שהתקציב נותר בלתי מנוצל במשך כמה חודשים, ואנשי התעשייה, המיסחר והתיירות ניסו לקבל אותו לידיהם, נמצאה סוף-סוף הדרך כיצד להשתמש בכסף, במיסגרת המקורית שלה הוא נועד.

המועצה לתרבות הכינה תקנון, וקבעה שהכסף יחולק לפי קני מידה איכותיים ולאו דווקא תעשייתיים. תקנון זה יצטרך לקבל במשך השבוע את אישור שר-החינוך, זבולון המר, הממונה על המועצה.

אם הכל יילך כשורה, ולא תהיינה השגות בלתי-צפויות על התקנון המוצע, ייעשה בו שימוש במהירות, כדי שבחודש אוקטובר הקרוב אפשר יהיה כבר להעביר את הכספים הראשונים למועמדים המאושרים. ההפתעה שטומן בחובו תקנון זה מתבטאת ברעיון היסודי שבו: על חלוקת הכספים מן הקרן הזאת יחליטו שני שופטים בודדים. כל אחד ישפוט לבדו את התוכניות שיוגשו לו, ומי שייתקל בסירוב אצל שופט אחד, יוכל לפנות אל השופט השני, כדי לתקן את המעוות. הרעיון מבוסס במידה רבה על השיטה הצרפתית, אלא ששם פועלות שתי ועדות מקבילות במקום שני שופטים בודדים.

זריקות חיסון. ומדוע דווקא כך? לדעתה של לאה פורת, יושבת-הראש של המועצה לתרבות ואמנות, הוועדות שפעלו עד עתה, בחלוקת הפרסים השונים, התקשו בדרך כלל להגיע למסקנות פה אחד. רוב החלטותיהם היו פשרות, שלא ביטאו נאמנה את עמדת איש. שופט בודד יוכל אולי להעז יותר ולהיות מקורי יותר מאשר ועדה, שבה כל אחד מושך לכיוון אחר.

מי השופטים — טרם נקבע עדיין, אבל אין מה לקנא בהם. כל במאי קולנוע יתחיל את צעדיו הראשונים בכך שינסה להפעיל עליהם לחץ, וכל מי שלא יקבל מהם את העזרה המיוחלת, לא יחסוך מהם את שבטו. מאחר ומדובר באנשים בודדים, כדאי שיקבלו לפני המינוי זריקות חיסון נגד השמצות. הם יזדקקו להן, ובמהרה.

תדריך

חובה לראות:

תל-אביב — פרובידנס, אשה לא-נשואה, הטפיל, ג'וליה.

ירושלים — ג'וליה, המיסתורין של קפסר האוזר.

תל-אביב

★★★★ **פרובידנס** (מוזיאון, צרפת) — סיוטי הלילה של סופר ישיש מול עולם המציאות של יום המחרת. סרט מורכב, מסובך ומשובח. חובה לכל אוהב קולנוע אמיתי. עם ג'ון גילגוד, דיוויד ורנר, דירק בוגארד, אלן בורסטין ואילין סטריץ'.

★★★ **אשה לא-נשואה** (פאר, ארצות-הברית) — אשה צריכה ללמוד איך לעמוד בזכות עצמה, לאחר 17 שנות נישואין. סרט רגיש, מלא הומור, ומפוקח של פול מאזורסקי. עם ג'יל קליבורג (פרס מישחק בפסטיבל קאן) בתפקיד הראשי.

ירושלים

★★★ **המיסתורין של קספר האוזר** (בנייני האומה, גרמניה) — הבמאי ורנר הרצוג רואה בסיפור האמיתי, על נער שהופיע משום מקום בעיירה גרמנית, בתחילת המאה הקודמת, ונרצח באורח מיסתורי לא פחות, שלוש שנים לאחר מכן, משל על גישתו של העולם, המתנגד לקבל כל מה שנראה זר או מוזר בעיניו.

חיפה

★★ **הנוכלים באהבה** (עצמון, ארצות-הברית) — שני פורצים נוצצים נאלצים להקדיש זמנם לשכונת עוני, בקומדיית-מתח שכל גיבוריה שחורים, אבל מלבד זאת אינה נבדלת במאומה מקומדיות המתח השיגרתיות של הוליווד הישנה והטובה. סידני פואטיה, ביל קרוסבי וג'יימס ג'ונס מספקים את אבק הכוכבים.

לחיי האורניום שבדרך

קולר, טסטי פוקס וסמצ'י — למה?

קשר האורניום (שחף, תל-אביב, ישראל) — אין ספק כי הפיתוי להעלות פרשיות עלומות על הבד מפתה מאד, ואחרי שמנחם גולן הזדרז להנציח את מיבצע יונתן, שהיה בו מספיק חומר תיעודי גלוי, ואף ראה ברכה בעמלו, חשב כי מפרשת האורניום יפיק אם לא משהו קרוב לאמת, הרי לפחות מותחן עם אקטואליה פוליטית שיש בה סוג מסויים של סכסוך-אפיל. אלא שכנראה לא מצא בתסריט של ישעיהו בן-פורת ודויד פולסן מספיק בשר או שלא היה די צבעוני בעיניו. כי מה שהעלה גולן מכל הפרשה הם מירדפים פוטוגניים למדי בסימטות אמסטרדם, כמה נעוצי קורקבנים בזאיר, דילוגים על גגות בריסל והיאבקויות על כל מעקה פנוי. דומה שהמישטרות בהולנד, בלגיה וספרד, וכל אירגוני-החרש הלאומיים והבינלאומיים באירופה, היו בשביתה בעיצומה של הפרשה, שכן השב"כ, המוסד הישראלים פועלים בכל אירופה בקול רם ובאין מחריד. לסוכניהם אין כל בעייה להתגנב למיפעלים שמורים היטב, לאוניות בנמלים, לבתים פרטיים או, למשל, לרצוח לאור היום בכנסייה. מה שמגוחך במיוחד היא העובדה שבמציאות, כשנערכו המירדפים המוסרטים, בסירות בתעלות אמסטרדם, והופרעה שלוות הציבור, היה מי שירה לעבר צוות ההסרטה וכתוצאה מכך נפצעו קל הצלם אדם גרינברג והבמאי מנחם גולן. דבר נוסף מתמיה, שגורע מאמינות הסרט, היא השפה האנגלית השגורה בפי אנשי צה"ל והשב"כ בתל-אביב. בשעה שכל אנשי הסרט, כשהם באירופה, מדברים כל אחד בשפה הנחוצה למאזין להם (איטלקית, גרמנית, ספרדית, צרפתית ואנגלית), מדברים הישראלים בינם לבין עצמם רק אנגלית. מדוע?

אבל — ואולי זו המיגרעת העיקרית של "קשר האורניום" — עבודתו של סוכן ישראלי דומה לזו של הגנב מבגדד: כיף אמיתי — מרביצים, תופסים ככל יכולתם, ואם איזו פרגית קטנה מפריעה בדרך (וגם זה לא בטוח, כי הממונה שציווה לחסלה מודה לבסוף שאולי זה היה מיותר) מחסלים אותה בכנסייה שבמרכז העיר. שום דבר מכל העבודה האפורה והמפרכת, עבודת-הנמלים המתישה, שנעשית באמת במיקרה כזה והזהירות הכובלת ידיהם של סוכנים מתוחכמים כדי שלא לרצוח את כל המסייעים, ובעיקר את המסייעות, ולהעיר בכך את המישטרה וגורמים אחרים, לא נותר כאן. ואשר לפרשת האורניום, הסרט התיעודי הבריטי, שסודר ב"מבט שני" בטלוויזיה, הכיל בחצי שעה יותר מידע ויותר מתח מן "הקשר" הישראלי.

אין כמו היצ'קוק

מל ברוקס — בריצה איטית

מתח גבוה (דקל, תל-אביב, ארצות-הברית) — מל ברוקס, בין אם יצה בכך ובין אם לאו, חפך בשנים האחרונות לטפיל קולנועי. הוא זקוק לסרטיהם של אחרים כדי שישמשו לו בסיס לפארודיה, מעין קולב לתלות עליו את בדיחותיו. כך נהג במערבון "אוכפים לוהטים", בסרט האימה "פרנקשטיין הצעיר", ובראינוע, ב"סרט אילם".

העיקרון עצמו אינו פסול, כל עוד יכול היה ברוקס לחוסיף על המקור הנתון ולרקום עליו באמת פנטסיה אבסורדית. אבל הפעם נטל על עצמו משימה בלתי-אפשרית: הוא ניסה להיאחז באלפרד היצ'קוק. אלא שמול סרטיו של אמן המתח, העשויים כולם מיקשה אחת, הגדושים בפנטסיה, בהומור ובהפתעות, נראים גישושיו של ברוקס מסורבלים, כבדים וחסרי-דמיון לעיתים קרובות. הוא אינו מוסיף על היצ'קוק אלא מחקה אותו, מבלי שהחיקוי מגיע לקרסולי המקור. אמנם התפאורות דומות, הנושאים דומים, ולעיתים גם תנועות המצלמה דומות, אבל ברוקס אינו יודע להפתיע כמו היצ'קוק, והחומור שלו רחוק מן התיחכום וההברקות של סרטים כמו "מזימות בינלאומיות" או "פרנזי".

למען האמת, ההצחקות המוצלחות ביותר של הסרט באות כאשר ברוקס נוטש לרגע את רעיון החתמודדות עם היצ'קוק ומניח לדמיון הפרוע שלו להשתולל ללא הפרעה. כמו, למשל, בסצנה שבה אוטובוס ובו תיזמורת פילהרמונית מלאה, המנגנת במלוא המרץ, עוקף את מכוניתו של הגיבור.

חבל שזה היוצא-מן-הכלל, שברוקס מגיע אליו רק לעיתים רחוקות בסרט זה. רוב הזמן הוא עסוק בסיפור על פסיכיאטר מהולל, שמקבל על עצמו הנהלת מוסד מוזר לחולי-נפש, ועל המזימות שנרקמות במוסד זה נגדו. ברוקס מנסה לסחוט את הצחוקים בעזרתם של הארווי קורמן וקלוריס ליצ'מן, בשתיים מן הקריקטורות היותר גסות ששרטט עד היום, ובסחיטה כמה מצבים (כמו פחד הגבהים) עד קצה גבול היכולת.

אמנם המשוגעים לקולנוע יוכלו תמיד להשתעשע בזיהוי מקור החיקויים, אבל מעריציו של ברוקס רגילים לתורצת עשירה יותר.

שידור

טלוויזיה

אורגד מצוברח

מי שרוצה לדעת מה יהיה מצב־הרוח של מחלקת־החדשות כולה, כדאי שיבדוק מה מצב רוחו של הקריין **אריה אורגד**, למרות שאורגד אינו שייך למחלקת־החדשות, אלא למחלקת ההגשה.

בחודשים האחרונים נתונה כל מחלקת־החדשות לשגיונות של אורגד.

תופעות אלה רבו מאז נודע לאורגד כי אין לו סיכוי להיות מנחה האירוויזיון. אז ירד מצב־רוחו פלאים, ובעיקבות זה, מצב רוחה של מחלקת־החדשות כולה. אורגד היה הראשון שהציע עצמו לתפקיד, וכשהובהר לו שאין לו סיכוי, ביטא את מרת־רוחו. אחד האובייקטים של אורגד הוא הקריין **עודד** („דדי") **בן־עמי**. בן־עמי הוא הצלחה, אחד מאלה שנולדו קריינים, והופעתו, המזכירה את הופעת **חיים יבין**, אינה קרה ומכופתרת כזו של אורגד.

יבין, המנסה לעודד את המגישים להיות גם לכתבים ולעסוק בחדשות, הציע לבן־עמי לצאת ולנסות לעשות כתבות. בן־עמי אינו היחיד מבין הקריינים שלהם הציע זאת יבין. הוא הציע זאת לכולם, ושניים שנענו לאתגר החדש היו בן־עמי ו**דליה מזור**. אולם אורגד ביקש להמריד את המחלקה כנגד „הפרוטקציה של בן־עמי אצל יבין." הוא לא פנה ליבין עצמו, אולם השמועות הגיעו אל יבין.

מיקרה אחר: בעיני אורגד לא מצא חן שאחת הקרייניות זכתה בפרס בהגרלה. הוא ניסה לארגן עצומה של עובדי הטלוויזיה נגד העובדה שאותה קריינית זכתה בהגרלה, ואף פנה לוועד־העובדים, כדי לבטל את ההגרלה. עובדי הטלוויזיה לא הגיבו, אולם חבר־הוועד **שלמה ארד** הגיב במילים עדינות ושאינן עדינות.

פרשת וייזר ומשכת

השערוריה שפרצה בעיקבות פירסום ראיון של דוד וייזר עם **אורי דיוויים** עדיין לא שככה, והוויכוח נמשך.

אין ספק כי דבריו של דיוויים היו ראויים לשידור. אולם בעיקבות הראיון התעוררו

מנחה דת צביאלי
להכיר את הלך הרוח

נקודות אחדות המצדיקות, לדעת הרשות, את השעייתו של וייזר.

בכל מערכת עיתון, טלוויזיה או רדיו יש, מלבד בעל־הבית — שהוא, ברדיו, המדינה — גם עורך, סגן־עורך ועורכי־מישנה. וייזר, כעורך תוכנית, הוא על תקן של כתב, ההחומר שהוא מפיק, צריך לעבור דרך הממונים עליו, ולוא רק מבחינה מיקצועית.

וייזר לא הגיש את החומר לעורכיו. הם גם לא ידעו את נושא הראיון.

לדעת מנהלי הרשות, מצדיקה עובדה זו את ההשעייה.

אולם בשבוע שעבר התעוררה ברשות השידור יוזמה של עובדים שפתחו בהחתמת עצומה לטובת וייזר, בשם „אי־סתימת הפה." בראש החותמים ומארגני החתימה עומדים ערך־החדשות ברדיו, **גד לוי**, מפיק עלי כותרת **חנינא אמיץ**, במאי הטלוויזיה **רם לוי**, הקריינית **כרמית גיא** והקריינית **חיותה דביר**.

דת עולה ודת יורדת

סקרי דעת־קהל, שאינם זוכים משום מה לפירסום, הם הסקרים על התוכניות הדתיות המשודרות בטלוויזיה, נראה כי על־תה באופן ניכר הפופולאריות של יתר תוכניות הדת, בצאת השבת, מורשה והתוכנית הדתית לילדים ביום שישי.

הרב **בנימין צביאלי** מתגלה כמנהל טלוויזיה ממדרגה ראשונה. הוא עוקב אחרי הלך־הרוח, הן בציבור הדתי והן בציבור החילוני, ומשתדל להתאים את תוכניותיו להלך רוח זה. בתחילה היו תוכניותיו של צביאלי מזוהות עם גוש אמונים.

קריין־עסקן אורגד
שיגיונות ומצב־רוח

היה זה בתקופה שבה נדמה היה שגוש אמונים כובש את דעת־הקהל בארץ.

עתה עלה צביאלי, וזאת מבלי לוותר כהוא זה על הצביון הדתי של תוכניותיו, על „הדרך החילונית." צביאלי דואג לשתף בתוכניות שלו, בסימפוזיונים ובדיונים, צעירים לא־דתיים ואישים שאינם דתיים, ומעמידם בהתמודדות עם אישים דתיים.

תוכניות אלה, ובין היתר זו עם מפקד חיל־האוויר לשעבר **בני פדה**, מעלות עליו פעמים רבות את חמת הצופים הדתיים, אולם מקרבות לתוכניותיו צופים שהיו מסובבים את הכפתור כשרק היו שומעים את השם מורשה או בצאת השבת.

צביאלי טוען שאין הוא מיסיונר. תוכניותיו אינן באות ואינן מסוגלות להביא אנשים לדת. כל כוונתו היא להביא כל יהודי להכיר יותר את הדת.

בלי כסף - יש רק מכות

עוד לפני שחימם את הכסא בטלוויזיה, כבר דרש המנחה החדש של מסך גדול, מסך קטן, **יצחק** („איציק") **בן־נר**, תשלום מהטלוויזיה, מלבד התשלום הכספי.

בן־נר ערך בגלי צה"ל את התוכנית מקום טוב באמצע. במיסגרתה הוא מבקש להגיש מגזין טלוויזיה, כפי שמקובל לאחרונה בעיתונים היומיים. הוא ביקש מהנהלת רשות־השידור פסי־קול של תוכניות וסרטים, העומדים לפני שידור, כדי לשדר אותם במקום טוב באמצע, וביקש פסי־קול אלה חינם.

הוסבר לו כי הכפלתם של פסי־הקול עולה בכסף רב, ועל גלי צה"ל יהיה לשאת בהוצאה. בן־נר סירב, עשה ברוגז קטן, וירד מהתוכנית לשדר תוכנית על הטלוויזיה.

חבר־ועד פרטי לד"ש

כאשר נבחר **צבי** („הרי") **זינדר** לוועד־המנהל של רשות־השידור מטעם ד"ש, תמת עצומה לטובת וייזר, בשם „אי־סתימת הפה." בראש החותמים ומארגני החתימה עומדים ערך־החדשות ברדיו, **גד לוי**, מפיק עלי כותרת **חנינא אמיץ**, במאי הטלוויזיה **רם לוי**, הקריינית **כרמית גיא** והקריינית **חיותה דביר**.

דת עולה ודת יורדת

סקרי דעת־קהל, שאינם זוכים משום מה לפירסום, הם הסקרים על התוכניות הדתיות המשודרות בטלוויזיה, נראה כי עלתה באופן ניכר הפופולאריות של יתר תוכניות הדת, בצאת השבת, מורשה והתוכנית הדתית לילדים ביום שישי.

הרב **בנימין צביאלי** מתגלה כמנהל טלוויזיה ממדרגה ראשונה. הוא עוקב אחרי הלך־הרוח, הן בציבור הדתי והן בציבור החילוני, ומשתדל להתאים את תוכניותיו להלך רוח זה. בתחילה היו תוכניותיו של צביאלי מזוהות עם גוש אמונים.

מחתים עצומה לוי
אי־סתימת פה

בירכו על כך רבים. זינדר היה במשך שנים רבות מנהל קול ישראל, וגם אחרי שפרש מהרדיו עסק במשך שנים אחרות בנושאים הקרובים לרדיו ולטלוויזיה. בין השאר היה בעליה של חברה שערכה תירגומים לסרטי־טלוויזיה מיובאים.

אולם חברי הוועד־המנהל סבורים כיום כי התיקות התבדו. כל מה שמעניין אותו בישיבות הוועד הוא כיצד נראית מיפלגתו, ד"ש. מעל המסך הקטן, וכיצד היא נשמעת מעל גלי־האתר. זינדר מעיר בכל פעם שנדמה לו כי חלקה של ד"ש בשידור זה או אחר היה קטן מדי, וזועק חמס בכל פעם שמה שנאמר על ד"ש אינו לרוח מנהיגיה.

לומדים עיברית בלונדון

אחרי שנים רבות, שבהן לא שידרו הרדיו והטלוויזיה הבריטיים בעברית, הופיעה בשבוע שעבר הסנונית הראשונה בדמותה של **מיה טרנטר**, מי שהיתה ממחברות הסידרה הטלוויזיונית בישראל, עברית ב' סימן טוב.

הטלוויזיה האנגלית תתחיל לשדר שעורי־לימוד השפה העברית, על פי עברית בסימן טוב, שימומנו בחלקם על־ידי הפדרציה הציונית בבריטניה. כזכור נפוצו בעבר שמועות כי מנהל הרדיו, **חגי פינסקר**, עומד לחתום חוזה עם הבי־בי־סי לשם חידוש שידורי העברית ברדיו, והשידוך בין הטלוויזיה של הבי־בי־סי לבין טרנטר נעשה באמצעותו של פינסקר.

צניעות בגלל זקן

במשך כמה שבועות שמו אנשי מחלקת־החדשות בירושלים לב לכך שכתבו־תיו של **איי ניסן** מוושינגטון מגיעות ל־אולפן, מבלי שרואים בהן כלל את פניו של ניסן. תופעה זו היתה תמוהה במיוחד, מאחר שניסן ידוע כמי שאוהב להתבלט בכתבות שלו, ומורה לצלם להראות אותו עצמו במשך שניות ממושכות. יש המרכלים כי ניסן אף שואל את מרואייניו שאלות ארוכות, כדי שהמצלמה תהיה מכוונת עליו זמן רב ככל האפשר.

רק בשבוע שעבר התברר הסוד הגדול. ניסן גידל זקן, ורצה לעשות הפתעה לחבריו בירושלים. הוא נמנע מלהצטלם עד שהזקן גדל דיו.

איומי סרק

עורך ומפיק הפסטיבלים למיניהם, **יוסף בן־ישראל**, מאיים אחרי כל פסטיבל: „זה הפסטיבל האחרון שלי." הפסטיבל הבא של רשות־השידור הוא הפסטיבל ה־9 בנוסח עדות המיזרח, והוא ייערך השנה בחיפה ובבסיס צה"ל אי־שם בארץ. העורך והמפיק יהיה, כמובן, יוסף בן־ישראל.

לאן נעלמו הקריניות

כאשר מתבוננים בקריינים מסויימים בטלוויזיה, אי־אפשר שלא להתגעגע לקריניי העבר, ובעיקר לקריניות. כן, גם לטלוויזיה, שהיא רק בת 10, יש קריניות־עבר.

היפה מכולן היתה **רותי ושדי**, צעירה תימניה יפהפיה, בעלת כושר קריאה בלתי־רגיל, שכבשה את המסך הקטן כבר מההופעה הראשונה שלה.

ושדי, ששמה כיום בלומנפלד, עזבה את הטלוויזיה כשהיתה בשיא הצלחתה. היא הודיעה, עוד כשהתקבלה לעבודה, כי היא תשהה בטלוויזיה תקופה מוגבלת: „עד שאני אחתן ועד שאסיים ללמוד." ושדי התחתנה, סיימה ללמוד חינוך מיוחד, ועתה היא עוסקת במיקצוע החדש יחד עם ילדי ירושלים. הצריכים סוג זה של חינוך.

לפני שנה ערכה ושדי גיחה מחודשת למסך הקטן. היא הופיעה בשידורי־התעמולה של הליכוד כנערת הליכוד, ושר־הביטחון **עזר וייצמן** טוען כי לה יש חלק בהצלחת הליכוד בבחירות האחרונות.

אחרת שנעלמה, מגלי האתר, אם כי לא לחלוטין, היתה הבלונדית **כרוריה זימרון**. היא התחילה את הקריירה שלה כמזכירת מנהל הטלוויזיה, **ארנון צוקרמן**, והוא שדחף אותה לקורס הקריניות, דבר שעורר אז סערה־זעטא. זימרון נישאה לאיש־צבא, ונולד לה תינוק. היא החליטה לוותר על הנסיעות הלילית מביתה בחוברות לבית־הטלוויזיה בירושלים. אולם זימרון לא ויתרה לגמרי. היא החלה עורבדת כקריינית רדיו, ועושה זאת בשעות היום, כשיש לה מי שיטפל בתינוק.

אחת הקריניות הוותיקות היתה **שרה** („שרהלה") **דורון**. אולם לדורון לא היה די בכך שתקרא פעמיים בשבוע מה שאחרים כותבים, ובעיקר כאשר המדובר היה בקריינות־רצף בלבד. היא חזרה לגלי צה"ל, שם שירתה כחיילת, והיום היא אחראית על כל קרייני התחנה הצבאית ועוסקת, מילבד הקריינות, בתוכניות האהובות עליה, גם במלאכת הניהול.

קריינית אחרת, בת המחזור של ברורה זימרון, היתה **אביבה מיגדייטר**, שלבוד הקריינות החליפה את שמה למילוא. גם לגבי קבלתה לעבודה היתה שערורייה קטנה, מאחר שהלשונות הרעים טענו כאילו היא התקבלה בגלל ידידותה עם המאי **יוסי צמח**. אולם מילוא הבינה, אחרי כמה חודשי קריינות, כי המסך אינו בשבילה, חזרה לשמה המקורי, מיגלייטר, ועתה היא עובדת מהעבר השני של המסך, כעוזרת־הפקה.

שתי שחקניות היו מהראשונות שקריינו בטלוויזיה: **תיקווה מור ויהודית פוה**. מור החזיקה זמן רב יותר מעמד, אולם נעלמה לפני שנים רבות מהמסך וחזרה לבמת התיאטרון. כיום משחקת מור, כשהיא משחקת, בתיאטרון הלאומי הבימה. הרומן של יהודית פולה עם הטלוויזיה היה קצר יותר, וכיום אפשר למצוא אותה בין חוגי שחקניות הבוהמה, כשהיא תמיד לפני תפקיד גדול.

קריינית־ישעבר ושדי
אי־אפשר שלא להתגעגע

כל ההנהלה בחופשה * רגר ינהל את הרדיו

* מדוע לא נבחר רונן * שיגעון בקריינות

הרצף * טלוויזיה במקום ירדנה ארזי

● כולם בחופשה

בימים אלה אפשר לעשות הפיכה בהנהלת רשות השידור — כולם נמצאים בחופשה. בין נסיעה לחו"ל למריבות פנימיות, יוצאים קברניטי השידור בארץ לחופשות.

יושב־ראש הוועד־המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**, בחופשה. מנכ"ל הרשות **יצחק לבני**, שחזר לא מכבר מחוץ־לארץ, בחופשה. סמנכ"ל הרשות **שלמה עבאדי**, שחזר אף הוא לא מזמן מטיול לאס־וגאס המפורסם, יצא אף הוא לחופשה. אפילו הדובר, **משה צמיר**, לקח לעצמו חופשת־חודש, שאיתה הוא מבלה בביתו בעין־כרם.

● רגר מנהל הרדיו?

כבמבט־קסם עולה שמו של **יצחק** („איזי") **רגר**, מי שמכהן היום כיושבו של יושב־ראש ההנהלה הציונית, **אריה דובצ'ין**, בכל פעם שמתפנית מישרה בכירה ברדיו או בטלוויזיה. עתה ברור לגמרי כי **חגי פינסקר**, מנהל הרדיו, יפרוש, ויש האומרים כי יעשה כן עוד לפני פברואר הקרוב, מועד סיום החוזה שלו, וכבר דנים במינוי יורש.

המועמד בעל הסיכויים הרבים ביותר הוא רגר. רגר הוא עובד השות־השידור בחופשה־ללא־תשלום כבר שנים רבות. מילבד עבודתו ברדיו, היה רגר הממונה על ההסגנות בשגרירות ישראל בלונדון, עורך יומון גח"ל שנסגר בינתיים היום, מנכ"ל חגיגות ה־30 (ומתפקיד זה היה לו שכל לברוח בזמן), ועתה עוזרו של דולצ'ין.

שני המועמדים האחרים הם איש הנושא בטיפול וכל־בו־טק **גדעון לב ארי**, השוקל אם להתמודד על התפקיד משום שהוא יביא פיחות במשכורתו היום ו**מיכי זמורה**, הממונה על המוסיקה הקלאסית ברדיו, רעייתו של השופט העליון **חיים כהן**.

יש נוסף שהועלה, אם כי לא ברצינות כה רבה כמו שלושת האחרים, הוא זה של כתב הארץ ומגיש עלי כותרת, **דן מרגלית**.

● מה אסור ומה מותר בבחירות

שני מיסמכים הופצו בין עובדי רשות־השידור בקשר לבחירות המוניציפאליות שייערכו ב־7 בנו־

מועמד רגר
בכל פעם מועמד

במבר. במיסמך הראשון קובע מנכ"ל הרשות, **יצחק לובני**: „לא נוכל בשום פנים ליישם את הוראות החוק הנוגעות לשידורי־התעמולה של הרשימות ברדיו ובטלוויזיה."

ולובני מנחה את עורכיו ושדריו כיצד לנהוג, וקובע בין השאר: „ככלל, יש להשתדל שלא לבטל תוכניות (בגלל החוק האוסר תעמולה מוסווית ברדיו ובטלוויזיה), ולהפעיל שיקול־דעת אם לצלם או לשדר מועמד לבחירות ואם חומר מסויים הוא חומר של בחירות או לא." האיסורים של לובני הם ארבעה: לא לשדר אירועים מלכותיים בהם משתתפים מועמדים, כגון אירועי גזירת־סרט. להימנע מהערכות נורמטיוויות בשם הכתב או בשם „משקיפים אלמוניים". שלא לשדר תוכניות הערוכות על־ידי מועמדים בבחירות ולא להזמין, 150 יום לפני הבחירות, לתוכניות הראיונות, למוקד, עלי כותרת, ממני מני, כל־בו־טק, ובירה ומצב־רוח, מועמדים לבחירות. החל ב־5 באוקטובר, חודש ויומיים לפני יום הבחירות, ועד סיום ההצבעה, אסור יהיה להקרין בטלוויזיה את קלסתרי־הם ושל המועמדים.

היועץ המישפטי של רשות־השידור, עורך־הדין **נתן כהן**, הוציא מיסמך פרטי שלו, שבו הוא אוסר על חברי הרשות להיות חברים פעילים בהנהלה של מיפלגה או גוף מדיני, או לארגן אסיפות. אסור להתרים כספים, אלא אם כן הם מיועדים לאוצר־המדינה או לקרנות הלאומיות. כהן גם אסר על עובדי הרשות להשתתף בהכנת תוכניות תעמולה.

● הקונסטלציה השתנתה

כאשר התברר לכתב הטלוויזיה **יורם רונן**, כי מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני** אינו תומך בו, בריצה לתפקיד מנהל החדשות ברדיו, הוא בא אל ליבני בטענות. רונן טוען, וליבני אינו מכחיש זאת, כי לפני חודשים אחדים, כאשר נפתח המיכרז בפעם הראשונה, הבטיח לו ליבני את תמיכתו.

כאשר שאל רונן את ליבני מדוע לא עמד בהבטחתו, השיב לו ליבני, בהתכוונו למהפך הפוליטי: „הקונסטלציה השתנתה בינתיים."

בחירותו של **עמוס גורן** עדיין מעוררת סערה ברדיו. עובדים אחדים מתחימים עתה על פטיציה נגד בחירתו, בטענה שנעשתה בגלל שיקולים פוליטיים. גורן היה ידוע כאיש חרות, שהתפלג יחד עם **שמואל תמיר**, ואף הציע כמה פעמים לערוך תוכניות־רדיו על אצ"ל. עובדים אחרים שוקלים עתה התפטרות מהמחלקה, משום שאין הם רוצים לעבוד תחת גורן.

● משגעים את הקריינים

מישהו משתולל במחלקת ההגשה. מחפשים קרייני־רצף. ערכו קורס ובחרו שניים: **כרמל בן־אפריים** ו**יהודית יעקוב**. אחר־כך התחרטה מנהלת המחלקה, **חנה קלופפר**, והחליפה את יעקב ב**אבי קורן**. לא הספיקו בן־אפריים וקורן לחגוג, ושוב התחרטה קלופפר ובחר תחת בן־אפריים ב**שלומית גור**, עובדת ותיקה ברדיו. כדאי לקורן וגור שלא להתחיל לחגוג, משום שעד שקלופפר תחליט שלא לשנות את החעתה, הם עלולים למצוא את עצמם מחוץ לתפקיד.

● הימור גדול

הימור משמעותי ערכה השחקנית־זמרת המתחילה **רחלי מרים**. מי שהיתה עד לפני זמן קצר חיילת באחת מלהקות צה"ל. מרים נגשה למיכרז של קרייני־ספורט, תהיא בין השתיים שנבחרות כמועמדות. השניה היא הדוגמנית **עדנה רותם**, אולם **עידו** („דדי") **בן־עמי**, שמונה „לעבוד" עם השתיים, נוטה לבחור במרים, שקולה טוב יותר.

עוד לפני שקיבלה את התוצאה, ביקשה מרים מהמפיק ואמרגן **אברהם** („פנשל") **דשא** להפר את החוזה שהיה לה עימו. מרים היתה צריכה להיות השוקולד, בשלישיית שוקולד מנטה מסטיק, שפנשל רוצה להחזירה לחיים, ולתפוס בה את מקומה של **ירדנה ארזי**.

● שביב נעלם

בחדרו של מנהל מחלקת החדשות **חיים יבין** תלוי לוח־ניילון ענק, שעליו רשומים שמות כל כתבי המחלקה, כשהם מסווגים למחלקות ולדסקים. במשך החודשים ארוכים איש לא שם לב לכך, שכתב אחד נעדר מהלוח: כתב ותיק בטלוויזיה, **אמיר שביב**. כאשר הינפו את תשומת ליבו של יבין לכך, הוא מיהר להוסיף את השם.

23.8 יום רביעי

● **מאחרי הקלעים (6.32).** איך נוצרת להקת רוק? כמה עבודה צריך להשקיע עבור שתי דקות של הקלטה או חצי שעה של זוהר? מאחרי הקלעים שללה קת קצב מביא את סיפורה של להקת האחים צ'ימברס, שלמרות שאינם ידועים בארץ, הם להקה מפורסמת באירופה וארה"ב.

● **צייד השועלים (שעה 7.00).** בפרק „צייד השועלים" איימו על הצופים כבר פעמיים. פעם אחת הוא לא שודר בגלל השביתה, פעם אחרת בגלל מישחק כדורגל, ואם הוא לא ישודר היום, אפשר להתחיל לתהות אם בכלל קיים סרט כזה.

● **האחים (8.00).** הפרק שיוקרן הערב הוא האחרון בסידרה השישית של האחים. כאשר נוכחו מפיקי הסרט, אחרי הסידרה הראשונה, כי ההצלחה מאירה להם פנים, הם החליט ולהמשיך ליצור עוד

12 תסריטאים ל„האחים"

סידרה, ואחר־כך עוד סידרה, עד שהגיעו בינתיים ל־9 סדרות, שהשבועיות בהן תחל להיות מוקרנת בשבוע הבא. נראה כי הסידרה השישית היתה הטובה בינתיים מכולן, וההסבר לשינוי האיכות של הסדרות הוא בכך שהתסריטאים מתחלפים בכל סידרה. בעוד שעל הסידרה הראשונה

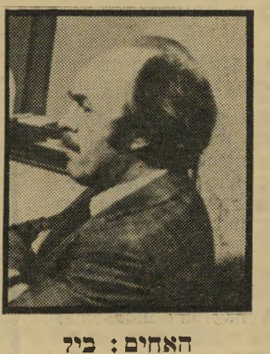

האחים: כיף
שעה 8.00

עבדו רק שני תסריטאים, הרי את השישית כתבו במשותף תריסר תסריטאים. הפרק של השבוע עומד בסימן שני מאורעות חשובים המשמשים רקע לבאים: מסיבת יום־ההולדת של מארי, ופגישת בעלי־המניות הבאים לדון על האיחוד עם דר־מרוה.

● **נקודת חן (8.50).** התוכנית הראשונה של אורי דביר בשבוע שעבר, גרמה לצופים להתגעגע אפילו למיכל טל, ש„פילרים" שלה היו ממלאים את בדרך־כלל את רווח הזמן בין האחים למבט.

● **ויזמה (10.00).** סיפור אמריקאי ידוע על וילמה רודולף, ילדה שבעיקבות מחלה בישרו הרופאים לה ולהוריה כי לעולם לא תוכל ללכת ללא עזרה, ושהפכה לבסוף לאלופה אולימפית בריצה. מילחמה נואשת של נערה אשר לא היתה מוכנה להיכנע לגורל, והביסה אותו. הנערה שלא יכלה לצעוד, זכתה באולימפיאדת רומא במדליות זהב. בתפקיד וילמה מופיעה השחקנית שירלי ג'ון פיני.

24.8 יום חמישי

● **בין האזרה לרשות (6.55).** יש בעיות דיור בעכו העתיקה. צוותי חזבון פנה לתוכנית הטלוויזיה, ומפיקה זהיר בהלול סידר לו דירה מרווחת במראר. לאחמד יזבכי מגדל כרום יש בת נכה. הבית טוח הלאומי פיגר בתשלום עבור הבת וניסה להונות את יזבכי, ואילו מחמד רשיד מנצרת לא הצליח לקבל את תוצאת בחינת־הבגרות שלו.

● **מישחק השבוע (8.00).** התחלת השידורים של מישחקי הליגה האנגלית.

● **מחיץ לחמוקה (שעה 9.30).** הטלוויזיה הישראלית ממהרת לשלם לחברות הפקה פרטיות, אך אינה יודעת אפילו לדרוש את המגיע לה מהן. סידרי קסטל הפיקו עבור הטלוויזיה סרט תעודה על ליקה שלוויט, מנהלת לישכת סעד אזורית בכפרים ערביים בגליל. הבמאית עדה אושפיז ניסתה להביא, דרך סיפורה של הגברת שלוויט, את הבעיות הסוציולוגיות של ערביי ישראל מול התפרקות מישטר החמולה. כל תחנת טלוויזיה בעולם היתה עורכת מסע יחסי־ציבור לסרט זה, אך סידרי קסטל מסרבים לתת חומר עליו. החומר עולה בכסף רב, ואילו הם את כספם כבר קיבלו.

שקספיר: קורי
שעה 10.00

● **ויל שקספיר (10.15).** הפרק הראשון בסידרה בת 6 הפרקים נפתח בשנת 1590, כאשר שקספיר כבר הגיע ללונדון ומתקשה לפלס דרכו בעולם התיאטרון. תפקידו הראשון

השחקן דומה לשקספיר

של ויליאם שקספיר בתיאטרון האנגלי היה של קורא קריאת גבר מאחרי־הקלעים בהצגה לא־חשובה. קריאת הגבר היתה, כפי הנראה, כה מוצלחת, עד ששקספיר נבחר למלא תפקיד זעיר במקום שחקן שחלה. או פגש שקספיר במי ש„עשה" אותו, כריסטופר מארלו, שהבחין בכשרונותיו הגדולים. את שקספיר מגלם השחקן טים קורי, שהיה שחקן כמעט אלמוני אך היו לו שתי נקודות־זכות. האחת: הבמאי של הפרק הראשון של הסידרה, פיטר וד, הכיר אותו מההצגה טראווסטים של טום סטאפורד שהועלתה בניו־יורק בבימויו של וד, ושבה שיחק קורי. נקודת־הזכות השנייה שלו היא דימיונו החיצוני הרב לשקספיר.

25.8

יום שישי

● **האיש השווה מיליונים (3.00).** סיפור שמשון ודלילה קורה לקי מייג'רס, כאשר הוא פוגש, בפרק זה של הסידרה, באשתו בחיים פארה פוסט־מייג'רס. בסרט

שימשון ודלילה

סטיב ופארה

מגלמת פארה אסטרונאוטית שהלוויין שלה מתפוצץ, וסטיב אוסטין רץ להצילה.

● **שלום לכוא שבת (3.50).** עיתונאי הצופה, שאול מייזליש, מזמין עיתונאי בכיר ממנו, שלום רוזנפלד, עורך מעריב, והשניים נאלצים להשיב לשאלות קוראי מעריב והצופה בנושאי מוסר, הגיונות ויהדות.

● **באה שבת (8.05).** ההורים נקראים להרשות לילדיהם לאחר לשכב לישון, כדי לראות את כוכב הילדים, הזמר הכי גבוה בארץ אלי גורנשטיין. בין אלי גורנשטיין אחד לשני, דת בלבוש מודרני מפי הרב שמואל הכהן אביאדור.

● **מארי קירי (9.20).** אחרי שני פרקים אפשר לקבוע, כי סידרה זו היא מן הטובות שהוקרנו בטלוויזיה. הסידרה שונה לחלוטין מהסרט מארי קירי שהופק לפני 35 שנה וזכה בהצלחה קופתית גדולה. במאי הסידרה, ג'ון גלניסטר, ביים באחרונה גירסה חדשה של הבט אחורה בזמן של ג'ון אוסברן. סיפור השבוע: אחרי הכישלון של השבוע שעבר, באה ההצלחה לזוג קירי. פייר מגלה כי תרמודינאמיקה מסוגלת להרוס יצורי אנוש, ומארי זוכה בפרס נובל.

מארי קירי: ה־קוטייר
שעה 9.20

● **בארנבי ג'ונס (שעה 10.40).** כדי להבין מדוע סידרה זו כל־כך גרועה, יש להכיר את שני הכוכבים המשתתפים בה: בארי אבסן, הלא הוא בארנבי ולי מריוותר בטי, מזכירתו־אלמנת־בנו. אבסן החל את דרכו בעולם השעשועים כרקדן בתיאטרון ובקולנוע, ונכשל. אחר־כך ניסה לכתוב פיזמונים, ונכשל גם בכך. הוא שיחק במיספר סרטים כושלים כמו תקיפה, בין גן־עדן לגיהנום והרופאים, ואחר־כך בתפקידי אורח בסדרות אחרות: הוואי חמש אפס, בונאנזה, סמית וג'ונס. לכי מריוותר לא היה אפילו הניסיון הכושל הזה. כל מה שקושר אותה, בקשר רופף, אל עולם הקולנוע והטלוויזיה, הוא העובדה שהיא נבחרה פעם כמיס אמריקה.

26.8

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** קשה יהיה שלא להיזכר במשאיות השועטות בכבישי הארץ, וקשה להבין כיצד נהגיהן, לבושי הגופיות, מצליחים להימנע מתאונה אחת ליום לפחות, כאשר צופים בקטע על הפגוש (טמבון) ה־הידראולי בתוכנית זו. בבריטניה הומצא פגוש כזה, המורכב על משאיות וסופג את המכה בעת תאונה, ומציל בעקר את הנהג הנוסע אחרי משאית משתוללת, שנהגה החליט לעצור לפתע. הפינה לחקלאים בתוכנית זו אף היא מעניינת. אחת הבעיות של ריסוס השדות היא כיצד להבטיח שהתרסיס היקר אמנם יישאר על הצמח. בעזרת חישמול סמאטי של התרסיס, גורמים שטיפתיו ייצמדו לצמח. בשורה טובה לאוהבי הסרטנים: אפשר לדאוג לכך שאלה לא יעברו מן העולם. מדענים מצאו דרך לגדל סרטנים בתנאי מעבדה, ולשמור עליהם.

● **חידן הרמאדן (שעה 7.20).** נושאו של החידון ירתק גם את הגברים וגם את הנשים, גם את הערבים וגם את היהודים: הגבר, אדון הבית.

● **בצאת השבת (שעה 8.00).** בשנים האחרונות חלה התעוררות בכל הנוגע לחזנות,

החזנות

וד"ר סנה

גם בקרב בני־הנוער החילוניים. בנו של המדינאי המנוח הד"ר משה סנה, הרופא הצבאי אפרים סנה, גילה את החזנות עוד בילדותו וקיבל שעורים בהבנת החזנות. לסנה ולשאר אוהבי החזנות כמוסיקה, ינעימו מו החזנים פנחס רבינוביץ ובנימין מוכר זמירות במשך חצי־שעה.

● **בית הדמים (10.00).** כריסטופר ג'ורג' הוא קצין־המשטרה דן אוגוסט, וברור לו

בית הדמים: לי
שעה 10.00

כי מישהו נרצח במיטבה של מישפחת אורד, אם כי אין לו גווייה ביד. ג'נט היא מריאן אורד שנעלמה מביתה, לבעלה של ג'נט לי, שהיו לו כל הסיבות לרצות את אשתו, אין אליבי של ממש.

● **פיטר ואן־דר פוק (ירדן, שני העיוצים ש־ עה 11.10).** יום ה־9 באב של לפני שבועיים גילה לצופים הישראלים, שעברו לירדן באותו ערב, את הסידרה האנגלית המצויינת על הבלש ההולנדי, המפענח את מיקרי הפשע של אמסטרדם.

27.8

יום ראשון

● **נועם והגיטרה (שעה 6.15).** נועם צור מארח בתוכניתו את הזמר אפריים שמיר, מי שהשתפר להפליא אחרי פרידתו מאשתו, הזמרת אסתר (ת' קמוצה) שמיר.

● **הזוג המוזר (8.00).** לטוני רנדל, מי שמשחק את פלייקס אונגר בזוג המוזר, יש בעייה. „בכל הסרטים שהופעתי בהם, אני משחק את הבחור

בל'קס דומה

לג'ק למון

הטוב שאפשר לרכב עליו, וקשה לי להיפטר מדימוי זה," הוא מסביר. בברודוויי הוא גילם את הבחור הטוב בירש את

השכמה מאוחרת: ניקודם ודייוד
יום ראשון שעה 10.00

הרוח, אנתוני וקליאופטרה ו־קיסר וקליאופטרה, ובהוליווד בדו־שיח בחדר המיטות, הבה נתאהב ואהובי חזור אלי. משום שהוא בחור טוב ומשום ששיחק יחד עם ג'ק קלוגמן — הוא אוסקאר בזוג המוזר — בהצגה זו על בימת לונדון, בחרו בו ובקלוגמן להפקה הטלוויזיונית, אשר את הצופים הישראלים אינה מצחיקה ביותר אך את מבקרי ניו־יורק היא שיגעה.

עוד נקודת־זכות לרנדל, דימיונו המפתיע שלו לג'ק למון, מי שגילם את פליקס בגירסה הקולנועית של מחזהו של ניל סיימון. אולם רנדל מרגיע את הצופים: „הדירה הפרטית שלי אינה כה מסודרת ומצוחצחת כמו הדימוי שיש לי בזוג שלו בסידרה."

● **ספינת האהבה (עריץ 6, ירדן, 9.10).** התחנה הירדנית החזירה את השעון, והוא מקביל עתה לשעון הנהוג בישראל. הדבר מקל לראות את הסידרה המצויינת הזו, כיוון שמי שעובר לירדן מפסיד רק את סוף מבט ואת תוכניתו של דורי בן־זאב, עוד להיט. מייד אחרי ספינת האהבה, קוג'אק (10.10).

● **השכמה מאוחרת (10.00).** הפרק הראשון בדראמה בת ארבעה פרקים על־פי יצירתו של אנגוס וילסון. אשה קשישה פורשת מניהול בית־מלון קטן ועוברת עם בעלה להתגורר אצל בנה, שהוא אלמן ואב לשלושה. מיפגש של שלושת דורות אלה נתן כר נרחב לתסריטאי דנים פוטר, שכתב את התסריטים גם לי קאזאנובה ולבן־אדם, לעמוד על הקונפליקט בין הדורות בעיר קטנה באנגליה של תחילת שנות ה־60.

28.8

יום שני

● **שני קוני למל (שעה 5.00).** הסרט השבועי לילדים הוא סירטו של מייק בורשטיין, שזכה להצלחה עצומה בקרב הילדים כאשר הוצג על האקרנים הגדולים.

● **מורשה (8.00).** בעיית הבעיות של היהדות היתה ה־תשובה לשאלה: „מי קובע את ההנהגה?" בחירת הציבור היתה צורה אחת של קביעה, והמנהיגים הצצים מאליהם, מבלי שיש בחר בהם, צורה אחרת לקביעת ההנהגה. בסוגיה זו ידון צוות בהנחייתו של המשפטן חיים קאהן, בין חברי הצוות הרב של קריית־משה שילה רפאל, בנו בן ה־27 של מי שהיה שר הדתות הד"ר יצחק רפאל. דיעותיו של הרב רפאל תואמות את המורשת של סבו, אבי אמו שושנה, הרב יהודה לייב מימון, שהיה אחד הרבנים המתקדמים ביותר, ומי שנחשב על־ידי הרבנים האורתודוכסים כאיש ריב ומדון, כ„פרוע." תוכנית קו־

הבן של

יצחק רפאל

דמת של מורשה, שבה השתתף גם מפקד חיל־האוויר לשעבר האלוף (מיל.) בני פלד, זכתה בתגובות חריפות מצד חוגים דתיים. ראש המחלקה הדתית בטלוויזיה הרב בנימין צביאלי, קיבל שיחות טלפון ממאזינים שביקרו את הופעתו של פלד.

● **תעודת זהות (9.30).** הפרק האחרון בסידרת היוקרה ה„כבדה" של צבי גיל. נושא הערב: יצירה וגמול. לצד פועלי־ייצור מצטיין, תגובות של צעירים על „העבודה היא קיבל שיחות טלפון ממאזינים שביקרו את הופעתו של פלד.

● **תעודת זהות (9.30).** הפרק האחרון בסידרת היוקרה ה„כבדה" של צבי גיל. נושא הערב: יצירה וגמול. לצד פועלי־ייצור מצטיין, תגובות של צעירים על „העבודה היא קיבל שיחות טלפון ממאזינים שביקרו את הופעתו של פלד.

● **ספינת האהבה (עריץ 6, ירדן, 9.10).** התחנה הירדנית החזירה את השעון, והוא מקביל עתה לשעון הנהוג בישראל. הדבר מקל לראות את הסידרה המצויינת הזו, כיוון שמי שעובר לירדן מפסיד רק את סוף מבט ואת תוכניתו של דורי בן־זאב, עוד להיט. מייד אחרי ספינת האהבה, קוג'אק (10.10).

● **השכמה מאוחרת (10.00).** הפרק הראשון בדראמה בת ארבעה פרקים על־פי יצירתו של אנגוס וילסון. אשה קשישה פורשת מניהול בית־מלון קטן ועוברת עם בעלה להתגורר אצל בנה, שהוא אלמן ואב לשלושה. מיפגש של שלושת דורות אלה נתן כר נרחב לתסריטאי דנים פוטר, שכתב את התסריטים גם לי קאזאנובה ולבן־אדם, לעמוד על הקונפליקט בין הדורות בעיר קטנה באנגליה של תחילת שנות ה־60.

29.8

יום שלישי

● **למשפחה (7.00).** הכל בכל בתוכנית זו. הד"ר עזאב מנצור מסביר כיצד להימנע מניזקי עקיצות דבורים וצרעות, הסבר חשוב דווקא לימי הקיץ. כתבה על תכשיטי־כסף איטלקיים יפהפיים המוצגים במוזיאון הארץ בתל־אביב. במדור האופנה, שהוא המדור היחידי בנושא זה בטלוויזיה הישראלית: ביגדים בצבע ובטעם הגלידה, ולילדים: תערוכת מישחקי ילדים.

● **9 בריבוע (8.00).** כאשר, לפני שבועיים, הראו בתוכנית את 9 בריבוע עשוי מלגו, לא יכלה אשתו של ח"כ

החו"כ לא

שילם שוחד

חיים קאופמן, יבואן הלגו בישראל, שלא לומר לבעלה: „אתה בטח שילמת להם 50,000 לירות כדי שישדרו את זה. אולם קאופמן נשבע שידו לא היתה בגימיק הפירסומי המצויין הזה. אל התוכנית חוזר הצוות הקבוע שלה, אחרי שבשבוע שעבר היו הכוכבים קריניי הטלוויזיה.

שרתי לך: טפלר
שעה 9.30

● **קו אוניידין (ירדן, עריץ 6, שעה 9.10).** לשחקן פיטר גלמור, שידור חוזר של הסידרה.

● **שרתי לך ארצי (שעה 9.30).** כל מי שלא האמין למראה עיניו ביום־העצמאות, כשראה בתוכנית של דן אלמגור, את מי שהיה שר הצנע והקיצוב דב יוסף כשהוא חי ומתהלך, ולא רק אגדה, מוזמן לראות את התוכנית בשידור חוזר. השידורים החוזרים הפכו מכת הטלוויזיה בחודשים האחרונים. אין הם מובאים בגלל טעמים תקציביים, אלא משום שהטלוויזיה הישראלית אינה מסוגלת להתגבר אפילו על שעות השידור המצומצמות שהוענקו לה. הפתעה נוספת בתוכנית: הזמרת־העולה מוניקה טסלר.

● **בארטה (10.20).** שחקן היחידי בסידרה זו הוא דנה אלקאר, המגלם את המפקח שילר, הבוס של בארטה. אלקאר הצטיין על הבמה האמריקאית במחזות עונת האליפות וגן הדובדבנים, ונשלח במיסגרת הסכם חילופי התרבות בין ארצות־הברית למוסקווה, שם השתתף כשחקן־אורח בהצגה לרשת את הרוח. ייתכן שאילו נשאר במוסקווה, היתה נחסכת מהצופים הישראליים הסידרה המטומטמת בארטה.

מזלטוב בריבוע

עורך־התוכניות הפופולארי ביותר כיום בשידורי־ישראל הוא, ללא ספק, **בני דודקביץ'**. האיש שמצעיד לנו את מיצ־עדי־הפיזמונים ברשת ג' ואחראי על שירי וזמרי הפופ בה, עושה את עבודתו נאמנה, ולמרות שהיה תל־אביבי מושבע, הוא כיום על תקן של ירושלמי מושבע עוד יותר.

וכדי להוכיח לעולם שירושלים היא־היא העיר שלו מהיום ואילך, הלך עם אשתו **מרגו** — שגם היא עובדת שידורי־ישראל ושבעצם שם הם הכירו, בין התקליטים, והם קנו לעצמם דירה בירושלים.

ובכן, שלא יהיו לכם ספקות בעניין. בני ומרגו הפכו ירושלמים לכל דבר, ומכאן שגם התינוק שידיר שיגיה מעיניהם בקרוב, יהיה גם הוא ירושלמי קטן למהדרין. אז מזל טוב כפול ומכופל.

ייבוא של אהבה

כמה חסרה לי הסבתא החכמה שלי. מדי יום יוצא לי להיזכר בדברים שהיא לימדה אותי, זמדי יום אני מגלה מחדש כמה היתה הזקנה חכמה באמת. פעם אמרה לי: „חביבתי, בכל פעם שתראי בחור ובחורה הולכים יד־ביד, תדעי על בטוח שיש להם אהבה בלב!"

וכך, יום אחד נפקחו עיני וראיתי את **צבי** („קיקי") **ריטשטיין** היפה, מטייל כשידו בידה של צעירונת עליזה. זה ש־העיניים שלהם דיברו בשפה זרה לא־כל־כך הפריע. אבל מה? הידיים דיברו בשפת הסבתא שלי, ומייד הובהר לי שמדובר כאן בהרבה יותר מסתם ידידות חאלטוריסטית רגילה.

כמינהגי הרכילאי ניגשתי אל קיקי, הצג־תי את עצמי ושאלתי: „מה הסיפור?"

קיקי ריטשטיין ואניטה
נתפסו וניכוו

כן, רבותי, מסתבר שהסבתא שלי צדקה. שוב יש סיפור, ולא סתם, אלא כזה רציני עם טונות של אהבה חמה ולבנה, ועוד מיובא ישר מבראזיל. קיקי הכיר את נער־תו, **אניטה שור**, כאשר שהה בבראזיל עם להקתו בסידרת הופעות. הם הכירו, נתפסו וניכוו, ומייד הגיעו למסקנה ה־מובנת מאליה שבראזיל רחוקה מאד מ־ארץ־הקודש, ואין אפשרות טכנית להמשיך לפתח מערכת יחסים רציניות ממרחקים כאלה.

קמה לה אניטה, עזבה הכל מאחרי גבה, עלתה על המטוס הראשון והתמקמה בנווה־יות בביתו של בחיר־ליבה, שחיכה לה בקוצר רוח. כשפניתי לאניטה באנגלית, ענתה לי היא בעברית, והתברר שהיא מדברת עברית שוטפת. היא פשוט למדה בברזיל בבית־ספר יהודי ושולטת בשפה, מה־גם שקיקי עוזר לה להתאקלם בארץ, כי הוא מתכנן לטווח ארוך.

אניטה עדיין אינה עובדת, אבל לרוץ עם קיקי מהופעה להופעה ולדאוג לבית ולו, זו כבר תעסוקה מכובדת מאד בזכות עצמה. מה יילד יום אין איש יכול לנבא, אבל בטוח שעם העיניים הגדולות והירר־קות שלה היא שבתה כהוגן את ליבו של אחד מרווקיה הנודעים של הארץ.

לכן, חביבותי, אין לעת־עתה צ'אנס. ה־בחור תפוס חזק, ושתלמדו: כשרואים זוג מטייל יד־ביד עם כוכבים נוצצים בע־יים, זיכרו את סבתי החכמה ודעו לכם שזוהי אהבה לשמה.

החוספתן של רפי

רפי נחמן
הדיח כלים

תסמכו על **רפי נחמן**, שאם הוא עושה משהו, אז הוא עושה את הכי טוב תמיד. והנה, מסתבר שגם כשהוא חולה הוא הולך עד הסוף. למי שעדיין לא יודע, רפי עבר בשבוע שעבר ניתוח וכרתו לו את התוספתן. כן, גם לגדולים זה קורה. התקף סתם כך, באמצע הלילה והוא הובהל לבית־החולים ושם מצא אותו חברו, הרופא **אביעזר ריפין**.

רפי התעורר מהניתוח השכם בבוקר, כשפיו יבש וראשו כואב, והדבר הראשון שאמר היה: „אני רוצה בקבוק בירה." כשהסבירה לו האחות התורנית שזה אסור, ומה פתאום בירה לאדם שזה־עתה התעורר אחרי ניתוח, אמר לה רפי שרק בירה תעמיד אותו על הרגליים ותעשה אותו בריא.

אבל האחות, שבבית־הספר לאחיות לא לימדו אותה מי זה רפי נלסון ומה עושה לו הבירה, לא היתה מוכנה לשמוע ולתת לו את התרופה הנלסונית המפורסמת, שמחזיקה אותו על הרג־ליים כבר שנים רבות, ובכמויות אדירות.

הקים רפי קול צעקה רמה, הבהיל את הרופא למיטתו, ודרש בכל תוקף את הבירה שלו. ולא תאמינו, הרופא אישר לו את העניין, כי אחד ותיק כמוהו באילת, שמכיר את רפי כל־כך הרבה שנים, מבין ויודע שהבירה היא־היא הרפואה השלמה בשבילו.

והנה זה פלא. הבנאדם נעמד על רגליו בו־ביום, וכבר הרגיש כמו נמר. רק למען הסדר הטוב השאירו אותו עוד איזה יומיים להסתלות ואחר־כך שיחררוהו לשמש ולבירה שלו וכמובן לחגיגות, כי ידוע שבמקום שבו כולן מסתובבות בלי החלק העליון של הביקיני הזעיר, ובמקום שבו הרבה שמש והרבה ים והרבה בירה, שם מקומו הטבעי של רפי.

אבל הבנאדם גם יודע להגיד תורה בצורה יפה ואוריגינאלית. הוא קם וערך לכבוד הדוקטור מסיבה בביתו האכסוטי, מסיבה עם משקאות כיד המלך, סלט בגודל בריכה והרבה־הרבה קבא־בים. ומי לא היה שם? כמובן, מהנכבדים והזרוקים של אילת, אבל גם כמה תל־אביבים ארעיים שבאו לתפוס שלווה ושמש. כולם חשובים ועליזים שבילו בנעימים עד ארבע בבוקר, ואחר־כך התפזרו לבתי־המלון שבסביבה.

ורק **אילנה גור**, הפסלת מלוס־אנג'לס שידה לא רואה מים כל השנה, נשארה לעזור לרפי לנקות ולסדר, ועמדה והדיחה כלים עד זריחת החמה, ומובן שלישון הם לא ישנו השניים האלה. מייד אחרי שהבית קיבל צורה של ניקיון, קמו ונסעו לכפר, וחזרו לשיגרה של המון כיף בשמש.

מי שלא היה, הפסיד. ומי שרוצה, יכול לראות את הצלקת הטרייה של רפי כשהיא שזופה ויפה, כי הוא מציג אותה ל־ראייה בגאווה.

יהלום ושמו אכזבה

אנונימי, נכון, אבל פיקנטי שיגעון. ב־ארץ, היום, חי לו זוג מסודר, שניהם מהיותר מלומדים שאפם נעוץ לו איפשהו בענגים. הם אומנם חיו שנים בארה"ב ושם ערך **הבעל** מחקרים ו**האשה**, גו ברור.

כיום יושב לו הזוג בארץ, מגדל כמה ילדים חמודים, והכל בסדר. רק מה, הגבר, שמרבית עבודתו מתרכזת בחו"ל, עוזב את אשתו מדי פעם לחצי־שנה ויותר, וכמעט תמיד היא לבד. רגע, אל תדאגו לה. חס־וחלילה, היא דואגת טוב מאד לעצמה.

אבל היא אחת כזאת בלי אמביציות, מה לעשות.

הבעל החכם, לעומתה, עושה מחייו חגי־גה אחת גדולה, ומשמועות שהגיעו אלי מחו"ל למדתי שיש לו שם, כבר כמה שנים, אחת קבועה שאיתה הוא חי ולה הוא שומר את עצמו. אבל „המצפון עובד, כנראה, אצל הגבר הזה שעות נוספות, ובפעם האחרונה שחזר מחו"ל הביא לאש־תו יהלום אחד, גדול, מרשים משהו יוצא־מן־הכלל.

יצאה האשה מעורה משימחה, כי מחווה כזה מצד המלומד היה באמת יוצא מגדר הרגיל, והיא הרי לא רגילה ממנו ליחס כזה. לקחה את היהלום לצורף, ואמרה לו שהיא רוצה טבעת מזהב כשיהיהלום הענקי הזה במרכזה.

ביום השיבוץ היא באה עם היהלום ועם חברה צמודה, לחזות במו־עיניה כיצד משבצים את היהלום שלה בטבעת החדשה.

אבל אוי לו לאותו רגע. הצורף רק הת־חיל בעבודתו, והיהלום הנפלא התפרק לגורמים. נכון, רבותי, הוא לא היה מעולם יהלום, אלא חיקוי־זכוכית פשוט. האשה האומללה חזרה הביתה עם טבעת־זהב, בלי יהלום, ועם טונות של כאב ובכי.

מה לעשות, אי־אפשר לדרוש מבעל ש־ישתנה סתם כך, ביום בהיר אחד, נכון?

סוף לא טוב

כולכם זוכרים בוודאי את השחקנית **זזי שביט**, הנאמנה שישבה וחיכתה ל־אהובה המלחין **אלדד שרים** שיחזור מ־ארה"ב. ישבה וחיכתה, וחיכתה, וחיכתה, וסוף־סוף מי בא? אלדד.

אז נכון שהיא היתה מאושרת מאד, והכל התנהל שם על מי־מנוחות, כי אלדד הוא

אלדד שרים
עזב

המנהל המוסיקלי של הכל עובר חביבי וזזי מככבת בבואר הגדול. אלא מאי, לא תמיד הכל ורוד, ולצערי עלי לבשר לכם על פירוד סופי בין בני־הזוג הלז.

מהי בדיוק סיבת הפירוד איני יודעת, כי הם לא מרחיבים את הדיבור בנושא, אבל זאת לדעת: אלדד עזב את דירתם ה־משותפת, וכיום זזי גרה שם לגמרי לבדה. באמת חבל.

סליחה, טעות דפוס לאלון לוי

במדורי זה, לפני שבועיים, נפלה טעות־דפוס מרה בסיפור על **אלון לוי**. במקור הופיע המישפט „הפסיק להתרגש". אבל משום־מה, בדרך לדפוס, יצא לאור היפוכו של האותיות, ונכתב „הספיק להתגרש".

אז רבותי, לא דובים ולא יער. אלון לוי מעולם לא היה נשוי, וגם לא היו לו שום תוכניות בנדון. הוא צעיר, חתיך, מלא מרץ לשאיפות, ואין לו שום כוונה לכבול את עצמו בשיא פריחתו. סליחה מראש, על כל עוול שאולי נגרם לו עקב טעות זו. קורה.

רחל מרחלת על כל העולם

ערב ללא החבר

הזמרת **עירית בוקא**, נתנה ערב אחד לחברה **יורם**, טכנאי־הקול מאולפני טרי־טון, ושלחה אותו לסרט בגפו. ואילו היא, לא בגפה, החליטה להקדיש את ה„אפטר" הזה לריקודים עד כלות הכוחות. אמרה — ועשתה.

היא וחברתה הטובה **טושי** ניראו ב־מועדון־לילה כשהן יוצאות במחול, ולא נחו אף לרגע. רק אחרי שהתפרקה מעייפות וההליטה לגוח, הסבירה עירית שהחבר שלה אינו אוהב לרקוד, ושהיא נאלצה ל־התגנר מהבילוי החביב עליה במשך שנה וחצי, כעת באה לשבור סוף־סוף את רעבו־נה.

קהל־מעריצים גדול ניראה מקיף את השתיים, שנתגלו כבדרניות־לעניין. מסמר הערב, יעני.

בגוב האריות

למה חושבים שפורים לא יכול לבוא ב־אוגוסט? למה אי־אפשר לחגוג מתי ש־מתחשק ואיך שמתחשק? את השאלה הזאת כנראה שאלה את עצמה הציירת **אורה סטוקרייצקי**, שנתה לעצמה, ונר־אה שהגיעה למסקנה שבעצם אין שום סיבה.

קמה, והכינה מסיבה מהסרטים. וכיוון שסיבה ריך, היא גילתה שיש. הרי בחודש אוגוסט היא נולדה, וכיוון שהיא בת מזל אריה, החליטה לערוך מסיבת אריות. ולא סתם, אלא כזאת עם גלימות וכתרים.

הבחורה נכנסה להוצאות, ישבה שבועות והכינה כתרים מזהב לשים על ראשי החוג־גים. היא הזמינה רק בני מזל אריה, הכינה להם גלימות הכתרה מבד מבריק, הכינה משקאות ומאכלים, וחיכתה ליום הגדול.

אלא שהיו כאלה שהחליטו שגם הם רו־צים ליהנות ולבלות במסיבה הכי־הכי ב־עיר, וזה שהם לא הוזמנו ולא היו כלו־לים בבני האריות לא הפריע להם כהוא־זה. מה שקרה היה שהגיעו לביתה של אורה מיליוני חוגגים, והיא פשוט לא יד־עה על מי לשים כתר, ומי באמת מבני האריות הוא. עד שעלה לה העניין על העצבים, והיא התחילה פשוט לסלק אנ־שים בלי חשבון.

אבל אחרי כל המהומה נשארו הטובים והמוזמנים באמת, ואז התחילו ממש ליה־נות. היתה שם, למשל, מלכת־היופי ל־שעבר **רימור שריר**, שהגיעה לבושה כולה בזהב נוצץ ודרשה בכל תוקף כתר־זהב על הראש. אבל אורה היא פנאטית אמיתית, וכשנודע לה שלימור איננה בת המזל הנכון, סירבה להעניק לה כתר. היו גם **יורם קניוק, דויד אבידן, יגאל גזאי, יעקב קימחי**, הקריקטוריסט **איתן גרין** ועוד ועוד. רק מהכי טובים.

כך נמשכה מסיבת האריות עד אור־הבוקר. רק שלא תגידו שאי־אפשר לחגוג פורים באוגוסט. מי שיש לו די דימיון, יכול גם יכול.

סיפור אהבה בהמשכים

דוני וטרודי ואן־הילדן (במרכז)
זו אחר זו

לפני כשלוש שנים ביקרה בארץ צעירונת הולנדית, שהש־אירה מאחוריה הרבה כאבי־לב ובעיות. **דוני** זו ניהלה לה רומן־אהבים סוער עם קיבוצניק נשוי ואב לילד. לא משנה איזה קיבוץ, ולא משנה שמו של האיש, אבל אחרי מריבות עם כל בני המשק ועם האשה החוקית, עזבה דוני את הארץ.

עכשיו, אחרי שלוש שנים, הגיעה אחותה הבכירה, שהיא הסולנית של להקת שמפניה. רק באה זו ארצה, ומייד ביקשה שיקחו אותה לאותו הקיבוץ, כי היא רוצה להעביר לאיש דרי־שת־שלום חמה פלוס נשיקה.

באה, ראתה, התאהבה ונכוותה. ושם, רבותי, במרכזה של הארץ, מתנהל לו ברגעים אלה רומן עוצר־נשימה. אומנם, נכון ש**טרודי ואן־הילדן** יש בן בן חמש, שבו היא מטפלת בנא־מנות. אבל זה לא מפריע לה לנהל רומן עם בן הקיבוץ הנ"ל. מה לעשות, נראה שלבנות ואן־הילדן יש קיבעון לכל הקשור בקי־בוצניק המסויים הזה. נקווה רק שהפעם הכל יעבור שם בשקט, כי צרות מהמישפחה הזאת כבר היו לפני שלוש שנים, וזה בהחלט מספיק לקיבוץ אחד, שלא לדבר על גבר אחד.

החיים המתוקים בברלין

מבינים ומבינות בעניין שמעתי, שב־אחרונה נטל לו **איתן מסורי** את המדליה בכל הקשור ביחסים בינו־לבינה בתל־אביב כיום. אבל משום־מה לא שמעתי עליו איזה חדש. וכששאלתי לאן נעלמו עיקבותיו, התברר לי שהוא עזב אותנו לטובת אירו־פה, שם הוא חתם חוזה־הקלטות לתקליט אריך־נגן עם חברת תקליטים מגרמניה, והוא מופיע בברלין במועדון־לילה.

חיכיתי בסבלנות עד שחזר ארצה, ומייד צדתי לי אותו לחצי־שעה על כוס קפה בדיזנגוף, פשוט לשמוע מה קרה שהולך לו כזה מין קלף משוגע.

והנה חדשות. סוף־סוף קרה לו הדבר שלו חיכה כל־כך הרבה שנים. סוף־סוף יצא מקליפתו, וגילו אותו, והוא עוזב אות־נו אחת ולתמיד. כי מפה, הוא טוען, לא תבוא לו הישועה.

הוא אומנם בא, אבל רק כדי לסגור כמה דברים, ושוב הוא חוזר לארצות שבהן ה־אפשרויות. ובכלל, לשמוע אותו מדבר, זה לא להבין מה יש לנו לחפש במדינה שלנו. הרי שם, בחוץ, כל האקשן ושם עושים חיים משוגעים. היפהפיה שאיתו בתמונה היא חברתו הצרפתיה **קלודט**, שמופיעה איתו במועדון־הלילה. ונכון שהיא רצתה לבוא איתו ארצה, אבל היו לו כמה דב־רים לסגור כאן והיא לא היתה בעניין.

איתן מסורי וקלודט
לא התפשט

לא, אין פחד. הוא חוזר אליה, ועוזב את הילדות האומללות המאהבות בו בארץ. וזה שהוא לא רצה להתפשט בחוף־נודיס־טים בגרמניה, היה רק בגלל שפחד שיראו שהוא יהודי.

דקאמרון חלק בי'

אם יש לכם זיכרון טוב, בוודאי תזכרו את „דקאמרון (חלק א') מלפני שבועיים. מאז, נפלו הרבה־הרבה חידושים והמצאות. אותה ציירת אנונימית שבה עסק הכתוב עזבה את בעלה, ילדיה וביתה, ועברה לחיות עם חצייר המבוגר שגם הוא, כנ"ל, עזב את מישפחתו לטובתה.

זוג־היונים הטרי מאכלס כעת בית קטן שכור בעין־הוד, לשם הם ברחו מהחמון הסוער שנכנס להם לחיים וחיבל בעולם האהבה שלהם. לא יעברו ימים רבים, ואוכל סוף־סוף למסור לכם את שמותיהם של צמד הנועזים. כי לא רבים כמוהם, זה ברור. אומץ לא קונים במכולת. זהו מיצרך נדיר ושניהם, ברוך השם, התברכו בכמות ניכרת ממנו.

וידוי גלוי־הלב של שמואל קריב, שנידון בגיל 15 על רצח דודתו ונשפט שוב לשבע שנות מאסר, על אונס פרוצה כבולה

היציאה מן החממה

שמואל קריב (קירשנבויים), הצעיר בן ה־24, המרצה כעת עונש־מאסר בכלא רמלה, בעוון אונס פרוצה כבו־לה, מגולל ביומן־חיים אינטימי זה את גילגוליו.

פרק זה, השלישי מבין חמישה בסידרה, פותח במ־קום שבו סיים קריב את הרשימה הקודמת: בכלא תל־מונד.

קריב ריצה בבית־הכלא לעבריינים צעירים, עונש־מאסר של שמונה שנים, שהוטל עליו בעיקבות רצח דודתו, מנהלת בית־ספר, שבו הודה והורשע יחד עם חבר־נעורים שלו.

בפרק הקודם גולל קריב את ריגשותיו, כנער בן 15 שנשפט לחמש שנות מאסר (בית־המישפט העליון הח־מיר בעונשם של הנערים, והעמידו על שמונה שנים) ומגיע לראשונה בחייו לכלא.

הוא תיאר בגילוי־לב מדהים מעשי־סדום סאדיס־טיים שראה בעיניו, את האלימות, מישכבי־הזכר וחוקי־הברזל של העולם העבריין.

קריב סיפר על ניסיונותיו להימנע מלקחת חלק בעי־שון סמים ובמעשים הומו־סכסואליים. את הרשימה הקודמת סיים בעת שהתחלפה הנהלת הכלא, ובבית־הסוהר שררה רוח של שיפוצים מרחיקי לכת. יומנו של קריב התגלגל בדרך נפתלת לידיו של כתב „העולם הזה", עופר קוך, והוא מתפרסם ככתבו וכלשונו.

ל־ **בית־הסוהר** עבר תהליך של צביעה, שיפור צורתו והעיקר — נקיון יסודי. גם בתחום המישמעת נעשו שינויים, והתחלנו להרגיש שיש דין ויש דיין. לא היה קיים עוד המצב של איש הישר בעיניו יעשה, וכל הבריונים ואנ־שי־האגרוף הועברו לבתי־סוהר אחרים. נשארו רק אותם אסירים שגילם הגיע עד 21. היו גם כאלה שהיו צעירים יותר אך הועברו, כי הם היוו אלמנטים שליליים.

אני ביקשתי שוב לעבור למחנה, ואכן, לאחר זמן קצר, הועברתי. יחד אתי בחדר היה אחיו של אחד ממנהיגי הפנתרים השחורים, אשר עבד גם יחד איתי במס־גריה, והיה בחור נהדר. הבחור שהיה אתי בחדר באגף השתחרר, ומצא את דרכו כגבר בחיים.*

אחרי זמן קצר הגיעו עובדים חדשים לכלא, שבאו להיות מדריכים חברתיים. הופיע גם קצין־צבא וסמל, שאירגנו בכלא חוגי גדנ"ע.

עם אחד המדריכים התיידדתי מאד, ועקב הניסיון שהיה לי במקום התחלתי ללמד אותו איך „אוכלים" את העניין הזה ששמו אסירים.

הוא היה צעיר ושאפתן, ולפיכך קיבל לידיו את האחריות על המחנה הפתוח ושינה את צורתו לבלי הכר. נסללו שבילי־בטון, ניטעו פרחים ושתילים, ובשלב מאו־חר יותר בנו גם גן־חיות קטן. מסביב לביתנים הוקמו גדרות נאות מעצים, וה־מקום קיבל ציביון של מחנה־נופש. הובא רדיו, ואותו מדריך הביא פטיפון ותקלי־טים, ובשני חדרים של אגף הכלא, ייסד דיסקוטק קטן, וחדר־תרבות עם ספריה ומישחקים.

* הכוונה לצעיר שהוזכר בפרק הקודם של היומן, (**העולם הזה 2137**) באותו פרק תיאור קריב מעשה־סדום אכזרי („הלי־קופטר") שבוצע באסיר על־ידי ארבעה אסי־רים אחרים. הצעיר נבעל על־ידי אסיר אחד והוכרח לאונן לשלושת האחרים.

אחד המיפעלים היפים, שיזם אותו מד־ריך, היה עריכת בחירות פנימיות במחנה. נבחרו שלושה חניכים תורניים שתפקידם היה להיות אחראים על סידרי־המחנה, לפתור בעיות וסיכסוכים בין הבוחרים, ללא התערבות ההנהלה. היה עליהם גם להיות נציגי המחנה כלפי ההנהלה.

בבחירות, שהיו חופשיות, נבחרתי כח־ניך התורן הראשי, והשתדלתי בכל מאודי לפעול למען החברה. ערכנו הרבה מיש־פטי־חברים, ומי שנמצא אשם, חייב היה להתנצל על נשוא אשמתו ולפצות באופן סימלי את חברו שניזוק.

אם נתגלה אסיר שלא התחשב בדיעו־תינו, ועלול היה להביא נזק, מחובתינו היה לדווח למדריך, וזה עלול היה להע־בירו מהמחנה.

בדרך־כלל היינו מארגנים לסרבן כזה, מיספר אנשים שילבישו עליו שמיכה ב־לילה, והוא היה מקבל מנה כזו שלא היה חוזר לסורו לעולם. אך הוא היה נשאר איתנו ולא נופל לידי ההנהלה.

גם עם מדריכי הגדנ"ע הייתי ביחסים טובים, כי גם הם וגם המדריך החברתי היו עבורי אנשי־שיחה נעימים. אחד התע־נוגות הגדולים שלי היה לשבת עימם ולנהל שיחה כבן־אדם תרבותי.

לשכב עם ידידה

ב **שלב יותר מאוחר** הקים המדריך החברתי קבוצה טיפולית, שעסקה ב־דינמיקה קבוצתית. היינו כעשרה חבר"ה, והיינו מתכנסים מדי פעם לשיחות. דיברנו על כל מה שעלה בראשינו, אך כל מה שנאמר היה במיסגרת קבוצתית, ולא הוע־בר הלאה.

השתדלנו לחדור איש לנפש רעהו, לה־גיע להבנה מלאה אחד עם השני. כל אחד חשף את עצמו ואת בעיותיו, ובדרך זו למדנו איש מרעהו ועזרנו אחד לשני לפתור בעיות.

באחת הפעמים אורגן לנו מיפגש עם חבר"ה מפרלמנט־הנוער בגיבעתיים. באה קבוצה מעורבת, בנים ובנות, ובהזדמנות זאת הכרתי את חברתי הראשונה. מאז היינו נפגשים אחת לחודש, וזו היתה האה־בה הראשונה בחיי, אחרי שלושים ושניים חודשי־מאסר. יצאתי בפעם הראשונה ל־חופשה בת 24 שעות. היא, החברה, חיכתה לי בחוץ, ויחד יצאנו לבלות. לא ידעתי איך להתנהג איתה, והרגשתי מאד לא־נוח, אך היא נתנה לי הרגשה טובה ואפילו בביתה ביקרתי ונפגשתי עם הוריה. אחת הציפיות העיקריות שלי — לשכב איתה — לא התגשמה. פשוט לא ידעתי איך להגיע למצב שכזה ולפיכך חזרתי מהחופשה מתוסכל וממורמר. כשכתבתי לה, מייד אחרי־כן, את אשר על ליבי, נפסק הקשר בינינו.

באותה חופשה, כשהסתובבתי ברחוב דיזנגוף, קרה לי מיקרה מוזר. נתקפתי במעין „שיכרון־חופש", או משהו דומה. הלכתי ברחוב עם חברתי, ופיתאום ראשי התחיל להסתובב. ממש פחדתי שאני עומד לאבד את הכרתי. הייתי חייב להתיישב על ספסל, במשך כשעה, עד שהתרגלתי למצב. אין ספק שהמעבר מחיי־הכלא לחיי־הלילה של דיזנגוף היה חד מדי, וזו היתה השפעתו.

כך, שיכור מטעם החופש, חזרתי אל בין החומות, לרצות את המשך המאסר.

באותו זמן קרם עור וגידים רעיון גיוסם של אסירים שפוטים מהכלא לצה"ל. הוק־מה קבוצת גדנ"ע נסיונית, שפעלה כחודש וגוייסה. בקבוצה שבאה אחריה נטלתי גם אני חלק פעיל. יחד עם כולם עברתי אימונים קשים ותרגילים מפרכים. רבים נשרו מקבוצת־הגיוס, כיוון שלא עמדו בתנאי הלחץ. אכן הופעל לחץ פיסי קשה, אך הלחץ הנפשי היה קשה שיבעתיים. בקבוצות־הגיוס השתדלו לשבור את ה־עבריין, ולבנות במקומו אדם חדש.

קבוצות־הגיוס עברו טירטורים קשים, שהתבטאו במסעות מפרכים מחוץ לכלא, הקפצות וטירטורים בלילה, סחיבת קורות של עמודי־חשמל, וכל מה שטירון היה עושה ביחידה מובחרת בצה"ל בשנות ה־60'.

היה לנו קצין בדרגת סג"מ וסמל־צנח־נים, שטירטרו אותנו בשיטתיות. דוגמה קלאסית לטירטור שעברתי היה היום שבו הסתובבנו עם אלונקות וציוד צבאי מלא, במשך תשע שעות רצופות, משעה 14.00 בערך עד 23.00, ואני לא יודע עדיין עד היום מאיפה שאבתי כוחות לעמוד בטיר־טור זה ובעוד רבים אחרים. אך בסך־הכל רציתי להתגייס לצבא והייתי מוכן לשלם כל מחיר. שלושה מחזורי־גיוס כאלה עברו־תי, כשהתיקווה לגיוס לא מרפה ממני.

הנשיא לא חנן

ה **ממונים עלי** בכלא רצו לגייס אותי, אך המחסום של מאסרי היה רציני, ולמרות מאמציהם לא גוייסתי. וכך עבר־תי שלושה מחזורי־אימונים בזה אחר זה. בכל פעם כשמגיע היה יום־הגיוס, היו הבחורים נפרדים ממני ונוסעים לבקו"מ (בסיס־קליטה־ומיון של צה"ל), ואני הייתי נשאר בכלא ומקווה: אולי במחזור הבא. אולי בפעם הבאה יקחו גם אותי.

אין לי תלונות — ידעתי גם ידעתי כמה מאמצים הושקעו בעניין גיוסי לצה"ל, על־ידי אותם אנשים יקרים שטיפלו בכך, ולעולם אהיה אסיר־תודה להם. במיסגרת קבוצות־הגיוס נהגנו לצאת למסעות מחוץ לכלא, לשירות־לאומי בקיבוצים, ולסד־רות־אימונים שונות בבסיסי צה"ל.

שינויים אלה בחיי איפשרו לי לראות את העולם החופשי בחוץ, לפגוש אנשים מהיישוב. לראות שמקבלים אותי בחברה ולחוש שיש לי אפילו הצלחות. בקיבוצים התיידדתי עם הרבה חבר"ה, נפגשתי עם

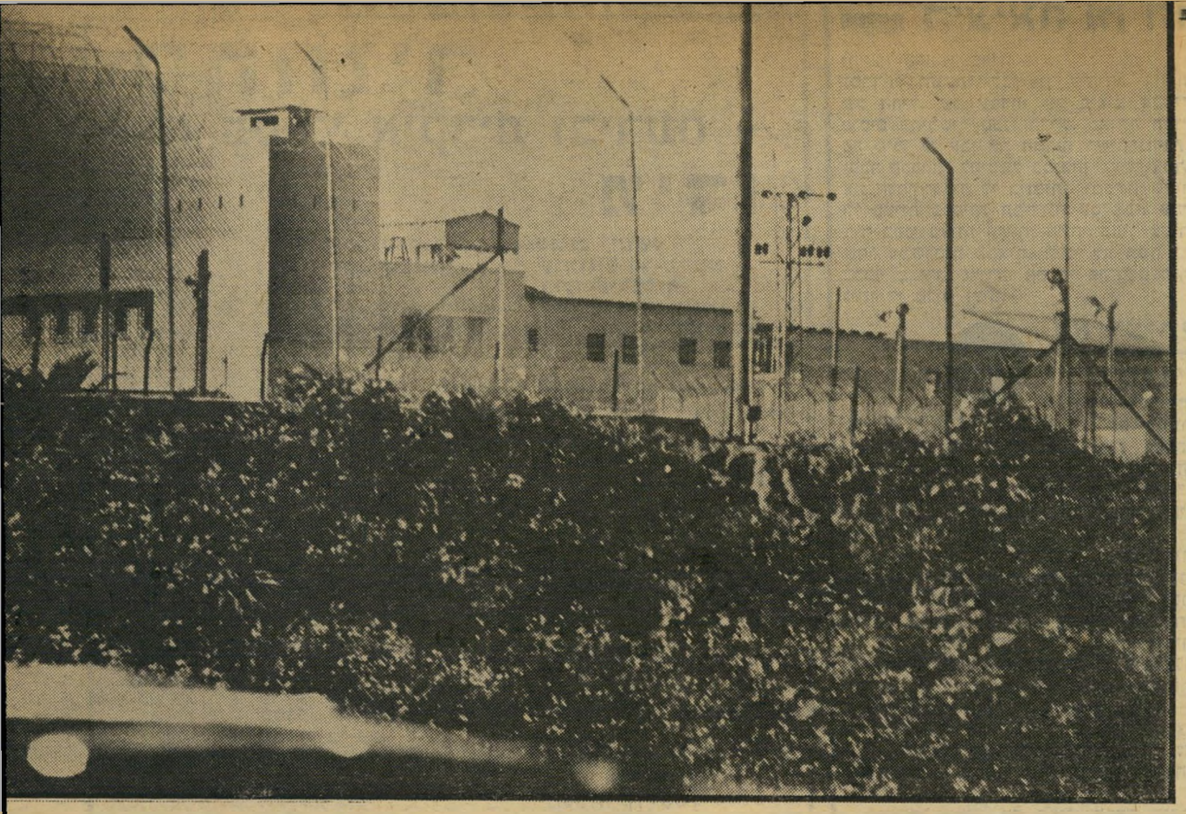

כלא תל־מונד לעברייניים צעירים: קשה לצאת מן החממה

בני־משקים ומתנדבים כאחד, וזה עזר לי רבות לחזור ולתפקד כאדם אחרי שיחרורי.

אבי שלח בשמי בקשת־חנינה לנשיא המדינה. מנהל בית־הסוהר הפגיש אותי עם חברי־כנסת וקצינים בצה"ל, כדי שיש־תדלו עבורי. אך לא קיבלתי חנינה, ורק אחרי שישים־וארבעה חודשי־מאסר נפתחו לפני שערי־הכלא והייתי אדם חופשי (זה כלל הפחתת השליש ממאסרי, עקב התנהגות טובה).

במיסגרת הפעילות הקבוצתית בכלא הכרתי כמה נכי־צה"ל שנפגשו עימנו, וכשהשתחררתי, שמרתי עימם על קשר והיינו ידידים. הביתה הגעתי לבדי. לא רציתי שיחכו לי בשער הכלא, לא ידידי ולא בני־משפחתי. רציתי לחוש לבדי את תחושת־החופש.

לאכול בסכין ומזלג

כ צאתי מהכלא היתה בידי הפנייה ללישכת־הגיוס בתל־אביב, לשם עשיית בדיקות לצורך גיוסי לצה"ל. דבר זה נתאפשר תודות להתערבותם הפעילה של כמה קצינים בכירים בצה"ל, ששמעו מהאחראים עלי בכלא חוות־דעת טובות ונרתמו לעזור בעניין.

ביום־השיחרור ובשני הימים שאחריו, נסעתי לבקר את כל מי שרק יכולתי. ושוב הייתי אדם חופשי. נולדתי מחדש בגיל 20 ומצי.

מי שחושב שברגע השיחרור אדם הוא חופשי, הוא טועה טעות מרה. בית־הסוהר, עם כל השלילה שבו, הוא מעין חממה המגינה על האסיר. קיבלתי אוכל, ביגוד, בילוי, וכל מה שצריך אדם כדי להתקיים, אבל בחוץ הייתי צריך כסף, חברה חדשה שתקלוט אותי, מקום עבודה, ועוד מיליון ואחד דברים.

מזלי נתמזל ואחי ואבי עמדו לצידי לכל אורך הדרך. היו לי חברים טובים מקרב נכי־צה"ל, שהיו באים לפגישות קבוצתיות בכלא, ואלה קיבלו אותי אל חברתם. היתה קצינת־המיבחן, שליוותה אותי דרך ארוכה. בה מצאתי בת־ברית נאמנה לכל סודותי והירהורי. קיבלתי ממנה עצות טובות ומעשיות, ואם הייתי זקוק לעזרה או עידוד רוחני, הרי תמיד ידעה לעשות זאת, כשהבינה שאני זקוק לזה.

שלושה ימים הרשיתי לעצמי לנוח ולי־השתכר מריח החופש. אדם חדש הייתי, בוגר בנפשי, יודע להעריך כל רגע של חיי־חופש. נסיעה באוטובוס ציבורי היתה, למשל, חווייה גדולה. כל בוקר חדש חייך אלי, והרגשתי שהשמש זורחת כאילו לכי־בודי.

הרגשה טובה מסוג אחר היתה לעשן סיגריות עם פילטר כל כמה שארצה, לאכול צהריים עם סכין ומזלג (דבר שלא היה קיים בכלא.) למרבה הפלא זכרתי עדיין את רוב נימוסי־השולחן.

תענוג אחר היה לשוחח עם אנשים, לשמוע ולומר את המילים „תודה", „בב־קשה", „סליחה", שלא קיימות בסלאנג של הכלא, ועוד אלפי דברים, גדולים וקט־נים, המצטרפים למילה אחת ויחידה — חופש.

חופשי אומנם הייתי, אך חלק ממני נשאר בכלא. הרגשה מוזרה זו אשר לא הירפתה ממני זמן ממושך, הטרידה אותי וידעתי שהיא קיימת. חייתי אותה. ואני מאמין שכל אדם שישב בכלא משהו נשאר בו, כמו פצע שלעולם לא יגליד ותמיד יהיה לאות ולזיכרון.

פגישה עם בחורה

כ כמה שניסיתי להתעלם מזה — לא יכולתי. זוהי חווייה קשה, אשר לא תימחה לעולם. היא משאירה מישקע עמוק בנפש האדם, והקושי הוא בעיקר לספר למישהו אחר את אשר אתה חש. זה גם טבעי — שהרי על היותך בכלא אתה מתבייש וגרתע מלספר.

שלושה ימים אחרי שיחרורי התחלתי לעבוד בעבודת כפיים. עבדתי כאיש־אח־זקה במיפעל במשך חודש תמים. בתום החודש נקבע לי תאריך־גיוס. עזבתי את העבודה, האחראי אמר לי שאחרי הצבא אני מוזמן להמשיך ולעבוד במיפעל. לרא־שונה בחיי קיבלתי את המשכורת עם ה־תלוש, ובמשך הזמן עד לגיוס, ביליתי עם חברתי כל רגע אפשרי, וביקרתי את כל מי שרק נשאר בקשר אתי.

את חברתי זאת הכרתי במקום עבודתי, במיפעל שבו עבד אחי, אחי הוא שהכניס אותי לעבודה, ובכך מנע את השאלות שעשויות היו לצוץ בנוגע לעברי. אנשי המיפעל ידעו שאני חייל, אשר קיבל חופ־שה בת חודש מהצבא, והמנצל אותה כדי להשתכר קצת כסף.

מילבד זאת ערך לי אחי היכרות עם העובדים, ובין היתר עם הבחורה הזאת. היא עבדה כמרכזנית ופעם, כשהייתי צריך לטלפן, עליתי עם אחי לחדר־המרכזיה, ושם הכרנו.

היו עוד כמה פעמים שבהן עליתי אליה עם אחי, ובאחת הפעמים, כשהתחלתי ל־טלפן אמרה לי: „אתה לא צריך לבוא עם אחיך. גם אם תבוא לבד תקבל רשות להשתמש בטלפון." הודיתי לה וסיפרתי לאחי על כך.

ניסיון רב ביחסים שבינו לבינה לא היה לי, ולמרות שהיא מצאה חן בעיני, לא ידעתי איך לגשת אליה ומה לומר בהתחלה.

את העידוד קיבלתי מאחי, שאמר לי שגראה לו שגם היא, המרכזנית, „שמה עלי עין." ואז, באחת הפעמים, הרהבתי עוז ושאלתי אותה אם אוכל להזמין אותה לסרט, כאות־תודה עבור עזרתה בעניין התיקשורת. היא לא סירבה, וקבענו.

הלכנו לסרט, וכשעבר הערב והרגשתי היתה טובה, קבענו גם לפעם אחרת. באו־תה פגישה נסענו אלי הביתה, ושם היא אמרה לי שהיא מעוניינת רק בקשר תכ־ליתי, שסופו נישואין, אחרת אין טעם שנבזבז זמן. אמרתי לה שנושא זה הוא מכריע בחיים, ולמרות שזו גם כוונתי, אין טעם למהר. החלטנו שנמשיך לצאת, והנושא יעלה מעצמו בבוא העת.

הגאולה מן הבתולין

ה יא היתה בחורה עדינה ושברי־רית, ממוצא תימני, וחונכה ברוח המסורת, אך היתה בה פתיחות לחיות חיים יפים, והיא סלדה מאורח־החיים הדתי. הדבר היחיד שעמדה עליו היה עניין יחסי־המין, והיא הודיעה לי חגיגית שעל כך אין לי מה לחשוב עד החתונה.

היינו יוצאים עם החברים שהכרתי, ממעון נכי־צה"ל, ובילינו יפה. היא גם הכירה את מישפחתי, ונתחבבה על כולם. גם אני חיבבתי אותה מאד, והרגשתי שהיא מתאהבת בי מיום ליום. היתה לי הרגשה טובה באותה תקופה.

אחרי חודש הרגשתי שאני זקוק ליחסי־המין, שעליהם חלמתי כל־כך הרבה זמן. שוחחתי איתה על־כך, וניסיתי לשבור את התנגדותה. הודעתי לה שאם היא מעוניינת להמשיך עמי בקשר, מוטב ש־תשנה את עקרונותיה, כי אני לא אוכל לצאת איתה, לאהוב אותה ולשכב עם אחרות (אשר ממילא לא היו בנמצא, אך היא לא ידעה על עברי, כך שהאמינה.) אחרי אותה שיחה התקדמנו בנושא זה, היינו מקיימים יחסי־מין חלקיים. למזלי הייתי הגבר הראשון בחייה, לכן יכולתי לשחק את תפקיד המנוסה, היודע־כל.

אחרי פרק־זמן ארוך יותר, כשהייתי בצבא, התחלנו לקיים יחסי־מין מלאים. ואז יום אחד, כשבאתי לחופשה, הודיעה לי שהיא הרה. שאלתי אותה איך היא יודעת, ואז היא אמרה שאין לה מחזור חודשי. הבטחתי לה שאם זה אכן כך נתחתן, אך התברר אחרי שבוע שבסך הכל היה לה איחור במועד המחזור ושנינו, בתמימותו, נבהלנו מכך. היא התחילה ללי־חוץ עלי חוק בקשר לגישואין, ומכיוון שהייתי חייל לא רציתי. לכן, באחת הפע־מים, רבנו בגלל עניין זה ונפרדנו.

שלושה חודשים לאחר־מכן היא נישאה לבן־דודה, אך לי תמיד נשאר אליה משהו, כי היא הבחורה שגאלה אותי מבתולי.

ילד נדרס למוות

ה ייתי כבר חייל בצה"ל, שירתי בחיל־האוויר. את הטירונות עשיתי בבסיס־טירונות שהוזמן לי בעבר להכיר את מפקדו, כך שהיה לי למי לפנות בעת הצורך. אותו קציו, בדרגת סגן־אלוף, הכיר אותי עוד מתקופת הגדנ"ע בכלא תל־מונד, ורצה לעזור לי בכל דרך.

אני לא סירבתי לקבל את עזרתו, ובי־קשתי ממנו רק דבר אחד: שדבר עברי לא יתפרסם. הוא הבטיח, ועמד בדיבורו. יותר מכך לא ביקשתי. הייתי חייל טוב, רגיל, כמו כולם, ביצעתי מה שצריך, ולא ביקשתי יחס מיוחד.

אחרי הטירונות הגעתי לבסיס מיבצעי של חיל־האוויר, ושם עבדתי במיקצועי, כאיש חוליה טכנית. העבודה היתה קשה כי היתה זו התקופה שלאחר מילחמת יום־כיפור, ומטוסים היו ממריאים ונוחתים ביום ובלילה, ואני כאיש־אחזקה עבדתי עם כל חברי, ודאגתי לעשות כל מה שנדרש ממני ויותר.

באתו בסיס הכרתי בחור מפרדס־חנה שהוריו קנו לו מכונית, וכשהיינו חופשיים היינו נוסעים לבלות ביחד. הכרנו שתי בחורות מהסמינר למורות וגננות בנהלל, ובכל ערב חופשי היינו מבלים איתן.

באחת הפעמים נסעתי אם חברי לתל־אביב, ובדיזנגוף הכרתי תיירת מאנגליה. חברי היה בחברת חיילת, אך חשק בתיי־רת. לכן התחלפנו. את הלילה בילינו באכסניה זולה בתל־אביב, ואחר־כך חברי נסע עם התיירת, ובדרכו דרס למוות ילד ופצע את אמו.

כשזה נודע לי נסעתי אליו, וחתמתי עבורו על ערבות במישטרה. לאחר־מכן נסענו לבסיס ואז נודע לי שאני עובר לבסיס אחר, בגלל בעיות רפואיות שהיו לי באוזניים כתוצאה מרעש המטוסים.

שמואל קריב בתקופת שירותו הצבאי, באימוני טירונות

היציאה מן החממה

(המשך מעמוד 45)

נפרדתי והגעתי לצריפין ליחידה אחרת של החיל. שם עבדתי על ביצוע אבטיפוסים במיכשור טכני חדיש. באותה תקופה מימן לי אבי את הוצאת רשיון־נהיגה, וכבר הספקתי להיכשל במיבחן מעשי אחד. את הכסף שהיה לי ביזבזתי, ומכיוון שהיו לי בעיות כספיות תמידיות עם אבי, עמדתי בפני בעיות קשות. הייתי בחור צעיר שחי ממשכורת צבאית, ואבי לא תמך בי בכסף בצורה סדירה, אם כי פה־ושם היה נותן לי סכום זעום.

„לא רציתי לגנוב"

לא רציתי לגנוב, אך גם לחיות מכסף זה לא יכולתי. לכן נסעתי לקצינת־המיבחן שלי, והתייעצתי איתה. היא סידרה לי תמיכת־סעד בסך 50 ל"י בחודש, ויחד עם המשכורת הצבאית היו לי 170 ל"י לחודש.

מאוחר יותר פניתי לקצין בכיר, שהיה סגן־מפקד היחידה־לטיפול־מיוחד־בנוער־וחיילים. הוא היה אחד מ„הדחפורים" אשר פילסו עבורי את דרכי לצה"ל. הסברתי לו את הבעייה, והוא סידר שצה"ל יכיר בי כחייל בודד, מה שהוסיף לי עוד 170 לירות. כך חייתי עם 340 לירות בחודש.

עוד שיגעון אחד היה לי בראש, והוא — רשיון נהיגה. חברי ממעון נכי־צה"ל רצו לתת לי את המכוניות שלהם, אך לא נהגתי, כי לא היה בידי רישיון ופחדתי להסתבך.

ביקשתי ראיון עם קצינת־הסעד ביחידתי, וממנה קיבלתי אישור לעבוד בשעות שלאחר יום השירות בצבא, כי בבסיס שבו הייתי יצאתי בכל יום לבית.

חיפשתי, ומצאתי עבודה במעבדה לפיתוח פילמים צבעוניים. עבדתי שלושה לילות בשבוע, משעה שבע בערב עד שבע בבוקר, ובכל בוקר הייתי יוצא מהעבודה ונוסע לבסיס, שם הייתי מתפקד כחייל עד שעה חמש אחר־הצהריים. אחת לשבועיים הייתי עובד בשבת בבוקר, משעה עשר עד ארבע אחר־הצהריים, ואז הייתי מרוויח כפול על כל שעת עבודה.

השתכרתי עשר לירות לשעה ביום רגיל, ועשרים לירות בשבת. בכסף זה מימנתי לעצמי את שעורי־הנהיגה על כל ההוצאות הנלוות. וביום בהיר אחד החזקתי בידי רשיון־נהיגה.

לא היו לי חיי־חברה פעילים באותה תקופה, כי הייתי עובד קשה ביום ובלילה. בימים שבהם לא עבדתי, הייתי ישן כדי להחזיר לעצמי את מיכסת־השינה החסרה.

עלילות אבי

כי חי בדירה יחד איתי, ומדי פעם היה יוצא לבלות עם כל מיני נשים שהכיר. יום אחד הודיע לי שאני מוזמן לארוחת־ערב אצל אשה שייתכן שיבוא עימה בברית־נישואין.

שמחתי מאד על כך. רציתי שהוא יינשא, ואז יוריד ממני את לחצו. הוא לא הבין את צרכי וחילוקי־הדיעות בינינו והחיכוכים על דברים של מה־בכך היו עניין שבשיגרה.

כשהייתי מבקש ממנו כסף, היה תמיד שואל לשם מה. אוי לי אם פעמיים בשבוע הייתי מזכיר סרט. מייד הייתי מוקע כבזבזן, ולך תסביר לו שכיום הבילוי הזול ביותר הוא סרט, ומייד יענה „בזמני לא היו סרטים, ובכל זאת אנשים חיו." מיסעדה? הס מלהזכיר! „אפשר לאכול בבית ברבע מחיר, למה סתם לבזבז?" לך שאל אותו אם הוא מביא בחורה הביתה, לאכול ארוחת־ערב? מה בכלל היה לאכול בבית? שימורים וחביתה עם נקניק?

זכור לי שפעם הבאתי בחורה הביתה. היא ראתה את ההזנחה ואת הליכלוך בבית, ומייד הפשילה שרוולים והחלה לנקות. מיום פסירת אמי, לא ידע הבית יד אשה, והיה מלא אבק. אבי לא יכול היה, מפאת גילו, לעבוד במיפעל וגם לנהל משק־בית.

זכור לי מיקרה אחד, אחרי שיחרורי מהכלא, במוצאי־חג הפסח. ביקשתי מאבי הלוואה על חשבון משכורתי מהמיפעל, כדי לצאת ולאכול „קצת חמץ" אחרי שבוע המצות, ואז הוא שלף חמש לירות, נתן לי ואמר: לך תקנה לך איזה פיתה.

היה לו גם פחד מסוג אחר. למרות שהכיר את חברי, וידע שהם חברה טובים שרחוקים ממעשי־שטות, מה גם שהם מוגבלים עקב היותם נכים הרתוקים לכסאות גלגלים, תמיד דאג לי, ואם בימי שישי־שבת הייתי מגיע הביתה אחרי חצות, הוא היה ממתין לי בפינת הרחוב, סובב כה־וכה כאריה בסוגר.

חברי היו מביאים אותי הביתה במכוניותיהם, רואים אותו ומחייכים בסלחנות. לי זה היה עולה בבריאות. לא ידעתי איפה לקבור את עצמי מרוב בושה. כמה שניסיתי להסביר לו שאין סיבה לדאגה — לא השתכנע.

סיפרתי על קצה המזלג מעלילות אבי, וזה אולי יסביר מדוע שמחתי להזמנה לארוחת־הערב. רציתי שיתחתן, והאמנתי שדבר זה יועיל גם לו וגם לי.

אבא מתחתן

באותה ארוחת־ערב פגשתי את מי שעתידה היתה להיות אמי החורגת. אולי זהו מושג מוזר ובלתי־מדוייק כי ידעתי: אמא אחת היתה לי, ואשתו החדשה של אבי, למרות רצונה, לא תוכל להיות תחליף לאמי. אישית לא הייתי זקוק לה, אך מכיוון שהיה זה צעד חשוב עבור אבי, אשר בדידותו נמשכה כבר עשר שנים, קידמתי זאת בברכה.

יום אחד הם החליטו על נישואין, קבעו תאריך, והתחתנו. עברנו לגור בדירת האשה, ודירת אבי נרשמה על שמי.

בשיחות שקיימתי עם אבי הוא אמר לי, שאשתו־לעתיד התרשמה ממני לטובה ומחבבת אותי מאד. זה שימח אותי אך הסברתי לו שלמרות הכל, לא תוכל מערכת־יחסים זו ביני לבינה להיות כיחסי בן ואמו. די יהיה עבורי אם יהיו ביניהם יחסי־ידידות טובים.

בתחילה הרגשתי נהדר בביתי החדש. האוכל היה מגוון ובאיכות גבוהה, ואשתו של אבי ניהלה משק־בית למופת. אני הייתי באותו זמן על סף שיחרורי מהצבא, והייתי מגיע כל יום הביתה. כסף־כיס לא הייתי מקבל מאבי, ואת צרכי השתדלתי לספק בעצמי. הייתי מצלם את החיילים והחיילות בבסיס, שבו שירתי, ומכיוון שיש לי חוש לענייני צילום, התמונות היו מתקבלות באיכות מעולה והייתי מוכר אותן. את הרווח הייתי מנצל ככסף־כיס.

לאט לאט, עבר פרק הזמן הראשון ועימו חלפה תקופת „ירח הדבש". היתה זו מעין תקופת הרצה. אני השתדלתי לעזור בכל דרך. כשהחליטו אבי ואשתו להדביק טפטים בדירתם סיידתי עבורם את התיקרה, כדי לחסוך בהוצאות. אחר־כך החלה תקופת־החיכוכים, שהסתיימה בהכרזת־מלחמה סמוייה מצידה.

כאשר אבי היה בעבודה, או כשנעדר מהבית מאיזו סיבה, לא היתה מכינה לי אוכל כבעבר. אם חלילה נגעתי באוכל, היתה מתנפלת עלי ואומרת שהארוחה שאכלתי היא של מישהו אחר, או מיועדת ליום המחרת. היינו מגיעים לעימותים בכל פעם שאבי לא היה בבית, אך כשהיה נוכח היתה התנהגותה נופת־צופים, ואבי תמיד בירך אותי ואת עצמו על שגורלו הפגיש אותו איתה.

באחד הוויכוחים שלה איתי העירה לי שהיא הסכימה שאגור אצלה כי ידעה שאני חייל, אך לא ידעה שאני כל יום בבית.

דיברתי על־כך עם אבי, והודעתי לו שאני עומד לעזוב את הבית. הוא אמר לי שהעניין יוסדר, ושיכנע אותי להישאר. נשארתי, אך לא סיפרתי לו כלום, חיכיתי. כשראתה שהדרך פנוייה, המשיכה בשלה.

בינתיים שוחררתי מצה"ל, והתחלתי לעבוד. הייתי מרוויח משכורת מכובדת, ומשך מיספר חודשים חסכתי ממנה. רציתי לקנות מכונית. הייתי עובד כמה שיותר, משתדל לעשות מכסימום שעות נוספות, וכשהייתי בא הביתה לא הייתי יוצא לבלות, כדי לחסוך בהוצאות. את ארוחותי כבר לא אכלתי בבית, אלא במיסעדה של המיפעל, ובבית הייתי רק ישן. בערבי־שבתות ובחגים הייתי אוכל עם כולם, אבל השתדלתי כל הזמן „לא להיות רעב".

אחרי חודשים אחדים עמד לרשותי סכום כסף צנוע, ובעזרתו של אבי קניתי לי מכונית קטנה ממודל 64. התחלתי לחיות.

הייתי חוזר מהעבודה, לוקח את המכונית ונוסע לבלות. סוף־סוף היה לי מקום, אינטימי משלי, שבו יכולתי להתעלס עם בחורות, כי הביתה לא יכולתי להביאן לצורך זה.

(ברשימה הבאה: העבודה עם נוער עבריין, החשתקמות וחפי טורין מהעבדה.)

להחזיר
את עקורי איקרית ובירעם - מיד!

אורי אבנרי	א. ב. יהושע
פרופ' ע. א. סימון	עמנואל בר-קדמא
פרופ' יעקב טלמון	פילו פילוסוף
ישעיהו יריב	ד"ר רוחמה נאמן
שרה בריטברג	ד"ר טוביה שלונסקי
פרופ' מיכאל הרסגור	יוסי יבלונקה
פרופ' דוד מנדלסון	מירי ספירו
רחל אבנרי	פרוספר א. פרינטה
נירה לונדון	משה קליף
יגאל תומרקין	דוד בינט
פרופ' אוריאל סימון	פרופ' אריה זקס
דן קדר	ד"ר אבישי מרגלית
חיים חפר	חנוך לוין
ד"ר יהודה נאמן (ג'אד)	יהושע סובול
יאיר גרבוז	קובי ניב
אילי גורליצקי	ד"ר נעמי קיס
אריק איינשטיין	אמנון אריאלי
אריק לביא	קויה
רחל רביד	שלמה סתר
פיצו בן-צור	יצחק אלוני
גרשון פלוטקין	דידי לוקוב
עדי סמל	דוד הלוי
פרופ' אלקנה מרגלית	ד"ר דויזון מיכאל
פרופ' חנן אופנהיימר	שלמה ידוב
עפרה בן-עמי	משה בליך
פיטר פריי	מיכה שרפשטיין
חיים לובין	מנשה קדישמן
אלישע גת	רפי לביא
מייק מרסנד	איתן בן-נתן
עירד מלכין	ד"ר דן דאור
ז'נט מלכין	יבי
רפי זיכרוני	

בהגיעך

ללוס אנג'לס

אל תחמיץ את ההזדמנות לקנות

במחירים מוזלים

בבית המסחר

CALIFORNIA SURPLUS MART

6263 SANTA MONICA BLVD. (Corner Vine)
HOLLYWOOD — 465-1002 465-5525
Mondays-Fridays, 8:30 a.m. — 9 p.m.
Saturdays, 8:30 a.m. — 7 p.m.
Sundays and Holidays, 10 a.m. — 5 p.m.

בין מוצרינו תוכל למצוא ביגוד הכולל:

* מכנסיים וחולצות של LEVIS AND WRANGLER
* אוברולים
* נעליים
* ועוד פרטי לבוש רבים ומגוונים
* אביזרי מחנאות

במדינה

היסטוריה

קברו של השייך הלוחם

חילול בית־קברות מוסלמי ליד חיפה מעורר סערה בקרב הערבים בישראל

מיברקי־מחאה זועמים נשלחו החודש לנשיא־המדינה, לראש־הממשלה ולשר־הדתות. התביעה שהועלתה בכל אחד מהם היתה חד־משמעית: להעניש את מחללי בית־הקברות המוסלמי בתל־חנן, חיפה, שרבות ממצבותיו ניזוקו, ואחרות נמחקו כליל מעל פני האדמה.

הגוף שאירגן את שיגור המיברקים היה „ועד־היוזמה האיסלמי בחיפה", המלכד

אל־קסאם *
השייך לא נכנע

בשורותיו מוסלמים אדוקים ושאינם־כל־כך־אדוקים, לאומנים וקומוניסטים. אך ועד־היוזמה לא היה הגוף היחידי שנזעק להגנת בית־הקברות המחולל.

עיריית נצרת, למשל, הקדישה לדיון ב־פרשה ישיבה שלמה. בסופה פירסמה הו־דעה מיוחדת, שבה נאמר: „חילול בית־הקברות, שבו קבורים מאות חללי המאבק הלאומי, הינו חילול כבוד ההיסטוריה של עמנו."

„קידוש השם" הערבי. בית־הקברות בתל־חנן, שהיה במקורו אתר־קבורה מקומי של הכפר הערבי בלד־אל־שייך, ששכן במבואות חיפה עד 1948, זכה בהי־לת־קדושה לאומית בקרב הפלסטינים לפני כיובל שנים. באדמתו נטמנו, החל בשנות השלושים, רבים מחללי המאבק נגד ה־שילטון הבריטי ונגד היישוב הציוני.

את עיקר ייחודו רכש בית־הקברות ב־5 בדצמבר 1935, כשבהלווייה המונית, ש־הפכה במהרה להפגנה פוליטית גדולה, נטמן באדמתו השייך עז־אל־דין אל־קסאם. כחצי שנה לאחר מכן, כשפרץ המרד הער־בי (ה„מאורעות" של 39—1936), לא יכלה ההנהגה הערבית העליונה, בראשות ה־מופתי הירושלמי, החאג' מוחמד אמין אל־חוסייני, לצאת למסע־התעוררות בגליל מבלי לפקוד תחילה את בית־הקברות של בלד־אל־שייך.

מי היה אל־קסאם, שמצבת קבורתו נמ־חקה עתה לחלוטין?

אמר עליו דויד בן־גוריון, אז מנהיג היישוב היהודי בארץ־ישראל: „מימי שייך אל־קסאם נתברר לי שיש לנו עניין עם תופעה חדשה בקרב הערבים. אין זה נשא־שיבי, אין זה המופתי, אין זה עניין של קאריירה פוליטית או בצע־כסף. בשייך אל־קסאם נתגלה קנאי המוכן למסור נפשו

(המשך בעמוד 50)

* קאריקטורה של פלסטין משנת 1936, שבה נראה אל־קסאם (למעלה) נותן הש־ראה לברית בין נשאשיבי והמופתי, בעת שחיים וייצמן מסתכל בהם בדאגה.

חדש!!

אריזה חסכונית של

80

טמפוני o.b.

או־בֶּה נורמל

מעתה תוכלי להשיג את טמפוני או־בֶּה נורמל באריזה חסכונית של 80 טמפונים ולחסוך כ־20% בהשוואה למחירי אריזות או־בֶּה של 10 טמפונים

טמפון או־בֶּה, הטמפון הקטן, הנוח והבטוח ביותר בעולם, נותן לך הרגשה חופשית ומשוחררת 365 ימים בשנה.

אפשר... לשחות אתו... לרקוד אתו...
לרכב אתו... להתעמל אתו... לרחוץ אתו... לרוץ אתו...

שי — ארנקון פלסטי לנשיאת 3 טמפונים בארנק

o.b.

הטמפון הקטן שכבש את העולם

אלעזר ושות' פרסומאים בע"מ

סטודיו לאמנות חזותית בהדרכת יפה פלד

חוגים לילדים, נוער ומבוגרים, הכוללים: ציור, עבודה בחומרים שונים, שיחות, ביקורת, ניתוחים והתוודעות לתולדות האמנות

להרשמה ופרטים להתקשר בשעות: 15.00—21.00 טל. 228382

קורסים לצרילה

בים התיכון ובים סוף

03-36179
059 6191/2-345

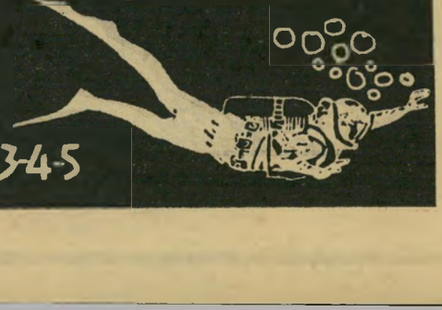

דן פיינרו מסכם את פסטיבל לוקארנו 1978

סערה באגם השקט

מבקר סרטים שיוצא לפסטיבל כמו קאן, נמחץ תחת העומס האדיר של המוצרים המוצעים לו מכל עבר, ויוצא כשראשו נפוח וברכיו רועדות מעייפות. לעומת זאת, כשהוא מגיע למקום כמו לוקארנו, עיר־נופש שוויצית מקסימה, הוא יודע שיספיק לראות בנחת כל מה שמוצג בפסטיבל שלה, יזכה אפילו ליהנות מאוויר צלול מיין ומשלווה פסטורלית, מבלי ש־מצפינו ינקוף אותו על שהזניח את עיסוקיו. הצגות הערב, הנערכות בכיכר המרכזית בעיר, שנסגרת לתנועה כדי לאפשר הצבת אלפי מושבים, ומסיבות־העיתונאים הנערכות לאחר־מכן בחצר הפנימית של מזכירות הפסטיבל, עם כוס קפה או בירה, הן בחזקת חווייה נעימה לא פחות מאשר עבודה.

השוויצים הקפדנים והמסודרים, דאגו תמיד שהכל ידפוק כמו שעון. אלא שהשנה התאכזר אליהם הטבע — גם איתני הטבע וגם הטבע האנושי.

ראשית, ביום השלישי של הפסטיבל פרצה סערה. כל העיר התחתונה, השוכנת לשפת האגם, הוצפה כליל. החשמל נפסק באיזור כולו והקרנות אותו הערב בוטלו כמובן. למחרת הסתבר שתשעה אנשים קיפחו חייהם בסערה, ונזק רב נגרם לרכוש — לא רק בלוקארנו אלא גם בכל הערים סביבה.

כדי להדביק את התוכנית המקורית ולהציג כל מה שהובטח, נוספו הקרנות־לילה מיוחדות. אבל הלילות בלוקארנו, להבדיל מלילות תל־אביב, צוננים למדי, ואנשים הגיעו לכיכר מצויידים בכרים ובשמיכות כדי להילחם בצינה ולעתים, כשגם זה לא עזר, ארזו את מיטלטליהם באמצע ההצגה והלכו הביתה. אחרים, וביניהם גם כמה משופטי הפסטיבל שהיו חייבים לראות את הסרטים עד הסוף, קמו על רגליהם, החלו צועדים מסביב לכיכר כדי לחמם את אבריהם המאובנים, וראו את הסרט בהליכה.

מובן שאחרי מסע ארוך כזה אל תוך הלילה, הגיעו רק מעטים למסיבות־העיתונאים ולדיונים על הסרטים, למרות זאת, כשהוצג סרט שרבים רצו לראות, כמו עץ הקבקבים (פרס פסטיבל קאן) לא זו בלבד שכל המחשבים היו תפוסים, אלא אפילו על הארץ לא היה מקום לשבת.

המצב הסתבך עוד יותר לאחר הפסקת חשמל שניה, כמה ימים לאחר מכן. פועל שעבד על תיקון מערכת החשמל בעיר נפל על קו מתח גבוה והתחשמל למוות. שוב נדחו הקרנות. שוב נאלצו לעשות שינויי פתע בתוכנית, והפעם היה אחד הקרבנות הסרט סוסעץ שייצג את ישראל במיסגרת שבוע הביקורת הבינלאומי. לאחר שתי דחיות נוספות, הוצג סוסעץ ביום האחרון של הפסטיבל. מבקרים רבים נשארו במקום כדי לראותו, והביעו עליו, לאחר מכן, דעות חיוביות ביותר.

מה שהביקורת, ובמיוחד הביקורת השוויצית, קיבלה בעין יפה פחות, היה הבלגן שנוצר בעקבות התקרים השונים. על כך צריך להוסיף את המהומות — המכוונות, לדברי מנהל הפסטיבל — של כמה מן העובדים כמו, למשל, אותו מכונאי שסירב להתחיל הקרנה עד שישלמו לו, במקום, את המגיע לו. אם להוסיף על כך את המתחים שהיו קיימים עוד לפני הפסטיבל, בין ההנהלה החדשה החוברת צרפתית ואיטלקית, לבין מרבית העיתונות השוויצית, הדוברת גרמנית, הרי ברור שהאווירה היתה מחושמלת מהתחלה ועד הסוף.

לצד העימותים האישיים, צריך להוסיף גם כמה עימותים ענייניים. לדוגמה: פרשת סרט בשם העיסקה השוויצית, שהפסטיבל סירב לקבל להתחרות, בטענה שרמתו אינה מספקת. במאי הסרט, פטר אמן, סבור אחרת. לדבריו היו לחצים פוליטיים חזקים לביטול הצגתו של הסרט, משום שהוא מספר כיצד מעודדים בנקים שוויצים את הברחת ההון האיטלקי לשכנה הצפונית — שוויץ.

„הבטלנים מעמק השפע" — סרט מיוון
לאכול ולישון ולקבל פרס

„כמו בבית" — סרט מהונגריה
ילדה שהיא אשה

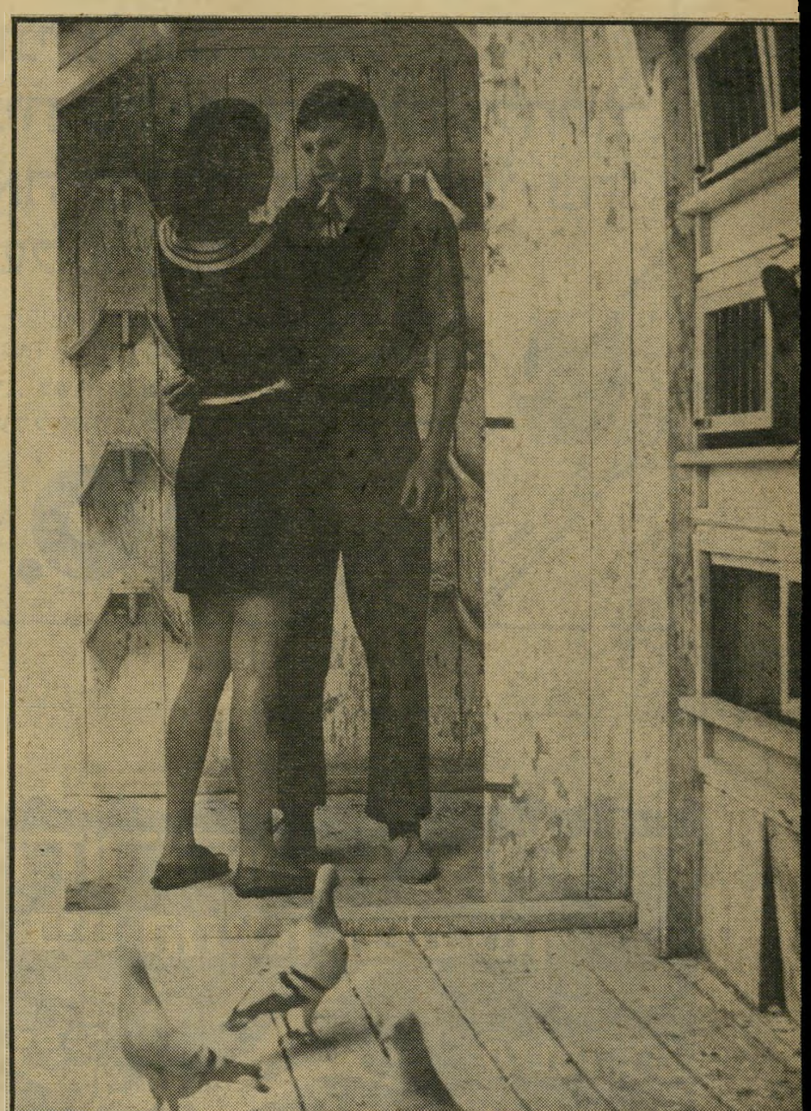

„חתומות בורוד" — סרט מצ'כוסלובקיה
אהבת צוענים

גילוי

סכנת הסמים

ן יכוח סוער לא פחות התעורר מסביב לכמה סרטים שכן התקבלו לתחרות. במיוחד הורמו הקולות כשדובר בסרט אמריקאי בשם אצבעות, מעין גירסה מחודשת ואלימה במיוחד של נהג מונית, על פסנתרן שהוא גם גובה בעולם התחתון, ההמנקר, בסצנת השיא, את עיני יריבו. לשם שינוי, היתה הפירסומת שליוותה את

הסרט נאמנה הפעם למציאות. היא הכריזה בקול גדול: „יש מי שיאהב את הסרט הזה, יש מי שישנא אותו, אבל איש לא יהיה אדיש." ואכן, לא היו אדישים בשטח. חלק טענו כי בושה וכלימה היא שפסטיבל יציג זוועה אלימה שכזו, חלק אחר הכריז שזו דרמה עוצרת נשימה על לבטיו של בן הכרך המודרני, בין הרגישות הנפשית שלו לבין הסביבה הפראית שבה הוא חי, איש לא ויתר ההוויכוח עדיין פתוח.

על סרט אחר היו פחות מריבות, זוהי משום שרק מעטים מאד העזו לצפות להגנתו. שמו אל תסמכו עלינו עוד. הרא מתאר הווי של נרקומנים איטלקיים צעירים ונעשה בידי במאי מתחיל בשם סרג'יו נוטי, המופיע גם באחד התפקידים הראשיים. הסרט התיימר, כביכול, לייצג את הגל האיטלקי החדש, אבל מלבד הזרקות חוז־רות ונשנות של הרואין, והתערטלויות בלתי־מגרות, אין לסרט הזה מה להציע.

נדמה כאילו במקומות שונים באירופה גילו רק עתה את סכנת הסמים. גם סרט השוויצי בשם צעירים קופאים אפילו בקיץ עוסק באותו העניין, ושוב, מתוך חוסר רצון בולט לנקוט עמדה, עד כדי כך שהסרט נראה מנוכר ויחסר נשמה, והחצים הבודד־דים הנשלחים לעבר המימסד, אינם עוזרים כדי להבין טוב יותר את הנערים המסו־ממים, או להאיר את הבעייה באור חדש.

אם במערב מתעסקים בסמים, במזרח מתעסקים בצוענים. סרטים מהונגריה, בול־גריה וצ'כוסלובקיה הציגו צוענים, והמס־קנה המתבקשת משלושתם: החברה הסוצ־יאליסטית, זו שהתיימרה לבטל את כל האפליות והבטיחה שכל האנשים יהיו שווים, זה עם זה וכולם בפני החוק, אינה יודעת מה לעשות עם הצוענים. הם לא נקלטו בחברה, הם מהווים פרולטריון מנו־צל, עשוק ומקופח, שחי עדיין לפי מסורות עתיקות־יומין.

מעניין שגם בסרט הבולגרי הגג וגם

„אל תסמכו עלינו עוד" — סרט מאיטליה

מסוממים וערומים

בסרט צ'כי מקסים חלומות בוורוד, משמשת הצוענית כסמל אירוטי, אבל אין שום סיכוי שאיוושהו גבר, שאינו צועני, יוכל ליצור עמה קשר נפשי של ממש. וזה מרמז, אולי, על כמה מחסומים נפשיים שבהם התברכו גם עושי הסרטים.

תכונת הייאוש — והתאבדות

ב מיסגרת הממאמצים של הפסטיבל לעודד קולנוע של ארצות מתפתחות, הגיעו גם השנה כמה סרטים אפריקאיים, שאינם מבשרים אולי על פליני חדש, בן היבשת המתעוררת, אבל מצביעים על נכו־נותם של אפריקאים להתבונן בנעשה בביתם. בלי עדשות מרככות. כך, למשל, סרט כמו בארה, מציג קפיטליסט כושי מושחת ומתוסכל בחייו הפרטיים, שגורם להריגת מהנדס במיפעלו, רק משום שה־מהנדס נתן זכות דיבור לפועליו. סוף־סוף אין תולים עוד אוטומטית את האשמה רק באדם הלבן, אלא יש נכונות לעשות צעד אחד קדימה. וזה כבר משהו.

תכונה אחת שאוחזת בכולם ללא הבדל דת, גזע או לאום, היא הייאוש. סרטים מיפאן ומאיטליה, מפולין ומיוון, דיברו על התאבדות בצורות שונות. אצל האיטלקים זה קורה כאשר הגיבור בסרט המוות ב־מן המציאותי. ביפאן, אלה הם צעירים שמתאבדים אחרי שאינם מוצאים טעם לחייהם (בסרט בובות תחת השמיים). ה־סרט הפולני חלון הנשקף אל הים בחר בשם אירוני זה, משום שבמשך כל הסרט עומד אדם על אדן החלון ומאיים לקפוץ למטה, מן הגבוה בבניני ורשה. ואילו בסרט היווני הבטלנים מעמק השפע, מעין הזלילה הגדולה בזעיר־אנפין, מסתגרים אב ושלושת בניו בתוך וילה בלב גן מוריק, ומחליטים לנצל את הירושה שנפלה בחלקם לאכילה ושינה בלבד, כי שום דבר אחר אינו יאה להם לעשות.

מובן שגם מגת מראות הזוועה לא נעדרה מן המסכים. בסרט היפאני גורד בן את אמו המתה אל שפת נהר ונכנס עימה למים. הוא מכה יריב עד זוב דם, ואחר־עבודתו שוקע בתוך עולם דימיוני, העדיף כך מוכה בצורה אכזרית, עוד יותר, כש־בסופו של דבר תוקעים לו סכין ברגל.

ככל פסטיבל, היו גם בלוקארנו כמה סרטי אורחים, מחוץ לתחרות, שגנבו את ההצגה. כמו, למשל, סירטה של מארתה מסארוש, במאית הייצוג של הונגריה ב־שנים האחרונות. כמו בבית, שבו מוצא גבר שחזר משנות גלות באמריקה להונ־גריה, את הפתרון לבדידותו בחברת ילדה בלונדית תקיפה ונשית. או סירטו של השוויצי מישל סוטר עבודת הכנה, שבו משתלב סיפורו של במאי העובד עם שלוש שחקניות על הסרטת שלוש אחיות עם הטכסט של צ'כוב והנוף השוויצי, כדי ליצור כמה מן הרגעים הפיוטיים היפים של השנה.

אם הקהל הגדול שבא לראות את הסרטים השנה היה מרוצה יותר מב־עבר, זה לא מעט משום שההנהלה בחרת סרטים רבים שהוכיחו את עצמם בפסטי־בלים קודמים. נוסף לעץ הקפקפים — אפשר היה לראות את האפוס יוצא־הדופן של הגרמני ורנר שרטר, על נאפולי ממל־חמת העולם ועד היום, הנושא את השם מלכות נאפולי וסרטים שדווח עליהם כבר בעבר כמו הצב על הגב הצרפתי, פילם־רומן ההונגרי (הנמשך גם הוא ארבע וחצי שעות), אלג'יר השווייצי או ידידות ה־אמריקני ועוד. היחידים שלא היו מרוצים במקרה זה היו המבקרים, הנודדים מפסטיבל לפסטיבל, שראו אותם קודם־לכן, והביעו בסופו של דבר את מחאתם כאשר סירבו לחלק פרס משלהם, והסתפקו בשלושה ציונים־לשבח.

ולבסוף, אסור לשכוח את הנקודה הישי־ראלית. שוב הוכח עד כמה חשוב להש־תתף בפסטיבלים כמו לוקארנו. בין המבק־רים שבאו לראות את סופשע היו רבים שהחמיצו אותו בבית־המשוגעים של קאן, ושמחו על ההזדמנות החוזרת. קנה־המידה הסלחני יותר גם הוא לא הזיק. ומה שצריך להיות ברור מעל לכל ספק: אין לשלוח סרט ללא מי שייצג אותו. לולא נכחו ישראלים בלוקארנו, מי יודע אם הסרט היה מוצג בכלל. שלא להזכיר את העובדה שיקי יושע עומד למכור את הסרט להפצה בשווייץ, ואם הכסף שהוא יקבל שם לא יוזעזע את תקציב המדינה (בעצם, מה יש עוד לזעזע?) הוא בוודאי יתן זריקת עידוד ליושע לקראת עשיית סרט חדש.

אין ספק שבמיסגרות כמו לוקארנו יש לסרט הישראלי, לפחות במצבו הנוכחי, סיכויים רבים יותר להתבלט. חבל רק שקברניטי התעשיה החליטו, עקרונית, כי רק פסטיבל קאן מעניין אותם, אולי משום שרק הוא מציע להם אתגרים ראויים לשמם. ועל כך נאמר, שהצניעות מעולם לא היתה הצד החזק של העם היהודי.

„ידידות" — סרט מארצות־הברית

השחקנית היתה הטובה ביותר

„אצבעות" — סרט נוסף מארצות־הברית

זוועה או אמנות

במדינה

(המשך מעמוד 47)

על קידוש השם." וכאילו נתכוון לימים אלה, הוסיף אז בן־גוריון: „כרגע יש לא אחד אלא עשרות, מאות ואולי אלפים כמוהו, ומאחוריהם עומד העם הערבי."

התדמיד נתדה. אל־קסאם, יליד ה־עיירה הסורית ג'בלה, שבאיזור לאטאקיה, הגיע לארץ כפליט מבוקש בתחילת 1922, אחרי שנטל חלק במרידה נגד השילטון הצרפתי בארצו. השייך, שלפי אחת הגירסות הספיק לרכוש השכלה דתית באוניברסיטת אל־אזהר שבקאהיר, התיישב בחיפה, החל להרביץ תורה במיסגדיה ואירגן שיעורי־ערב לאנאלפבתים.

מאוחר יותר הצטרף לאגודת הצעירים המוסלמים, ועד מהרה הפך למנהיגה. אלא שלא שבע נחת מדרכי פעולתה של התנועה הלאומית הערבית בארץ, ואירגן לו קבוצה משלו, שתקפה בתחילת שנות השלושים יישובים יהודיים.

חיילי השייך היו ברובם פלאחים מכפרי הגליל, שעקרו לסביבת חיפה והתפרנסו מעבודות לא־קבועות. כמה מהם התפרסמו כעבור שנים, לאחר שמנהיגם היה כבר בין המתים, כראשי המרד הערבי. לדוגמה: שייך פרחאן אל־סעדי, מכפר נוריס על הגלבוע, שנתלה על־ידי הבריטים ב־1937, בהיותו בן 75.

עז־אל־דין אל־קסאם, שהטיף לחיי צניעות והקרבה, למען שמירת ערביותה של הארץ, תואר במיסמכי אירגון ההגנה ב־1932 כמפקדו של אירגון לוחם, המורכב מגרעין פעיל של 40 איש. לדברי אנשי הש"י („שירות־הידיעות" של ההגנה) כלל אירגונו של אל־קסאם כ־900 חברים תומכים, רובם מאיזור חיפה, שהיו עורכים את אימוניהם הצבאיים בוואדי רושמייה, ואת אסיפותיהם במיסגדי הסביבה.

שוגג או זדון? בתחילת נובמבר 1935 עזב השייך את חיפה, בלוויית קומץ מאנשיו, כולם מזויינים, והתמקם אי־שם בגלבוע. כעבור שבועיים הקיפה יחידה של הצבא הבריטי את אל־קסאם ואנשיו, ליד הכפר יעבד.

מפקד היחידה פנה אליהם בקול והציע כניעה. הקסאמים סירבו. בקרב קצר נהרגו ארבעה מהם, ביניהם המנהיג עצמו, ושלושת הנותרים נכנעו. אל־קסאם נקבר אז בבלד־אל־שייך, ודמותו הפכה מאז לאגדה בקרב הפלסטינים. כאשר קם אירגון פתח, הוא ראה את עצמו כהמשך דרכו של אל־קסאם האגדתי.

בחודש שעבר, כשנהרסה מצבתו על־ידי בולדוזר, עורר הדבר סערה בקרב ערביי חיפה והגליל. אחר־כך פשטה הסערה הלאה וחצתה את הקו־הירוק. בקרב הערבים בישראל נפוצות עתה שתי גירסות על מה שנעשה בתל־חנן. לפי גירסה אחת נהרסו המצבות בשוגג, על־ידי בולדוזר שנצטווה לנקות את השטח. חסידי הגירסה השניה משוכנעים כי חילול בית־הקברות נעשה בזדון, כדי למחוק זכרו של מי שנחשב, כגיבור לאומי פלסטיני.

אלה וגם אלה תובעים כי בית־הקברות ישוקם, על־ידי רשויות ממלכתיות.

הסיכוי שתביעה זו תמומש, בישראל של 1978, הוא אפסי.

פשעים

יהלומי הפלא

לא כל הנוצץ הוא יהלום

„חברת נוכלים פועלת בתל־אביב, מפתה אנשים תמימים לקנות יהלומים בהזדמנות, ומוסרת להם אבני זכוכית פשוטות," כך טען לפני שבוע נציג המישטרה, סלנט, בעת שביקש לעצור לחקירה את יצחק כהן ושבתאי מוכתר.

השניים חשודים שלפני כארבעה חודשים שיכנעו בעל־מיסעדה לקנות מהם יהלום, „מציאה". לפי עדות המתלונן סיפר לו מוכתר כי הוא עובד כרגע ביהלומים, ונפל לידיו בהזדמנות יהלום אכסטרה, במחיר אפסי של כמה עשרות אלפי לירות. שוויו האמיתי של פלא זה הוא פי כמה וכמה.

כפי הנראה הצטרף אז אל המשוחחים אדם נוסף, שהציג את עצמו כמומחה ליהלומים והתפעל מהזוהר של האבן הטובה. כמומחה גם העריך אותה בסכום־עתק. הקורבן התמים בלע את הפתיון עד תומו, שילם את הנדרש ושמח במציאה.

אין יהלום, אין כסף. עוד כמה מיקרים דומים, שנעשו בשיטה דומה ואף התפרסמו בעיתונים, הביאו אנשים אחדים

ב־3.9.78 נפתח קורס ערב של חודש אחד בלבד ל־

קצרנות

עברית

ו/או אנגלית

ב„אולפן גרג" בהנהלת מר־חיים בר־קמא. ההצלחה מובטחת! הירשמו מייד:

- **תל־אביב:** רח' וויצמן 22, טל. 254826
- **חיפה:** בי"ס „במעלה", שמריהו לוין 30, טל. 664922

„רובקס"

חגיע מדאי חדש של הצחות

חנפלאות של „רובקס"

צרור באישון לילה

דו־קרב אדים מתנחל בשכונה, ויד תל־אביב, על השליטה במקום

צרור יריות, שנורה הלילה, הקפיץ ממיטותיהם רבים מתושבי שכונת מורשה, ליד רמת־השרון. לא היו אלה מחבלים, ואף לא שודדים שחדרו לשכונה מבחוץ. הצרור הזכיר לתושבי השכונה כי מאבק עז מתנהל בין שתי מישפחות מקומיות על השליטה במקום.

לפני כחודש הותקף צעיר מקומי, מוטי יעיש, ונדקר בסכין. כשהוא זב דם ונאנק מכאבים, הובל לבית־החולים מאיר, בכפר־סבא, ובעדותו הראשונה טען כי תוקפו הוא בן המקום, צעיר בשם הרצל שלום. מאוחר יותר טען בפני חוקריו, כי בני מישפחת שלום לחצו עליו כדי שיעליל על אדם אחר, דויד נחום, כי הוא זה שתקפו בסכין שלופה. רק בהמשך החקירה חזר בו והודה, כי הרצל שלום הוא הוא התוקף האמיתי.

טעות בבתובת. לאחר כמה ימים נראתה מכונית לבנה, מדגם פג'ו דוהרת ברחובות מורשה. הצרור שנורה מתוכה,

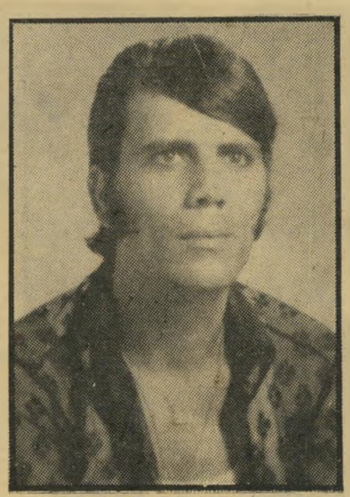

חשוד דויד נחום
— בבית־המעצר

לעבר בית מס' 7 ברחוב החלוץ, החטיא, לדברי חוקרי המישטרה, את מטרתו. החוקרים סבורים כי הירייות כוונו לבית מס' 4, שבו שוכנים בני מישפחת שלום, שאחד מהם נחשד בתקיפתו של יעיש. החשד בירי כוון אל האחים דויד ובנימין נחום, אך האחים המבוקשים לא נמצאו, כאילו בלעתם האדמה.

חוקרי המישטרה לא ישבו בחיבוק ידיים והובילו ארבעה מבני מישפחת נחום לבית־המעצר. כעבור כמה שעות הסגירו עצמם שני האחים נחום, באמצעות עורך־דינם, מאיר זיו, שסיכם עם חוקרי המישטרה לבל יחזיקו את האחים בבית המעצר באבו־כביר, שם נשקפת, לדבריהם, סכנה לחייהם.

לאחר שתיק החקירה תפח, העבירו שוטרי מישטרת רמת־השרון את התיק כולו, על כל נספחיו, לידי חוקרי המדור המרכזי, שבפיקודו של רב־פקד יצחק תליו. כשהופיע תליו בפני השופט, טען כי בני מישפחת נחום מעורבים בנסיון לרצוח את הרצל שלום. לדברי הקציון מעורבים בני המישפחה גם בפרשות אחרות: מכירת נשק לערבים מרצועת עזה, פריצות למחנות צה"ל וגניבת נשק. פרט אחר עליו מסר הקציון לשופט: האחים דויד ובנימין נחום, ביחד עם חבריהם, קשרו קשר לחטוף את מנהל המשביר המרכזי באשקלון ולשדוד את הכסף שהצטבר בקופה. לכן ביקש הפקד מן השופט להאריך את מעצרם של החשודים, למרות שכבר בילו 30 יום מאחורי סורג ובריח.

על כרעי תרנגולת? כשתמו ימי המעצר הופיעה נציגת התביעה, עורך־דין חני סלוצקי, בפני שופט בית־המישפט המחוזי בבאר־שבע, וביקשה להאריך את מעצר החשודים עד לסיום ההליכים המישפטיים, שהרי מדובר בחשדות חמורים. בא־כוחם של החשודים, עורך־דין זיו, התנגד להמשכת המעצר וטען כי כל החשדות „תלויים על כרעי תרנגולת" וכי אין עדויות של ממש הכורכות את שולחיו לעבירות המצויינות בתיק.

סיכם את הדיון השופט המחוזי יצחק גלייזר: „נחה דעתי שיש בידי התביעה ראיות חותכות, שאין טעם להשחית מילים על חומרתן. אי לכך אני נעתר לבקשת המדינה ועוצר את החשודים עד תום ההליכים המישפטיים."

מישפט

הדוקטורנט המגמר

כאשר הזונה מקנטרת לקוח

חסר כוח־גברא — האם ניתן להאשימו ברצח?

משהועק השופט כסוף־השיער דויד בראופיר, להאריך באופן דחוף צו־מעצר במישטרת קרית־ארנו, ראה לפניו אישום ברצח.

המישטרה האשימה את הדוקטורנט שלום זיסמן, בן 32, מאוניברסיטת תל־אביב, כי רצח בערב הקודם את הפרוצה עליס (עליזה) שרביט (העולם הזה 2136).

יתכן כי עובדות המיקרה העלו בזיכרונו של השופט פסק־דין אנגלי, הדומה מאד למיקרה זה. זהו תקדים מישפטי שכל סטודנט למישפטים לומד אותו בשנה הראשונה באוניברסיטה.

האימפוטנט הסביר. היה זה פסק־דין אנגלי משנת 1954. בדר (מתחרז עם חדר), הנאשם, היה צעיר אנגלי בן 18, נטול כוח־גברא — דבר שדיכא את רוחו מאד. הוא ניסה לקיים יחסי־מין עם זונה, ולא הצליח. היא לעגה לו ועל כשלונו ופנתה ללכת. הוא ניסה למנוע בעדה, ואז היא סטרה על לחיו ובעטה במבושיו. בתגובה על כך הוציא בדר מכיסו סכין ודקר אותה למוות.

בדר הואשם ברצח. אולם הוא טען בבית־המישפט כי לא ביצע את מעשהו בקור־רוח, שהרי אלמנט הכרחי לרצח. לדבריו, קונטר כל־כך מדברי הזונה ומעשיה עד שאיבד את עשתונותיו ולא יכול לשקול את מעשיו בקור־רוח. לכן לא היה זה רצח כלל, אלא הריגה בלבד. באותה עת היה הענוש על רצח — ענוש־מוות, ואילו הענוש על הריגה בלבד היה מאסר בלבד.

בית־המישפט הבריטי לא קיבל את טיעונו של בדר כי הקינטור צריך להיבחן לפי תכונותיו המיוחדות של הנאשם. הקינטור צריך בכל מקרה להיות כזה שיכול להוציא מגדרו כל אדם רגיל. אין לקחת בחשבון את תולשותיו המיוחדות של הנאשם הספציפי. לא האימפוטנט הסביר קובע את הקריטריון לקינטור, אלא האדם הסביר. בעיקבות פסק־דין עקרוני זה הלך גם בית־המישפט העליון בישראל, בפסק־הדין של ברוך סגל משנת 1954.

ספק גדול הוא, על כן, אם יוכל לטעון הדוקטורנט זיסמן כי קונטר. אמנם בעייתו הפיסית־נפשית היתה כי לא יכול היה לסיים את המגע המיני במהירות. לדבריו דחקה בו עליס לסיים את המגע, מכיוון שנלאתה מן התנוחה הממושכת, ואולי אף לעגה לא על חולשתו. אך לא היה כאן קינטור.

הסכם עם זונה. אולם מכיוון שזיסמן, בניגוד לבדר, לא השתמש במכשיר לרצח, התעוררה לתביעה בעיתה אחרות. זיסמן זרק כנראה את עליס לארץ בכוח, משסירבה לחכות עד שיבוא על סיפוקו. היא מצאה את מותה בצורה זו. כלומר, יתכן וזיסמן כלל לא תיכנן את מותה.

קורבן שרביט
הפרוצה לא רצתה לחכות

אולי אפילו לא צפה אותו. יתכן וכל כוונתו היתה להכריח אותה בכוח למלא את חלקה בהסכם שביניהם, ולתת לו הנאה מינית מושלמת עבור כספו.

אם כך הם פני הדברים, לא תוכל התביעה הכללית להעמידו לדין על רצח בכוונה תחילה, העברה החמורה ביותר בספר־החוקים, שהעונש עליה הוא מאסר־עולם.

במיקרה כזה, תיאלץ התביעה להאשימו בהריגה, עברה שעונשה המכסימלי הוא עשרים שנות מאסר. לשם הוכחתה, מחובתה להוכיח כי זיסמן ידע, בעת שזרק את עליס לארץ כי הוא עלול לגרום לה חבלות חמורות, וכי היה אדיש לתוצאה זו.

אם חומר העדויות שבידי התביעה לא יספיק אף כדי הוכחת עבירה זו, יש בידי התביעה עדיין האפשרות להעמידו לדין באשמת גרימת מוות בהתרשלות, זוהי עבירה קלה יחסית. העברה זו מאשימים, בדרך כלל, את הנהגים שגרמו למוות בתאונת־דרכים. העונש עבורה הוא שלוש שנות מאסר בלבד.

אלו הן אפשרויותיה של התביעה.

חוכמה־רוח מאושפז. ההגנה, מצדה טרם גילתה אף אחד מקלפיה. בגלל חומרת העברה, מינה השופט בר־אופיר את עורך־הדין שלמה רזניבוים כסניגור מטעם בית־המישפט.

האם יגשה הסניגור להשתמש בהגנה של טרוף־דעת, מכיוון שידוע כי מרשו היה מאושפז בבית־חולים לחולי־נפש עד חודשיים לפני העבירה? או שמא יש ביד ההגנה הפתעות, שאותן היא שומרת לדיון לפני בית־המישפט?

את עצם ביצוע העבירה לא יוכל הסניגור להכחיש, מכיוון שגם במיקרה זה, כמו בעניין האנס המנומס, היתה המישטרה זריזה ויעילה. היא גבתה הודאה מיידית מן הנאשם. שיחזורה איתו את השעה במקום המעשה, ואף צילמה זאת בווידאו־טייפ.

אפשר לצפות לזיקוקין די־נור מישפטיים.

(המשך בעמוד 54)

חשוד בנימין נחום
סכנת חיים —

להוציא את היהלומים שרכשו בזמן האחרון בהזדמנות ממקומות־המחבוא ומהכספות. הם בדקו אותם — הפעם אצל מומחה מוסמך — וגילו לחרדתם כי רומו. הם זכו אמנם בזכוכית מרהיבת־עין, אך בעלת ערך אפסי.

גם בעל־המיסעדה גילה לימים כי רומה. אז החל מחזר על פיתחו של אחד משני הנאשמים שהכיר, בבקשה שיחזיר לו את כספו. לאחר שדחה אותו בלך־ושוב משך זמן מה, הסכים לבסוף לקחת את הזכוכית בחזרה והבטיח לפצותו. הוא לקח את הזכוכית, ומאז לא ראה בעל המיסעדה לא את כספו, לא את היהלום האמיתי ואף לא את הזכוכית.

עורך־הדין המשופם, דרור מקרין, המייצג את יצחק כהן, ביקש מאת השופט דיאמנט לסרב לבקשת התביעה ולא לעצור את מרשו. לדבריו אין כהן מעורב כלל בהונאת היהלומים. ואמנם, לפי העדויות היה זה מוכתר אשר מסר את היהלום המדומה לקורבן, קיבל ממנו את כל הכסף, ורק 500 לירות מכל זאת מסר לכהן.

ביקור אצל הגברת הזקנה. אולם התביעה טוענת כי השניים מעורבים בתיק דומה נוסף. גם בתיק זה מכר מוכתר „יהלום" לגברת זקנה. כאשר גילתה האשה כי רומתה התלוננה במישטרה, ואז הופיע בביתה כהן והציע להחזיר לה את כספה, אם תבטל את תלונתה.

עד שתהיה התביעה מוכנה להגיש נגד השניים כתב־אישום על הוצאת דבר במירמה, כלומר הוצאת רבבות לירות מידי אנשים תמורת גושי־זכוכית קטנים ומבהיקים, כדאי לקוני־יהלומים פוטנציאליים לבדוק את היהלומים המוצעים להם.

ואלה החברות המיסחריות שתרמו את חלקן

שלח מלכתך

על פני המים

מרי קוונט שאול יהל, מנכ"ל חברת הקוסמטיקה **מרי קוונט**, מכתיר את סלי שעשוע בכתר „הנערה החיננית" בטכס ההכתרה של מלכת־המים 1978. **מרי קוונט** העניקה למשתתפות מוצרי־איפור והעבירה אותן קורס לשימוש במוצרים.

המיבצע המורכב והמסועף של עריכת נשפי בחירת מלכת־המים ונסיכות הימים של ישראל, לא היה יכול להיערך ללא השתתפותן וחסותן של מספר חברות מסחריות, שכל אחת מהן מובילה בתחומה במדינה. תודת מערכת העולם הזה וכל אלה שהשתתפו ונטלו חלק בטכסי־הבחירה וההכתרה של מלכת־המים 1978, נתונה לחברות הבאות על תרומתן להצלחת המיבצע:

„דובק" — יצרני סיגריות איכות ישראליות למעלה מ־40 שנה, שנטלה את המיבצע כולו תחת חסותה.

„בנייני אברהם גינדי", חברת הבניה הפרטית הגדולה בראשון־לציון, רחובות ופתח־תקווה.

„גלי", יצרנית סנדלים, נעליים וקבקבים לנשים ונוער הגדולה ביותר בישראל.

„מרי קוונט", חברת הקוסמטיקה בעלת המוניטין הבינלאומי.

„גוטקס" — יצרנית ויצואנית בגדי־הים והחוף מספר 1 בישראל.

„וולה" — המייצרת את מיטב התכשירים לטיפול בשיער.

M.B. — בית־האופנה הישראלי שכבש את השוק בארץ ובאירופה.

„אולימפיק" — חברת־התעופה היוונית הלאומית שתטיס את מלכת־המים לטיולה המלכותי ביוון ובבריטניה.

„אגד תיור" — חברת התיירות שהסיעה את המועמדות באוטובוסים ממוזגי־האוויר שלה לכל נשפי ואירועי התחרות.

כמו כן נתונה תודת המערכת והמועמדות בתחרות לאישים הבאים:

- המורה לטיפוח־החן לאה פלטשר.
- מעצב התיסרוקות החיפאי ג'ימי שעיצב את תיסרוקות המועמדות.
- התכשיטאית רחל גרא שעיצבה והכינה את כתרי־ההכתרה עבור הזוכות.

לופו האמרגן הצעיר אלי לופו היה ממונה השנה על ארגון ועריכת נשפי בחירת מלכת־המים ונסיכות הימים של ישראל בכל רחבי הארץ, תרם ממרצו וכישרונו להצלחתם.

בתמונה נראה לופו בחברתן של הזוכות בכתרים בנשף הסיום של בחירת מלכת המים 1978. מימין לשמאל: סלי שעשוע, יעל גרינברג, המלכה יהודית נגר, דליה נוריאל **וניקול כנפי**.

„וולה" השתתפותה של חברת תכשירי השיער **וולה** בנשפי בחירת מלכת־המים הפכה כבר למסורת ומחזורים רבים של מלכות ונסיכות הסתייעו במוצרי־החברה. בתמונה: מיכאל בראון, מנכ"ל החברה בישראל מכתיר את יעל גרינברג.

„גוטקס" גדול יצרני בגדי־הים ובגדי־החוף במדינה, תורם מדי שנה את מיטב דגמיו לכל המשתתפות בתחרויות מלכת־המים. בתמונה נראית מרטה לור, נציגת **גוטקס** מכתירה את ניקול כנפי בתואר „חביבת המתמודדות".

למיבצע מלכת המים

גינדי אברהם גינדי, קבלן הבנייין הנודע מראשל"צ מעניק נשיקה למלכת המים יהודית נגר.

„אולימפיק" זאב קיס, מנכ"ל חברת־התעופה היוונית **אולימפיק** בישראל, המלווה את תחרות מלכת־המים מתחילתן, העניק למלכת־המים 1978, יהודית נגר, כרטיס־טיסה לאתונה וללונדון וחזרה. בעת שהותה בלונדון תהיה מלכת־המים אורחת חברת הקוסמטיקה הבריטית **מרי קוונט.** בתמונה נראה קיס מושיט את ידיו לחבק את מלכת־המים.

„גלי" אסתר ואברהם אורון, בעלי מפעל יצור הסנדלים והקבקבים **גלי,** שהפך תוך שנים מועטות לגדול המפעלים בארץ לייצור סנדלים ושהצפרדע הפכה לסמלו המסחרי המוכר בכל הארץ, בחברת יהודית נגר כשהוכתרה כנסיכת ים־סוף.

„דובק" יהושע נאמן, מהנהלת חברת הסיגריות הישראלית **דובק,** שנשפי מלכת־המים השנה נערכו בחסותה, התכבד בהכתרת דליה נוריאל בתואר הסגנית הראשונה למלכת־המים. בתמונה נראה נאמן עונד לה את סרט ההכתרה.

M.B. רמי לפין אחד מבעלי בית־האופנה **מ.ב.,** המייצא את מוצריו לרבות ממדינות אירופה, נושק לניקול כנפי, שזכתה בתואר „חביבת המועמדות". בתמונה מימין: נורולה חי, בעל **מלכת שבא** מעניק למלכה חופשת סוף־שבוע במלונו.

במדינה

(המשך מעמוד 51)
שיתעופפו בבית־המישפט לאחר הגשת כתב־האישום.

מישפט לכל דקה

כעבור נסיעה אומללה אחת הועמד הנאשם שלוש פעמים לדין — וכל פעם באישום אחר

„אין דנים אדם פעמיים בשל מעשה אחד," כך קובע סעיף 2 לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה—1965.

המדינה מעניינת אם אזרחיה העוברים על החוק, אך אין היא רודפת אותם. מי שנידון פעם אחת בבית־מישפט, בין הורשע או זוכה, זהו סוף העניין מבחינה מישפטית. אפילו טעתה התביעה הכללית, אפילו נתגלו ראיות חדשות — אין התביעה יכולה ליזום מישפט חדש באותו עניין. כך אומר החוק במדינת ישראל.

עבירות כשפץ. חאלד לידאווי מאל־ערייש יהיה מופתע מאד לדעת שקיים חוק כזה.

ב־13 באוגוסט 1977 נטל חאלד בן ה־24 מכונית פז"ו מהחניון שבו עבד, בתל־אביב, ונהג בה לביתו באל־ערייש. בנהיגה זו ביצע חאלד עבירות אחדות. הוא השתמש במכונית ללא רשות הבעלים (בין אם מתוך אי־הבנה — לדבריו — בין אם בידיעה ברורה). הוא נהג ללא רשיון־נהיגה מתאים, ופוליסת־הביטוח לא כיסתה את נהיגתו ברכב זה.

בדרכו מתל־אביב לאל־ערייש עצרוהו שוטרים פעמיים. פעם אחד באשקלון, ופעם אחת בעזה. בשני המקומות נרשמו לו דו"חות על נהיגה ללא רשיון מתאים וביטוח. בינתיים התלונן בעל החניון ב־מישטרת ת"א על נטילת הרכב ללא רשות.

חאלד נידון בפעם הראשונה בתיק ב־דצמבר בבית־המישפט הצבאי בעזה. שם נידון על נהיגה ברכב שלא היה מורשה לנסיעה בשטחים המוחזקים.

הוא נידון בפעם השניה בבית־מישפט השלום באשקלון, בינואר, על־ידי השופט רודריג, על נהיגה ללא ביטוח ולא רשיון־נהיגה. הוא נידון ל־300 לירות קנס ופסילה מלהחזיק רשיון־נהיגה לשנה.

בפעם השלישית נידון בבית־מישפט ה־שלום בתל־אביב, בפני השופט בוכוויץ', על שתי העבירות הקודמות, וכן על שימוש ברכב ללא רשות הבעלים. כאן נידון לשישה חודשי מאסר בפועל ולשישה חודשי מאסר־על־תנאי, ונפסל מלהחזיק רשיון־נהיגה במשך שלוש שנים.

בבית־המישפט בתל־אביב יוצג חאלד בקאריירה המישפטית שלו על־ידי עורך־דין. וגם כאן קיבל סניגורו הנמרץ, ישראל אלטרש, את הייצוג רק לאחר שנשמעו כבר שני עדי־תביעה. הסניגור ניסה להסביר לתובע המישטרתי כי שולחו נידון כבר באשקלון, אולם התובע דחה טענה זו ואמר כי בדק, והמדובר בעבירה אחרת.

רק לאחר שהוצא גזר־הדין הביא אבי הנאשם לסניגורו את פסק־הדין המאושר מבית־המישפט באשקלון. אז התברר לסניגור, מעל לכל ספק, כי המדובר באותה נסיעה, באותה מכונית ובאותו תאריך.

מישפט בכל מקום. הסניגור הגיש מיד בקשה לביטול פסק־הדין. אולם השופט בוכוויץ דחה אותה, בטענה כי מדובר בעבירה שונה. על כך הגיש הסניגור ערעור בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

האם נסתיימה בזה פרשת אישומיו של חאלד? התלוצץ מישפטן, שנכח במישפט: „אולי החליטה המדינה לפרק את שלוש שעות הנסיעה מתל־אביב לאל־ערייש לדקות, ולהגיש נגדו תביעות במיספר זה? או שמא תחליט המדינה לפרק את עבירתו של חאלד מבחינה גיאוגראפית ולהעמידו לדין בכל ישוב שבו עבר בדרכו מתל־אביב לאל־ערייש?

דרכי אדם

הפגנה לפני המוזיאון

לחוציא את האמנות החוצה ולהפגין מעורבות פוליטית — זהו המוטו של הורית פרד

מוזיאון תל־אביב עטה חג. כל המיומי מיהרו לפתיחה של התערוכה אמן וחברה. בפתח המוזיאון עמדה צעירה שקילקלה את החגיגה. שלא כמותם, היתה הורית פלד (29) לבושה בחצאית־ג'ינס מהוהה ובחולצה. שערה הפרוע הוסתר תחת כובע־ג'ינס רחב־תוחרת. הורית עמדה בשקט והציגה ארבעה פלאקאטים שחורים. על הפלאקטים היו כתובים בצהוב מיכתמים של המשורר יבי (יהודה בן־יהודה), ובי־ניהם תמונות גזורות של עלובי־חיים עם שינויים בקומפוזיציה.

מיכתמים בפסטל. סביב הצעירה החלה התקהלות, ואנשים דרשו ממנה שתסביר את הפלאקאטים שלה. הורית, אשתו של יואב פלד, בנו של האלוף (מיל.) מתי פלד, שמחה לעשות זאת. לשם כך עמדה באותו יום חגיגי וחם בפתח המוזיאון — כדי לעורר פולמוס, כדי שאמנותה תזכה בתשומת הלב שלה היא ראוייה, כדי להוציא את האמנות מהמוזיאונים.

אחד משלטיה של הורית
כלת האלוף —

„אמנות צריכה להיות מחוץ למוזיאונים. את האמנות צריך לשחרר מהמיסגרות שלה. היא צריכה לצאת לרחובות. האמנות היא חלק מהחברה. בזמנו היו מציירים נופים. נוף־הארץ בשבילי כיום הם הכתבים של יבי, שהוא, לדעתי, המשורר התופס את לב הדברים מבחינה אנושית כפי שהם קורים בארץ. יבי היה ההשראה שלי להפגנת־היחיד שערכתי מול מוזיאון תל־אביב. למיכתמים שלו, שכתבתי בפסטל, צירפתי צילומים של אנשים שצילמתי בשווקים. ועם זה הגעתי למוזיאון, אנשים הגיעו לפתיחה והתעכבו לידי. היה להם חופש להגיב. העובדה שעמדתי בחוץ, ברחבה, לא הכניסה אותם למיסגרות שהמוזיאון מכניס אותם, בעצם היותו מוזיאון."

המילים הסיניות. הורית, שזכתה בשמה המקורי כאשר שני הוריה התלבטו בבחירת שם לבתם, והחליטו לבסוף על שם ניטרלי זה, היא בתו של תעשיין פתח־תיקוואי אמיד, בעל בית־חרושת למרצפות. היא גדלה בבית בורגני, וזוכרת את עצמה מצלמת מאז היותה ילדה.

לפני חמש שנים החלה להתעניין באמנות באופן מיקצועי. קודם לכן למדה ביולוגיה באוניברסיטת ירושלים. מאוחר יותר עברה ללמוד לימודי־סין ויחסים בינלאומיים. לדבריה, מה שריתק אותה בלימודי סין במיוחד היה צורת המילים והאותיות הסיניות.

בעלה של הורית, יואב, עושה כרגע בארצות־הברית את עבודת־הדוקטורט שלו בפילוסופיה מדינית, וחוקר מבחינה תיאורטית את הקשר בין הציונות והסוציאליזם במאה ה־19.

הורית ויואב נסעו ללוס־אנג'לס כדי להשלים את לימודיהם.

בארצות־הברית החלו השניים להיות פעילים גם מבחינה פוליטית. מספרת הורית: „הייתי מזכירת אגודת הסטודנטים הישראליים בלוס־אנג'לס. יואב עורך העתון דף גשר. יואב אירגן את חוג בירזה ויוזמה בתוך המערבי. זהו אירגון יהודי שמטרתו היא, בין היתר, להראות ליהודי אמריקה כי אכן מלבד הקול הרשמי פועלים בארץ גופי־שלום, כדוגמת שלי.

מפגינה הורית פרד
— נגד המילחמה

„אני רואה את כל הפוליטיקה והחיים עצמם משתקפים בתרבות. היה פסטיבל של סטודנטים יהודיים באוניברסיטת לוס־אנג'לס, וכרגיל בפסטיבלים כאלה, נראו יהודים עם כיפות וזקנים. מה עשיתי, לקחתי כתבות מעיתונים ישראליים ויהודיים, שבהם נכתב על יואב ועל חוג בירזה שהם עוכרי־ישראל, ומזה עשיתי אמנות, וכך יצרתי פולמוס דרך הפלאקאטים. מובן שהיו ויכוחים שהגיעו כמעט לתיגרות, אבל זוהי לדעתי האמנות."

מעורבות פוליטית. זהו ביקורה הראשון בארץ, מזה שלוש שנים. על מישפחת פלד עברה טראומה, כאשר יואב נעדר אחרי מילחמת יום־הכיפורים ונמצא רק בתום חודש ימים.

„ב־'72 נסענו ללמוד באמריקה," מספרת הורית. „שנה לאחר מכן באה המילחמה המחורבנת ויואב הוא קצין בטנקים. לכן מיהר לקונסוליה וטס לישראל. אני טסתי מייד אחריו, רק מפני שאחי צילצל ואמר שאם הוא ייהרג, לא אסלח לעצמי לעולם שלא הייתי כאן איתו. יואב ירד מהמטוס ונלקח ישר לשדה־הקרב. המישפחה שלו בכלל לא ידעה שהוא בארץ ונלחם.

„רק כשהגעתי, הסתבר להם שהוא כאן והם לא שמעו ממנו. נגמרה המילחמה והוא נעדר. אבא שלו הלך לחפש אותו, והוא לא נמצא. עברו עלינו ימים קשים. לא שמענו עליו שום דבר. כשהוא נמצא וחזרנו ללוס־אנג'לס, כל לימודי הסימסטר שלי נכשלו, וזכיתי בציונים שליליים בכל המיקצועות.

„אז התחלנו לחשוב. עד אז היינו מאד ישראליים ולא שאלנו שאלות. אחרי המילחמה הכל השתנה. הייתי מזכירת אירגון הסטודנטים הישראליים. עסקתי בהסברה. פיתאום התפתחנו. שאלנו שאלות. יואב נעשה נורא פעיל בפוליטיקה. הוציא עיתון של אירגון הסטודנטים בשם דף גשר, כתב מאמרים שסיפרו את הצד השני של המטבע, ללא כחל ושרק. הקונסוליה וגם הסטודנטים לא אהבו את זה. אבל יואב ואני כבר היינו בפנים. כעת אנחנו מאד מעורבים מבחינה פוליטית ומאד איכפת לנו. למרות שאנחנו הרבה זמן בארצות־הברית.

„בסופו של עניין כל הפעילות שלנו מובילה אותנו חזרה לפה. ברור לי שכל הפעילות האמנותית שלי חייבת להיות פה, למרות ששם אני נורא פעילה, במיוחד עם הפמיניסטיות, התורמות, לדעתי, נופך עצום לאמנות.

„כתוצר של שנות ה־70 בארצות־הברית אני יודעת שהאמנות חשובה. הפירסום, לעומת זאת, משעמם.

„אני לא חותמת על עבודות שלי. אני טוענת כי אמן צריך להתפרנס דרך חינוך ולא דרך מכירת המוצר.

„בארצות־הברית נוצרת כעת תנועה של תסיסה ומחאה מתוך האמנות עצמה, כמו הדאדאיסטים בשעתם. לדעתי הגיע הזמן שאותה תסיסה ואותה מחאה תגיע גם לישראל!"

זכוכית
כלי בית
כלי עיז
מפות
שטיחי קש
מוצרי קש
קרמיקה
אופנה
ואביזרי
אופנה
מוצרי נוי
בעצועים
ת"א
קלאס
דיזנגוף 224
ירושלים
קלאס בגאנז
הרצוג 61

בנק לאומי

מעניק הטבות מיוחדות
(בתקופה מוגבלת בלבד)

כח ח"י כפליים

11% מענק מיוחד
בתום 6 שנות חסכון במסלול החד פעמי

3 תשלומים אחרונים על חשבון הבנק
במסלול החסכון החדשי

בבנק לאומי אתה מקבל:
במסלול החד פעמי
- **בתום 6 שנות חסכון מענק מיוחד בשעור 11% עד 3960.- ל"י**
- **מענק מידי בשעור 10%**
- **רבית והצמדה למדד על הקרן והמענק המידי**
- **הכל פטור ממס**

במסלול החסכון החדשי
- **3 תשלומים אחרונים ע"ח הבנק**
- **מענק מידי בשעור 5%**
- **רבית והצמדה על הקרן והמענק המידי**
- **הכל פטור ממס**

כח ברירה דולרית

8.48% מענק מיוחד
בתום 6 שנות חסכון במסלול החד- פעמי

3 תשלומים אחרונים על חשבון הבנק
במסלול החסכון החדשי

בבנק לאומי אתה מקבל:
במסלול החד פעמי
- **בתום 6 שנות חסכון מענק מיוחד בשעור 8.48% עד 4240.- ל"י**
- **מענק מידי בשעור 6%**
- **רבית והצמדה על הקרן והמענק המידי**
- **הכל פטור ממס**

במסלול החסכון החדשי
- **3 תשלומים אחרונים ע"ח הבנק (בגובה התשלום הראשון)**
- **מענק מידי בשעור 3%**
- **רבית והצמדה על הקרן והמענק המידי**
- **הכל פטור ממס**

בשני המסלולים ההצמדה למדד או לדולר תשולם לך לפי ההכנסה הגבוהה יותר

המענקים והתשלומים ע"ח הבנק ישולמו בתום 6 שנות חסכון

ההטבות תנתנה לכל מי שהצטרף לאחת מתכניות חסכון אלה החל מ-1.8.78

פרטים נוספים בכל סניפי בנק לאומי, בנק אגוד ובנק ערבי ישראלי

בנק לאומי

פרסום א. מל

הבנקים בישראל, החמצן הכלכלי של המדינה — ושלך!

נאה שנ עיר

„בשר האחוריים של החברה הישראלית" והתיאטרון המקורי ✶ „מלחין תנ"כי" ו„מלחין גיאוגרפי" ✶ בעלת־האוב של ביאליק ✶ זיבלוני הסיפרות ✶ כרות־שיפכה שהפך לאפיפיור

תיאטרון

תמונות מסך

אברהם עוז, תיאורטיקן תורן של התיאטרון הישראלי וחבר ועדת הרפרטואר של התיאטרון הקאמרי, פירסם רשימה בגיליון מס' 2 של ביטאון השמאל עתה תחת הכותרת „התיאטרון הישראלי והטרגדיה הציונית". ברשימה מציב עוז תמונת־מסך פסימית, במיכלול ההקשרים העוסקים במיכניזם היצירתי והסוציולוגי של

חנוך לוין
המטריאליזם המודגש

התיאטרון הישראלי. כתב עוז בין השאר: „גם אם אין מדובר כאן בפיקוח ישיר ומתמיד על כל החלטה אמנותית, אין צריך לומר שכל מיקרה 'חריג' זוכה לטיפול מיידי ברמת זה. כי, למשל, באיזכור שמו של חנוך לוין (שמחזותיו עשה, כזכור — מאז 'מלכת האמבטיה'), כדי לעורר עצבנות בקרב חברי מועצת־הנאמנות של התיאטרון. בידי מישרד־החינוך והתרבות אמצעי־לחץ מסויים אחרים..."

„אבל מעבר לצנזורה הציבורית קיימת, כאמור, גם צנזורה ממוייה יותר: זו המקיפת בגימת התיווי הדרמטי. הנקודה בידי המחזאי הישראלי. כאן אין הצנזורה הפוליטית העצמאית, שכפה התיאטרון הישראלי על עצמו, מוגבלת לתחומי ה'פאטירה הקונפורמיסטית' נוסח קישון ולפיד... חנוך לוין משחיז את המאכלת האירונית שלו בייתר חדות על בשר האחריות של החברה הישראלית; אך המטריאליזם המודגש שלו, שיתרותיו הדרמטיים בצידו, שולל מראש את ערכה של כל התמודדות אידיאית — אותה התמודדות המשתעבדת כרגיל במחוותיו של מונדי למיבנים ממליים ואילוזוריים סביבים כל כך, הפוגמים ללא תקומה באפקטיווית הדרמטית שלהם; אותה התמודדות המוצנעת בהיחבא בין קפלי עלילותיו הקסומות של ניסים אלוני, אך לא תעז לעולם להסגיר את עצמה למישפט התבונה שמעבר לפאליוים האסתטי של הכשלים המיטפיסים שלו; אותה התמודדות האובדת בפרספקטיווה הנובליסטית שא.ב. יהושע המחזאי — שטרם נחלץ מציפורניו של א.ב. יהושע המספר — מכוון אל הניזוחוזות האינדיווידואליות של דמויותיו..."

עמדה זו של אברהם עוז, המשמיטה את הקרקע מתחת לרגלי אותם מחזאים ומטילה ספק רב בכישוריהם, מוצגת בבהירות ברשימתו. עמדה שונה לחלוטין הביע בשבוע שעבר בידיעות אחרונות בועז עברון, ברשימתו „סיכומי חשבונות", שבה כתב: „אפילו אם בדורות הבאים ייזכרו רק 'הכלה וצייד הפרפרים' ו'הנסיכה האמריקאית' של אלוני, או המערכה הראשונה מתוך 'יעקובי ולוידנטאל' והמערכה השניה של 'סחרי הגומי' של לוין — זה מספיק להגדרת דור זה כפורה מאד מבחינה תיאטרלית, אולי אפילו כעל חשיבות בינלאומית... הסתכל נא כמה שהתיאטרונים מייבאים מאמריקה, למשל — לדעתי, אין להם כיום שם לא אלוני ולא לוין, יש להם רק ניל סיימון..."

אלא שאנחנו חברה גדושת סתירות. עוז סותר את הקאמרי, בו הוא מעלה את אלוני ולוין. עברון סותר את התיאטרון העולמי. עוז סותר את עברון. עברון את עוז.

כמה טוב שמבקרים מבקרים. אבל זה כלום לעומת היוצרים. בין המילים שוכחים שני המבקרים, שהבימה תעלה השנה 11 מחזות מקוריים, וזה ההישג הכי חשוב של התיאטרון הישראלי, ולא משנה אם חלקם ייכשל.

תווים

פרי באושים

הערכות מוקדמות שהועלו במדור זה, בדבר כישלונו הצפוי של הפסטיבל הישראלי הנוכחי, מהבחינה האמנותית והכלכלית, אומתו במהלכו עד תום. העיתונות היומית דיווחה יום־יום על קונצרטים שנערכו בפני אולמות ריקים. אין ספק כיום, שהציבור השקיע את כספו, דרך המועצה לתרבות ולאמנות ושאר גופים, בפסטיבל ראוותני, שכל קשר בינו לבין התרבות הישראלית הוא פרי הדימיון.

הגדיל בביקורת הפסטיבל מבקר המוסיקה חנוך רון, שכתב בידיעות אחרונות על אחד מהקונצרטים תחת הכותרת „קונצרט אפור ועגום" — רשימה שניפתחה כך: „תמהה עגומה היתה זו לראות בתחילת השבוע את התיזמורת הפילהרמונית ישובת על הבימה מול קהל המאכלס את היכל התרבות בקושי לשליש, וגם מתוכו כמחצית מבקרים וידידים וכעלי 'הזמנות' למיניהם, שנחלצו 'למלא' את האולם..." ומוסיף רון: „עם מחירים גבוהים כאלה ומיבנה תוכנית כזו, אפשר להבין מדוע העדיף (הקהל) להישאר בבית. הקלישאה של תוכנית בנוסח 'פתי־חה־קתצ'רטו־סימפוניה' עברה מן העולם מזמן..."

על איכות הרפרטואר כותב המבקר: „את תפקיד הפתיחה הקלאסית מילאה 'באשמורת השלישית' מאת בנציון אורגד. זו יצירה חיצונית, עמוסה לעייפה בכל החומרים התיזמוריים האפשריים, ללא כל סלקציה. איני יכול שלא להסכים עם התוכניה שהגדירה את אורגד כ'מלחין תנכ"י'. אין הגדרה יפה מזו. יש לנו רק את מארק לאברי כ'מלחין גיאוגרפי' ('שמק', 'חניתה', 'כנרת', 'נגב') ועתה יש לנו אורגד כמלחין תנ"כי..."

ביקורת כל הרכבי הרפרטואר והמוזמנים של הפסטיבל הישראלי הנוכחי, הינה בבחינת שערוריה התובעת ועדת חקירה ממלכתית, שתקבע, מה צורך וטעם יש בקיומו של פסטיבל שכזה. מי שקיווה לעשות פסטיבל ישראלי, עשה פרי באושים.

החוויה הישראלית

„...זיוה פנה הדרה"

אחרי שכל מחברי ספרי הריגול, הביטוח, הפישפול, הנישול והכישול הופיעו כבר בתוכנית הטלוויזיה עלי כותרת, ושיפרו את מאזן מכירותיהם, הגיעה העת להעלות את רוחו של המשורר חיים נחמן ביאליק בתוכנית זו. למטרה ייצוגית ומכובדת שכזו ניבחרה בעלת־אוב, האמונה על ציטוטי ביאליק, בשם זיוה שמיר.

השיחה שלהלן נועדה להנציח את עלי־הכותרת שהועטרו למצחו של ביאליק:

עלי כותרת: כיצד החל ביאליק לחבר שירים?

זיוה: טוב, או... בבית אביו השתקע משורר עירוני... תבין, זה היה משורר עירוני וסלחמב וסלחמ וופגק וופגקר הדלות... במילים אחרות, הרי שהוא לא זכה באור מן ההפקר, אף לא בירושה מאביו... יש לי מיסמכים שאביו ידע רק לקרוא, ולא לידע לכתוב...

עלי כותרת: אם לעבור נושא, למי כתב ביאליק את שיריו?

זיוה: טוב, למרות שהוא חשב שאכן חציר העם, יבש היה כעץ... מצאנו כיום

חיים נחמן ביאליק
יללת תנים וריקוד שעירים

ראיות לכך, שהוא הועיד את שיריו לאספסת העם...

עלי כותרת: באמת, חלל כבד אין קץ. אמרי בבקשה, קשים חיי משורר עברי?

זיוה: אמת דיברת. לכן הוא זרה לרוח אנחתו, והירווה את החול בדימעת עיניו.

עלי כותרת: נעזוב את מה שלמדנו על ביאליק בבית־הספר. האם משוררים ממעלתו של ביאליק נוהגים לאכול?

זיוה: לא־בשר, לא־דגה, לא־לחם.

עלי כותרת: ובכל זאת?

זיוה: מה כל הדאגה — היד על השכם.

עלי כותרת: האם חוקרי הסיפרות של היום אוהבים אותו, והאם הוא אוהב אותם?

זיוה: בתשובה לקושייתך הראשונה — כן. קושייתך השניה, יללת תנים מצד זה וריקוד שעירים מצד זה.

עלי כותרת: אמרי לי בבקשה, מה אמר ביאליק לאהובתו כשהלכה ממנו?

זיוה: הולכת את מעמי — לכי לשלום, ויהי רצונך לבדו גר לנתיבך.

עלי כותרת: מה היה ביאליק אומר, אם היה חי עכשיו, על ביקורת השירה הצעירה?

זיוה: פנה זיוה פנה הדרה.

עלי כותרת: תודה רבה לך זיוה. תמה עוד תוכנית של עלי כותרת. להתראות ביום השלישי, עם עמיתי מני פאר.

מדע שימושי

ד"ר ספוק כחולבן

משך למעלה מ־20 שנה גידלו אמהות את ילדיהן בארץ־הקודש, בהתאם לספרו של ד"ר בנז'מין ספוק, שתורגם לעברית, ובפרטים רבים לא תאם והלם את התנאים המקומיים.

החודש ראה אור ספר טיפול בתינוק ובילד, פרי עטו של רופא־ילדים ישראלי, התואם לחלוטין את התנאים המקומיים*. ספרו של ד"ר עוזי ברוק פורש את מיכלול מחלות־הילדים, בלוויית הנסיון שהצטבר בארץ בטיפול בהם. מיכלול זה הוא מדריך מעולה ומעודכן במסירת המידע הרפואי, הפסיכולוגי ואף החינוכי, הקשור בגידולו של הילד בארץ. לספר מצורף תוכן ענייני מפורט וקפדני, ההופך אותו למכשיר חסר־תחליף בתהליך טיפולו וגידולו של הילד, ולספר הראוי להיות בכל בית בישראל שבו מצויים ילדים.

השאלה המסקרנת היא: אם בעוד עשר או עשרים שנה ייחלץ ד"ר ברוק נגד המילחמות המאיימות על חיי הילדים שהוא העניק להם בריאות, באותה מידה שעשה זאת ד"ר ספוק לילדי ארצות־הברית שגדרו.

תולעי תרבות

רב(עם) ספר

במקביל לסיפרות הישראלית הפעילה, מתנהלת פעילות סיפרותית רבה — אם המדובר בחיבור סימני דפוס והבאתם לדפוס — בידי אנשים רבים החושבים, משום מה, שהמונח „עם הספר" משמעו שכל יהודי חייב לחבר ספר. במילים אחרות: אינפלציה של ספרים. מחברי הספרים הנ"ל, הבאים מן השדה ומן הבורסה, מפרנסים חצי תריסר בתי־הוצאה, שהבולטים בהם הינם: עקד, אלף ולדורי, הפוגעים באתיקה המו"לית המקובלת, וגובים כסף מן המחברים המסכנים בעוון הוצאת ספריהם לאור.

היבול הכמותי של ספרים מסוג זה עולה על יבול הסיפרות הישראלית הרצינית. להלן סיקור כמה מהם, בבחינת מידע להגנת צרכן התרבות:

● „שירה שבלב" — בשער הקידמי

* ד"ר עוזי ברוק, ילדך מינקות עד בגרות, מדריך להורים לטיפול בתינוק ובילד. הוצאת ברק, 381 עמודים (כריכה קשה).

האפיפיור היהודי

ציטוטון

מותו של ג׳יובני בטיסטה מונטיני, ש־נקרא האפיפיור פיוס ה־6, ותהליכי הבחי־רה המורכבים של יורשו, מעלים שוב נושא שחזר ונישנה בתרבות היהודית, המקיף סידרת אגדות אודות אחד האפיפיו־רים שהיה יהודי. אחת מן האגדות להלן:

היה איש אחד גביר מופלג ובעל מע־שים טובים ולא היו לו בנים עד שמתה אשתו הראשונה... אח אחד היה לו עני והיתה לו בתולה שהגיעה לפרקה, והת־חיל האח להתחכם שישא את בתו, עד שפעל זאת, ונשא את בתו והיה דר עמה איזה שנים, ולא היה לו בנים ממנה, וידע בבירור כאשר הדבר תולה בו כי הוא עקר בטבע. פתאום נתעברה אשתו, וידע אשר אשתו הרתה לזונים והריונה הריון פסול, וגילה זאת בסתר להרב מווילנא. וכשהגיע זמן הלידה ילדה אש־תו בן זכר, ולא רצה לפרסם לפני רבים אשר הילד הוא ממזר, והראה לכול ש־הוא שמח מאד ועשה סעודה גדולה עבור הברית־מילה כדרך הגבירים. ורק הרב ידע מזה, והוא היה המוהל, ועשה את הילד כרות־שיפכה בעת המילה בכדי ש־לא יוליד. ואחרי זה הלך הרב ועשה רושם בסכין על אוזן הילד בפני רבים, ושאלו אותו מדוע הוא עושה כך, וח־שיב אשר הוא יקר להוריו על כן הוא עושה בו רושם שידעו רבים מה יקר חוא.

והילד נתגדל מעט ובעל שמו נפטר, והילד התחיל להתגדל בגודל חריפות ואמו ירשה כל רכוש בעלה עבור היורש הזה. והוא בכל פעם שהיה עולה בח־ריפות על כל בני עיר ווילנא, עד שהיה מפלפל עם תלמידי בית־המדרש, ונתביי־שו בלימודים, וקראו אותו ממזר. ובא פעם אחת לאמו וסיפר לה מזה שקוראין אותו ממזר, ואמר לה שתתן לו סכום מעות, וחוא מוכרח לברוח מווילנא מפני הבושה, וחיא תקח לה את כל הנחל־אות והרכוש. נתנה לו סכום מעות ונסע מרחק רב לישיבה גדולה ולמד שם בגודל חריפות.

וברומי היה גביר נדבן וירא שמים, ולו בת יחידה, ונסע להישיבה הזאת לבחור לו בחור עבור בתו, שיהיה מושלם בכל המעלות. ובחרו לו את הבחור הנ״ל מווילנא. והבחור לא גילה למי שחוא מווילנא, ונשא את בת הגביר, והיה יקר מאד בכל העיר רומי, וחותנו וחמתו התפארו והתכבדו בו מאד ואהבו אותו. ובנים לא היו לו.

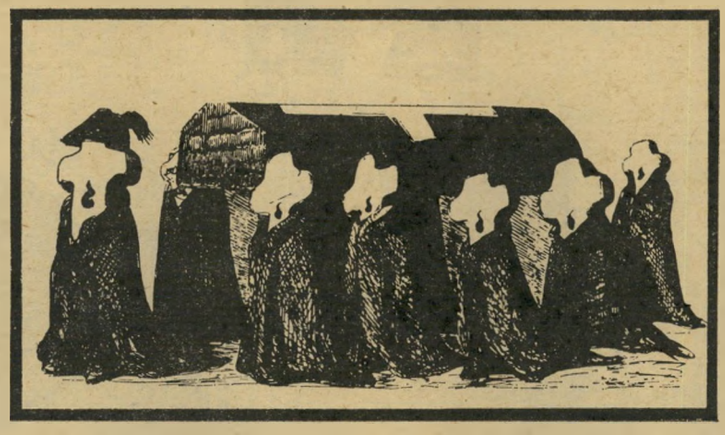

עד שפעם אחת נסע הרב מווילנא על פני עיירות לקבץ מעות על פידיון שבויים, ובא גם לרומי, ודרש בבתי מדרשאות. והאברך הזה העמיד עצמו לנצחו, וסתר דרשתו מאד, ונתבייש מאד הרב מפניו; והרב לא הכיר את האברך מי הוא. ואחר שבת ביקש הרב את בני העיר רומי שיתנו נדבות. וכשבא הרב להגביר הנ״ל, ביקש הגביר מהרב שיתעכב ברומי עוד שבת אחת, ויתאכסן אצלו לפלפל עם חותנו, ובעבור זה יתן לו סכום נכון לפידיון שבויים. וכן היה, והרב התווכח עם האברך בכל פעם, והאברך מנצח אותו.

ובמוצאי שבת קודש הסתכל הרב הי־טב בפני האברך וראה על אוזנו חרושם, והכירו, והלך תיכף וקרא את חותן האב־רך, הגביר הנ״ל, למקום סתר, וסיפר לו את כל המעשה. הגביר נתן להרב את נדבתו ונפל למישכב. וכשבא האברך ש־אל את חותנו על מחלתו, גילה לו חותנו מה שסיפר לו הרב מווילנא שהוא ממזר וכרות־שופכה רחמנא ליצלן. הוא לא התעקש הרבה ונתן לאשתו גט־פיטורין.

ונסע משם והמיר דתו, והצליח בלי־מודין, והלך בלימודו למעלה עד שנעשה כומר. ולאחר איזה זמן נעשה פאפס ברומי. וחותנו לא ידע מה נעשה עמו אחר שגירש את בתו. חותנו הגביר היו לו הרבה שונאים שהתקנאו בעושרו, ושניים מהם השליכו ילד שחרגו בסתר באחת המקומות שבחצר הגביר, בכדי שיוכלו להעליל עליו שהוא הרגו. למחרת באו השומרים וחיפשו בחצר הגביר הנ״ל ומצאו הילד ההרוג והעלילו על הגביר ובני־ביתו, ולקחו תיכף את הגביר עם אשתו ובתו וחושיבום בבית־האסורים עד שייחרץ משפטו מהפאפס מה לעשות בהם. היחודים נתנו ערבות בעד הגביר ובני־ביתו ולקחו אותם מבית־האסורים. והפאפס שמע מהמעשה, ושינה את מל־בושיו, ובא לבית חותנו לקנות אצלו יין גפן, וראה פני חותנו זועפים; חותנו לא הכירו, והתחיל לבקש את חותנו לספר לו מה הצער בביתו אשר הוא שרוי כל כך בצער, ולא רצה מקודם להו־דיע לו, עד שהפציר בו וסיפר לו כל המעשה שהעלילו עליו, וחותנו לא ידע עם מי הוא מדבר. והתחיל הפאפס לחזק אותו ולדבר על לבו, אשר בוודאי לא יגיע להם שום נזק מזה, והלך.

ובמשך איזה ימים כאשר הגיע הדבר להפאפס שיחרוץ המישפט, פקד הפאפס לעשות שתי מדורות גדולות של אש: מדורה אחת בצד זה מהעיר, ומדורה אחת בצד השני מהעיר, וציווה להביא לו את הילד החרוג, והפאפס היה מלומד בכל החכמות, גם כישוף למד היטב, ועשה בכישוף שיוכל הילד החרוג לדבר ולספר את כל המעשה. וציווה להביא את הילד אצל המדורה, והביאו אותו, והיתה כל העיר שם, והילד קם וסיפר את כל המעשה לפני ההמון איך שראה שבאו השומרים לבית אביו, ונתנו לו עשרה אדומים שימסור אותו להם, ומסר אותו להם והרגו אותו. תיכף ציווה ת־פאפס לשרוף תיכף את השומרים ואת אבי הילד, ושרפו אותו. ואת הגביר ובני־ביתו עשה חופשי מהעלילה. והפאפס רץ במהירות להמדורה השניה, והתחיל לח־רף ולגדף אותם את הנוצרים, וחשליך את עצמו להאש על קידוש השם ונישרף.

מעובד ע״פ „הנובילה החסידית״
מאת פרופ׳ יוסף דן

בחטף

ח״כ מחפש בית־שעונים * מ״מ העורך שנידחה *

אריה נאור ואדמונד הוסרל * ה„מוניטין" של המשוררת יונה

וולך * מענק ממשלתי לכתב עת סיפרותי שחדל מלהופיע

● ח״כ **יצחק יצחקי** עבר בשבוע שעבר במכונית, ובה כמה מבני מישפחתו, ליד מישכן הנשיא. הוא פנה אל אחד העוברים והשבים ושאל „איפה כאן בית־השעונים?״ עובר־האורח הצביע על אחד מהמיבנים בסביבה. כוונתו של יצחקי היתה „המוזיאון לאמנות האיסלם״ האוצר בקירבו אוסף שעונים עתיק ויקר ● מ״מ עורך באחד ממוספי הסיפרות, שלא זכה להשלים את לימודיו האקדמיים ונתקנא בנושאי התואר ד״ר, פנה בשנה האחרונה לחצי תריסר אוניברסיטות אמריקאיות ושלח להן את מיטב מאמריו, בתיקווה לקבל מילגה להשגת התואר הניכסף בזכות מאמריו. פניו של מ״מ העורך חושבו ריקם בידי כל האוניברסיטות הנ״ל, המחזיקות מחלקות לסיפרות עברית ● בגיליון ערב העצמאות של מעריב פורסמה חליפת מיכתבים בין פרופ׳ **יהשפט הרכבי** למזכיר הממשלה **אריה נאור**. בין השאר: „את המודל העיוני לגישה זו אפשר למצוא בשיטתו של הפילוסוף **אדמונד הוסרל**. הוא היה אומר, שהואיל ואין חוגי־דעת מצליחים ליישב את הפלוגתאות בשאלת המהות, מוטב להם ׳שישימו את המהות בסוגריים׳ ויעברו הלאה, אל המציאות, וידונו במציאות קודם שינסו לעסוק במהות מופשטת. בדרך זו אנו מבקשים ללכת — קודם נפתור את הבעיות של המציאות, של החיים, ורק אחר כך נתפנה לעסוק בזכות, שבעיקרה עניין מוס־דנט ירושלמי לפילוסופיה בשם **גד ז״ק** מיכתב לאריה נאור ול־מערכת מעריב, שבו הוא מפריך את ציטוטי נאור מ׳שיטתו של ה־פילוסוף אדמונד הוסרל׳. לאחר ה־הפרכה מוסיף הסטודנט ז״ק כי בא „להצביע על חוסר אחריות אינטלק־טואלית, ובמידה מסויימת גם על חוסר יושר אינלקטואלי הנגזר ממנו: היתלות, לכאורה, ב׳אילנות גבוהים׳ בנקיטת עמדתך לגבי ה־סיכסוך במזרח התיכון. חוסר ה־אחריות האינטלקטואלי עניינו הב־את עיקרי דבריו של פילוסוף ב־צורה מהופכת, דהיינו, ללא בדיקה חוזרת של המקור, ובעיקר, מבלי להבינו; וחוסר היושר האינטלקטו־אלי עניינו איזכור שם של פילוסוף כאסמכתא לדעה פוליטית...״ מע־רכת מעריב החזירה את המיכתב למחברו, ואילו דובר הממשלה טרם השיב לסטודנט ● כלת מענק־היצי־רה־של־ראש־הממשלה, המשוררת **יונה וולך**, עומדת ליהפך בעתיד הקרוב למבקרת הספרים של הירחון מוניטין. העומד לראות אור בעריכת מבקר האמנות של ידיעות אחרונות, **אדם ברוך**, ובמימונו של המיסעדן **רפי שאולי**. מאחר ונאסר על מקבלי מענק היצירה (72 אלף לירות) לעבוד במשך שנה, הרי שיהיה על וולך לבחור בין מענק יצירה למוניטין יצירה ● שנתון הסיפרות סימן קריאה עומד לקבל השנה מענק בן 110 אלף לירות מטעם המועצה לתרבות ולאמנות, סכום המיועד לחלוקה כשכר סופרים בין המשתתפים בשנתון. כך מסתבר מרשימת המימון הממשלתי לכתבי העת הסיפרותיים. ברשימת כתבי העת מצוי גם מולד, שבעריכת **אפרים ברוידא**, שחדל להופיע. הסכום למולד אף הוא 110 אלף לירות. עיתון הסיפרות פרוזה יקבל 84 אלף ל״י, השנתון עכשיו יקבל 75 אלף, החציי־שנתון לתיאטרון במה — 80 אלף ● **יוחנן ארנון**, הביב־ליוגרף של **אזרי צבי גרינברג**, כתב ברשימה בידיעות אחרונות, לרגל 90 שנה להולדת הסופר **ש״י עגנון**, את התיאור הבא: „פעם אחת עברתי עם המשורר ליד דוכני ׳שבוע הספר העברי׳. כאשר הגענו אל דוכנה של הוצאת שוקן, נעצר אצ״ג ועיין בספר עיר ומלואה לש״י עגנון. כאשר הוגש לו הספר כשי, שמח מאד, הביאו הביתה וקרא בו ימים רבים...״

ח״כ יצחק יצחקי
אמנות האיסלם

אזרי צבי גרינברג
עיר ומלואה

שם המחבר הוא שמואל בן־יהושע ובשער האחורי שמו ד״ר שמואל בניאל. מכיל כמה מחשירים הרעים ביותר שחוברו ב־עברית בכל הזמנים. המחבר, בן־יהושע/בניאל, מי שהיה נציג הסוכנות היהודית באירלנד, מעיד על עצמו: „כיום עורך־דין מחד, והוגה וכותב מאידך״.

● ברונקה הלפרן מציינת בפתח סיפ־רה „החלום והמציאות״, כי „כל דימיון בין הדמויות שבספר לאנשים חיים אינו אלא מיקרי בהחלט״, והיא שוכחת להר־סיף את ההערה, המסתברת מקריאת פרקי הספר, כי כל קירבה בין ספר זה לשפה העברית הוא מיקרי לחלוטין.

● התאומים הרצל־ובלפור־חקק, כות־בי מיכתבים־למערכת נודעים, מנסים כו־חם בשירבוט דברי שיר. באחרונה פיר־סמו שתי חוברות, האחת „יער כלולות״ (מאת הרצל) והאחרת „אם נלקח מן ה־שקט״ (מאת בלפור). אלא ששירי התאו־מים נופלים ברמתם הסיגנונית מיכתבי־הם למערכת.

● „הגבר שנועד לתהילה״ הוא ספר מאת מ.א. קיפמן, המציין על גב ספרו: „ליד מיזרח־אירופה, תרשב הגליל, כש־נות השלושים המוקדמות של חייו. נשזי ואב לבת, עלה ארצה בגיל 18, עובד כמעבדן... על אף קשיים אובייקטיוויים בהם נתונים יוצרים צעירים בארץ, יש ליציין הקשת הרחבה של פוגי כתיבה, בהם עוסק הסופר הצעיר...״ המו״ל של הספר מטעה במתכוון את קהל צרכני התרבות, כאשר הוא מוסיף: „זו הזדמ־נות לשוב לקריאה. להכיר סיפרות חופ־שית וחדשנית, מרעננת בפשטותה המקו־ריות...״ וזו הונאה לשמה, מאחר וכל מי שיטול ספר זה לידיו לא ירצה עוד „להכיר סיפרות חופשית וחדשנית, מרעננת בפש־טותה המקורית...״

בעידן הרב־ספר מומלץ למו״לים הפוש־טים את עורם וכיסם של בעלי היצר לר־אות שמם על כריכת ספר, להוציא לאור „רב (עם) ספר״, קבצים אנתולוגיים של שירים וסיפורים, ותמציות של שירים וסי־פורים, כך שמכונות הדפוס תוכלנה לנוח מעט מכל הדברים הנוראים והאיומים ש־אונסים אותן לפלוט חדשות לבקרים.

מאת דן פומר

שובבות נעורים, חיים משוגעים ו..."קאפרי" – הנאה אמיתית

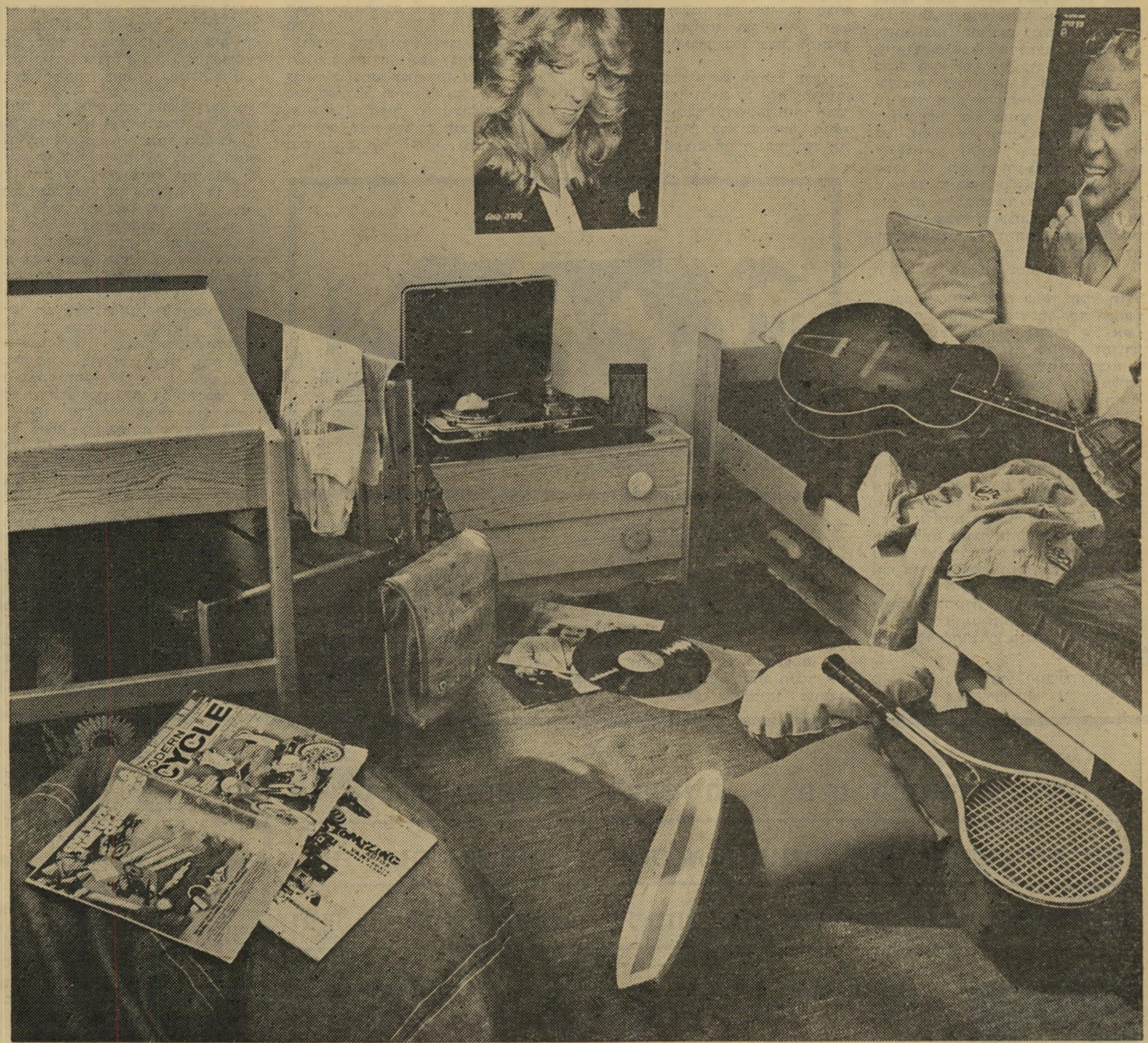

"קאפרי" –
רעננות, רכות, שובבות ואוירה צעירה.
"קאפרי" –
הנאה אמיתית ותחושות נפלאות.
"קאפרי" –
סבון הנעורים של "עץ הזית" מכיל
שמן קוקוס מעולה
לריכוך העור, עידונו וטיפוח יופיו
ומרכיבים טבעיים לשמירת בריאותו.

"קאפרי" –
סבון "חוצלארץ" מעולה
מתוצרת **עץ הזית**

"קאפרי" – הנאה אמיתית.

עלי באריקדות

(המשך מעמוד 29)

מניין היה למישפחת בגין הסכום הגדול הזה, להוציא על ערב בן שעות ספורות? אולם היו, כמובן, כספים רבים שאכן הוצאו על־ידי המדינה. אל מדי־הלבן של מלצרי פלאזה הצטרפו מדיהם הכחולים של עשרות שוטרים, שבאו לאבטח את ראש־הממשלה ביום חגו, ולכוון את התנועה ליד ביתו. לאלה נוספה תיגבורת בת שלושה ג׳יפים עמוסים מדים ירוקים, של מישמר־הגבול. שוטרים חמושים אלה היו אמורים למנוע מקהל בלתי־רצוי להתפרץ אל בית ראש־הממשלה ולחגוג איתו את יובלו, אך הם נותרו ללא תעסוקה. מלבד שני תריסרי סקרנים, שביקשו לראות את הבאים לבית, לא היה שם קהל כלל. אפילו השכנות מן השנה שעברה לא ניסו להביא עוגות לראש־הממשלה, אולי פחדו להתחרות במלון. וגם הילדים הקטנים שהביאו לו פרחים לפני שנה, לא בא והפעם. אל הבית הוזעקה בעלת חנות־פרחים ידועה בירושלים, אשר הביאה עימה עשרות זרים ושזירות־פרחים שפוזרו בגן ובפינות הבית.

אל צבא זה הצטרפו, כמובן, גם חיילות הג״א, שהיו אמורות לפתוח את תיקי האורחות ולבודקם אולם ישבו בצד, והגרילות, שומרי הראש הקבועים של ראש הממשלה, שזה היה אחד מימיהם הקשים ביותר.

ליום־ההולדת לא נשלחו הזמנות בכתב, והגברת, עם עובדי ומזכירות לישכת ראש־הממשלה, עשו ימים ארוכים בהזמנת הקרואים בטלפון. את התיירים האמריקאים בודאי אין שומרי־הראש מכירים וגם את המישפחה הלוחמת, חבריו־לנשק של בגין מלפני יותר מ־30 שנה, אין הם מכירים. עליזה בגין הבטיחה להם לקבל את פני האורחים בשער הבית, ועל־ידי כך גם לזהות את האורחים ולהפרידם מעל סקרנים סתם. אך עליזה בגין לא נראתה כלל ליד השער. למשך דקות ספורות מילא את מקומה בתה חסיה, שאמרה: ״לזה לתת להיכנס, ולזה לא.״ אבל גם היא מיהרה להצטרף אל האורחים שבפנים.

את המצב הציל אחד מוותיקי האצ״ל, העובד כיום בגיזברות תנועת החרות וקרן תל־חי, דויד שהורי. הוא עמד ליד הדלת, ואת כל מי שהכיר, הכניס. את אלה ששהורי לא הכיר או לא זכר, וששהתעקשו להיכנס, היו שומרי הראש נאלצים לבקש להמתין, רשמו את שמם על פתק, נכנסו אל תוך הבית ופנו אל אחד מבני־המישפחה פחה על־מנת לוודא אם האיש הוא מכר, ידיד, חבר־לנשק, אמריקאי חשוב, תורם לקרן תל־חי, או סתם נודניק המשתוקק לאכול חינם על חשבון ראש הממשלה.

מדי פעם, כאשר שומרי־הראש שבו עם תשובה שלילית, פרצה סצינה עגומה ליד השער, בנוסח: ״אבל הבן שלי פרופסור, למה אתם לא נותנים לי להיכנס?״ — ״אני מצביע בשביל חרות מהבחירות הראשונות, בגין היה הסנדק של הבן שלי!״ — ״תגידו לראש־הממשלה שיש לו דרישת שלום מג׳ק מניו־יורק, ותראו שהוא מכניס אותי מייד על המקום!״

״גועל־נפש, המסיבה הזאת!״

היו גם כאלה שנכנסו, למרות שאיש מישפחת בגין לא הכיר אותם. בעל חנות־בגדים ברחוב בן־יהודה בירושלים התוודע בחנותו אל הרב היהודי של נורשאת־המטוסים ניימץ שבה ביקר בגין. הרב הגיע לארץ במטוס, הוזמן ליום־ההולדת, והכניס איתו את בעל חנות־הבגדים. אריה ועדה מכנס, הוא פרדסן העובד בעיריית פתח־תיקווה והיא עסקנית־ציבור בלונדית, אינם מכירים את בגין כל־כך טוב, אבל הם נתנו טרמפ לירושלים לידידם, חבר־הכנסת יצחק ברמן, שהיה איש המיפלגה הליברלית היחידי שבא לברך את ראש־הממשלה, למרות שכל חברי־הכנסת של הליכוד הוזמנו.

הקורפוס הדיפלומטי בארץ הוזמן כולו. לעליזה בגין יש חולשה לדיפלומטים, והיא אוהבת להשתתף במסיבות דיפלומטיות ולארח בביתה שגרירים ובני־מישפחותיהם. אך מאלה באו רק שלושה: שגריר ארצות־הברית סם לואיס, שגריר קנדה בישראל, שהביא לבגין ספר על קנדה, וזקן הסגל הדיפלומטי, שייצג את השגרירים.

גם הממשלה לא התייצבה כולה. מי שרי המפד״ל בא רק שר־הפנים יוסף בורג, שקרא לעבר הנאספים בחוץ: ״מה, אתם לא מכירים אותי?״ זבולון המר ואהרון אבו־חצירא התעצלו לבוא, זה מבני־ברק וזה מלוד. גם שרי ד״ש לא באו בהרכב מלא: סגנו של בגין, ייגאל ידין, היה מראשוני הבאים, ומייד אחריו הגיע גם שר־הרווחה אברהם כץ. אולם שר־המישפטים שמואל תמיר חשב בוודאי שהסולחה האחרונה בינו לבין בגין עדיין אינה מספקת כדי שיבוא לברך את ראש־הממשלה, ומאיר עמית היה עסוק בתל־אביב.

שר־האנרגיה יצחק מודעי אינו משתתף במסיבות מאז מותה הטראגי של בתו הראלה, ואילו דויד לוי ביכר להישאר בבית־שאן. ממקומות רחוקים הגיעו אמנון לין, איש חיפה, שסיפר כי הגיע לירושלים במיוחד ליום־ההולדת, וכמוהו יגאל כהן, מתל־עדשים. כהן וח״כ חיים קאופמן הביאו לבגין מתנה בשם כל סיעת הליכוד: דיוקן של מנחם בגין, כפי שצוייר על־ידי צייר בשם פרגסון ממושב בית־ינאי, על־פי צילומים של ראש־הממשלה. פרגסון סירב להעניק את הציור לבגין כמתנה, וסיעת הליכוד נאלצה לרכוש את התמונה ב־15,000 לירות.

גם יושב ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, הפרופסור משה ארנס, הביא מתנה: בקבוק קטן של משקה חריף, שהיה עטוף בנייר ציבעוני וקשור בסרט ורוד. כל השאר הביאו לבגין בונבוניירות. ח״כ יצחק יצחקי הביא לו במתנה את סיפרו החדש, ואילו אבי־הפצועים שימחה הולצ־ברג, שבא למרות שלא הוזמן, הביא שישה ספרים על יאנוש קורצ׳אק וחפיסות־מסטיק לנכדותיו של בגין.

אחד מאנשי חרות שיצא לא יכול להתאפק, ולמרות שהוא ממעריצי בגין כבר שנים רבות, הפטיר: ״זה היה גועל־נפש, כל המסיבה הזאת.״

בפנים היה דחוס ודחוק. אנשים שמרו על יד אחת כדי לחטוף אוכל ומשקאות, ועל היד השנייה, או המרפק, כדי לגונן על עצמם מפני דחיפות של אחרים שהחזיקו ביד אחת כוס או קוביית בשר על פכסם.

״איתך תמיד, באש ובמים!״

השימחה האמיתית החלה רק כאשר הגיעה לבית ראש־הממשלה, בשיירה של מוניות, קבוצת לוחמי האצ״ל, מוותיקי שכונת התיקווה בתל־אביב, וכשהגיע סגן־שר־הביטחון מרדכי ציפורי. אלה הביאו עימם סירים מלאי גרעיני־חומוס מבושלים, ״כי אולי האוכל לא יספיק,״ והמון מצב־רוח, וציפורי הביא עימו את גרונו הבריא.

כשהבוס שלו, עזר וייצמן, מוחא לו כפיים, נטל ציפורי את המיקרופון והחל מארגן שירה בציבור על טהרת שירי האצ״ל כמו עלי בריקדות. זמרת המופיעה בתשלום בפני עולים חדשים מטעם הסוכנות התנדבה להופיע לפני ראש־הממשלה, חינם, וציפורי יחד עם הזמרת, עם נכדותיו של ראש הממשלה ועם חבורת בני־הכרם, מצביעיו המובהקים של בגין והאחראים לשיירת האופנועים המפורסמת שלו, פצחו בשירה, שהעלתה דמעות בעיני בני המישפחה הלוחמת.

מי שלא התרגש מההמולה והרעש היה דווקא שר־החוץ, משה דיין. הוא הגיע עם רעייתו רחל, נכנס פנימה, לחץ את ידו של ראש־הממשלה, התעכב רגע ליד עוזרו אלי רובינשטיין, שבא למסיבה יחד עם אשתו ובתו התינוקת, ומיהר להסתלק חזרה למכוניתו.

אליהו לנקין, איש אלטלנה, ששירי המחתרת ומיפגש הלוחמים תחת נס ראש־הממשלה, ואולי גם עושר המשקאות במקום, הביאו אותו לידי התרגשות גדולה, ביקש לשאת נאום. בנאומו הבטיח לבגין: ״כולנו נלך אתך תמיד, באש ובמים!״ בשעה תשע בערב היו כבר מרבית החוגגים שוב בדרך לבתיהם. רק כמה עשרות מוותיקי האצ״ל ומאנשי שכונת התיקווה, שעשו דרך רחוקה ״ומה פיתאום שכבר נלך, רק הגענו,״ נשארו עם ראש הממשלה והמשיכו לחגוג איתו.

מלצרי מלון פלאזה החלו אורזים את מאות המגשים, מקפלים את עשרות השולחנות ואוספים את אלפי הצלחות והכוסות שנותרו מתגוללים בשטח.

בעוד מישפחת בגין נפרדת מאחרוניו אורחיה ועולה ומתכוננת לשנת הלילה, התכוננו מלצרי פלאזה להתחיל במלאכת הדחת הכלים, עדים אילמים לביזבוז הגדול.

יצא לאור
פסיכולוגיה
בטאון דו־חודשי
מהרצאותיו של ד״ר דוד רודי
מינוי שנתי על שש חוברות —150 ל״י. שתי החוברות הראשונות יצאו לאור ביוני ואוגוסט ותשלחנה בדואר חוזר לכל חותם.
נא לפנות ל„מכון רודי לפסיכותרפיה אנליטית״,
הרצליה, ת.ד. 219, ולציין בצורה ברורה שם וכתובת

״רובקס״
הגיע מלאי חדש של הצלחות הנפלאות של ״רובקס״

טפט ״מורלה״
קיים רק קטלוג אחד של מורלה היזהרו מחיקויים.

הזמן כבר עתה מקום למודעות בגיליון
ראש השנה הענק של
העולם הזה
שיופיע ב־27.9.78

שנה 42 כ' אב תשל"ח, 23.8.78 מספר 2138 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה